



Ledamöter och ersättare

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN**Tid** onsdag 11 juni 2025 kl. 13:15**Plats** Kulturens Hus, lokal Olga Bardh

Upprop

Val av justerare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	Rubrik	Ärendenr	Sida
1	Finansiering av evenemang Schaatsen Luleå	2023/315	3 - 52
2	Kriterier verksamhetsbidrag kultur	2025/34	53 - 58
3	Begäran om yttrande, ansökan om bygdemedel gällande framtidssäkring av Hertsö ridanläggning	2025/144	59 - 149
4	Förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035	2024/523	150 - 212
5	Kultur- och fritidsnämndens delårsuppföljning januari-april 2025	2025/3	213 - 246
6	Kriterier, evenemangsstöd	2025/235	247 - 273
7	Information om vintertrav i Luleå	2024/42	274
8	Information om ansökningstider för olika bidrag	2025/219	275
9	Information om skärgårdstrafik	2025/259	276
10	Redovisning av delegationsbeslut 2025-06-11	2025/237	277 - 278
11	Redovisning av meddelanden 2025-06-11	2025/245	279 - 280
12	Redovisning av kurser och konferenser 2025-06-11	2025/248	281



13	Information från kultur- och fritidsdirektör	2025/261	282
14	Information från ordföranden	2025/260	283



§ 42

Finansiering av evenemang Schaatsen Luleå

Ärendenr 2023/315-3.7.1.1

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att finansiera evenemangen Schaatsen som består av Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air och Sea Ice Marathon Luleå med 45 000 euro för genomförande 2026.
2. Uppdra till kultur- och fritidsdirektör att efter genomförd tävling redovisa kultur- och fritidsförvaltningens kostnader för tävlingen senast på kultur- och fritidsnämndens sammanträde i maj 2026.
3. Uppdra till förvaltningsdirektören att på delegation besluta om evenemangens genomförande inom ramen för avtalet 2024-2027.
4. Medel rekvireras från Evenemangspotten.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget gäller stöd för genomförande av den internationella skridskotävlingen Schaatsen Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air samt Sea Ice Marathon Luleå som genomförs under februari månad i Luleå på isbanan. Grand Prix är en tävling i regi av Holländska skridskoförbundet som i sin tur har ett flertal involverade samarbetspartners för att genomföra tävlingen på plats i Luleå. I samband med Grand Prix-tävlingen genomförs även Tour Skate Event som inte är en tävling utan ett arrangemang för "skridskoturister". Skate4air är ett välgörenhetslopp som går ut på att samla in pengar för forskning kring cystisk fibros. Sea Ice Marathon Luleå består av flera distanser, 5 km, 10 km, 21 km och helmaraton på 42 km.

Schaatsen Grand Prix har genomförts i Luleå sedan 2017 och vuxit stadigt sedan dess och blivit ett återkommande evenemang på isbanan. Tävlingen för med sig ett stort medialt intresse. En årlig utvärdering av arrangemanget visar att ca 2 miljoner tittare följer tävlingarna via holländska televisionen (NOS, motsvarande Sveriges SVT).

Sedan 2023 är Schaatsen en del av Luleå on Ice som genomförs på Södra hamnplan med även en mängd aktiviteter med allt från snöskulpturer, matvagnar/tält, uppvisningar och barnteater. Vilket medfört att uppmärksamheten för Luleå och upplevelsen för Luleåbor blivit ännu större och det mediala intresset har ökat både lokalt, regionalt och nationellt. I och kring Luleå on Ice har det sedan 2023 genomförts en mängd andra uppmärksammade evene-



mang. Ett exempel som kan nämnas en löpartävling kallad Sea Ice Marathon vilken har potential att bli en riktig löparmagnet för både svenskar och internationella besökare. Löpartävlingen arrangeras av ett lokalt besöksnäringsbolag tillsammans med arrangören av Schaatsen.

I och med att det är ett stort antal tävlande, skridskoturister och besökare från Nederländerna har Schaatsen medfört att ett företag etablerats och som paketerar resor till Luleå för dessa event. Företaget paketerar sedan starten årligen resor gentemot Holland/Schaatsen för att de ska enkelt kunna boka sin vistelse i Luleå via en kanal. Dessutom erbjuder företaget en rad aktiviteter och upplevelser för de nederländska besökarna exempelvis norrskensturer men också andra dagsturer och utflykter. Alla resor bokas inte via företaget då flera besökare bokar själv resan till Luleå. Företaget belyser en ökad efterfrågan att resa till Luleå från nederländska turister i början av Schaatsen, fram till nu och över hela året. Vinterturism är dock fortfarande det som är störst.

Genom åren har det också varit flera spektakulära event i samband med tävlingen. Som exempel slogs världsrekord i speedskating 2018, i ett Red Bulls-arrangemang, då en tidigare OS-medaljör och flerfaldig världsmästare från Nederländerna kom upp i en hastighet av 93 km/tim. 2023 gjordes ett världsrekordförsök att gå på lina mellan två luftballonger.

Utöver det stöd som ges för evenemangen bär kultur- och fritidsförvaltningen vissa kostnader som regleras i avtalet. Under 2024 var det ca 650 tkr och för 2025 ca 630 tkr. Dessa kostnader består bland annat av säkerhetsåtgärder såsom avspärrningar, säkerhetspersonal. Evenemangen ligger även nära varandra tidsmässigt vilket minskar kostnaden för infrastrukturen för dessa såsom stängsel, ram för målgången samt tält.

Den marknadsföring av Luleå och den turistintäkt som följer är svår att beräkna exakt men överstiger vida den kostnad avtalet medför. I och med att evenemanget är en del av Luleå on Ice styrker det även Luleå som en attraktiv evenemangstad.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att finansiera evenemangen Schaatsen som består av Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air och Sea Ice Marathon Luleå med 45 000 euro för genomförande 2026. Uppdra till kultur- och fritidsdirektör att efter genomförd tävling redovisa kultur- och fritidsförvaltningens kostnader för tävlingen senast på kultur- och fritidsnämndens sammanträde i maj 2026. Uppdra till förvaltningsdirektören att på delegation besluta om evenemangens genomförande inom ramen för avtalet 2024-2027. Medel rekvideras från Evenemangspoten.

**Sammanträdet**

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Samverkan och dialog har skett med ett flertal aktörer både inom och utanför kommunorganisationen. Som exempel kan nämnas Sveriges kommuner och regioner (SKR), kommunjurist, Näringslivskontoret, näringslivsrepresentanter från resebranschen och hotellverksamhet samt Kompetenslot-sen/Inflyttarservice. Därutöver har samtal med ett flertal kommuner gjorts utifrån hur de ger stöd till evenemang.

Beslutsunderlag

- Delegationsbeslut gällande genomförande av Schaatsen 2025 signerat, KFF Hid: 2025.58
- Sammanställning för aktiviteter kopplat till Luleå On Ice och Schaatsen 2025, KFF Hid: 2025.1047
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-12-13 § 144, KFF Hid: 2023.1401
- Avtal, Schaatsen Luleå 2024 Ad-lete BV, KFF Hid: 2024.83
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende finansiering av evenemang Schaatsen Luleå, KFF Hid: 2025.1046
- Presentation Schaatsen Grand Prix, KFF Hid: 2025.993
- Presentation KFNAU Schaatsen, KFF Hid: 2025.1088

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende finansiering av evenemangen Schaatsen Luleå 2026

Ärendenr 2023/315-3.7.1.1

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att finansiera evenemangen Schaatsen som består av Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air och Sea Ice Marathon Luleå med 45 000 euro för genomförande 2026.
2. Uppdra till kultur- och fritidsdirektör att efter genomförd tävling redovisa kultur- och fritidsförvaltningens kostnader för tävlingen senast på kultur- och fritidsnämndens sammanträde i maj 2026.
3. Uppdra till förvaltningsdirektören att på delegation besluta om evenemangens genomförande inom ramen för avtalet 2024-2027.
4. Medel rekvireras från Evenemangspotten.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget gäller stöd för genomförande av den internationella skridskotävlingen Schaatsen Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air samt Sea Ice Marathon Luleå som genomförs under februari månad i Luleå på isbanan. Grand Prix är en tävling i regi av Holländska skridskoförbundet som i sin tur har ett flertal involverade samarbetspartners för att genomföra tävlingen på plats i Luleå. I samband med Grand Prix-tävlingen genomförs även Tour Skate Event som inte är en tävling utan ett arrangemang för "skridskoturister". Skate4air är ett välgörenhetslopp som går ut på att samla in pengar för forskning kring cystisk fibros. Sea Ice Marathon Luleå består av flera distanser, 5 km, 10 km, 21 km och helmaraton på 42 km.

Schaatsen Grand Prix har genomförts i Luleå sedan 2017 och vuxit stadigt sedan dess och blivit ett återkommande evenemang på isbanan. Tävlingen för med sig ett stort medialt intresse. En årlig utvärdering av arrangemanget visar att ca 2 miljoner tittare följer tävlingarna via holländska televisionen (NOS motsvarande Sveriges SVT).

Sedan 2023 är Schaatsen en del av Luleå on Ice som genomförs på Södra hamnplan med även en mängd aktiviteter med allt från snöskulpturer, matvagnar/tält, uppvisningar och barnteater. Vilket medfört att uppmärksamheten för Luleå och upplevelsen för Luleåbor blivit ännu större och det mediala intresset har ökat både lokalt, regionalt och nationellt. I och kring Luleå on Ice har det sedan 2023 genomförts en mängd andra uppmärksammade evenemang. Som exempel kan nämnas en löpartävling kallad Sea Ice Marathon vilket har potential att bli en riktig löparmagnet för både svenskar och interna-



tionella besökare. Löpartävlingen arrangeras av ett lokalt besöksnärbolag tillsammans med arrangören av Schaatsen.

I och med att det är ett stort antal tävlande, skridskoturister och besökare från Nederländerna har Schaatsen medfört att ett företag etablerats och som paketerar resor till Luleå för dessa event. Företaget paketerar sedan starten årligen resor gentemot Holland/Schaatsen för att de ska enkelt kunna boka sin vistelse i Luleå via en kanal. Dessutom erbjuder företaget en rad aktiviteter och upplevelser för de nederländska besökarna exempelvis norrskensturer men också andra dagsturer och utflykter. Alla resor bokas inte via företaget då flera besökare bokar själv resan till Luleå. Företaget belyser en ökad efterfrågan att resa till Luleå från nederländska turister i början av Schaatsen, fram till nu och över hela året. Vinterturism är dock fortfarande det som är störst.

Genom åren har det också varit flera spektakulära event i samband med tävlingen. Som exempel slogs världsrekord i speedskating 2018, i ett Red Bulls-arrangemang, då en tidigare OS-medaljör och flerfaldig världsmästare från Nederländerna kom upp i en hastighet av 93 km/tim. 2023 gjordes ett världsrekordförsök att gå på lina mellan två luftballonger.

Utöver det stöd som ges för evenemangen bär kultur- och fritidsförvaltningen vissa kostnader som regleras i avtalet. Under 2024 var det ca 650 tkr och för 2025 ca 630 tkr. Dessa kostnader består bland annat av säkerhetsåtgärder såsom avspärrningar, säkerhetspersonal. Evenemangen ligger även nära varandra tidsmässigt vilket minskar kostnaden för infrastrukturen för dessa såsom stängsel, ram för målgången samt tält.

Den marknadsföring av Luleå och den turistintäkt som följer är svår att beräkna exakt men överstiger vida den kostnad avtalet medför. I och med att evenemanget är en del av Luleå on Ice styrker det även Luleå som en attraktiv evenemangsstad.

Dialog

Samverkan och dialog har skett med ett flertal aktörer både inom och utanför kommunorganisationen. Som exempel kan nämnas Sveriges kommuner och regioner (SKR), kommunjurist, Näringslivskontoret, näringslivsrepresentanter från resebranschen och hotellverksamhet samt Kompetens- och Inflyttarservice. Därutöver har samtal med ett flertal kommuner gjorts utifrån hur de ger stöd till evenemang.



Beslutsunderlag

- Delegationsbeslut gällande genomförande av Schaatsen 2025 signerat, KFF Hid: 2025.58
- Sammanställning för aktiviteter kopplat till Luleå On Ice och Schaatsen 2025, KFF Hid: 2025.
Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-12-13 § 144, KFF Hid: 2023.1401
- Avtal, Schaatsen Luleå 2024 Ad-lete BV, KFF Hid: 2024.83

Patrik Bylin
Kultur- och fritidsdirektör

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsförvaltningen
Infrastruktur- och serviceförvaltningen
Kommunstyrelseförvaltningen
Kompetenslotsen/Inflyttarservice
Ad-Lete B.V



Delegationsbeslut gällande genomförande av Schaatsen 2025

Ärendenr 2023/315-3.7.1.1

Beslut

Förvaltningsdirektör beslutar om Schaatsen Grand Prix genomförande 2025.

Beslutet har fattats med stöd av kultur- och fritidsnämndens delegationsordning punkt 5.5 teckna kultur- och fritidsförvaltningens firma .

Elektronisk signering i slutet av dokumentet.

Beslutsunderlag

Finansiering av evenemang Schaatsen Luleå KFF 2023/315 §144

Patrik Bylin
Förvaltningsdirektör

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Patrik Bylin

Datum: 2025-01-14 16:12

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

145F051669BEE6F9A7217AADC7CD1747B081ACDE18123026DCC9370D25ED84D2

Sammanställning av aktiviteter kopplat till Luleå On Ice och Schaatsen 2025

Sea Ice Marathon Luleå – Running Event

- 550 anmälda.
- 33 länder.
- 300 st utanför Norrbotten.
- 250 st från Norrbotten.
- Högst andel andra nationaliteter än Sverige återfanns på hel- respektive halvmaran.
- 4 nätter i genomsnitt.
- $300 * 4 \text{ nätter} = 1\,200$.
- $1\,200 * 2\,000 = 2\,400\,000 \text{ kr}$ (riktmärke värde direkta intäkter (2 000 kr = nyckeltal))

Skate4Air - Vålgörehetslopp

- 80 deltagare
- 100% fr Nederländerna
- 6 nätter i genomsnitt
- $80 * 6 \text{ nätter} = 480$
- $480 * 2\,500 = 1\,200\,000 \text{ kr}$ (riktmärke värde direkta intäkter (2 500 kr = nyckeltal))

Grand Prix - Marathon Skate Cup

- 160 Deltagare (inkl coacher)
- 90% fr Nederländerna
- 7 nätter i genomsnitt
- $160 * 7 = 1\,120$ gästnätter
- $1\,120 * 2\,500 = 2\,800\,000 \text{ kr}$ (riktmärke värde direkta intäkter (2 500 kr = nyckeltal))

Tourskate Event – Turistiska åkare/fritidslopp

- 150 åkare (inkl medföljande)
- 90% Nederländerna
- 5 nätter i genomsnitt
- $150 * 5 = 750$ gästnätter
- $750 * 2\,500 = 1\,875\,000 \text{ kr}$ (riktmärke värde direkta intäkter (2 500 kr = nyckeltal))

Media, Skridskoförbundet (NL) samt organisation Schaatsen

40 pers

8 nätter

$40 * 8 = 320$ gästnätter

$320 * 2\,500 = 800\,000 \text{ kr}$ (riktmärke värde direkta intäkter (2 500 kr = nyckeltal))

Luleå On Ice

- Eget arrangemang som adderats sen 2023 för att boosta upp skridskotävlingarna samt bjuda in invånare att ta del av allt som händer.
- Mycket uppskattat och lyckat resultat. Evenemanget har vuxit för varje år.
- 20-30 tal föreningar/organisationer och flera uppskattade programpunkter ingår
- 8 000–10 000 uppskattat besöksantal totalt (lördag mest)

Summering:

- Antal lopp/tävlingar: 4 + deltävlingar
- Antal deltagare/delaktiga totalt 1 000 st
- Antal gästnätter 3 870 st
- Direkta intäkter genererat från gästnätter närmare 10 mkr (beräkning med nyckeltal)

Antalet deltagare i och kring de olika evenemangerna har dubblats på ett par år från 500 till 1 000 st. Därmed också ökade antalet gästnätter som en följd av de ökade antalet besökare/tillresta. De direkta intäkterna till näringslivet har därmed ökat med ca 40 %.

De enskilt största faktorerna till att evenemanget ökat i omfång beror på den internationella marknadsföringen av Sea Ice Marathon Luleå samt Tourskate Event. När de olika loppen/tävlingarna får fler deltagare ökar även organisationens omfattning. Fler behöver vara involverade vid genomförandet. Ju fler besökare/tillresta desto mer ökar intäkter hos diverse företag inom besöksnäringen (alla intäkter ej inräknat i nyckeltal). Internationella gäster spenderar mer på den destination de besöker jmf med nationella besökare.

Exempel på företag inom besöksnäringen som gynnas av att vi har stora internationella event i Luleå är:

- Logi (hotell, stugor, lodger).
- Restaurang.
- Shopping.
- Transporter.
- Hyrbilar.
- Drivmedel.
- Aktiviteter och upplevelser.

Sea Ice Marathon Luleå har sedan premiären 2023 vuxit och genomförs i anslutning till skridskotävlingarna och hade 2025 mer än 550 deltagare från 33 nationer. Många anser att detta har potential att bli riktigt stort och antalet löpare har ökat markant bara på dessa år. Det är utan tvekan världens plattaste maratonlopp och dessutom på is.

Red Bull planerar ett event 2026 med samma OS-medaljör som gjorde hastighetsrekordet 2018. Detta event medför inga kostnader för kultur- och fritidsförvaltningen. Både Luleå On Ice, Schaatsen, samt Red Bull eventet kommer att behöva anpassas i tid i förhållande till OS som genomförs i Italien 6-22 februari 2026.

The parties have on the date listed below reached the following

AGREEMENT

regarding Event / Marketing - KNSB Grand Prix
- Ad-Lete B.V. - Luleå Kommun

Parties

Luleå municipality, org.nr. 21 20 00-274, Culture- and leisure department,
971 85 Luleå ("**The Client**")

and

Ad-Lete B.V. (chambers of Commerce number 665 399 27), Tollenstraat 53N,
1053 RS, Amsterdam ("**Event organizer/coordinator**")

Background

A. The Client is of the opinion that the Event organizer/coordinator has the necessary qualifications, experience and abilities to provide consulting services to the Client.

B. The Event organizer/coordinator agrees to provide such consulting services to the Client on the terms and conditions set out in this Agreement.

Responsibilities

Client shall pay Event organizer/coordinator a flat fee of € 45.000 per year as the total compensation for the Event described below ("**the Event**").

Payment shall be made as followed:

- a. € 22.500 due before the 1st of January
- b. € 22.500 due upon receipt of result. (Normally 1st of March)

Bank account namn: Ad-Lete B.V.

Bank account number: NL52 ABNA 0564 9793 25

Details project and responsibilities:

This agreement refers to 3 KNSB Grand Prix speed skating competitions in Luleå that will be held at the end of February or the beginning of March. Traditionally there will also be a bucket list experience of 200 KM skating in the arctic. This "Tourskate" event will be a part of the agreement. There will be an option for the Event organizer / coordinator to add one other "tourskate" event in the program. In the program there is room to add "new" events.

Both the parties will agree on the dates and program before externally communicated. The program can consist of 2 following weekends. Every July / August the dates for the next year will be announced. Ad-Lete B.V. will be responsible for the following list of actions concerning the speed skating week in Luleå and on behalf of the Client:

- The Event organizer/coordinator will take care of lodging and travel arrangements for officials of the Dutch speed skating federation.
- Event organizer/coordinator will provide a special press and media package for interested media. The Event organizer/coordinator can use the special "Luleå" press price.
- The Event organizer/coordinator will be head of a content team, coordinating all the media exposure in collaboration with the federation and other media partners.
- The Event organizer/coordinator aims to expand towards more content concepts, together with a live-stream, commentary and live blog. The Event organizer/coordinator will approach other possible suitable media-partners.
- The Event organizer/coordinator will bring a team to Luleå that will make content before and during the event.
- The Event organizer/coordinator will be the contact person for the press and media regarding the KNSB Grand Prix in Luleå from the Netherlands and Sweden, other press contacts regarding the destination will be taken care of by the Client.
- The Event organizer/coordinator will invest in the media channels schaatsenlulea.nl, Instagram and Facebook page.
- Together with the Client the Event organizer/coordinator will design a strategic communication plan.
- The Event organizer/coordinator will invest in a media tent for the journalists and media representatives during the event.
- The Event organizer/coordinator is responsible for the design plan (exterior and interior; floor plan) regarding the event.
- All communication with the Dutch speed skating federation will exclusively be handled by the Event organizer/coordinator.
- The Event organizer/coordinator is free to make exposure deals with commercial partners. The Client may ask for information about the deal and may not harm the image of the Client.
- The Luleå Kommun, Culture- and Leisure Department staff is responsible for managing and overseeing all practical arrangements related to the KNSB Grand Prix, including the condition of the ice track, and has to fulfill the associated financial obligations connected to appendix 1.
- If weather and the condition of ice track would be canceling the KNSB Grandprix event with short notice, two weeks, the payment to the Event organizer/coordinator will still be paid.

Duration of Agreement

The Agreement is valid from the time both parties have signed the Agreement and stipulates the terms of the Event that is set out to be held in 2024, 2025, 2026 and 2027. Due to annual budget decision which are stated by municipality regulations The Client need to confirm the Event for each year no later than May 31 before the next Event. The Event organizer/coordinator will be paid the annual fee by the Client only if the KNSB Grandprix is confirmed to take place that year.

Early termination

Both parties have the option to cancel the agreement without any legal or monetary consequences. This must be done in writing no later than May 31 before the next Event.

Evaluation and changing of terms

After each Event there will be an evaluation with all the involved parties; Luleå Kommun, Ad-Lete B.V. and the Dutch speed skating federation. Based on this evaluation some of the details of the contract could change. The goal from all the involved parties is to organize a successful event in 2024, 2025, 2026 and 2027. All changes to the Agreement need to be in writing and signed by both Parties to be valid.

Force majeure

Neither Party will be liable for any failure to perform its obligations under this Agreement due to unforeseen circumstances beyond the Party's reasonable control, including, but not limited to, acts of war, strike, embargoes, acts of civil or military authorities, acts of terrorism, natural disasters and so forth. The Affected Party shall promptly give notice to the other Party of any event of Force Majeure. In such an event both parties will consult each other how to deal with damages that occur to one of the parties and with expenses already done by one of the parties.

Governing Law and Conflict Resolution

The parties shall attempt to resolve any dispute arising out of or relating to this contract through negotiations. If the dispute can not be solved by the parties any dispute, controversy, proceedings or claim of whatever nature arising out of or in any way relating to this agreement (including any non-contractual disputes or claims), shall be governed by and construed in accordance with Swedish law and tried within the District Court of Luleå.

This Agreement has been executed in two originals of which the Parties has taken one each.

Date: 14-12-2023.....
Location: ..Amsterdam.....



Bram Smullenbroek
Ad-lete BV

Date: Luleå.....
Location: 2023-12-14.....



Patrik Bylin
Culture- and leisure departement
Luleå municipality

Appendix 1: Ice-conditions & event area

- The size of the track of least 7 km (depending on weather plan B)
- The start/finish area with electricity
- The width of the track has to be at least 8 meters
- A truss (higher than 3,5 m) over the start/finish line
- 3 generators
- The part before the finish line has to be at least 300 m straight.
- Besides the finish line has to be 300 meters of fences on two sides for safety and boarding exposure (1000 meter of fences in total)
- We need full cooperation for approximately 10-12 days from the Ice-team - Luleå Kommun (5-8 persons)
- Besides the Start/Finish we need the judge wagon. This judge wagon needs electricity and WIFI
- 12-14 Walkie/Talkies for communication during the competition
- 4 cars for the organization to drive around during the competition
- Heated dressing room (tent) with toilet nearby --> this needs to be at least 120 m² of tipi (tentipi) tents with flooring
- 4 Toilets on the ice for the athletes
- 1 rental / skating shop --> see if we can upgrade from a container towards a "shop"
- 1 media cabin / barrack with electricity
- 1 NOS television cabin / barrack with electricity
- 1 medical cabin / barrack with electricity
- 5 WIFI modem during the event.
- Pile of firewood
- 2 Live-stream camera platforms
- Food for the judges
- 15 pagoda tents for the teams to provide food and drinks to the skaters.
- Creating a festival area for Luleå on Ice

❄️ SCHAATSEN LULEÅ ❄️

Luleå on Ice week

SCHAATSENLULEA.NL



42KM | 21 KM | 10 KM | 5 KM

Bram Smallenbroek
Ex-Professional athlete
Entrepreneur



ABOUT SCHAATSEN LULEÅ

5 days Skating and Tourskating
Running - Marathon on Ice



The Grand Prix consist out of 6 competitions. 3 will be in Austria and 3 will be in Sweden. All the competitions will be held on natural ice. Each competition will cover a distance of 50 km and 200 km. There is a separate competition for men and women.

The professional races are within contract with the Dutch Speedskating Federation. It's on the calender of the International Skating Federation

The Tourskate event is based on the 11 city tour with a maximum distance of 200KM - Bucket List for many Dutch People.

SKATING: A 'DUTCH' TRADITION?

From transportation towards a sporting activity

Skating is the 2nd sport of the Netherlands

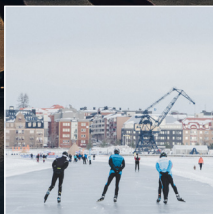
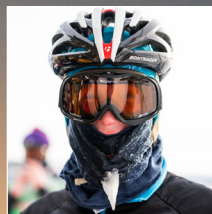
80% of the population has skates in their house

Legendary 11 city tour



SKATING: AN IMPRESSION

Succesfull skating editons



RUNNING: AN IMPRESSION

In 2022/2023 started up the running marathon







**World Record
Barefoot running 21 KM**

Skating in Luleå Edition 2025

& Sea-Ice Marathon running

Program 2025

16th February - Sea-Ice Running Marathon



18th February - Skate4AIR 

19th February - Grand Prix 4

20th February - Grand Prix (5) Sprint - Tourskate event 200K

22nd February - Grand Prix Final - Sea-Ice Classic



This report is written for 

Sea-Ice Marathon Luleå - 550 runners subscribed - 33 countries

+ - 60% outside Norbotten area, approx 3/4 nights per person

Estimation: 1200 nights

Skate4air - 80 people - 100% Dutch

Good combination in organization crew and vibe approx 6 nights per person

Estimation: 480 nights

Grand prix 160 people skating / coaches - 90% Dutch

approx 7 night per person

1120 nights

**Approx 3500
nights total**

Federation, media and own crew 40 people - > 8 nights - 320 nights

Tourskate event 150 people athletes / families.

5 nights - 750 nights



2 million +
Views

Media --> Television

16th February - Sea-Ice Running Marathon - SVT (Swedish national television)

Skating on **NOS (national television)**

19th February - Grand Prix 4 - 13 min - 850.000+ impressions

20th February - Grand Prix (5) Sprint - 40 min - 750.000+ impressions

22nd February - Grand Prix Final -

Sea-Ice Classic (inside longer episode 120 min - 1.000.000 + impressions)

Zender	Datum	Programma	Tijd	Tot	Duur (hh:mm:ss)	Live/Fragment	Gem. Kijkdichtheid (000)	Gem. Kijkdichtheid (%)	Marktaandeel (%)	Bereik (000) (1 min)
NPO 1	22-2-2025	Sportjournaal	18:17:00	18:24:59	00:08:00	Fragmenten	834	5,0	28,7	949
NPO 1	22-2-2025	Sportjournaal (marathon fragment)	18:21:00	18:23:59	00:03:00	Fragmenten	850	5,1	29,0	873
NPO 1	22-2-2025	Studio sport	22:14:00	22:50:59	00:37:00	Fragmenten	737	4,4	21,6	1.433
NPO 1	22-2-2025	Studio sport (marathon fragment)	22:38:00	22:40:59	00:03:00	Fragmenten	634	3,8	20,2	648
NPO 1	23-2-2025	Studio sport	13:51:00	15:33:59	01:43:00	Fragmenten	368	2,2	25,9	1.003
NPO 1	23-2-2025	Studio sport (marathon fragment)	14:01:00	14:18:59	00:18:00	Fragmenten	323	1,9	27,9	432

Source: KNSB

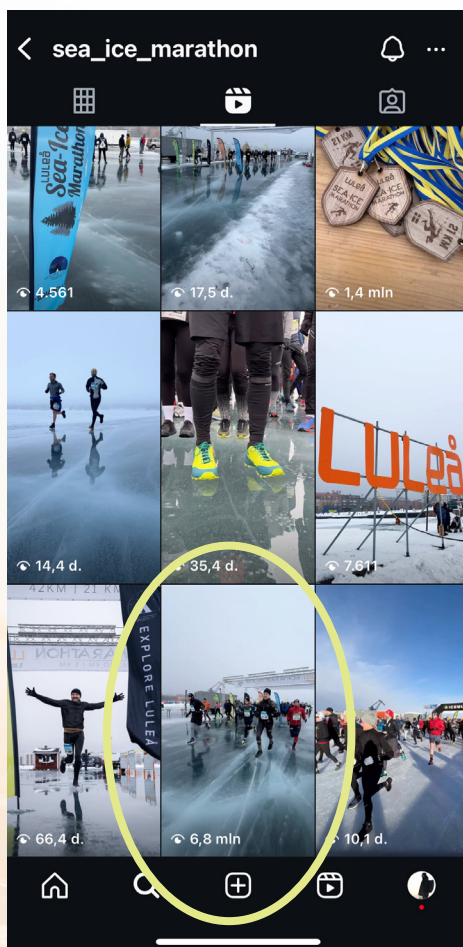
This report is written for **LULEÅ**



**In 2 years
15 million +
reach**

Social Media

2024



Source: Instagram



In 2025 we had a steady engagement.

In our first year we had an amazing reel that went viral with more than 10 milion views on different accounts

2025



This report is written for **LULEÅ**



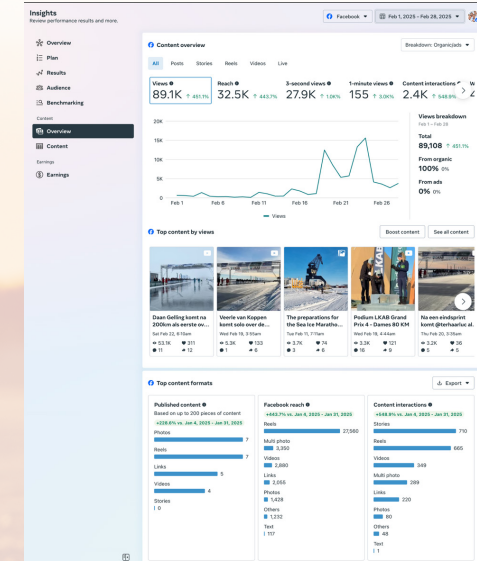
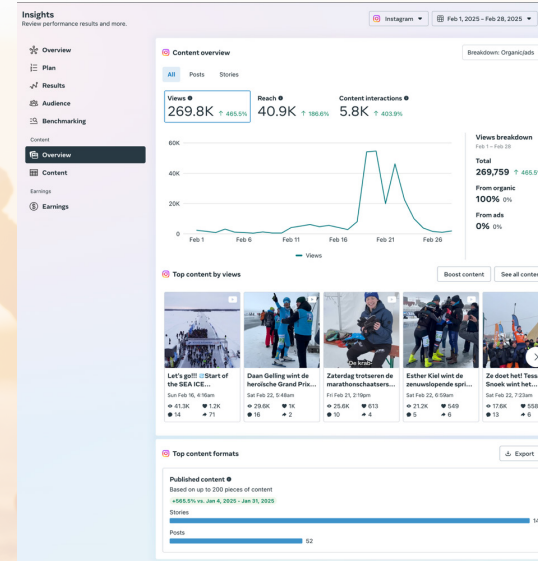
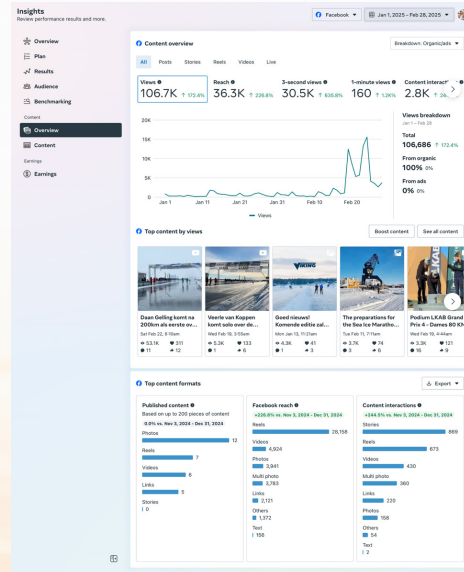
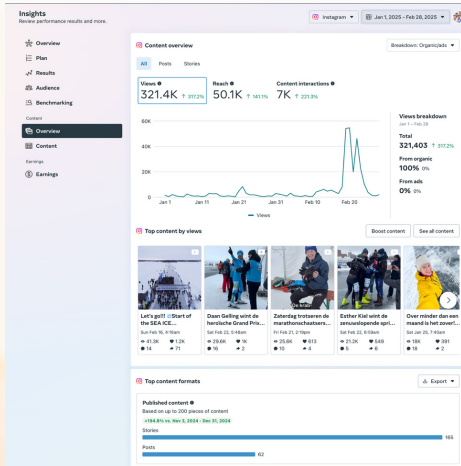
Social Media

**January
Instagram**
321.4K views
50.1K reach

**January
Facebook**
106.7K views
36.3K reach

**February
Instagram**
269.8K views
40.9K reach

**February
Facebook**
89.1K views
32.5K reach





SCHAATSSEN LULEÅ



Media --> Newspapers
More than 1.000.000 impressions



ELFSTEDENTOCHT Na 200 zware kilometers zet Esther Kiel kroon op haar seizoen lange lijden in Luleå

It was ze Esther Kiel half droogploegd zocht ze haar weg naar het tertje van haar ploeg, bankje. De winst in de Sea Ice Classic, over 200 kilometer vergoede veel, maar het was t recht tijden in Luleå. En dan was Kiel er nog niet eens het slechtst aan toe. Verre van tens niet zo veel leed bij de mannen, waar Daan Gelling de sprint van drie vluchters won.



Ik hield mezelf voor dat als ik het zwaar had, iedereen het zwaar had



Daan Gelling (24) doet het op geheel eigen wijze

DE TELEGRAAF
MAANDAG 24 FEBRUARI 2025



Esther Kiel zegeviert ondanks een harde val.

PARACET.

LULEÅ • Hier de 200 kilometer winnen en dat in het wit-blauw, dat is niet nor zijn de eerste woorden van Esther Kiel nadat ze zich seert dat ze na ruim 7,5 de slopende Sea Ice Classic Zweden op haar naam h geschreven. Eerder dit j kroonde de 28-jarige m thonrijdster van Puur IC op de Weissensee al tot Nederlands kampioene. gelopen zaterdag voegde

MILPAAL Berkhout kijkt terug op 'mooie, lange dag' in Luleå die eindigt met bronzen plak

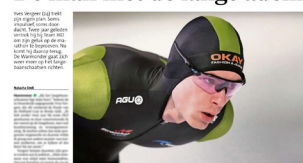
Liefde voor natuurijs waar anderen angst hebben

Janne Berkhout woon eiste woensdag een derde plek op bij de vijfde race van de Grand Prix op natuurijs. Op het ijs van de Botnische Golf bij het Zweedse Luleå tekende ze hiermee voor een miljoen. "Mijn eerste podiumplek in de Topdi-visie. Ik ben zo blij."



Janne Berkhout op kop op het Zweedse ijs in de Botnische Golf.

De man met de lange adem



Marathonchaatsster Tessa Snoek geeft rondleiding door ijskoude Zweedse universiteitsstad Luleå

V4 TELESPORT

REPORTAGE Marathonchaatsster Tessa Snoek geeft rondleiding door ijskoude Zweedse universiteitsstad Luleå

'ONVERGELIJKBAAR MET DE WEISSENSEE'



Het marathonschaatsplan is neergegred in het ijskoude Luleå, de grootste stad van Zweden Lapland. Gaan we de rijders hier de komende jaren vaker en waterdijf over 200 kilometer schaatsten? Het zou zomaar kunnen nu de ijzereikheid op de Weissensee in Oostenrijk steeds kleiner wordt. Hoog tijd dus om Luleå beter te leren kennen. Marathonchaatsster Tessa Snoek geeft een rondleiding door de stad die zo'n 78.000 inwoners telt.



We stonden woensdagavond met z'n allen op het ijs naar het Noorderlicht te kijken, echt magisch!



Last decade winter tourism went way up



FUTURE

This report is written for **LULEÅ**

1 Luleå on Ice week

Strong connection between skating & running -->
Same course, same crew, very good cooperation Ice Team

For an external organisation ice is special --> for locals it's less special

50% of my fee I spend in Luleå





Schaatsen Grand Prix



Internationell skridskotävling med potential i Luleå



Schaatsen Luleå

Den nederländska skridskotävlingen har vuxit

- mycket mer än bara skridskor....





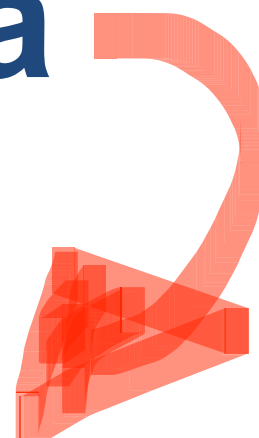


Skate4AIR Daylight Challenge, 200 km

Skate4AIR är en organisation som tänjer på gränserna! På och utanför isen. På så sätt stödjer de banbrytande vetenskaplig forskning mot cystisk fibros. Daylight Challenge är ett skridskolopp som pågår från soluppgång till solnedgång för att tillryggalägga så många kilometer som möjligt.



Schaatsen Luleå



Sea Ice Marathon Luleå (löpning på is)

- 550 deltagare från 33 länder
- 300 tillresta utanför Norrbotten
- Genomsnittlig vistelse: 4 nätter
- 1 200 gäsnätter → 2,4 miljoner kr i direkta intäkter

🚰 Skate4Air (välgörenhetslopp)

- 80 deltagare, 100 % från Nederländerna
- 6 nätter i snitt → 480 gäsnätter
- 1,2 miljoner kr i direkta intäkter

🏆 Grand Prix (elitskridskotävling)

- 160 deltagare inkl. coacher
- 90 % från Nederländerna
- 7 nätter i snitt → 1 120 gäsnätter
- 2,8 miljoner kr i direkta intäkter

🛹 Tourskate Event (turiståkare)

- 150 deltagare inkl. medföljande
- 5 nätter i snitt → 750 gäsnätter
- 1,875 miljoner kr i direkta intäkter

📅 Media, förbund & arrangörer

- 40 personer × 8 nätter → 320 gäsnätter
- 800 000 kr i direkta intäkter





Nederländska gästnätter i Luleå

- 2019: 2565
- 2020: 2 950
- 2021: Djupdykning pga pandemin
- 2022: 3600
- 2023: 2400
- 2024: 3000
- 2025: 3870





Utländska besökare spenderar generellt sett mer än nationella

Därför är det positivt för Luleås
utveckling att de internationella
gästerna och gästnätterna ökar

2000 kr - 2 500 kr/dygn & individ

*nyckeltal evenemang





Exempel på företag som gynnas av stora internationella event

- Logi (hotell, stugor, lodger).
- Restaurang.
- Shopping.
- Transporter.
- Hyrbilar.
- Aktiviteter och upplevelser.





LULEÅ - ZWEDEN
GRAND PRIX NATUURIJS
 25 FEBRUARI T/M 5 MAART 2022



SCHAATSEN.NL/MARATHON
 #MEERMARATHON

Partner schaatsen Luleå

SCHAATSEN LULEÅ

Mediastation van schaatsland Nederland

DAIKIN

KNISB



Schaatsen Luleå Media-TV

- 16th February - Sea-Ice Running Marathon - SVT (Swedish national television)
- Skating on **NOS (national television)**
- 19th February - Grand Prix 4 - 13 min - 850.000+ impressions
- 20th February - Grand Prix (5) Sprint - 40 min - 750.000+ impressions
- 22nd February - Grand Prix Final -
- Sea-Ice Classic (inside longer episode 120 min - 1.000.000 + impressions)

Lokal media:

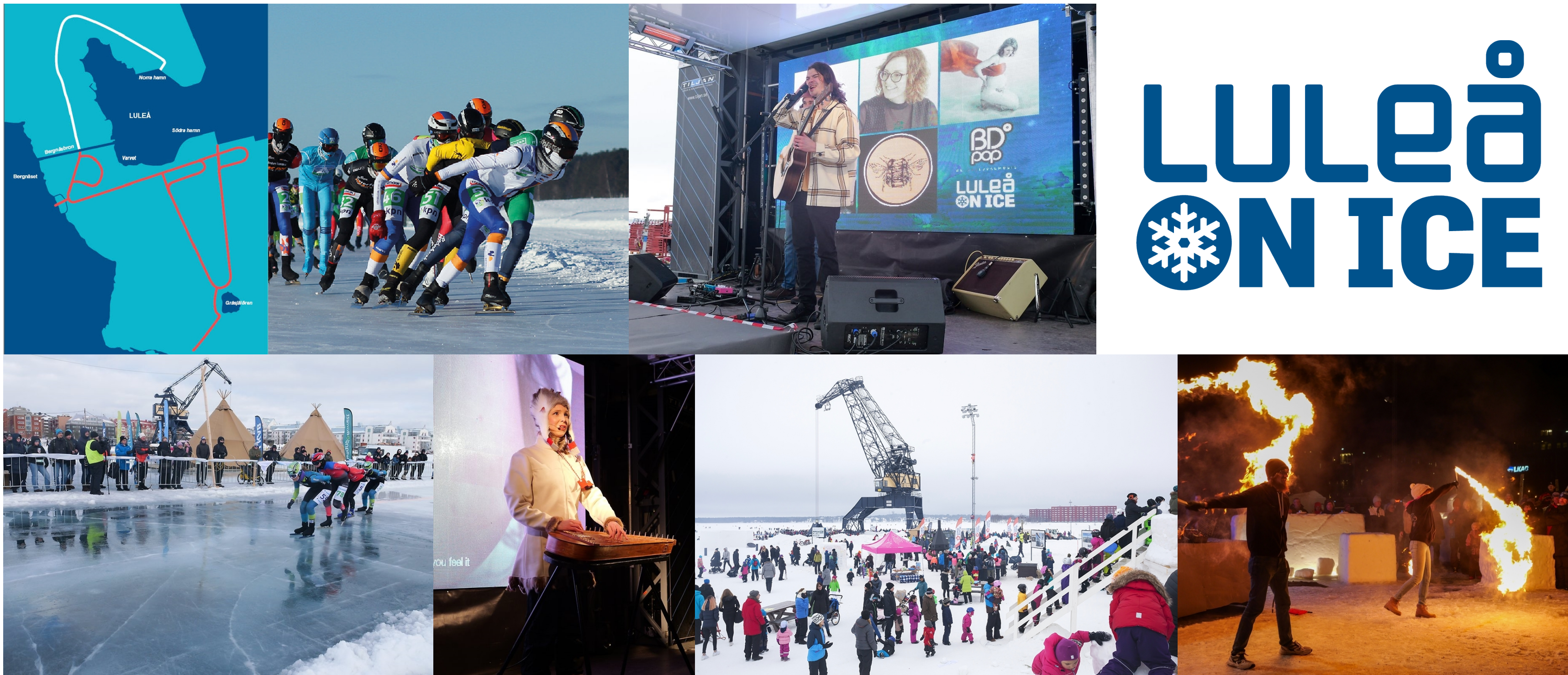
- NSD+ Kuriren
- P4 Norrbotten
- SVT (nationellt + regionalt)
- TV4 Nyhetsmorgon



LULEÅ ON ICE







❄️ Luleå On Ice

- Eget vinterevenemang sedan 2023
- 20–30 föreningar/aktörer deltar
- Program med snöskulpturer, mat, underhållning, barnaktiviteter, ishockey, yukigassen snöbollskrig (LTU)
- 8 000–10 000 besökare

Planen: Locka fler till Luleås is







Nederländare lockas av livsstilen i Norrbotten



Monica Barck Flygare från Kompetenslotsen Luleå kommun har varit med på mässan i tre år.

– I år upplever jag att det är ett större intresse av att flytta. Jag träffade några av dem redan förra året och som nu blivit riktigt duktiga på svenska, och det är en stor skillnad från ifjol.

*Mässan lockade ca 14 000 besökare de flesta med intresse av att flytta till Norrbotten. Totalt bedöms cirka 250 besökare vara seriöst intresserade av att flytta till norra Sverige, och ungefär 100 av dem har visat intresse för just Luleå. Nästa steg är att följa upp kontakterna och stötta med jobb, bostäder och integration – ett långsiktigt arbete som redan börjat bära frukt.



Schaatsen Luleå

- Skridskomaraton på naturis
- Har satt Luleå på kartan i NL
- **Europa och världen springer maraton på is**
- Stor potential att växa - Luleås vasalopp
- Utan eventen finns ingen stark reseanledning
- Ökad kännedom vid rekryteringsmässa
- Har blivit ett etablerat event i Luleå
- Uppskattas av många luleåbor





Schaatsen Luleå

Sammanfattning

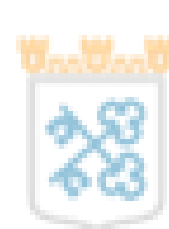
- Totalt ca 1 000 deltagare
- 3 870 gästnätter
- Nära 10 miljoner kr i direkta turistintäkter
- Deltagarantalet har fördubblats på två år
- Intäkterna till näringslivet ökat med ca 40 %





Nöjda besökare, deltagare och arrangörer är våra bästa ambassadörer!





Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avse- ende finansiering av evenemangen Schaatsen Luleå 2026

Ärendnr 2023/315-3.7.1.1

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att finansiera evenemangen Schaatsen som består av Grand Prix, Tour Skate Event, Skate4air och Sea Ice Marathon Luleå med 45 000 euro för genomförande 2026.
2. Uppdra till kultur- och fritidsdirektör att efter genomförd tävling redovisa kultur- och fritidsförvaltningens kostnader för tävlingen senast på kultur- och fritidsnämndens sammanträde i maj 2026.
3. Uppdra till förvaltningsdirektören att på delegation besluta om evenemangens genomförande inom ramen för avtalet 2024-2027.
4. Medel rekvireras från Evenemangspotten.



§ 43

Kriterier verksamhetsbidrag kultur

Ärendenr 2025/34-3.6.1.3

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla kriterier för verksamhetsbidrag kultur enligt bilaga,
2. kriterierna gäller för verksamhetsåret 2026 och framåt,
3. inför ändringen kommer ansökningsperioden för verksamhetsåret 2026 fortsatt vara 15 augusti – 15 september 2025, med beslut i november 2025, med möjlighet att få beslut om två år om föreningen har årsanställd personal,
4. från och med 2026 flyttas ansökningsperioden för verksamhetsbidrag kultur till perioden 1 maj – 1 juni, med beslut i oktobers nämnd, vilket är i linje med Region Norrbotten och Kulturrådets verksamhetsbidrag.

Sammanfattning av ärendet

Genom verksamhetsbidraget vill kultur- och fritidsförvaltningen göra det möjligt för föreningar med årsanställd personal att ha en trygghet i bidragsbesluten, så att föreningar med årsanställd personal får beslut om två år, från och med verksamhetsåret 2026. Beslutet om verksamhetsbidrag 2026 tas under hösten 2025. Verksamhetsplan, budget och årshandlingar ska inkomma årligen, vilket även gäller för föreningar med beslut om två år.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att bifalla kriterier för verksamhetsbidrag kultur enligt bilaga, kriterierna gäller för verksamhetsåret 2026 och framåt, inför ändringen kommer ansökningsperioden för verksamhetsåret 2026 fortsatt vara 15 augusti – 15 september 2025, med beslut i november 2025, med möjlighet att få beslut om två år om föreningen har årsanställd personal och från och med 2026 flyttas ansökningsperioden för verksamhetsbidrag kultur till perioden 1 maj – 1 juni, med beslut i oktobers nämnd, vilket är i linje med Region Norrbotten och Kulturrådets verksamhetsbidrag.

Sammanträdet

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.

**Beslutsgång**

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsbidrag kan både producerande och arrangerande, ideella kulturföreningar söka, som är registrerade i Luleås kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Bidraget syftar till att bibehålla och framför allt utveckla Luleå kommuns kulturutbud. Med ett verksamhetsbidrag ska en kulturförenings långsiktiga planering av verksamheten underlättas.

Kriterier

- Verksamheten ska berika Luleå kommuns kulturliv,
- verksamheten ska verka som en ideell förening med stadgar, styrelse och årsmöte,
- föreningen ska bifoga en verksamhetsplan och budget för kommande år, föreningens senaste verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse,
- föreningen ska berätta hur verksamheten bedrivs.

Luleå kommuns grundläggande riktlinjer måste uppfyllas för att söka bidrag.

Luleå kommun kan återkräva bidraget om:

- felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller redovisning,
- det har skett väsentliga avsteg från vad som uppgivits i ansökan utan att det har meddelats och godkänts av Luleå kommun,
- bidraget inte lett till det ändamål som bidraget avsett,
- bidraget inte redovisas inom utsatt tid.

Kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Dialog

Avdelning Stöd och utveckling har arbetat fram förslaget.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer verksamhetsbidrag kultur, KFF Hid: 2025.2025.1049
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende kriterier verksamhetsbidrag kultur, KFF Hid: 2025.1048

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende verksamhetsbidrag, kultur

Ärendenr 2025/34-3.6.1.3

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla kriterier för verksamhetsbidrag kultur enligt bilaga,
2. kriterierna gäller för verksamhetsåret 2026 och framåt,
3. inför ändringen kommer ansökningsperioden för verksamhetsåret 2026 fortsatt vara 15 augusti – 15 september 2025, med beslut i november 2025, med möjlighet att få beslut om två år om föreningen har årsanställd personal och
4. från och med 2026 flyttas ansökningsperioden för verksamhetsbidrag kultur till perioden 1 maj – 1 juni, med beslut i oktobers nämnd, vilket är i linje med Region Norrbotten och Kulturrådets verksamhetsbidrag.

Sammanfattning av ärendet

Genom verksamhetsbidraget vill kultur- och fritidsförvaltningen göra det möjligt för föreningar med årsanställd personal att ha en trygghet i bidragsbesluten, så att föreningar med årsanställd personal får beslut om två år, från och med verksamhetsåret 2026. Beslutet om verksamhetsbidrag 2026 tas under hösten 2025. Verksamhetsplan, budget och årshandlingar ska inkomma årligen, vilket även gäller för föreningar med beslut om två år.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsbidrag kan både producerande och arrangerande, ideella kulturföreningar söka, som är registrerade i Luleås kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Bidraget syftar till att bibehålla och framför allt utveckla Luleå kommuns kulturutbud. Med ett verksamhetsbidrag ska en kulturförenings långsiktiga planering av verksamheten underlättas.

Kriterier

- Verksamheten ska berika Luleå kommuns kulturliv,
- verksamheten ska verka som en ideell förening med stadgar, styrelse och årsmöte,
- föreningen ska bifoga en verksamhetsplan och budget för kommande år, föreningens senaste verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse,
- föreningen ska berätta hur verksamheten bedrivs.

Luleå kommuns grundläggande riktlinjer måste uppfyllas för att söka bidrag.

Luleå kommun kan återkräva bidraget om:

- felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller redovisning,
- det har skett väsentliga avsteg från vad som uppgivits i ansökan utan att det har meddelats och godkänts av Luleå kommun,
- bidraget inte lett till det ändamål som bidraget avsett,
- bidraget inte redovisas inom utsatt tid.

Kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Dialog

Avdelning Stöd och utveckling har arbetat fram förslaget.

Beslutsunderlag

- Riktlinjer verksamhetsbidrag kultur

Sara Pietikäinen
Utvecklare

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp

Verksamhetsbidrag kultur

Ärendenr 2025/34-3.6.1.3

Luleå kommuns grundläggande riktlinjer måste uppfyllas.

Verksamhetsbidrag, kultur – sökbart 1 mån/år

Verksamhetsbidrag kan både producerande och arrangerande, ideella kulturföreningar söka, som är registrerade i Luleås kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Bidraget syftar till att bibehålla och framför allt utveckla Luleå kommuns kulturutbud. Med ett verksamhetsbidrag ska en kulturförenings långsiktiga planering av verksamheten underlättas.

Kriterier

- verksamheten ska berika Luleå kommuns kulturliv
- verksamheten ska verka som en ideell förening med stadgar, styrelse och årsmöte
- föreningen ska bifoga en verksamhetsplan och budget för kommande år, föreningens senaste verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse
- föreningen ska berätta hur verksamheten bedrivs.

Luleå kommun kan återkräva bidraget om:

- felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller redovisning
- det har skett väsentliga avsteg från vad som uppgivits i ansökan utan att det har meddelats och godkänts av Luleå kommun
- bidraget inte lett till det ändamål som bidraget avsett
- bidraget inte redovisas inom utsatt tid.

Kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Ansökningsperiod

Verksamhetsbidrag ansöks genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

-
- Ansökan är öppen mellan 1 maj – 1 juni, med beslut i oktober.

Föreningar med årsanställd personal får beslut om två år. Verksamhetsplan, budget och årshandlingar ska inkomma årligen, vilket även gäller för föreningar med beslut om två år.



§ 44

Begäran om yttrande, ansökan om bygdemedel gällande framtidssäkring av Hertsö ridanläggning

Ärendenr 2025/144-3.7.1.3

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att anta beredningsgruppens yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Vattenregleringsmedel (bygdemedel) till investeringar inom Luleå kommun kan gå till nybyggnad, inköp av fast utrustning och upprustning av anläggningar för rekreation, idrott, friluftsliv och turism som har stort allmänvärde. Ändamålet ska främja Luleå kommuns mål i "Program till Vision Luleå 2040".

Luleå Ridklubb planerar framtidssäkra Hertsö ridanläggning. Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb. Projektmålet är att genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att reducera näringsläckaget till diken och vattendrag. Effektmålet blir att minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden.

Beredningsgruppen för bygdemedel anser att projektets förbättrade miljöarbete bidrar till verksamhetens utveckling, och kommer barn och unga till gagn. Beredningsgruppen föreslår kultur- och fritidsnämnden att rekommendera Länsstyrelsen att bevilja det sökta beloppet på 400 000 kr.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att anta beredningsgruppens yttrande.

Sammanträdet

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.



Beskrivning av ärendet

Luleå Ridklubb (LRK) är en ideell förening som är ansluten till Svenska Ridsportförbundet (SvRF) och därigenom till Sveriges Riksidrottsförbund. Föreningen bedriver ridskola som är kvalitetsmärkt av SvRF. De har i dagsläget runt 480 medlemmar, varav ca tre fjärdedelar är barn eller ungdomar.

Hertsö ridanläggning ägs av Luleå kommun som har avtal med föreningen om drift och skötsel av anläggningen. Luleå Ridklubb och tävlingsföreningen Luleå Ryttaförening samverkar genom ett Allianssamarbete för att bland annat göra gemensamt underhåll och anordna träningar och andra gemensamma aktiviteter.

Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb. Projektmålet är att genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att reducera näringsläckaget till diken och vattendrag. Effektmålet blir att minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden.

Åtgärderna inom projektet, vilka identifierades i en förstudie som visade att fosforutsläppen kan halveras, innefattar hårdgörning och utökade kantzoner mot diken och förbättrade rutiner. Åtgärderna möjliggör att övergödningen minskas samtidigt som hästhållningen förbättras och moderniseras.

Utöver de direkta miljöeffekterna är projektet ett led i föreningens arbete att kunna fortsätta ge barn och unga i Luleå möjlighet att upptäcka hästar och ridsport på ett hållbart och inkluderande vis även i framtiden, genom att stärka ridanläggningens förtroende för samhället att hästhållningen sker på ett ansvarsfullt sätt.

Dialog

Kultur- och fritidsnämnden är remissinstans för Länsstyrelsens Bygdemedel i Luleå kommun. Dialog sker i beredningsgruppen, kultur- och fritidsnämnden ger sitt yttrande till Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Begäran om yttrande, Länsstyrelsen Norrbotten, KFF Hid: 2025.506
- Ansökan om bygdemedel, KFF Hid: 2025.507
- Beslutsunderlag, KFF Hid: 2025.508-516, 2025.910-911
- Protokoll, beredningsgruppen, daterad 2025-04-09, KFF Hid: 2025.976
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende begäran om yttrande ansökan om bygdemedel gällande framtidssäkring av Hertsö ridanläggning, KFF Hid: 2025.1050

Luleå Ridklubb

Ärendenr 2025/144-3.7.1.3

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att anta beredningsgruppens yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Vattenregleringsmedel (bygdemedel) till investeringar inom Luleå kommun kan gå till nybyggnad, inköp av fast utrustning och upprustning av anläggningar för rekreation, idrott, friluftsliv och turism som har stort allmänvärde. Ändamålet ska främja Luleå kommuns mål i "Program till Vision Luleå 2040".

Luleå Ridklubb planerar framtidssäkra Hertsö ridanläggning. Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb. Projektmålet är att genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att reducera näringsläckaget till diken och vattendrag. Effektmålet blir att minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden.

Beredningsgruppen för bygdemedel anser att projektets förbättrade miljöarbete bidrar till verksamhetens utveckling, och kommer barn och unga till gagn. Beredningsgruppen föreslår kultur- och fritidsnämnden att rekommendera Länsstyrelsen att bevilja det sökta beloppet på 400 000 kr.

Beskrivning av ärendet

Luleå Ridklubb (LRK) är en ideell förening som är ansluten till Svenska Ridsportförbundet (SvRF) och därigenom till Sveriges Riksidrottsförbund. Föreningen bedriver ridskola som är kvalitetsmärkt av SvRF. De har i dagsläget runt 480 medlemmar, varav ca tre fjärdedelar är barn eller ungdomar.

Hertsö ridanläggning ägs av Luleå kommun som har avtal med föreningen om drift och skötsel av anläggningen. Luleå Ridklubb och tävlingsföreningen Luleå Ryttaförening samverkar genom ett Allianssamarbete för att bland annat göra gemensamt underhåll och anordna träningar och andra gemensamma aktiviteter.

Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb. Projektmålet är att genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att



reducera näringsläckaget till diken och vattendrag. Effektmålet blir att minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden.

Åtgärderna inom projektet, vilka identifierades i en förstudie som visade att fosforutsläppen kan halveras, innefattar hårdgörning och utökade kantzoner mot diken och förbättrade rutiner. Åtgärderna möjliggör att övergödningen minskas samtidigt som hästhållningen förbättras och moderniseras.

Utöver de direkta miljöeffekterna är projektet ett led i föreningens arbete att kunna fortsätta ge barn och unga i Luleå möjlighet att upptäcka hästar och ridsport på ett hållbart och inkluderande vis även i framtiden, genom att stärka ridanläggningens förtroende för samhället att hästhållningen sker på ett ansvarsfullt sätt.

Dialog

Kultur- och fritidsnämnden är remissinstans för Länsstyrelsens Bygdemedel i Luleå kommun. Dialog sker i beredningsgruppen, kultur- och fritidsnämnden ger sitt yttrande till Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Begäran om yttrande, Länsstyrelsen Norrbotten, KFF Hid: 2025.506
- Ansökan om bygdemedel, KFF Hid: 2025.507
- Beslutsunderlag, KFF Hid: 2025.508-516, 2025.910-911
- Protokoll, beredningsgruppen, daterad 2025-04-09, KFF Hid: 2025.976

Sara Pietikäinen
Utvecklare

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen Norrbotten

Luleå Ridklubb

Ärendenr 2025/144-3.7.1.3

Beredningsgruppen för bygdemedel

Tid och plats	Teams Onsdag 7 maj, 2025
Beredningsgrupp	Ove Forsberg (KFF) Maria Bergman (KSF) Michael Öhman (ISF)
Sammanställande	Sara Pietikäinen (KFF)

Minska miljöpåverkan på Hertsöfjärden

Beredningsgruppen för bygdemedel har beslutat föreslå kultur- och fritidsnämnden att rekommendera Länsstyrelsen bevilja det sökta beloppet på 400 000 kr.

Sammanfattning

Luleå Ridklubb (LRK) är en ideell förening som är ansluten till Svenska Ridsportförbundet (SvRF) och därigenom till Sveriges Riksidrottsförbund. Föreningen bedriver ridskola som är kvalitetsmärkt av SvRF. De har i dagsläget runt 480 medlemmar, varav ca tre fjärdedelar är barn eller ungdomar.

Hertsö ridanläggning ägs av Luleå kommun som har avtal med föreningen om drift och skötsel av anläggningen. Luleå Ridklubb och tävlingsföreningen Luleå Ryttaförening samverkar genom ett allianssamarbete för att bland annat göra gemensamt underhåll och anordna träningar och andra gemensamma aktiviteter.

Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb. Projektmålet är att genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att reducera näringsläckaget till diken och vattendrag. Effektmålet blir att minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden.

Åtgärderna inom projektet, vilka identifierades i en förstudie som visade att

fosforutsläppen kan halveras, innefattar hårdgörning och utökade kantzoner mot diken och förbättrade rutiner. Åtgärderna möjliggör att övergödningen minskas samtidigt som hästhållningen förbättras och moderniseras.

Utöver de direkta miljöeffekterna är projektet ett led i föreningens arbete att kunna fortsätta ge barn och unga i Luleå möjlighet att upptäcka hästar och ridsport på ett hållbart och inkluderande vis även i framtiden, genom att stärka ridanläggningens förtroende för samhället att hästhållningen sker på ett ansvarsfullt sätt.

Beredningsgruppen för bygdemedel anser att projektets förbättrade miljöarbete bidrar till verksamhetens utveckling, och kommer barn och unga till gagn. Beredningsgruppen föreslår kultur- och fritidsnämnden att rekommendera Länsstyrelsen att bevilja det sökta beloppet på 400 000 kr.

Tidplan

2025

Ansökan

Projektet beräknas kosta:

Budget

Entreprenörer	3 105 000 kr
Ideellt arbete	78 000 kr

Totalt	3 183 000 kr
---------------	---------------------

Finansiering enligt ansökan

Externt bidrag (bygdemedel)	400 000 kr
LOVA-medel	2 505 000 kr
RF-SISU	200 000 kr
Ideellt arbete	78 000 kr

Totalt	3 183 000 kr
---------------	---------------------

Finansiering enligt beredningsgruppen

Externt bidrag (bygdemedel)	400 000 kr
Medfinansiering	2 705 000 kr
Ideellt arbete	78 000 kr

Totalt	3 183 000 kr
---------------	---------------------



Sara Pietikäinen
Utvecklare
Sammanställande beredningsgruppen för bygdemedel

Beslutet skickas till
Länsstyrelsen Norrbotten

Detaljerad budget baserat på inhämtade offerter

Samtliga kostnader är inklusive moms, avrundat till närmsta hela 1000-tal.

Reviderat jämfört mot inskickad ansökan, då åtgärden ”Utökad hagareal” tagits bort. Ny offert har inhämtats från entreprenören (NYAB). Då arbetet för dem blivit mindre måste det genomföras på ett år (2025).

Vi har också slagit samman åtgärderna ”Stabilisering av hagar ” och ”Utökade kantzoner mot diken” då vi har behövt justera tidsplanen för att hinna genomföra hela projektet på ett år istället för två.

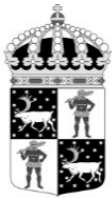
Sammanställning kostnader per åtgärd (tkr)	genomförare / entreprenör	offererat pris	egentid ^a	tot. Per åtgärd
<i>Stabilisering av befintliga hagar (1a), inklusive utökade kantzoner mot diken där så behövs (4a)</i>				
avtäckning	NYAB	261		2 976
förstärkning, bärlager, slitlager, geotextil	NYAB	2 478		
demontering och montering av stängsel, inklusive breddning av kantzoner mot diken	NYAB	237		
<i>Upphöjda betongplattor till grovfoder (3a)</i>				
installation betongplattor	NYAB	129		129
<i>Upprättande av nya rutiner för mockning, snöskottning mm (1b, 4b, 4c)</i>				
personaltid, upprättande av rutiner	LRK		10	10
<i>Utredning dagvattenhantering (6a, 6b)</i>				
ideell tid, framtagande av underlag	LRK		4	4
<i>Projektstöd & administration</i>				
ideell tid, projektledning	LRK		10	64
personaltid, stöd till entreprenad	LRK		50	
ideell tid, kommunikation & resultatspridning	LRK		4	
Summa		3 105	78	3 183

^a Ideell tid beräknad med 200 kr/tim, personaltid samt maskintid med 500 kr/tim

Finansieringsplan

Avser sökt finansiering. Ingen del av finansieringen är ännu beslutad.

Sökt finansiering	2025	Andel	Kommentar
LOVA (Länsstyrelsen)	2 505	79%	Reviderad budget inskickas 2025-04-11
Bygdemedel (Länsstyrelsen)	400	13%	Ansökan inskickad 2025-04-01, men på högre summa.
RF-SISU Anläggningsstöd	200	6%	Deadline 2025-05-15
Egentid Luleå Ridklubb	78	2%	Ideell tid samt tid för anställda + maskiner
Summa	3 183		



Länssstyrelsen
Norrbotten

Delbeslut
Datum
2025-05-05

1 (3)

Diarienummer
3015-2025

Luleå ridklubb

Delbeslut om LOVA-bidrag för projektet *Åtgärder för minskat näringsläckage från Luleå Ridklubb, Luleå kommun*

Länssstyrelsen beslutar att bevilja bidrag med 2 505 000 kr, högst 79 % av de stödberättigade kostnaderna till Luleå ridklubb (org.nr 897000-6188).

För beslutet gäller följande villkor:

- Bidraget får endast användas för de ändamål som ansökan avser och projektet ska utföras enligt ansökan.
- Projektet ska vara genomfört och slutrapport ska vara länsstyrelsen tillhanda senast den 2025-11-01.
- Eventuella förändringar i projektet skall anmälas skriftligt och godkännas av länsstyrelsen innan de utförs.
- Vid marknadsföring och information om projektet, och i alla dokument som framställs inom projektet ska det tydligt framgå att "LOVA är medfinansiär till genomförandet av detta projekt och att LOVA-medel har sökts hos länsstyrelsen". Det gäller böcker, rapporter, broschyrer, informationstavlor, pressmeddelanden, hemsidor m.m. LOVA-logotypen ska användas och finns att laddas ner på Havs- och vattenmyndighetens hemsida.

Beskrivning av ärendet

Luleå ridklubb inkom med ansökan om 5 714 000 kr tillika 80 % LOVA-bidrag 2025-02-15 för projektet *Åtgärder för minskat näringsläckage från Luleå Ridklubb, Luleå kommun*. Efter kommunikation med sökanden inkom sökanden med en uppdaterad ansökan, utan kostnader för utvidgning av hagarealen, på 2 505 000 kr tillika 79% av den nya projektkostnaden.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer att projektet uppfyller kraven enligt förordningen (2017:1299) om statliga bidrag till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA).

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet har fattats med stöd av förordningen (2017:1299) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt.

Information

Bidraget får inte överstiga 79 % av de stödberättigande kostnaderna. Utbetalningen delas upp på två tillfällen. Länsstyrelsen betalar ut 64% av bidraget 1 603 200 kr direkt efter beslutet till sökanden angivet konto, BG: 5537-6065. Länsstyrelsen kommer att besluta om resterande belopp (preliminärt 901 800 kr) när det ekonomiska utfallet är klart, så att det beviljade totalbeloppet inte överstiger 79 %. Länsstyrelsen kan kräva att de utbetalade bidragen helt eller delvis återbetalas enligt 13 § förordningen (2017:1299) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Enligt 16 § förordningen (2017:1299) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt kan detta beslut inte överklagas.

Slutrapportering skickas in via Länsstyrelsens hemsida:

[Lokala vattenvårdsprojekt \(LOVA\) | Länsstyrelsen Norrbotten \(lansstyrelsen.se\)](https://lansstyrelsen.se)

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen vid frågor på telefon 010-225 50 00 eller via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 3015-2025 i ämnesraden för e-post.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf enhetschef Mary Agrér med handläggare Charlotte Malmgren som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.



Projektnamn: Luleå Ridklubb

Datum: 2025-02-10

Summa: 5361000

Valuta SEK

Å-prislista

Text	Mängd	enhet	Åpris	Total
Avtäckning stabilisering av hage	10000	m2	18,58	185757
Fyll förstärkning Fall B 0/70 stabilisering befinlig hage	2000	m3	321,82	643650
Fyll bärlager Fall B 0/30 stabilisering av befintlig hage	10000	m2	41,98	419782
Slitlager 0/16 stabilisering hage	10000	m2	44,25	442502
Geotextil till stabilisering av hage	10000	m2	19,04	190404
Fyll förstärkning Fall B 0/70 Utökad hage	3459	m3	321,82	1113192
Fyll bärlager Fall B 0/30 Utökad hage	17294	m2	41,98	725973
Slitlager 0/16 utökad hage	17294	m2	44,25	765262
Geotextilduk utökad hage	17294	m2	19,04	329284
Montering och demontering stängsel	1200	m	312	374395
Schakt till vatten plus vattenledning elvärmd	75	m	656,54	49240
Schakt till EL plus kabelrör	225	m	183,44	41274
Foderplatser betongplatta 2x2 m	23	st	3490,64	80285

ANBUD

Anbudsnamn: Belysningsmaster Luleå ridklubb

Anbudsnummer: 2025-02-07

Anbudsdatum: 2025-02-07

Kundens namn: Luleå ridklubb

Er referens: Sture Lomakka



Detta dokument innehåller

ANBUD.....	3
PRISER.....	4
KONTAKTUPPGIFTER.....	5
VILLKOR.....	5

ANBUD

Vårt erbjudande

Vi tackar för Er rubricerade förfrågan och erbjuder oss att leverera 2st belysningsmaster inkl armaturer dito med omfattning enligt nedan

Handlingar

Detta anbud är baserat på följande handlingar och i nedan angiven ordning:

- Platsbesök och muntlig beskrivning

Bilagor

Följande bilagor medföljer detta anbud:

- Bilaga 1 – Produktspecifikation armaturer

PRISER

Anbudssumma

236 080 SEK

Delpriser

Ovanstående anbudssumma fördelar sig enligt nedan:

2st master DELTA 18m komplett inkl monteringsdetaljer	120 320 SEK
8st armaturer Philips BVP656 LED600-4s/740	67 760 SEK
Montagearbete inkl installationsmaterial	48 000 SEK

Delpriserna gäller endast vid odelad leverans och lämnas bara som information.

Samtliga priser är exkl gällande mervärdesskatt (moms)

Tillkommande och avgående arbeten

Montör	650 SEK/TIM
--------	-------------

Materiel debiteras netto med	Påslag	15 %
------------------------------	--------	------

Anbudets giltighet

Detta anbud är giltigt t.o.m. 2025-03-06

Kvalitet, Hälsa, Miljö och Säkerhet

Vi är certifierade enligt ISO 45001, ISO 9001 och ISO 14001.

Övergripande kvalitets- och miljöansvarig hos Actemium är Sara Gustafsson.

Övergripande arbetsmiljöansvarig hos Actemium är Susanne Häggström.

För enskilda projekt utses ansvariga inom dessa områden i samband med projektstart.

KONTAKTUPPGIFTER

För frågor beträffande vårt anbud eller ytterligare information vänligen kontakta:

Ombud:

Sture Lomakka

Mobil: 0769471412

E-post: sture.lomakka@actemium.com

Kontaktperson:

Sture Lomakka

Mobil: 0769471412

E-post: sture.lomakka@actemium.com

Med vänlig hälsning

Sture Lomakka

Enhetschef

VILLKOR

Leveransbestämmelser

- För leveransen gäller AB04

Tidplan/Leveranstid

Enligt senare överenskommelse

Förutsättningar för anbudet

- Markarbeten är ej inkluderat i anbudet
- Resning av mast är ej inkluderat i anbudet
- Vi förutsätter att innan arbete påbörjas är arbetets område städad och fritt från annat material.

Ekonomi/Ändrings- och tilläggsarbeten

Ändrings- och tilläggsarbeten kan även beräknas till fastpris enligt AB 04 kapitel 6

Betalningsplan och villkor

Fakturering enligt ränteneutral prestationsbunden faktureringsplan.

Betalning skall ske inom 30 dagar från uppkommen fordran och avsänd faktura.

Mervärdeskatt tillkommer enligt mervärdeskattelagen. Avtalspart som felaktigt fakturerat moms är skyldig att ställa ut en kreditfaktura på beloppet samt återbetala felaktigt betalat belopp till motparten respektive att avtalspart som felaktigt inte fakturerat moms har rätt att i efterhand fakturera motparten denna.

Garantitid

Garantitiden är 2 år räknat från datum för godkänd slut- eller delbesiktning och förutsätter att normal service och underhåll utförs enligt instruktioner.

Förbrukningsvaror såsom säkringar, filter etc. omfattas ej av garantin.

Vite

Vår vitesklausul skall vara 0.5% av kontraktssumman per påbörjad vecka, dock max 7.5% av kontraktssumman.

Utöver vite enligt meningen ovan är beställaren inte berättigad till vite eller skadestånd för förseningen.

Vi har utöver vitesklausulen ovan inte i något fall ansvar för produktionsbortfall, utebliven vinst eller annan direkt eller indirekt skada som kan uppkomma genom fel eller på annat sätt.



Övrigt

Eitech AB Organisationsnummer 556730-9637

Försäkringsgivare Trygg Hansa med försäkringsnummer 25-1256529



ClearFlood gen2

BVP656 LED600-4S/740 PSU A65-WB ALU

ClearFlood gen2, 341 W, 45630 lm, 4000 K, CRI70, Asymmetrisk, IP66

ClearFlood-sortimentets nya generation tar ditt projekts totala ägandekostnad till en helt annan nivå. Sortimentet finns i tre storlekar (BVP655, BVP656, BVP657) med flera ytbehandlingar och servicealternativ och drar nytta av ljusmodulen i vårt flaggskepp inom strålkastare för idrottsanläggningar eller områdesbelysning. Denna ljusmodul är optimerad för sportanläggningar och stora områden såsom logistikcentrum, utomhusparkeringar och lagerutrymmen. Den innovativa designen ger nu möjlighet till anslutningstillval såsom ett SR-uttag helt integrerad på strålkastarens armaturhus och en multisensor på fästet. Produktsortimentet är kompatibelt med Interact-system.

Produktdata

Allmän information	
Lampfamiljskod	LED600 [LED module 60000 lm]
Antal driftdonsenheter	2 enheter
Driftdon ingår	Ja
Typ av ljuskälla	LED
Service tag	Ja
Värde trappa	Specifikation
Garantitid	5 år
Sustainability rating	Lighting for circularity
Ljusteknik	
Uppåtriktat ljusflödesförhållande	0
Ljusflöde	45 630 lm
Korrelerad färgtemperatur (Nom)	4000 K

Ljusutbyte (märkvärde) (nom)	134 lm/W
Färgåtergivningsindex	70
Ljuskällans färg	740 neutralvit
Armaturens ljusfördelning	5° - 13° x 128°
Optiktyp utomhus	Asymmetrisk
Effektiv projicerad yta	0.22 m²
Drift och elektricitet	
Ingångsspänning	230 V
Line Frequency	50 to 60 Hz
Ingående ström	77 A
Ingåendetid	150 ms
Effektförbrukning	341 W
Effektfaktor (fraktion)	0.99

ClearFlood gen2

Anslutning	Kontaktdon, 3-poligt
Kabel	-
Antal produkter med MCB (16 A, typ B)	4
Skyddsklass IEC	Säkerhetsklass I
Surge Protection (Common/Differential)	6/8 kV
Total harmonisk distorsion	6,3 %

Styrenheter och dimring

Dimbar	Nej
Driftdon/strömenhet/transformator	Strömförsörjningsenhet
Styrgränssnitt	-
Konstant ljusflöde	Nej

Mekanik och armaturhus

Armaturhusets material	Aluminium
Material i reflektor	-
Material i optiken – LOV	Akrylat
Optisk kupa/linsmaterial – LOV	Glas
Fixation material	Aluminium
Armaturhusets färg	Aluminium
Monteringsenhet	Justerbart monteringsfäste
Optisk glaskupa/optikens form – LOV	Plan
Ytbehandling på optikavskärmning/lins – LOV	Klar
Total längd	696 mm
Total bredd	465 mm
Total höjd	140 mm
Mått (höjd x bredd x djup)	140 x 465 x 696 mm
Kod för kapslingsklass	IP66 [Dammtät, skydd mot vattenstrålar]
Skyddskod för mekanisk påverkan	IK08 [5 J slagtålig/slagsäker]
Standardvinkel för stolptoppsmontage	-
Standardvinkel för sidoingång	-
Typ av optisk kåpa	Klarglas
Nettovikt (styck)	16,000 kg

Användning och godkännande

Säkerhetsmärkning, antändlighet	-
---------------------------------	---

CE-märkning	Ja
ENEC-märkning	ENEC plus-märkning
EU RoHS-kompatibel	Ja
Prestanda omgivningstemperatur Tq	25 °C
Omgivningstemperatur	-40 °C till +50 °C

Ursprunglig prestanda (IEC-kompatibel)

Tolerans för ljusflöde	+/-7%
Initial kromaticitet	(0.329,0.342)
Energiförbrukningstolerans	+/-10%
Init. Color Rendering Index Tolerance	-2

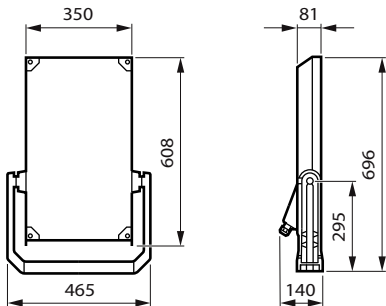
Prestanda över tid (IEC-kompatibel)

Felfrekvens för styrsystemet vid snittlivslängd på 100 000 tim	10 %
Bibehållet ljusflöde (vid snittlivslängd* på 100 000 tim)	L95

Produktdata

Beställningsproduktnamn	BVP656 LED600-4S/740 PSU A65-WB ALU
Fullständigt produktnamn	BVP656 LED600-4S/740 PSU A65-WB ALU
Full EOC	872016979619500
Beställningsnummer	912300060558
Materialnummer (12NC)	912300060558
Räknare – antal per förpackning	1
EAN/UPC – Produkt/fodral	8720169796195
Räknare – antal förpackningar per kartong	1
EAN/UPC – Hölje	8720169796195
Produktfamiljskod	BVP656 [CLEARFLOOD GEN2 MEDIUM]

Måttskiss





Detaljerad budget baserat på inhämtade offerter

Samtliga kostnader är inklusive moms, avrundat till närmsta hela 1000-tal. Se även inhämtade offerter i bilaga 4.

Sammanställning kostnader per åtgärd (tkr)	genomförare / entreprenör	offererat pris	egentid ^a	tot. per åtgärd	Fördelning per år ^b	
2025	2026					
Stabilisering av befintliga hagar (1a)						
avtäckning	NYAB	232		2 353	1 882	471
förstärkning, bärlager, slitlager, geotextil	NYAB	2 120				
Förbättrade mockningsrutiner (1b)						
personaltid, upprättande av rutiner	LRK		4	4	2	2
Utökad hagareal (2a)						
förstärkning, bärlager, slitlager, geotextil	NYAB	3 667		4 551	1 569	2 983
stängsling	NYAB	468				
schakt till el, vatten; kabelrör, vattenledning	NYAB	113				
belysningsmaster, 2 st (ink. frakt)	Actemium	150				
armaturer, 4 st per mast	Actemium	85				
montagearbete inkl. installationsmaterial	Actemium	60				
ideell tid, inkoppling el + vatten	LRK		8			
Upphöjda betongplattor till grovfoder (3a)						
installation betongplattor	NYAB	100		100	50	50
Ökade kantzoner mot diken (4a, 4b)						
personal+maskintid, flytt av stängsel	LRK		40	42	23	19
personaltid, upprättande av rutiner	LRK		2			
Rutiner för snöskottning (4c)						
personaltid, upprättande av rutiner	LRK		4	4	2	2
Utredning dagvattenhantering (6a, 6b)						
ideell tid, framtagande av underlag	LRK		5	5	2	3
Projektstöd & administration						
ideell tid, projektledning	LRK		20	84	42	42
personaltid, stöd till entreprenad	LRK		60			
ideell tid, kommunikation & resultatspridning	LRK		4			
Summa		6 996	147	7 143	3 572	3 572

^a Ideell tid beräknad med 200 kr/tim, personaltid samt maskintid med 500 kr/tim

^b Preliminär fördelning över projektets två år, kan komma att förändras

Finansieringsplan

Avser sökt finansiering. Ingen del av finansieringen är ännu beslutad.

Sökt finansiering	2025	2026	Totalt	Andel	Kommentar
LOVA (Länsstyrelsen)	2 857	2 857	5 714	80%	Deadline 2025-02-15
Bygdemedel (Länsstyrelsen)	441	441	882 ^a	12%	Deadline 2025-04-01
RF-SISU Anläggningsstöd	200	200	400	6%	Deadline 2025-02-12
Egentid Luleå Ridklubb	73	74	147	2%	Ideell tid samt tid för anställda + maskiner
Summa	3 572	3 572	7 143		

^a Motsvarar 15 prisbasbelopp för 2025

Projektets nytta och effekter

Projektet är ett led i Luleå Ridklubbs (LRKs) ambitioner att säkra en långsiktig och hållbar hästhållning för framtida generationer i Luleå. Genom att modernisera och förbättra hagområdena minskas belastningen på miljön samtidigt som hästvälfärden ökar. Dessa åtgärder stärker även föreningens och ridanläggningens "social license to operate", dvs. samhällets förtroende för att hästhållningen sker på ett ansvarsfullt sätt, i en tid när pressen på ridsporten att visa god hästvälfärd och miljöhänsyn ökar.

Hertsö ridanläggning byggdes för över 30 år sedan och uppfyller inte längre dagens förväntningar och krav på hästhållning, som går mot att hästar i allt större utsträckning vistas ute i flockar, och under fler av dygnets timmar. LRK har därför börjat ställa om så att hästarna kan vistas ute i flockar hela dygnet, året om. Begränsat hagutrymme och slitage gör detta dock svårt att genomföra på bred front. För att framtidssäkra verksamheten och bevara möjligheten för kommande generationer att rida behöver hagområdena vid anläggningen anpassas till modern, hållbar standard.

Detta projekt är främst inriktat mot direkta miljöeffekter, men i förlängningen handlar det om att ge fler barn och unga i Luleå möjlighet att upptäcka hästar och ridsport på ett hållbart och inkluderande vis.

Miljöeffekter

Huvudmålet med projektet är att minska utsläpp av näringsämnen till inre Hertsöfjärden, vilket förväntas ge förbättringar för vattenkvaliteten i fjärden. Detta ligger i linje med Luleå kommuns vision, då det i kommunens övergripande mål inom området natur angivits som viktiga indikatorer att sjöar och andra vattenförekomster ska uppnå minst god ekologisk status, vilket inte är fallet idag.

Hästar uppmärksammas alltmer som möjlig källa till övergödning, vilket till stor del beror på att en många hästar finns i tätortsnära sammanhang, snarare än på jordbruksföretag. Näringsläckaget från hästhållning bedöms främst bero på bristande gödselhantering, upptrampade hagar utan vegetation, för många hästar på för liten yta, och att hagar ofta ligger nära vattendrag och diken. Genom att förbättra möjligheterna att effektivt samla in och hantera gödsel och för att minska foderspillet, beräknas näringsläckaget från LRK kunna halveras. Samtidigt återvinns mer gödsel till lokala lantbruk, vilket minskar behovet av mineralgödsel.

Folkhälsa

I Luleå kommuns långsiktiga mål lyfts också att invånarna ska ha god och jämlik hälsa, och ett socialt, kulturellt och fysiskt aktivt liv. Bland utmaningarna nämns bland annat ökad psykisk ohälsa, särskilt bland unga kvinnor, barn och unga som rör sig mindre på sin fritid, minskat intresse av föreningsengagemang, och fördyringar i kombination med skillnader i socioekonomiska förutsättningar vilket påverkar möjligheter att utöva idrotts- och fritidsaktiviteter.

Stallet utgör en viktig mötesplats för barn och unga, där fysisk aktivitet och social gemenskap går hand i hand. Ridning tränar motorik och balans, och många mår bra av närheten till djur och natur. Samtidigt är ridsport en kostnadskrävande idrott, och LRK arbetar aktivt med stöd av kommunen för att kunna hålla nere avgifterna. De föreslagna åtgärderna bedöms kunna ytterligare minska framförallt personalkostnaderna per häst, vilket gör att det finns en ekonomisk effekt som i förlängningen kan ha effekt på både folkhälsan och möjligheten för fler att ha ett socialt och fysiskt aktivt liv.

Jämställdhet och mångfald

Ridanläggningen ligger nära ett bostadsområde med stor andel invånare med utländsk bakgrund. Genom lättillgängliga nybörjaraktiviteter, som ponnypromenad och ponnyridning, och genom att ha ett öppet stall där besökare är välkomna att träffa hästarna, vill LRK sänka trösklarna för fler att kunna

börja rida, oavsett bakgrund eller tidigare erfarenhet. Den centrala placeringen på Hertsön skapar en tillgänglig mötesplats för att upptäcka hästsporten, i en trygg miljö med hög vuxennärvaro.

Ridningen är också en av få idrotter där tjejer och killar tränar på samma villkor, och LRK arbetar aktivt för att nå ut till särskilt fler killar, som är en underrepresenterad grupp. Vidare är anläggningen också anpassad för personer med funktionsvariation. Att "låna hästens ben" ger barn och unga med funktionsnedsättning möjlighet att komma ut i naturen och samtidigt träna balans.

Även om det föreslagna projektet inte förväntas ha direkta effekter för jämställdhet och mångfald, gör framtidssäkringen av anläggningen att nuvarande arbete kan fortsätta, och förhoppningsvis även utvecklas vidare.

Projektbeskrivning

Detta dokument beskriver hela projektet, så som det skickats in till huvudfinansiären (Länsstyrelsen LOVA-projekt) i februari 2025. Dokumentet har endast ändrats så att bilagenumrering stämmer med bilagenummer i ansökningsportalen till Bygdemedel (blå text är reviderad).

Projektets syfte

Det övergripande syftet med projektet är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Luleå Ridklubb.

Projekt mål: Genomföra åtgärder för att minska mängden gödsel och foderspill som blir kvar i och runt Luleå Ridklubbs hagar, för att reducera näringsläckaget till diken och vattendrag.

Effekt mål: Minska Luleå Ridklubbs övergödande miljöpåverkan på inre Hertsöfjärden

Bakgrund

Styrelsen för Luleå Ridklubb (LRK) har initierat ett hållbarhetsarbete där alla tre benen av hållbarhet beaktas – miljö, ekonomi och social hållbarhet. Bakgrunden är bland annat förändrade omvärldsförutsättningar och ny kunskap, vilket ställer nya krav på alla som håller hästar. Målsättningen är långsiktigt hållbar hästvälfärd med utevistelse dygnet runt i flockar för hästarna.

Under 2024 genomförde LRK tillsammans med grannstallet Hertsö Stalldrängar (HSD) ett LOVA-projekt med målet att kartlägga hur spridningen av övergödande ämnen från Hertsö ridanläggning kan minskas (etapp 1, [se bilaga 9](#)). Projektresultaten ligger till grund för denna ansökan om genomförande (etapp 2). HSD har dock valt att ej delta i etapp 2 i dagsläget, pga. begränsade möjligheter för medfinansiering.

Hästars bidrag till övergödning, allmänt

Hästar uppmärksammas alltmer som möjlig källa till övergödning, vilket bland annat blir tydligt i den statliga utredningen *Stärkt lokalt åtgärdsarbete-att nå målet ingen övergödning* (SOU 2020:10). En stor anledning är att en mycket stor andel av alla hästar finns i tätortsnära sammanhang, snarare än på jordbruksföretag. Näringsläckaget från hästhållning bedöms främst bero på bristande gödselhantering, upptrampade hagar utan vegetation, för många hästar på för liten yta, och att hagar ofta ligger nära diken och vattendrag (Kumblad m.fl., 2024).

Luleå Ridklubb (LRK)

LRK är en ideell förening som bedriver ridskoleverksamhet med föreningsägda hästar på Hertsö ridanläggning, samt erbjuder uppstallning för medlemshästar (totalt ca 50 hästar). Ridanläggningen (Figur 1) är belägen på Kalvholmen, Luleå och ägs av Luleå kommun, som avsatt Kalvholmen för användning till häst-/ridverksamhet.

Luleå kommun upplåter ridanläggningen till LRK, mot att föreningen ombesörjer anläggningens drift och skötsel, i enlighet med avtal. LRK nyttjar ca 10 ha mark, varav ca 1 ha byggnader (stall, ridhus, övriga), 7 ha hagmark (varav ca hälften inte är tjänligt för att ha hästar året runt, pga. markbeskaffenhet), och 1 ha ridbanor. Utöver LRK är även det privatägda stallet HSD verksamt vid anläggningen.

Lokalbeskrivning

Ridanläggningen befinner sig på en gammal jordbruksfastighet. Fastigheten har använts för hästverksamhet sedan 1980-talet då HSD startades. LRK och ridskolan flyttade dit 1993, då kommunen byggde en ny ridanläggning för att ersätta den gamla ridskoleanläggningen på Bergnäset.

Inre Hertsöfjärden (WA37747720, klassad som sjö i VISS) omger Kalvholmen och har i dagsläget otillfredsställande ekologisk status baserat på kvalitetsfaktorn växtplankton (näringsämnespåverkan växtplankton, total biomassa) och hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Luleå kommun har i de övergripande målen för 2040 inom området natur angivit som viktiga indikatorer att sjöar och andra vattenförekomster ska uppnå minst god ekologisk status (Luleå kommun, n.d.). Trenden uppvisar i dagsläget ingen tydlig förbättring, vilket gör att ytterligare åtgärder torde vara motiverade.



Figur 1. Översiktlig skiss över området. Gränserna är inte exakta. Hämtad från Lantmäteriets karttjänst "Min karta" <https://minkarta.lantmateriet.se/> [2024-01-05].

Ettap 1 – Förstudie

Förstudien (ettap 1) genomfördes av Vatten & Miljökonsulterna AB, i samarbete med föreningarna. Projektet omfattade nulägesanalys, åtgärdsförslag samt grov projektering och förberedelser för det faktiska genomförandet (ettap 2) för att minska näringsläckaget. Genomförandet i ettap 1 följde i stort tillvägagångssättet som beskrivs av Lenmo m.fl. (2023) i *Vattenvårdsplanering för hästgårdar – arbetsmetod för rådgivare*. Slutrapporten bifogas denna ansökan i sin helhet (bilaga 9), och sammanfattas kort i följande avsnitt.

Nulägesanalys

LRK:s ridskolehästar nyttjar sina hagar ca 15 timmar per dygn under 7 månader vintertid och 20-24 timmar per dygn under 5 månader sommartid. Medlemshästarna nyttjar sina hagar ca 11 timmar per dygn under vintermånaderna och 14 timmar per dygn under barmarksperioden. Hagarna för ridskolehästar mockas ca en gång per vecka, mer sällan under snöperioden. Medlemshästarnas hagar mockas i varierande grad 3-7 gånger per vecka under barmarksperioden, även dessa mer sällan under vintern, då rikliga snöfall ofta gör gödslet svårt eller omöjligt att komma åt. Under snöperioden skottas snö upp i bakre delen av hagarna, vilket ansamlar gödsel. Hagarna är av varierande kvalitet, med stora ytor mark som trampas sönder under vår och höst och blir mycket leriga. Detta försvårar en effektiv mockning samt uppsamling av överblivet och nedtrampat foder.

Som tidigare nämnts strävar LRK efter att hästarna ska kunna vistas ute i flockar hela dygnet, året runt. Ökad utevistelse medför dock ytterligare belastning på hagarna, och en betydligt större del av gödslet hamnar där i stället för att mockas ut från stallet. Dagens året-runt-hagtyta är dessutom för liten för att det ska vara praktiskt genomförbart med ytterligare utökning av utevistelse i flockar. Detta skapar ett behov av att iordningställa mer hagtyta så att trängseln minskar. En förändrad hästdensitet kommer i sin tur påverka hur mycket foder och gödsel som trampas ner i marken.

Identifierade risker och problemområden

Följande områden identifierades som mest kritiska vad gäller näringsläckage från Luleå Ridklubb, rankat från mest till minst angeläget (avsnittshänvisningar till beskrivande avsnitt i [bilaga 9](#)):

1. **Mockning av hagar:** Problem med mockning av hagarna pga. söndertrampat underlag och nedtrampade foderrester, samt otillräcklig yta per häst (*avsnitt 3.1, 3.3*).
2. **Snöhantering:** Svårigheter att mocka effektivt under vintern innebär ansamling av gödsel och foderrester i snöhögar. Vissa snöhögar placeras för nära diken, vilket innebär risk för näringsläckage med smältvatten från snön (*avsnitt 3.4*).
3. **Befintlig gödselplatta:** Vattenansamling på gödselplattan vid ihållande regn eller kraftig snösmältning, med risk för läckage av lakvatten (*avsnitt 3.3.1*).
4. **Gödselhantering:** Spill i samband med gödselhantering (mellan hagar och gödselplatta) (*avsnitt 3.3*).
5. **Dagvattenhantering:** Varierande takavvattning, delvis bristande avrinning kring stall- och ridhusbyggnader (*avsnitt 4.1.2*).

Föreslagna åtgärder

För att minska näringsläckaget föreslogs följande åtgärder, vilka också beskrivs mer i detalj i [bilaga 9](#):

1. **Förbättrad mockning av hagar:**
 - a. Stabilisera befintliga hagar (*avsnitt 7.1.1*).
 - b. Förbättrade mockningsrutiner för att göra det lätt att göra rätt (*avsnitt 7.1.2*).
 - c. Eldrivna skottkärror eller mockningsmaskiner för att underlätta mockningsarbetet (*avsnitt 7.1.2*).
 - d. Anlägga nya mindre gödselplattor i anslutning till hagarna för att underlätta uppsamling av gödsel, föredragsvis försedda med tak för att minska risken att avrinnande vatten drar med sig näringsämnen från gödselstackarna (*avsnitt 7.2.1, 7.2.2*).
2. **Minskad belastning i hagarna:**
 - a. Öka den totala arealen året-runt-hagar för att minska hästdensiteten och belastningen per ha (*avsnitt 7.1.1*).
3. **Minska nedtrampning av foderspill:**
 - a. Upphöjda betongplattor för placering av grovfoder (*avsnitt 7.4*).
 - b. Installation av foderautomater (*avsnitt 7.4*).
4. **Minskat näringsläckage till diken vid snösmältning och ihållande regn:**
 - a. Säkerställ tillräckliga kantzoner mot diken, flytta in staket där kantzoner är otillräckliga (*avsnitt 7.3*).
 - b. Införa rutiner för att årligen slå och forsla bort gräs från kantzoner (*avsnitt 7.3*).
 - c. Se över rutiner för snöskottning och placering av snöupplag (*avsnitt 7.1.3*).
5. **Förbättring av befintlig gödselplatta:**
 - a. Förse befintlig platta med tät tank som samlar upp avrinnande vatten (*avsnitt 7.2.1*).
 - b. Sätt tak på befintlig gödselplatta (*avsnitt 7.2.2*).
6. **Planering av dagvattenhantering:**
 - a. Utred möjligheter att samla upp takvatten från befintliga och nya tak för att undvika avrinning mot hagarna, och för att kunna använda för bevattning av ridbanor sommartid (*avsnitt 7.5*).
 - b. Avsätt ytor för att på sikt kunna anlägga översilningsytor/dammar i anslutning till ridanläggningen (*avsnitt 7.5*).

Sammanfattande analys av rekommendationer från etapp 1

Mest kritiskt för att minska näringsläckaget från LRK är att förbättra mockningen av hagarna, då det är därifrån den i särklass största mängden näringsämnen läcker ut till recipienten i dagsläget. Åtgärderna 1-4 ovan är därför prioriterade.

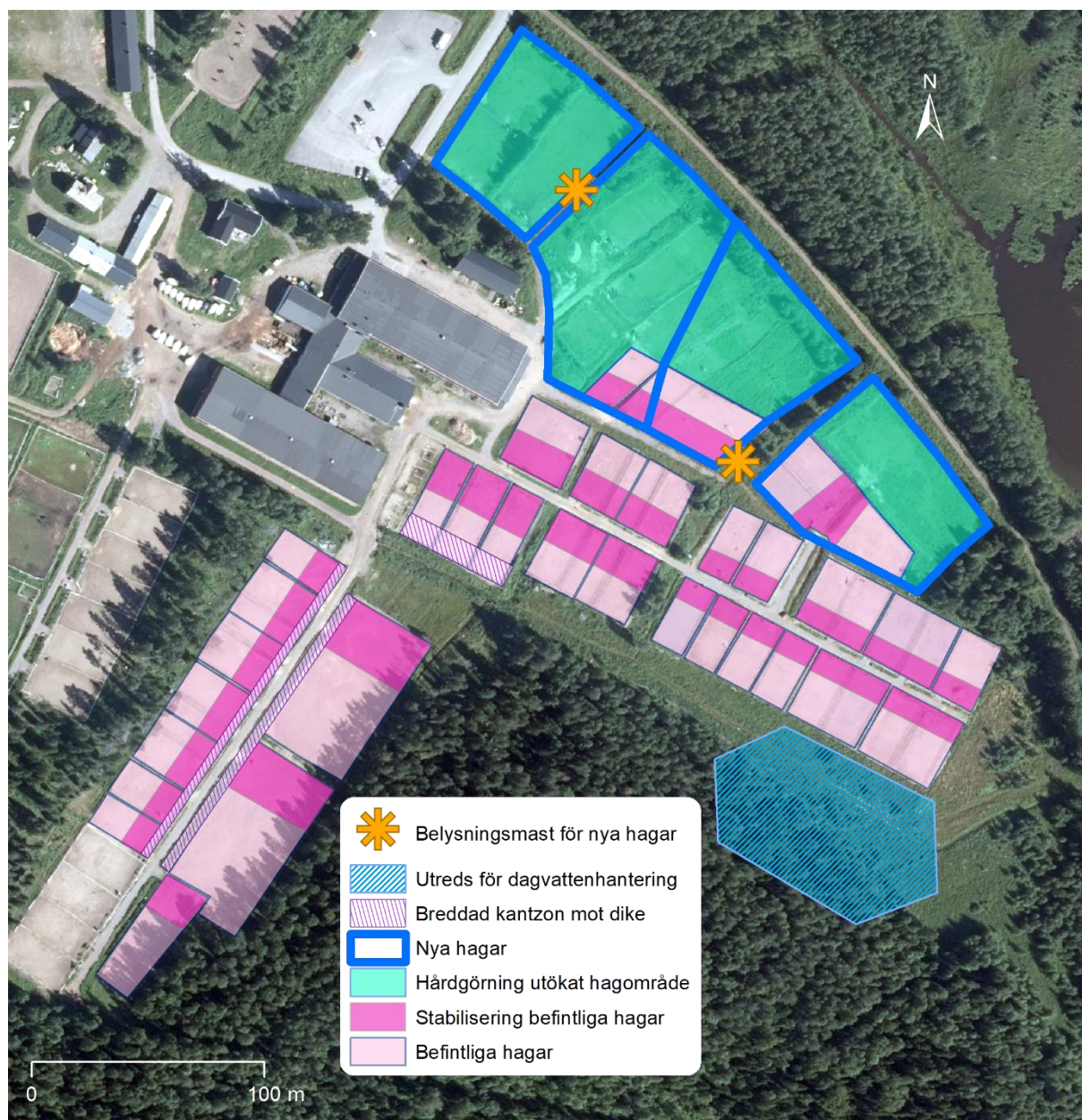
Etapp 2 – Genomförande

De rekommenderade åtgärderna från etapp 1 har diskuterats med LOVA-handläggare på Länsstyrelsen¹, varvid det klargjorts vilka åtgärder som är möjligt att söka LOVA-finansiering för. Det framgick då att de föreslagna åtgärderna 1c-d, 3b och 5a-b ovan inte går att söka LOVA-stöd för, varför dessa lämnas helt utanför denna ansökan.

LRK avser därför att söka annan finansiering för dessa åtgärder utanför denna ansökan, då flera av åtgärderna, utöver miljövinsten, även kan ha positiva synergieffekter på hästvälfärd och arbetsmiljö.

Beskrivning av åtgärder inom ramen för denna LOVA-ansökan

Åtgärderna beskrivs i följande avsnitt och visualiseras i Figur 2.



Figur 2. Översikt över planerade åtgärder inom ramen för denna ansökan. Bakgrundsbild: Lantmäteriets ortofoto <https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/ortofoto-nedladdning/> [2025-01-29]

¹ Telefonsamtal med Charlotte Malmgren, Länsstyrelsen Norrbotten, 17 januari 2025.

Förbättrad mockning av befintliga hagar (1a, 1b)

Delar av befintliga hagar stabiliseras genom att hårdgjorda ytor anläggs för att underlätta mockning och uppsamling av foderspill. Entréerna till hagarna samt områden runt foderplatser slits mest och är det som är i störst behov av förstärkning/renovering. Ca 1 ha behöver hårdgöras (magentafärgade områden i Figur 2).

För att stabilisera hagarna schaktas hagentréerna ur och ett lager med geotextil rullas ut i botten. På det fylls ett förstärkningslager av bergkross (0/70) med 200 mm tjocklek följt av ett bärlager (0/30) med 100 mm tjocklek. Högst upp placeras ett 100 mm slitlager av stenmjöl som kompakteras.

Efter att ytorna hårdgjorts införs förbättrade mockningsrutiner snarast, för att säkerställa livslängden på underlaget.

Utökad hagareal för minskad hästdensitet och gödselbelastning per ha (2a)

I och med den pågående omställningen till ökad utevistelse i flock för hästar vid LRK (både ridskole- och medlemshästar) (se "Nulägesanalys" ovan) finns ett behov av att öka den totala arealen året-runt-hagar, vilket också skulle minska hästdensiteten och belastningen per ha. Ett område på ca 2 ha har förberetts för ändamålet (ljusgrönt i Figur 2), men behöver hårdgöras för att kunna skötas enligt ovanstående. Hårdgörningen görs på samma sätt som stabilisering av befintliga hagar, som beskrivits ovan, men utan bortschaktning av material.

För att området ska kunna fungera som hästhagar och gå att sköta krävs även framdragning av el och vatten, instängsling, samt installation av belysning, vilket samtligt finns med inom ramen för detta föreslagna projekt. Blå linjer i Figur 2 visar planerade nya staket. Stjärnorna visar placering av nya belysningsmaster (höjd 18 m), vilka med planerade armaturer kan belysa en radie av ca 50 m. Dimbara armaturer planeras, för att minimera både onödig elförbrukning och ljusföroreningar i området.

Minska nedtrampning av foderspill (3a)

För att minska foderspill som trampas ned och blandas med gödsel, vilket försvårar mockning och förstör underlaget, installeras upphöjda betongplattor (2x2 m) för foderplacering. Betongplattorna placeras på de hårdgjorda ytorna för att underlätta uppsamling av foderspill.

Kantzoner mot diken (4a, 4b)

Vid utformning och placering av nya hagar upprättas ca 5 m kantzon mot samtliga diken. I kantzonen bevaras vegetationen vilket bidrar till minskad avrinning och fastläggning av näringsämnen. Områden med träd och buskage planeras in för att ge skugga under somrarna samtidigt som träden och buskarna stabiliserar jorden och suger upp vatten under vegetationsperioden. Gräs i kantzonen bör slås och tas bort varje år för att undvika näringsläckage från gräset på vintern. Nya rutiner för detta införs i samband med hagområdenas färdigställande.

Vid trånga passager eller där det av andra skäl inte går att få tillräcklig kantzon minskas zonen till 2 m. I etapp 1 identifierades områden med otillräckliga kantzoner. Inom detta projekt breddas dessa kantzoner genom flytt av hagstolpar och stängsel (främst lilastreckade områden i Figur 2).

Snöhantering (4c)

Nya rutiner utformas för att se till att uppläggning av snö görs på områden där näringsämnen har möjlighet att stanna kvar i marken, och med tillräckligt skyddsavstånd från diken/vattendrag och dagvattenbrunnar. Detta gäller särskilt snö från hagarna, då denna snö alltid innehåller en del gödsel som inte hunnits mocka ut under pågående snöfall.

Utredning av förbättrad dagvattenhantering (6a, 6b)

Inom ramen för detta föreslagna projekt utreds möjligheterna att i framtiden samla upp takvatten från befintliga och eventuella nya tak (t.ex. planerade ligghallar) för att undvika avrinning mot hagarna. Detta vatten skulle kunna användas för bevattning av ridbanor sommartid.

Ytor planeras också avsättas för att på sikt möjliggöra anläggning av översilningsytor eller dammar i anslutning till ridanläggningen. Planering/projektering av sådana dammar ligger inte inom detta projekt, men ytorna skyddas från användning till annan verksamhet (t.ex. ljusblåstreckade området i Figur 2).

Beräkning av fosforreduktion

I [bilaga 9](#) (avsnitt 6.1) beskrivs problematiken kring belastning och läckage av fosfor (P) från hästhållning i allmänhet. Viss provtagning av förforhalter i dikesvatten i anslutning till Hertsö ridanläggning gjordes också i projektets etapp 1 (avsnitt 6.2), vilken påvisade betydligt högre halter totalkväve och totalfosfor jämfört med medelvärden för recipienten. Provtagningen var dock mycket begränsad och går inte att använda för att bestämma dagens fosforläckage från ridanläggningen. I stället används schablonvärden för att uppskatta dagens fosforutsläpp, och möjlig minskning av desamma.

En vuxen häst antas avge ca 8 kg P/år och 43 kg N/år (Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna, 2019). 50 hästar vid LRK ger under året sammantaget därmed 400 kg P samt 2150 kg N. Näringsbelastningen på marken varierar med tiden i hagarna, samt med hur mycket som mockas ut från hagarna. Om hagarna är söndertrampade eller om andra svårigheter att mocka hagarna föreligger kommer fosforläckaget att vara betydligt högre än för hagar där det går mocka, eller hagar som har vegetationstäck. En studie av Malmer (2020) visade att daglig mockning av hagar innebär att drygt 70% av allt fosfor från hagarna kan avlägsnas. Motsvarande siffra vid månatlig mockning är endast runt 15%, beroende dels på att fosfor lakas ut från liggande gödsel, dels på att betydligt mindre del gödsel är möjlig att kunna mockas ut efter att ha legat en månad pga. nedtrampning.

För LRK antas att 50% av allt fosfor idag avlägsnas från hagarna som används av medlemshästar, och 15% från ridskolehästarnas hagar, baserat på årsmedelvärde. Efter genomförande av åtgärderna som beskrivs i denna ansökan bedöms att 65% (årsmedelvärde) av allt fosfor kommer kunna avlägsnas från hagarna, baserat på insikter från Malmer (2020). I Vattenmyndigheternas och Länsstyrelsernas riktlinjer för hästgårdar påpekas vidare att det är mycket stor variation i fosforretentionen från hästgårdar. För att inte underskatta näringsläckaget från anläggningen har retentionsfaktorn här antagits vara noll.

Tabell 1 sammanfattar uppskattningen av hur mycket fosfor som faller totalt i hagarna idag (262 kg P/år), hur mycket som bedöms avlägsnas genom mockning före respektive efter åtgärder, samt vad den uppskattade minskningen av fosforläckaget skulle kunna uppgå till. Enligt skattningen avlägsnas i dagsläget endast ca 27% av all fosfor som faller i hagarna, medan resten (192 kg P/år) stannar kvar eller läcker till omgivande mark, med sannolikt läckage även till recipienten.

Tabellen visar också motsvarande fosformängder med planerad framtida utökning av utevistelse för både ridskole- och medlemshästar, vilket utan åtgärder riskerar leda till väsentlig ökning av fosforutsläppen.

Tabell 1. Sammanställning av uppskattad näringsbelastning från Luleå Ridklubb före respektive efter genomförande av åtgärderna som beskrivs i denna ansökan. Notera att dessa värden är uppdaterade jämfört med beräkningen i etapp 1 (avsnitt 6.2, [bilaga 9](#)).

Uppskattade fosformängder, totalt (kg P/år)						
	Antal hästar	Andel tid i hage	Faller i hage	Avlägsnas före åtgärder	Avlägsnas efter åtgärder	Minskning av läckage
<i>Baserat på dagens utevistelse</i>						
Ridskolehästar	30	0,72	174	26	113	87
Medlemshästar	20	0,55	88	44	57	13
Summa, dagsläget			262	70	170	100
<i>Baserat på framtida utevistelse</i>						
Ridskolehästar	30	0,84	202	30	131	101
Medlemshästar	20	0,84	135	67	87	20
Summa, framtid			336	98	219	121

Förväntade resultat och synergieffekter

Näringsläckaget från Luleå Ridklubbs verksamhet till Inre Hertsöfjärden förväntas kunna halveras (minska med minst 100 kg fosfor per år) jämfört med dagsläget efter genomförande av föreslagna åtgärder (underlättad mockning, minskad hästdensitet i hagarna, förbättrade snörutiner, minskad mängd nedtrampat foderspill, samt förbättrade kantzoner runt hagarna).

Då LRK:s gödsel återcirkuleras till lantbrukarna som odlar höet som ridklubben köper så innebär det också en möjlig miljövinst i minskat behov av mineralgödsel, om större del gödsel kan samlas in och mer näringsämnen därmed återföras till odlingsmarken.

Utöver dessa förväntade positiva miljöeffekter förväntas också betydande synergieffekter i form av förbättrade förhållanden för hästarna (ökad hästvälfärd), förbättrad arbetsmiljö och i förlängningen även kostnadsbesparingar för både föreningen och anläggningsägaren (Luleå kommun). På så sätt är projektet ett led i att göra det möjligt för även framtidens barn och unga i Luleå att ägna sig åt häst- och ridsport, på ett sätt som är hållbart för både närmiljön och hästarna. I en bredare kontext vill LRK med detta projekt därför också bidra till att öka medvetenheten om hästnäringens påverkan på övergödningen och vara goda förebilder för miljömedveten och långsiktigt hållbar hästhållning.

Budget, finansiering och tidsplan

Efter samråd med LOVA-handläggare på Länsstyrelsen² söks medel för projektets genomförande över en tidsperiod på två år (2025-2026). Tabell 2 visar en översikt över projektets kostnader och Tabell 3 sammanställer sökt finansiering. Detaljerad budget- och finansieringsplan återfinns i [bilaga 5](#) och inhämtade offerter och andra underlag i [bilaga 7](#).

Noteras bör att kostnaden för de flesta åtgärder överstiger uppskattningarna från etapp 1, vilka byggde på bl.a. tidigare LOVA-projekt och -ansökningar, varav en del från åren innan de senaste årens kraftiga inflation. Kostnaderna i denna ansökan bygger på nyligen inhämtade offerter från entreprenörer.

Tabell 2. Sammanställning över projektets kostnader (avrundat till närmsta hela tkr) per åtgärd, som beskrivet ovan. Fördelning av åtgärder mellan 2025 och 2026 kan komma att förändras. Alla kostnader är inklusive moms.

Åtgärd	2025	2026	Totalt
Stabilisering av befintliga hagar (1a)	1 882	471	2 353
Förbättrade mockningsrutiner (1b)	2	2	4
Utökad hagareal (2a)	1 569	2 983	4 551
Upphöjda betongplattor till grovfoder (3a)	50	50	100
Ökade kantzoner mot diken (4a, 4b)	23	19	42
Rutiner för snöskottning (4c)	2	2	4
Utredning dagvattenhantering (6a, 6b)	2	3	5
Projektleddning, stöd till entreprenad	42	42	84
Kommunikation & resultatspridning	2	2	4
Summa	3 572	3 572	7 143

Tabell 3. Sammanställning över sökt finansiering (tkr).

Sökt finansiering	2025	2026	Totalt	Andel	Kommentar
LOVA (Länsstyrelsen)	2 857	2 857	5 714	80%	Deadline 2025-02-15
Bygdemedel (Länsstyrelsen)	441	441	882	12%	Deadline 2025-04-01
RF-SISU Anläggningsstöd	200	200	400	6%	Deadline 2025-05-14
Egentid Luleå Ridklubb	73	74	147	2%	Ideell tid samt tid för anställda + maskiner
Summa	3 572	3 572	7 143		

Identifierade behov av tillstånd och anmälningar

Preliminärt tillstånd från markägaren (Luleå kommun) för genomförande har inhämtats. Projektbeskrivning med detaljer har skickats till Kultur- och fritidsförvaltningen i början av februari för definitivt godkännande.

Arbetet kommer inte innebära nya diken eller liknande, utan endast underhåll av befintliga diken i syfte att upprätthålla berörda dikens ursprungliga läge och djup. Projektet omfattar därmed inte ny markavvattnings, varför varken tillstånd eller dispens för markavvattnings bedöms som nödvändigt. Om det visar sig att mer omfattande åtgärder på diken krävs kommer tillståndsansökan inges till Länsstyrelsen i Norrbotten.

² Telefonsamtal med Charlotte Malmgren, Länsstyrelsen Norrbotten, 17 januari 2025.

Bilageförteckning

- Bilaga 5** Budget- och finansieringsplan
- Bilaga 7** Inhämtade offerter
- Bilaga 9** Vattenvårdsplan - Åtgärder för att minska näringsläckage, Hertsö ridanläggning, Luleå. Rapport från förstudie genomförd inom ramen för LOVA, 2024.

Referenser

- Kumblad L, Aronsson H, Hammer M (2024). *Policy brief: Include nutrient load from horse farms in eutrophication work*. Policy Briefs from Stockholm University Baltic Sea Centre.
- Lenmo E, Sklenar M, Lindgren G (2023). *Vattenvårdsplan för hästgårdar. Arbetsmetod för rådgivare*. LIFE IP Rich Waters, delprojekt C6:1. Digital utgåva. <https://www.richwaters.se/wp-content/uploads/vattenvardsplan-for-hastgardar.pdf> (hämtad senast: 2025-02-08).
- Luleå kommun (n.d). *Luleå 2040, övergripande mål – Natur*. <https://mal2040.lulea.se/natur/> (hämtad senast: 2025-02-08). <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-228675> (hämtad senast: 2025-02-10).
- Malmer E (2020). *Är frekvent mockning av hästhagar en effektiv åtgärd mot fosforläckage? En studie om förbättrad gödselhantering i hästhagar för minskad fosforbelastning*. Uppsala universitet & SLU, Examensarbete 30 hp: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1450767/FULLTEXT01.pdf> (hämtad senast: 2025-02-08).
- SOU 2020:10. *Stärkt lokalt åtgärdsarbete-att nå målet ingen övergödning*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/02/sou-202010/> (hämtad senast: 2025-02-08).
- Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna (2019). *Vattenmyndigheternas riktlinjer för hästgårdar: åtgärder och förslag*. Digital utgåva. <https://viss.lansstyrelsen.se/ReferenceLibrary/55064/Metod%20Hästgårdar.pdf> (hämtad senast: 2025-02-08).

Vattenvårdsplan - Åtgärder för att minska näringsläckage

Hertsö ridanläggning, Luleå



Vatten & Miljökonsulterna AB
Adress: Aurorum 2, 977 75 Luleå
vmkonsulterna.se



Vattenvårdsplan - Åtgärder för att minska näringsläckage för Hertsö ridanläggning, Luleå

Beställare

Luleå Ridklubb

Konsult

Vatten & Miljökonsulterna i Norr AB
Aurorum 2
977 75 Luleå

Telefon: 073 402 39 35

E-post: fornamn.efternamn@vmkonsulterna.se

Hemsida: www.vmkonsulterna.se

Uppdragsledare och granskare: Maria Widmark

Handläggare: Lennart Lindelöf och Elina Linerudt

Uppdragsnummer: 24022

Sammanfattning

Luleå ridklubb och Hertsö stalldrängar bedriver hästverksamhet inklusive ridskola på Kalvholmen söder om området Hertsön i Luleå. Verksamheten ligger ca 4 km österut från Luleå centrum. Vid verksamheten har Luleå ridklubb och Hertsö stalldrängar totalt ca 76 hästar i området och verksamheten bedrivs året runt.

Luleå ridklubb har beviljats bidrag till ett lokalt vattenvårdsprojekt (LOVA) av Länsstyrelsen i Norrbottens län som ska syfta till att utreda och föreslå åtgärder för att minska näringsläckaget från anläggningen där de bedriver sin verksamhet. Denna rapport klargör förutsättningarna för avvattningssituationen samt visar på åtgärdsförslag som medför minskad näringsbelastning. Syftet har vidare varit att rapporten ska kunna utgöra underlag för ansökan om LOVA-bidrag till genomförande av åtgärderna.

Hästarnas vistelse i hagarna vid Hertsö ridanläggning bedöms generera en näringsbelastning på totalt ca 400 kg fosfor och ca 2 140 kg kväve per år.

Sammanställning från platsbesök samt samtal med ansvariga för ridanläggningen visar att en stor mängd näring bedöms tillföras marken på anläggningen till följd av oregelbunden mockning, dåligt dränerade hagar, brist på lämpliga lagringsytor av gödsel, hantering av snö i närheten av vattendrag samt brist på kantzoner till diken och närliggande vattendrag.

För att minska näringstillförseln till marken krävs en kombination av åtgärder. Stabilisering av hagmark och regelbunden mockning minskar näringsläckaget. Lämpliga ytor för lagring av gödsel och snö minskar läckaget från det gödsel som mockas och skottas bort från hagar. Växtbeklädda kantzoner mot diken och vattendrag fångar upp näring som riskerar förloras genom ytavrinning. Ordnade foderplatser minimerar foderspill som riskerar att bli nedtrampat.

Sammantaget bedöms föreslagna åtgärder ha potential att kraftigt minska tillförseln av fosfor från anläggningen på Kalvholmen till omgivande mark, med upp till ca 360 kg per år.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Syfte	5
2	Områdesbeskrivning.....	5
2.1	Lokalisering	5
2.2	Topografi	7
2.3	Geologi	7
3	Beskrivning av anläggningen	8
3.1	Luleå ridklubbs hagar	8
3.2	Hertsö stalldrängars hagar	9
3.3	Gödselhantering	9
3.3.1	Risk för näringsläckage vid gödselhantering	10
3.4	Snöhantering	11
3.4.1	Risk för näringsläckage från snöhanteringen	12
4	Avvattning.....	13
4.1	Befintlig avvattning	13
4.1.1	Trummor/överfarter	14
4.1.2	Dagvattenhantering kring befintliga byggnader	14
5	Recipient	14
6	Näringsbelastning	14
6.1	Bakgrund	14
6.2	Näringsbelastning från anläggningen	15
7	Åtgärdsförslag vid Hertsö ridanläggning	16
7.1	Mockning	16
7.1.1	Stabilisera hagarna	17
7.1.2	Mockningsrutiner.....	18
7.1.3	Rutiner kring snöhantering.....	18
7.2	Hantering av gödsel	19
7.2.1	Nya gödselplattor	19
7.2.2	Tak på gödselplattor	19
7.3	Kantzoner mot diken	20
7.4	Foderplatser	20
7.5	Planering av dagvattenhantering	20
8	Kostnadsberäkning av föreslagna åtgärder	21
9	Föreslagna åtgärders renande effekt	22
10	Åtgärderna och miljö kvalitetsmålen	23
11	Identifierat behov av tillstånd och anmälningar	23
12	Referenser	24

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Luleå ridklubb (LRK) och Hertsö stalldrängar (HSD) bedriver hästverksamhet inklusive ridskola på Kalvholmen söder om Hertsön. Gemensamt har verksamheterna cirka 76 hästar i området. Luleå ridklubbs styrelse har initierat ett hållbarhetsarbete där de beaktar miljö, ekonomi och social hållbarhet. Avvattningen sker framför allt ytligt med diffus yttlig avrinning, grävda diken och ett täckdike. Inom området finns inga dagvattenrenande anläggningar. De har uppmärksammat att hagarna har varierande stabilitet och avvattning samt att en del är mycket leriga stora delar av året vilket gör det svårare att mocka hagarna.

Den statliga utredningen "Stärkt lokalt åtgärdsarbete - att nå målet Ingen övergödning" (SOU 2020:10) föreslog att Jordbruksverket i samråd med SLU ska ta fram underlag till nya bestämmelser om miljöhänsyn för hästhållare. Utifrån förslag i SOU:n förväntas detta förändra förutsättningarna för tätortsnära hästhållning betydligt. Eftersom hästanläggningen är belägen nära recipienten Inre Hertsöfjärden, och har en begränsad yta att nyttja för hagar i förhållande till antalet hästar vid anläggningen, finns risk för näringsläckage till recipienten. Därför vill föreningarna på ridanläggningen redan nu påbörja ett aktivt hållbarhetsarbete för minskat näringsläckage från verksamheten och bidra till en bättre vattenstatus i recipienten. Föreningarna strävar efter en ridanläggning med tydligt hållbarhetsarbete där samtliga medlemmar är en del i arbetet.

Denna rapport är en första etapp med analys av nuläget och upprättande av vattenvårdsplan för långsiktigt hållbar minskning av näringsläckage från ridanläggningen. Både verksamhetens behov och största möjliga miljönytta beaktas i planen och de föreslagna åtgärderna är tids- och kostnadssatta för att kunna genomföra föreslagna åtgärder i en kommande etapp. Luleå ridklubb har beviljats bidrag till ett lokalt vattenvårdsprojekt (LOVA) för arbetet med denna första etapp.

1.2 Syfte

Projektets övergripande mål är att bidra till bättre vattenstatus i inre Hertsöfjärden genom minskad spridning av övergödande ämnen från Hertsö ridanläggning. Syftet med denna rapport är att:

1. Kartlägga och analysera befintlig avvattningssituation
2. Redovisa områden med risk för näringsläckage
3. Utredda och föreslå åtgärder för att reducera näringsläckaget från anläggningen. Åtgärderna ska vara tids- och kostnadssatta

Rapporten ska kunna utgöra underlag för ansökan om LOVA-bidrag för genomförande av åtgärderna.

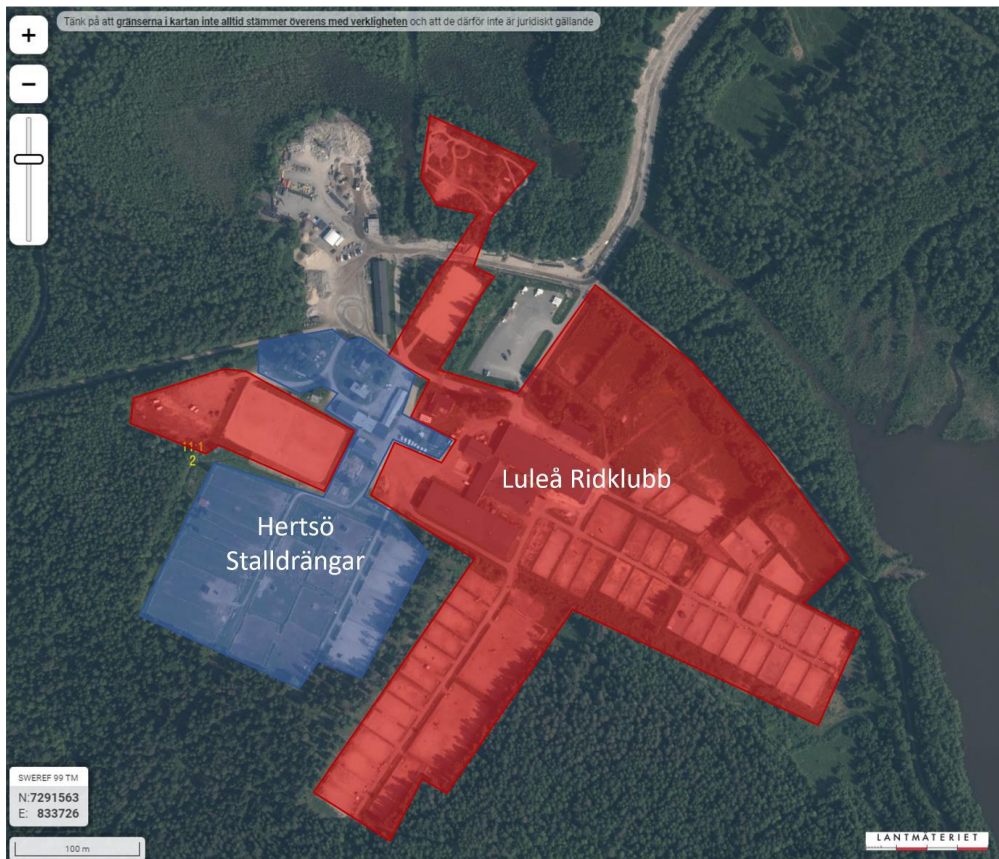
2 Områdesbeskrivning

2.1 Lokalisering

Ridanläggningen ligger på Kalvholmen söder om Hertsön cirka 4 km österut från Luleå centrum, se Figur 1. Området är detaljplanlagt (Luleå kommun, 1990) och området ligger inom utpekad friluftsområde med ridverksamhet. Områden för ridhus och rasthagar är också utpekade i detaljplanen. Detaljplanen vann laga kraft 1991-07-03. I Figur 2 visas uppdelning mellan LRK:s respektive HSD:s verksamheter. Ridanläggningen ligger på en gammal jordbruksfastighet och fastigheten har använts för hästverksamhet sedan 1980-talet då HSD startades. LRK och ridskolan flyttade dit 1993, då kommunen byggde en ny ridanläggning för att ersätta den gamla ridskoleanläggningen på Bergnåset.



Figur 1. Översiktskarta med Hertsö ridanläggnings lokalisering (röd cirkel) i förhållande till centrala Luleå. Källa: Lantmäteriet (2024).



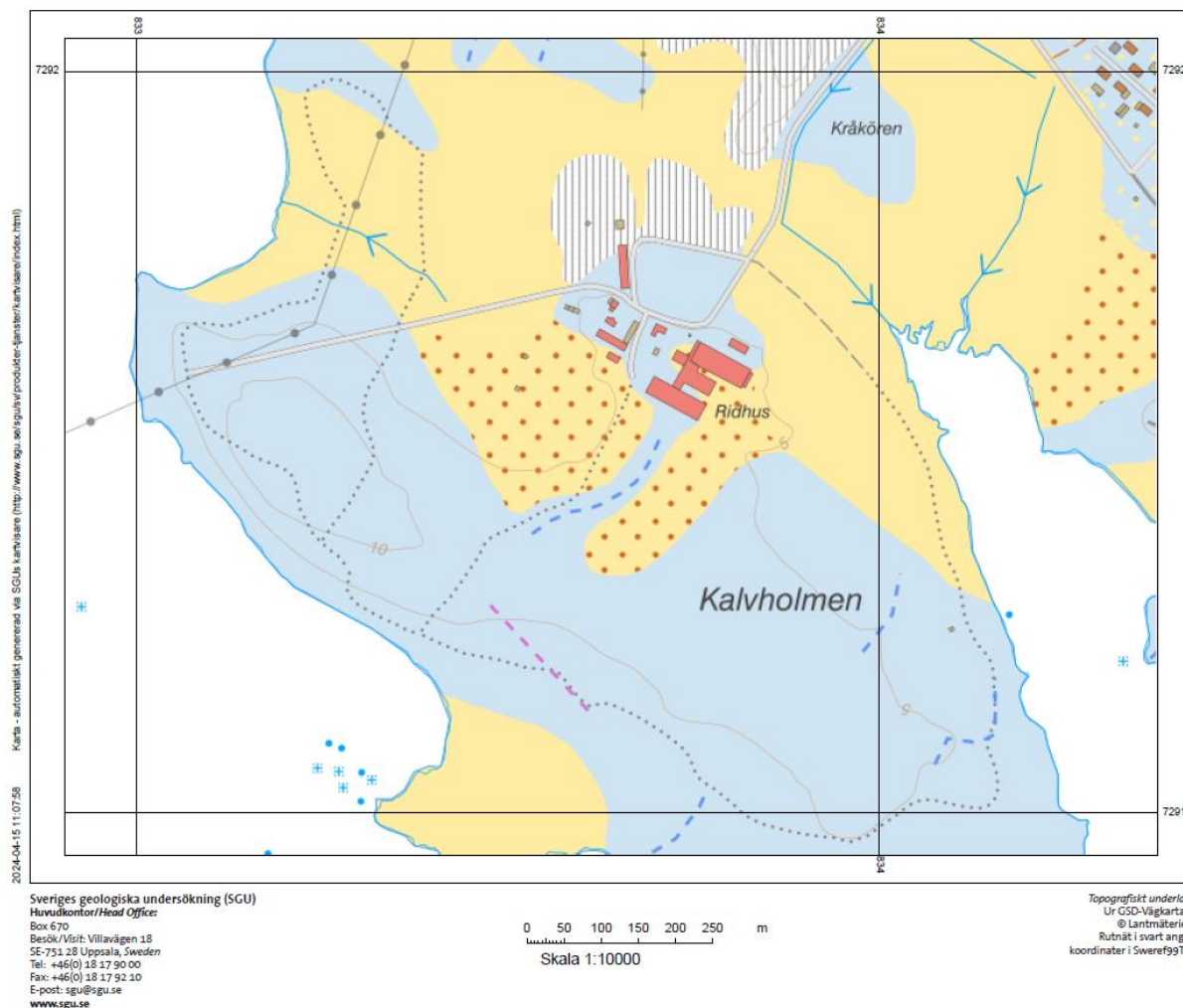
Figur 2. Översiktlig skiss över Hertsö ridanläggning med LRK:s samt HSD:s verksamheter markerade i rött respektive blått. Observera att gränserna inte är exakta.

2.2 Topografi

Området för ridanläggningen är relativt flackt och sluttar i västlig, nordlig och östlig riktning. Högsta punkten ligger ca 7 m över havet (RH2000) och ligger i södra delen av området för ridanläggningen. Lägsta nivåerna finns i områdets norra del ca 2 m över havet. Förutsättningarna för avledande av dagvatten är förhållandevis goda men låglutande och svåravvattnade områden förekommer.

2.3 Geologi

Jordlagren inom undersökningsområdet består av lera-silt och morän enligt SGU:s kartvisare över jordarter (Figur 3). I områdets norra delar förekommer tunt eller osammanhängande lager av postglacial sand-grus på lera-silt samt fyllnadsmaterial (Figur 3). Enligt SGU:s kartvisare av markens genomsläpplighet bedöms denna som låg i lera-silt, medelhög i moränen och hög i området med fyllnadsmaterial. Det förekommer även aktiv sur sulfatjord på potentiell sur sulfatjord i delar av området enligt SGU:s kartvisare över sur sulfatjord. Skattat jorddjup inom området är enligt SGU:s kartvisare över jorddjup 5-10 m samt 10-20 m. Enligt SGU:s kartvisare över berggrunden består området av granodiorit-granit.



Figur 3. Jordartskarta över området kring Hertsö ridanläggning. Morän (blått), fyllnadsmaterial (randigt), lera-silt (gult) och tunt eller osammanhängande lager av postglacial sand-grus (röda prickar) Källa: SGU, jordartskarta (2024).

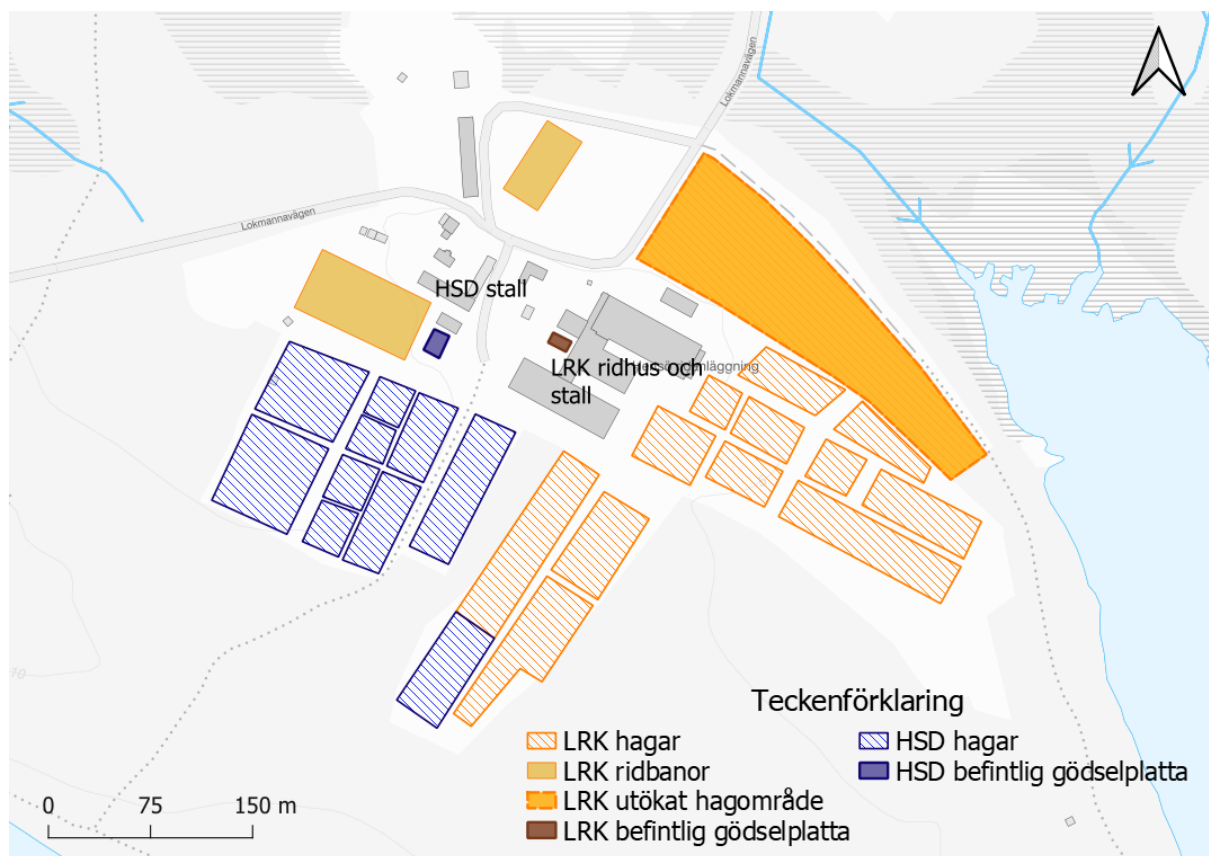
3 Beskrivning av anläggningen

3.1 Luleå ridklubbs hagar

LRK är en ideell förening som bedriver ridskoleverksamhet med föreningsägda hästar på ridanläggningen, samt har uppstallade medlemsägda privathästar i samma stall som ridskolan. Luleå kommun upplåter ridanläggningen till LRK, mot att föreningen ombesörjer anläggningens drift och skötsel. LRK nyttjar ca 10 ha mark, varav ca 1 ha byggnader (stall, ridhus, övriga), ca 6 ha hagmark (varav ca 2 ha i dagsläget inte är tjänligt för att ha hästar året runt då marken där är mycket blöt), och ca 1 ha ridbanor. Lokalisering av verksamhetens respektive delar redovisar i Figur 4.

I LRK:s hagar finns i dagsläget 53 hästar. Ridskolans hästar nyttjar sina hagar ca 15 h per dygn under 7 månader vintertid och 24 h per dygn under 5 månader sommartid. De privata hästar som hålls inom LRK:s verksamhet nyttjar sina hagar ca 11 h per dygn under vintermånaderna och 14 h per dygn under barmarksperioden. Ridklubbens hagar mockas ca en gång per vecka och under snöperioden skottas snö upp i de bakre delen av hagarna. De privata hagarna mockas i varierande grad mellan 3-7 gånger per vecka under barmarksperioden. LRK:s hagar är av varierande kvalitet, med stora ytor ej hårdgjord mark som blir mycket lerig under blöta delar av året. Detta försvårar en effektiv mockning samt uppsamling av överblivet och nedtrampat foder.

Målsättningen för LRK är långsiktig hästvälfärd med utevistelse dygnet runt i flockar för hästarna. Dagens året-runt-hagtyta är dock för liten för att detta ska vara praktiskt genomförbart och det finns därmed behov att iordningställa ytterligare hagtyta så att den är användbar året runt (se Figur 4).



Figur 4. Översiktsskarta över lokalisering av hagar, gödselplattor m.m. i anslutning till LRK:s respektive HSD:s verksamheter. Notera att det stora hagområdet i nordost (LRK utökat hagområde) inte är i bruk i dagsläget men planeras införas som året-runt-hagar för att möjliggöra ökad utevistelse för fler hästar.

3.2 Hertsö stalldrängars hagar

HSD är ett medlemsägt privatstall med ca 23 uppstallade hästar. HSD har ett separat arrendeavtal med kommunen, och har också rätt att använda ridanläggningen i övrigt (ridhus, ridbanor och ridvägar). HSD nyttjar ca 3 ha mark, varav ca 0,1 ha byggnader och ca 2,4 ha hagar. Lokalisering av verksamhetens respektive delar redovisas i Figur 4.

I HSD:s hagar finns i dagsläget 23 hästar. HSD:s hästar nyttjar sina hagar 14 h per dygn året runt. Mockning av hagarna sker ca 3-7 gång per vecka. Snön skottas upp i bakre delen av hagarna. HSD:s hagar skiftar i kvalitet, med en del hårdgjorda delar och en del ytor som blir mycket leriga i blött väder. Under vintern är det svårt att mocka ut ordentligt. Det nedtrampade gödslet och foderresterna bidrar till lerighet, även i de hagar som hårdgjorts.

3.3 Gödselhantering

Gödselhanteringen vid hagarna sker genom mockning i respektive hage genom att samla avföringen i högar. LRK:s ridskolehagar mockas en gång per vecka och i begränsad omfattning under snöperioden. LRK:s hagar för privathästar och HSD:s hagar mockas 3-7 gånger per vecka, även dessa i begränsad omfattning under snöperioden. Gödsel placeras sedan i traktorskopor utanför hagarna. Traktorskopan blir fort full och spill förekommer kring skopan och en hel del näring kan rinna ut i samband med kraftiga regn eller under töperioder. Under höst och vår riskerar delar av hagarna att bli söndertrampade vilket försvårar processen med att samla upp gödsel. Vid respektive stall finns i

dagsläget separata gödselplattor, en avsedd för HSD:s verksamhet och en avsedd för LRK:s verksamhet. Gödsel med fiberinnehåll från varma ridhuset samt lilla ridbanan läggs i en separat hög på marken i anslutning till ridhusbyggnaderna. Gödsel från stallplatserna läggs direkt på respektive gödselplatta. Vid ökad utevistelse för hästarna tillkommer dock ytterligare belastning på hagarna och en betydligt större del av gödslet hamnar i hagarna i stället för att mockas ut från stallet. Borttransport av gödsel från LRK:s gödselplatta sker ungefär var sjätte vecka till lantbrukare i Haparanda. HSD:s gödselplatta töms ca 3-4 gånger per år och fraktas till lantbrukare söder om Luleå.

3.3.1 Risk för näringsläckage vid gödselhantering

Gödselplattan vid LRK:s stall är gjuten i betong och har gjutna kanter på tre av fyra sidor. Vid ihållande regn eller kraftig snösmältning ansamlas vatten på gödselplattan (Figur 5) och det finns risk för att lakvatten rinner ut på väg/uppställningsytor kring gödselplattan samt att det rinner ned till det dike som leder vattnet till recipienten. Det finns en brunn på gödselplattan som inte fungerar varpå vattnet ansamlas på plattan.

Gödselplattan vid HSD:s stall är även den gjuten i betong och är något nersänkt i marken med höga gjutna kanter vilket minskar risken för näringsläckage från gödsel upplagt på plattan (Figur 6). Plattan är även inhägnad med trästaket. Näringsläckage sker därmed främst vid spill mellan stall och gödselplatta.



Figur 5. Foto på LRK:s gödselplatta vid ridhuset. Gödselplattan har gjuten botten och gjutna kanter på tre av fyra sidor.



Figur 6. Foto på HSD:s gödselplatta som är nedsänkt och gjuten i botten samt med inhägnad.

3.4 Snöhantering

Snöskottningen sker maskinellt och snön placeras i slutet av vägarna samt i bakkant av hagarna, ofta nära diken eller svackor (Figur 7). Vid vissa av hagarna innebär snöhanteringen att det ansamlas gödsel i eller i direkt anslutning ett huvuddike som går genom området. Under vårvintern och våren när snön smälter ansamlas spillning i snön från hagarna. Mellan stall och ridhus samlas snön i högar inklämda mellan husen vilket ger ytavrinning och lerig markyta vid husen.



Figur 7. Foto över typisk snöhantering vid Hertsö ridanläggning där snön placeras i bakkant av hagarna.

3.4.1 Risk för näringsläckage från snöhanteringen

Snön som samlas upp nära diken eller svackor riskerar innehålla spillning som vid snösmältning transporteras via diken till recipienten och därmed bidrar till näringsläckage (Figur 8). Svårigheter med effektiv mockning under vintern innebär att mycket gödsel och foderrester blir kvar till våren, med risk för näringsläckage med smältvatten från snön.



Figur 8. Foto över den del av huvuddiket som avvattnar Hertsö ridanläggning i östlig riktning med rester av spillning och foder i snövallar vars smältvatten transporteras till diket.

4 Avvattning

4.1 Befintlig avvattning

Området för Hertsö ridanläggning avvattnas främst genom ytlig avrinning till öppna dikesstråk. Det finns ett täckdike finns i områdets södra del (LRK:s hagar) och några dagvattenbrunnar finns i området kring ridhusen (Figur 9). Dagvattenbrunnarna leds norrut samt till det östra huvuddiket. Diken leder bort vattnet österut, västerut samt norrut. Huvuddiket leder vattnet både österut och västerut sett från anläggningen. Det finns ingen kännedom om markavvattningsföretag inom området.



Figur 9. Översiktskarta över avrinningens flödesriktningar inom området för Hertsö ridanläggning. Uppskattade flödesriktningar är markerade med blåa pilar. Blå ringar i anslutning till LRK:s ridhus och stall representerar dagvattenbrunnar. Mörkblå liner representerar vattendrag/diken som området avvattnar till.

4.1.1 Trummor/överfarter

Det finns ett flertal mindre trummor i de relativt små dikena vid hagarna. Dikesstråken har stående vatten under våren vilket indikerar låg genomsläpplighet i marken.

4.1.2 Dagvattenhantering kring befintliga byggnader

Takavvattningen från byggnaderna varierar. Vissa byggnader saknar hängrännor och stuprör medan andra har hängrännor och stuprör. Dagvattenbrunnar finns kring stallbyggnaderna (Figur 9). Dagvatten från två av brunnarna leds till huvuddiket och en dagvattenbrunn leds österut och mynnar troligen i anslutning till en svacka mellan två hagar. Tecken på ansamling av vatten/bristande avrinning finns mellan huskropparna.

5 Recipient

Recipient för den avrinning som kommer från Hertsö ridanläggning är vattenförekomsten Inre Hertsöfjärden (WA37747720) som är klassad som sjö i VISS. Den ekologiska statusen för Inre Hertsöfjärden är otillfredsställande baserat på kvalitetsfaktorn växtplankton (närliggande industrier, dagvatten från industri och bebyggelse, historisk förorening samt vattenreglering för vattennivåhöjning. Inre Hertsöfjärden mynnar till kusten i vattenförekomsten Sörbrändöfjärden (WA36649894).

6 Näringsbelastning

6.1 Bakgrund

En vuxen häst, som inte växer eller är dräktig, utsöndrar lika mycket näring i träck och urin som den får i sig via fodret (SLU, 1996). Fosfor lämnar normalt hästen främst via träck, men om hästen överutfodras återfinns ytterligare en del fosfor i urinen (Löf, 2010). Vid förekomst av vegetation i

hagarna kan denna under växtsäsongen ta upp den näring som betande hästar utsöndrar, vilket gör att näringsförlusterna blir små, förutsatt att ingen tillskottsfodring sker (Andréewitch, 2016). Trots det har man upptäckt höga halter av näringsämnen i marken där hästar hålls, särskilt på ytor där de utfodras och rastas (Airaksinen m.fl., 2007; Dahlin och Johansson, 2008) men även i beteshagar, där fosforhalterna kan vara tre gånger högre än den tillåtna halten för tillförsel av fosfor på brukad åkermark (Parvage, 2010; Bergström m.fl. 2007). Ackumulation av näring från hagar förstärks också av att vegetation i hagar aldrig skördas och förs bort. När hästar utfodras utomhus bidrar det till ökat näringsläckage eftersom det ofta blir foderrester kvar och marken omkring blir upptrampad (Länsstyrelsen, 2008). Antalet hästar som samsas om en viss yta påverkar också graden av näringsläckage. Det finns inga tydliga regler som begränsar antalet hästar som hålls i en hage, men är det fler än 2-3 hästar per hektar är risken för fosforläckage stor (Parvage m.fl., 2011). Såväl användningsområde för hästen, storleken på hästen och vilken typ av foder den får inverkar på näringsinnehållet i träck och urin från hästen.

Parvage (2011) har genomfört en studie som undersökt hur hästhållning påverkar koncentrationen av fosfor i mark och vatten. I studien undersöktes en icke gräsbevuxen hage med en hästtäthet på 3,75 hästar/ha. Resultatet visar att medelkoncentrationen av totalfosfor, tot-P, var tre gånger högre i avrinnande vatten från hagmarken än från närliggande odlingsbar mark. Hästgödsel uppmärksammas alltmer som en källa till övergödande ämnen. I norra Sverige är särskilt våren problematisk då gödsel och foderrester som ej kunnat mockas upp effektivt under vintern tinar fram, och näringsämnen följer med smältvattnet ner till recipienten.

6.2 Näringsbelastning från anläggningen

Hela anläggningen på Hertsön har i dagsläget 76 hästar där 53 hästar hör till LRK:s verksamhet och 23 hästar hör till HSD:s verksamhet. Den totala arealen hagmark uppgår till ca 8,4 ha (varav ca 2 ha i dagsläget inte är tjänligt som året-runt-hagar, se kap. 3.1) vilket innebär ca 9-11 hästar per ha hagmark. Mängden kväve och fosfor från hästverksamheten på Kalvholmen som belastar marken och närliggande vatten har beräknats med hjälp av schablonhalter för näringsinnehåll i hästgödsel. Belastningen av fosfor (P) och kväve (N) på mark och närliggande diken/vattendrag från LRK och HSD har beräknats enligt följande:

En vuxen häst antas avge ca 8 kg P/år och 43 kg N/år (Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna, 2019). 76 hästar ger under året 608 kg P samt 3 268 kg N. Näringsbelastningen på marken varierar med tiden i hagarna och hänsyn har tagits till detta, se Tabell 1. Hästhållningen för LRK går redan nu mer och mer mot att låta hästarna gå ute i hagarna större delen av dygnet, vilket kommer att öka ytterligare då ligghallar planeras byggas i hagarna.

Tabell 1. Beräknad näringsbelastning (kväve (N) och fosfor (P) i kg/år) från LRK och HSD efter andel utetid i hagen.

Anläggningsdel	Antal hästar	Andel tid i hage	P (kg/år)	N (kg/år)
Hertsö Stalldrängar	23	0,58	107	574
Luleå Ridklubb	35	0,78	218	1 174
Privata LRK	18	0,51	73	395
Totalt:	76		399	2 142

Hästarnas vistelse i hagarna ger en näringsbelastning på ca 400 kg P/år och 2 140 kg N/år. Dessa siffror ska dock inte likställas med näringsläckaget till Inre Hertsöfjärden eftersom retentionen i marken ej tagits med i beräkningarna. I Vattenmyndigheternas och Länsstyrelsernas riktlinjer för hästgårdar från 2019 omnämns projektet Levande kust som kvantifierar olika fosforkällor till Östersjön i vilket en fosforretention mellan mark och vattendrag på 80% i tätortsnära områden och 90% i övriga områden

antagits. Det påpekas att variationen i retention mellan hästhagar är mycket stor och i princip kan variera från 0-100%, men att den antagna retentionen mer sannolikt innebär en underskattning av näringsläckaget. För att inte underskatta näringsläckaget från anläggningen har ingen retentionsfaktor använts i fallet för Hertsö ridanläggning.

Under maj 2024 provtogs dikesvattnet i ett dike i anslutning till Hertsö ridanläggning och analyserades bland annat med avseende på näringsämnen, pH och konduktivitet. Resultaten har sedan jämförts mot medelvärden för Inre Hertsöfjärden mellan åren 2016 och 2019. Provtaget dikesvatten har betydligt högre halter totalkväve och totalfosfor än de som uppmäts i Inre Hertsöfjärden. Det ska dock nämnas att flödet från det provtagna diket ut i recipienten är relativt litet och att mycket av näringsämnena fastläggs på vägen. Det totala utflödet av näringsämnen från ridanläggningen till Inre Hertsöfjärden är alltså inte lika stort som uppmätta halter i diket. Det bör även noteras att redovisad mätdata från diket baseras på ett enda provtagningstillfälle vilket inte är tillräckligt för att påvisa en trend eller påverkan från punktkällor.

Tabell 2. Analysresultat från dikesvattnet vid Hertsö ridanläggning samt medelvärden från Inre Hertsöfjärden mellan åren 2016 och 2019.

Parameter	Enhet	Dikesvatten Hertsö ridanläggning 2024	Medelvärde mellan år 2016 och 2019 i Inre Hertsöfjärden ¹
totalkväve	mg/l	3,1	0,72
totalfosfor	mg/l	0,2	0,03
pH		7,1	7,76
Konduktivitet vid 25°C	mS/m	45,1	

1. Värdena är erhållna från andra verksamheters provtagning i Inre Hertsöfjärden.

7 Åtgärdsförslag vid Hertsö ridanläggning

Det finns många åtgärder som kan vidtas på hästgårdar för att minska näringsförluster. Flera av dessa kan genomföras av hästägarna själva genom ändrade rutiner och mindre insatser på gården, medan andra åtgärder kräver insatser från entreprenör för olika typer av anläggningsarbete och byggnation. Nedan följer en rad åtgärdsförslag som bedöms kunna reducera näringsbelastningen från Hertsö ridanläggning.

7.1 Mockning

En stor del av näringsläckaget från Hertsö ridanläggning kan minskas genom att rutinerna för mockning ses över. Söndertrampade, sönderkörda och hårt belastade ytor i hagarna är svåra att mocka och mycket av spillningen blir kvar i hagarna, se Figur 10. Nedan följer förslag på åtgärder som kan underlätta mockningen och därmed bidra till att minska näringsläckaget från anläggningen.



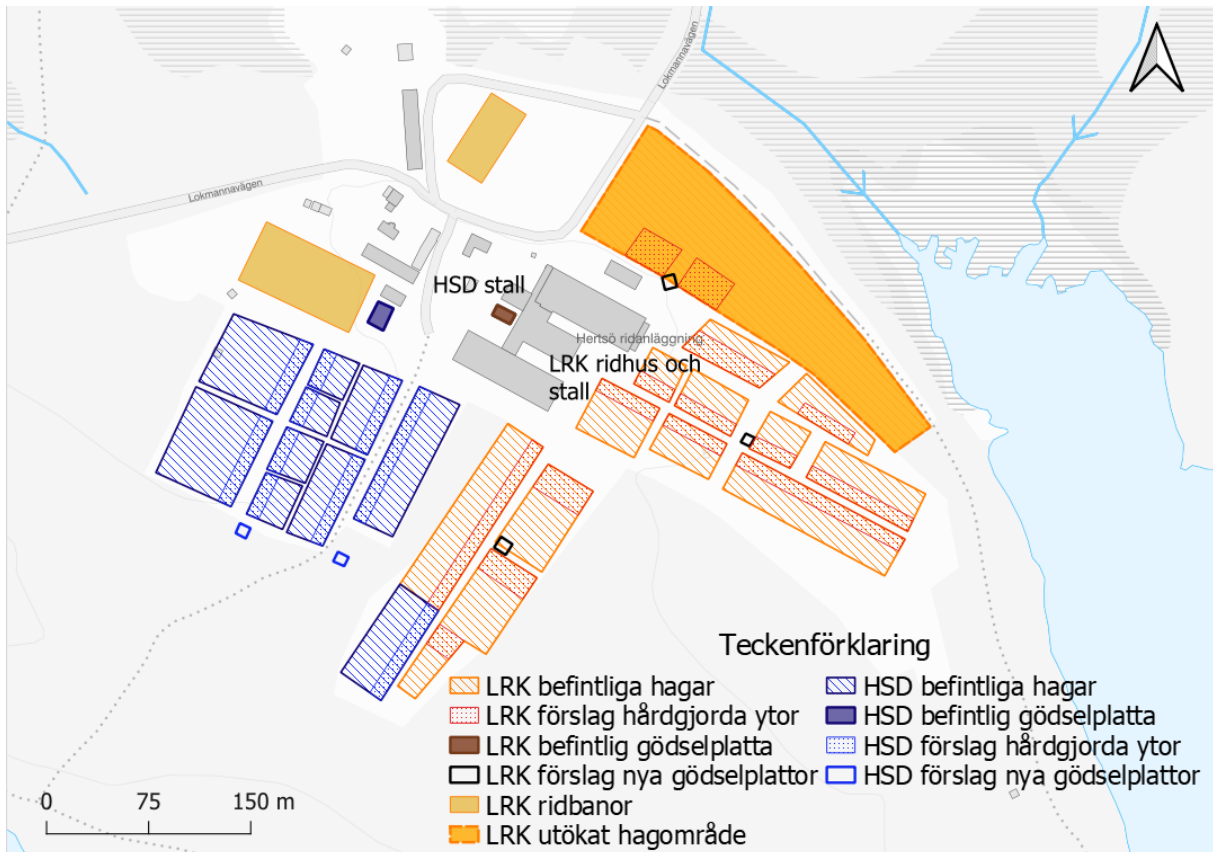
Figur 10. Foto på sönderkörd mark i en av LRK:s hagar.

7.1.1 Stabilisera hagarna

Delar av eller hela hagar bör stabiliseras genom att hårdgjorda ytor anläggs för att underlätta mockningen. LRK:s hagar är senast åtgärdade för ca 10 år sedan och är i stort behov av renovering. Det är entréerna till hagarna som slits mest och är i störst behov av förstärkning. I LRK:s befintliga hagar behövs ca 1 ha hårdgöras, vilket motsvarar ca 20 % av LRK:s hagar på anläggningen (Figur 11). I och med den pågående omställning till ökad utevistelse i flock för LRK:s hästar (se kap. 3.1) finns också ett behov av att öka den totala arealen året-runt-hagar för LRK. Vilket också skulle minska belastningen per ha. Ett område på ca 2 ha har förberetts för ändamålet, men behöver hårdgöras för att kunna skötas enligt ovanstående.

I HSD:s hagar behöver 0,75 ha hårdgöras, vilket motsvarar ca 30 % av HSD:s hagar. Genom att hagmarken görs om till hårdgjorda ytor kan näringsläckaget minskas avsevärt. Även utfodring kan med fördel ske på hårda ytor för att möjliggöra att fodret kan sopas ihop vid spill.

För att stabilisera hagarna föreslås att entréerna till hagarna schaktas ur och ett lager med geotextil rullas ut i botten. På det fylls ett förstärkningslager av förslagsvis bergkross (0/70) med 200 mm tjocklek följt av ett bärlager (0/30) med 100 mm tjocklek. Högst upp placeras ett 100 mm siltlager av stenmjöl som bör kompakteras.



Figur 11. Översiktskarta över LRK:s och HSD:s verksamheter med föreslagna ytor för stabilisering av hagar och nya gödselplattor utmarkerade. Notera att även LRK:s utökade hagområde behöver hårdgöras.

7.1.2 Mockningsrutiner

Mockning bör ske så ofta som möjligt, gärna varje dag eller flera gånger per vecka. En studie av Malmer (2020) visar att hur mycket fosfor som kan avlägsnas från hagar minskar drastiskt om mockningen sker månadsvis i stället för dagligen. Om LRK:s målsättning om att ha hästarna ute dygnet runt blir verklighet kommer det att innebära ett ännu större slitage och ökad mängd spillning i hagarna vilket kräver fungerande mockningsrutiner.

Att förbättra förutsättningarna för att mocka ofta kan bidra till att minska näringsläckaget från anläggningen avsevärt. Genom att mocka innan större regnoväder och snösmältning undviks större näringsläckage. Fungerande mockningsrutiner bör arbetas fram för att göra det lätt att göra rätt. Detta kopplar även till fler lättillgängliga gödselplattor som beskrivs längre fram. Förslagsvis kan även eldrivna skottkärror köpas in till anläggningen.

7.1.3 Rutiner kring snöhantering

I samband med att rutinerna för mockning ses över bör även rutiner för snöhanteringen upprättas. Uppläggning av snö bör ske på ett område där eventuella näringsämnen har möjlighet att stanna kvar i marken. Det innebär generellt att marken under upplaget ska ha en lagom genomsläpplighet. Är marken för grovkornig (sand) så infiltrerar smältvatten för snabbt och näringsämnen kan rinna igenom till grundvatten eller närliggande vattendrag. Är marken under upplaget för tät (lera eller hårdgjorda ytor som asfalt) kan smältvattnet inte infiltrera alls utan rinner uppe på ytan tills det når dagvatten eller närliggande vattendrag. Snöuppläggningsen bör ske på ett skyddsavstånd från diken/vattendrag och dagvattenbrunnar.

7.2 Hantering av gödsel

Spill av gödsel utanför gödselstackar kan bidra till att näring tillförs recipienten med avrinnande vatten. Större och/eller fler gödselstackar bidrar till att mer gödsel kan samlas upp och minskar risken för spill.

7.2.1 Nya gödselplattor

Det bör anläggas mindre gödselplattor i anslutning till hagarna för att underlätta uppsamling av gödsel. Dessa kan med fördel vara större än de traktorskopor som i dagsläget används för insamling vid hagarna (Figur 12). Det föreslås att det vid LRK:s hagar anläggs två till tre nya gödselplattor och vid HSD:s hagar bör två nya gödselplatta anläggas (Figur 11). I båda föreningarnas fall är det utrymmet som kommer avgöra placering och storlek på gödselplattorna.

För att avhjälpa problemet med att regnvatten och vatten vid snösmältning ansamlas på LRK:s befintliga gödselplatta (se Figur 5) kan plattan förses med en tät tank som samlar upp avrinnande vatten. Förslagsvis förses tanken med ett automatiskt larm som larmar när tanken är full och behöver tömmas.



Figur 12. Foto på en av de traktorskopor där gödsel samlas upp vid Hertsö ridanläggning i dagsläget. Runt skopan syns mycket spill.

7.2.2 Tak på gödselplattor

Nya och gamla gödselplattor bör förses med tak för att minska risken att avrinnande vatten drar med sig näringsämnen från gödselstackarna. Gödselplattorna bör inte placeras i anslutning till dike/vattendrag eller dagvattenbrunnar.

7.3 Kantzoner mot diken

Vid utformning och placering av nya hagar bör en 5-10 m kantzon upprättas kring samtliga diken. En kantzon innebär ett område där vegetationen är bevarad vilket bidrar till minskad avrinning och fastläggning av näringsämnen. Vid trånga passager eller där det av andra skäl inte går att få 5-10 m kantzon kan zonen minskas till 2 m. Gräset i kantzonen bör slå och tas bort varje år för att undvika näringsläckage från gräset på vintern. Områden med träd och buskage planeras in för att ge skugga under somrarna samtidigt som träden och buskarna stabiliserar jorden och suger upp vatten under vegetationsperioden. Även befintlig vegetation kan med fördel sparas av samma anledning.

För att säkra upp att minst 2 m kantzon längst samtliga diken bör en del hagstolpar och stängsel flyttas vid LRK:s respektive HSD:s verksamhet. Arbetet med att demontera och montera stolpar och stängsel genererar kostnader i form av arbetstid.

7.4 Foderplatser

Foderspill som blir nedtrampat bidrar till ett ökat näringsläckage från anläggningen. Som tidigare nämnt kan hårdgjorda ytor bidra till att foderspill lättare kan samlas upp. Foderbord och foderautomater minskar spill och risken för att fodret blir nedtrampat. Ett foderbord gör att fodret kommer upp några dm från marken och det trampas därmed inte ner i marken lika lätt. Foderautomater förser hästarna med en viss mängd foder åt gången och minskar risken för spill. Vid LRK:s verksamhet föreslås totalt 36 st foderautomater köpas in. Foderautomaterna rekommenderas försees med tak och placeras på en hårdgjord yta på 8x8 m per automat. Dessutom placeras själva foderautomaten på en 2x2 m stor betongyta. Det behöver även dras fram el till respektive foderautomat. I HSD:s hagar finns inget behov av foderautomater och i stället föreslås 23 foderhäckar köpas in.

7.5 Planering av dagvattenhantering

Mycket av transporten av näringsämnen sker via dagvatten till recipienten. Fortsatt arbete med planering av dagvattenhanteringen vid Hertsö ridanläggning rekommenderas. Bortledning av takvatten från planerade ligghallar och gödselplattor behöver ses över samt möjligheten att samla upp takvattnet för att använda vid bevattning. Takvattnet bör inte ledas mot hagarna.

En mindre prioriterad åtgärd är att anlägga översilningsytor/dammar i anslutning till Hertsö ridanläggning. I ett tidigt skede bör ytor avsättas för ändamålet så att ytorna inte används till annan verksamhet. I dagsläget förslås ytor sydöst och väst verksamheten avsättas (Figur 13).



Figur 13. Översiktskarta över verksamheten med ytor som föreslås sparas till dagvattenhanteringsändamål markerade med blåa ellipser. Källa: Lantmäteriet, Min Karta (2024). Bearbetad av Vatten & Miljökonsulterna.

8 Kostnadsberäkning av föreslagna åtgärder

För de föreslagna åtgärderna har en kostnadsuppskattning gjorts, se Tabell 3. Sammantaget innebär det en totalt kostnad om 9 162 000 SEK för samtliga föreslagna åtgärder.

Som underlag har tidigare genomförda LOVA-projekt, erfarenheter från entreprenörer samt lokal kunskap använts. Kostnadsberäkningen ska kunna utgöra underlag för ansökan om LOVA-bidrag till genomförande av åtgärderna.

Tabell 3. Uppskattade kostnader för föreslagna åtgärder vid Hertsö ridanläggning. Observera att kostnaderna inte är exakta.

Åtgärder	Kostnadsuppskattning, SEK
Stabilisera hagar	
Material till hårdgjorda ytor i hagar	986 000
Anlägga hårdgjorda ytor, arbetstid	192 000
Maskinkostnader	924 000
Deponeringskostnader	93 000
Totalt	2 194 000
Utökad hagyta	
Material till hårdgjord yta inkl. arbetstid	1 170 000
Nya stolpar och stängsel	150 000
Montera stolpar och stängsel, arbetstid	12 000
Totalt	1 332 000
Mockningsrutiner	
Eldriven skottkärra/minidumper	85 000
Rutiner för mockning, arbetstid	6 400
Totalt	91 000
Rutiner kring snöhantering	
Rutiner för snöhantering, arbetstid	4 800
Nya gödselplattor	
Ny gödselplatta, liten (totalt för 5 st)	300 000
Ny gödselplatta med tank (totalt för 1 st)	550 000
Anlägga gödselplattor, arbetstid	40 000
Totalt	890 000
Tak till gödselplattor	
Tak till nya gödselplattor (totalt för 5 st)	105 000
Tak till befintliga gödselplattor (totalt för 2 st)	186 000
Anlägga tak, arbetstid	60 000
Totalt	350 000
Kantzoner mot diken	
Demontering och montering av hagstolpar och stängsel, arbetstid	60 000
Foderplatser	
Foderautomater (totalt för 36 st)	3 021 000
Tak till foderautomater (totalt för 36 st)	180 000
Mobilpaket för styrning	104 000
Betongplattor	180 000
Hårdgjorda ytor	140 000
Foderhäck (totalt för 23 st)	115 000
Dra fram el till foderautomater	500 000
Totalt	4 240 000
Total kostnad samtliga åtgärder	9 162 000

9 Föreslagna åtgärders renande effekt

Att beräkna effekten av de föreslagna åtgärderna är komplext. Uttransporten av näringsämnen som faktiskt sker påverkas av flertalet parametrar såsom häststorlek, nyttjandegrad av hagar, hagarnas utformning, foderhantering, faktiskt förändring avseende möjligheten att mocka hagar samt diken och kantzoners renande funktion. Eftersom fosfor är det ämne som begränsar tillväxten av växtplankton och andra vattenlevande växter i de flesta svenska vattendrag redovisas endast åtgärdsutrymmet för fosfor.

Den allra viktigaste åtgärden för att minimera näringsläckage från hästverksamhet är att ha goda rutiner för att samla in hästgödsel och foderspill, förvara detta på en tät gödselplatta med kanter och tak. Minst hälften av fosforbelastningen från hästhållningen kan undvikas med denna åtgärd (BalticSea, 2019). Ytterligare effekt erhålls om marken stabiliseras med bra dränering, dessa åtgärder kan minska näringsbelastningen med ytterligare ca 30 %. Vegetationsbeksidda kantzoner längs diken kan i sin tur fånga upp minst hälften av den näring som riskerar att förloras genom ytvavrinning i rasthagen, efter att ovanstående åtgärder har implementerats.

Om hagarna är i god kondition samt om drift- och skötselrutiner som förespråkar frekvent, eftersträvanvärt daglig, mockning finns och efterlevs samt rutiner för snöhantering efterlevs kan teoretiskt ca 360 kg fosfor avlägsnas från de aktuella hagarna varje år. Effekten är beroende av hur hanteringen ser ut innan åtgärderna. Det är svårt att bedöma hur mycket fosfor som avlägsnas från hagarna i dag. Periodvis är det svårt att mocka och mycket av gödslet ligger kvar och blir nedtrampat i marken.

10 Åtgärderna och miljö kvalitetsmålen

Åtgärderna som är föreslagna bidrar främst till miljömålet *Ingen övergödning* men även *Levande sjöar och vattendrag*. Förutom ett minskat näringsläckage bidrar de föreslagna åtgärderna till större kunskap om hur rutiner för mockning kan minska både näringsläckage till recipient samt trycket från fekala parasiter. De två parametrarna skapar en bättre miljö för både hästar och människor, vilket också bidrar till miljömålet *God bebyggd miljö*.

Att vegetation sparas längs med diken kan även bidra till en möjlighet till ökad biologisk mångfald och miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv*.

11 Identifierat behov av tillstånd och anmälningar

Anmälan om bygglov för gödselstack med tak behöver upprättas och lämnas in till miljökontoret på Luleå kommun. Det kan även behövas ansökan om dispens från strandskyddet.

Om det krävs åtgärder på diken kan länsstyrelsen i Norrbotten behöva kontaktas.

12 Referenser

BalticSea2020 (2019). Kumblad L, Rydin E. *Levande kuster VITBOK 1.0*.

Luleå kommun (1990). Detaljplan för Kalvholmen, Luleå kommun, Stadsarkitektkontorets planavdelning.

Malmer, E. (2020). *Är frekvent mockning av hästthagar en effektiv åtgärd mot fosforläckage? En studie om förbättrad gödselhantering i hästthagar för minskad fosforbelastning*. Uppsala universitet & SLU, Examensarbete 30 hp: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1450767/FULLTEXT01.pdf>.

Parvage et. al (2011). *Impact of horse grazing and feeding on phosphorus concentrations in soil and drainage water*. Soil Use and Management, Nr 27, s. 367-375.

SGU (2024). Kartvisare – jordarter, genomsläpplighet i mark, sur sulfatjord, jorddjup, berggrund <https://apps.sgu.se/kartvisare/> (Hämtad: 2024-05-15).

SOU 2020:10. Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning. <https://www.regeringen.se/contentassets/ec1c04e7ee35474d9afa7ba71af28748/starkt-lokalt-atgardsarbete--att-na-malet-ingen-overgodning-sou-202010/> (Hämtad: 2024-06-28).

Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna (2019). *Vattenmyndigheternas riktlinjer för hästgårdar: åtgärder och förslag*. Digital utgåva. (Hämtad: 2024-06-14).

VISS (2024). Vattenkartan – Inre Hertsöfjärden och Sörbrändöfjärden. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399> (Hämtad: 2024-05-20).

Luleå Ridklubb – historik

Föreningen Luleå Ridklubb

Luleå Ridklubb (LRK) är en ideell förening som är ansluten till Svenska Ridsportförbundet (SvRF) och därigenom till Sveriges Riksidrottsförbund. Föreningen bedriver ridskola som är kvalitetsmärkt av SvRF.

Föreningen har som ändamål att främja ridning i enlighet med SvRF:s stadgar och att erbjuda alla hästintresserade en säker och meningsfull tillvaro med hästen i fokus. Ridskolan bedrivs för barn, unga och vuxna, med tyngd på ridundervisning för barn i åldrarna 7 till 15 år. Dessutom bedrivs verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättningar. Utöver ridskola på eftermiddagar och kvällar sex dagar i veckan, anordnas kurser, läger och andra aktiviteter för framförallt barn och unga, under skollov och helger.

LRK har i dagsläget runt 480 medlemmar, varav ca tre fjärdedelar är barn eller ungdomar.

Kort historik

LRK bildades 1949 och har genom åren haft aktiviteter inom både ridning och körning, och med många tävlande i olika grenar. Idag är det ridskolan som står för största delen av verksamheten.

När ridskolan startades 1977 låg den på Bergnäset, men faciliteterna där var för knappa för att kunna bedriva rid- och ridskoleverksamhet på ett funktionellt sätt, samtidigt som den känsliga naturmiljön på Bergnäsets tallhedar inte medgav så hård belastning som det blev med många hästar i området. Därför byggde Luleå kommun en ny ridanläggning på Kalvholmen på Hertsön, dit LRK flyttade 1993.

Ridanläggningen

Hertsö ridanläggning ägs av Luleå kommun som har avtal med LRK om drift och skötsel av anläggningen. Den har goda bussförbindelser från centrala Luleå och är inom cykelavstånd från centrum. På anläggningen finns två ridhus, två utebanor, en ridslinga och stigar i skogen för året-runt-ridning, och en nybyggd inhägnad naturbana för trygg ridning i naturen.

Vid ridanläggningen finns också privatstallet Hertsö Stalldrängar (HSD) där medlemmar från både LRK och tävlingsföreningen Luleå Ryttaförening (LRF) har sina hästar uppstallade. Föreningarna vid anläggningen samverkar genom ett Allianssamarbete för att bland annat göra gemensamt underhåll och anordna träningar och andra gemensamma aktiviteter.



VERKSAMHETS BERÄTTELSE **2024**

Kontaktuppgifter

Adress	Luleå Ridklubb, Lokmannavägen 61, 974 55 Luleå
Telefon	0920-62810
E-post	info@lulearidklubb.se / styrelse.lrk@gmail.com
Hemsida	www.lulearidklubb.se
Organisationsnr.	897000-6188
Bankgiro	5537-6065
Swish	123-4716429 (café) / 123-2465979 (försäljning)

Foto omslag: Hanna Rosehäll

Layout: Catrine Backman

FÖRENINGEN

Luleå Ridklubb (LRK) är ansluten till Svenska Ridsportförbundet (SvRF) via distriktsförbundet Norrbottens Ridsportförbund (NRF), Sveriges Ridlägerarrangörers Riksförbund (SRR) och indirekt till Riksidrottsförbundet (RF).

Styrelsen

Styrelsen har under 2024 bestått av

Elisabeth Wetterlund	ordförande
Anna Thun	vide ordförande, ansvarig för Medlemsgruppen
Johanna Sjögren	kassör, ansvarig för Ekonomigruppen
Helena Trældal	sekreterare, ansvarig för Cafeteriagruppen
Lova Thelenius	ungdomssektionens representant *
Ulrika Hagman	ledamot
Mira Kagre	ledamot, ansvarig för Marknad- och kommunikationsgruppen
Sture Lomakka	ledamot
Stina Pettersson	ledamot
Sofi Stål	ledamot
Erik Sundqvist	t.o.m. juli 2024 (lämnade styrelsen på egen begäran)
Susanne Eriksson	t.o.m. september 2024 (lämnade styrelsen på egen begäran)

* Även Tove Nordbrandt och Stella Friberg har representerat US i styrelsen under 2024.

Till styrelsen har även Marie Bergman, verksamhetschef, adjungerats.

Föreningens årsmöte hölls den 18 februari 2024, och därefter hade styrelsen sitt konstituerande möte. Under året hölls sedan tio styrelsemöten, samtliga protokollförda.

Representanter för styrelsen deltog även vid NRFs årsmöte i mars och NRFs föreningskonferens i november.

Övriga förtroendeposter

Valberedning

Maria Wallander	sammankallande
Carina Sammeli	ledamot
Hanna Rosehäll	ledamot

Revisorer

Sandra Björklund	revisor
Tobhias Wikström	revisor
Anna Ihs	suppleant

Medlemmar

Antalet registrerade och betalande medlemmar år 2024 var 468 stycken, med följande fördelning:

Ålder	Pojkar/män	Flickor/kvinnor	Totalt
0 – 6 år	0	0	0
7 – 12 år	7	125	130
13 – 20 år	3	146	147
21 – 40 år	12	67	79
> 40 år	18	92	110
Totalt	40	428	468



VIKTIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Styrelsen

Inför 2024 arbetade styrelsen och verksamheten fram en ny organisationsstruktur, med långsiktiga strategiska mål och tydligare verksamhetsområden. Arbetet för styrelsen har under året präglats av två huvudsakliga områden:

(1) att få den nya organisationsstrukturen på plats och att få igång mer själv-

gående arbetsgrupper, och

(2) att i samarbete med verksamheten arbeta med omställningsarbetet för anläggningen (se vidare under Anläggning).

Vi har under året haft en engagerad styrelse som arbetat utifrån föreningens vision och

de strategiska målen. Efter flera år

av skenande kostnader så handlar mycket om att nå målet om att ha en ekonomi i balans, och två nyckelaspekter i det handlar om att tillvarata de krafter våra ideella medlemsresurser utgör och att vårda varumärket Luleå Ridklubb.

MÅL

LRKs styrelse ska på ett engagerat sätt leda och tillvarata medlemmarnas intressen för att driva föreningens utveckling framåt

Under hösten träffades styrelsen tillsammans med personal och andra förtroendevalda (bland annat både ungdoms- och tävlingssektionernas styrelser) för en utvecklingskonferens tillsammans med Petra Mörtsjö från RF-SISU och Lotta Hillbom från SvRF. Övergripande tema för helgen var just "Engagemang i praktiken".

Vi har också under året fortsatt det nära samarbetet med Luleå kommun, som äger anläggningen och som ger oss bidrag för att kunna upprätthålla den omfattning och kvalitet vi har på ridskoleverksamheten. Vi ser att LRK passar väl in i kommunens och regionens framtidsvisioner och vill göra vår roll synligare och tydligare.

Inför 2025 fortsätter arbetet med omställning av anläggningen och att fortsätta jobba mot långsiktigt hållbar ekonomi.

Vi i styrelsen vill tacka för det gånga verksamhetsåret och vi blickar fram mot ett spännande 2025!



MÅL
LRK ska ha en ekonomi i balans med en trygg likviditet samt långsiktigt kunna bygga upp ett sparkapital för att säkra verksamheten på längre sikt

Ekonomi

De senaste åren har varit tuffa ekonomiskt, med allmänna kostnadsfördyringar inom hästnäringen i stort. Detta har gjort att vi varit tvungna att både höja avgifter för både ridskolan och uppställning, och att dra ner på personal för att minska kostnaderna.

Vi har under året jobbat på att förbättra ekonomiuppföljningarna för att få bättre underlag för beslut; detta arbete fortsätter under 2025. Vi har också digitaliserat stora delar av verksamheten, i och med införande av de två systemen Hippocrates Academy (ridskoleverksamheten) och Hippocrates ProStable (uppställningen). Under 2024 har det varit fullt fokus på att köra in oss på systemen, vilket varit tidskrävande. Vår förhoppning är att systemen på sikt ska både ge oss bättre överblick över verksamheten och bättre underlag för ekonomiska analyser, och vara tidsbesparande för personalen.

MÅL
Anläggningen ska vara funktionell för häst och ryttare/människa, och alltid vara i besökskick, enligt SvRF:s riktlinjer

Anläggning

Ridanläggningen på Kalvholmen, Luleå, ägs av Luleå kommun. LRK har en överenskommelse

med kommunen angående anläggningens skötsel, och får i gengäld använda anläggningen med särskild prioritet för ridskoleverksamheten för barn och unga.

Samverkan vid anläggningen

LRK samarbetar med Hertsö Stalldrängar (HSD) och Luleå Ryttarförening (LRF) om anläggningsfrågor inom det så kallade Allianssamarbetet. Utöver frågor om drift och skötsel, samverkar föreningarna också i frågor kring träning och fördelning av tider då ridskolan inte nyttjar ridhus och ridbanor.

Anläggningen har under året också hyrts ut till Avelsföreningen för premiering.

Anläggningsunderhåll

Året inleddes med stora problem med underlaget i kalla ridhuset, som gjorde det omöjligt att anordna tävlingar och träningar i ridhuset, och som också påverkade ridskolans verksamhet. Under hösten sattes klenflis in som i kombination med uttag av sand förbättrat situationen väsentligt.

På anläggningssidan finns en hel del behov av underhåll, där en del ligger på LRK och en del på kommunen. Inom ramen för nuvarande avtal med kommunen finns en lista med åtgärder, som löpande diskuteras med kommunen, där många åtgärder planeras genomföras under 2025. Redan under 2024 har nytt ventilationssystem installerats i varma ridhuset och ekonomidelen, vilket ska förbättra både energianvändningen och inomhusklimatet, och säkerställa livslängden för anläggningen, då fukt som avdunstar från ridunderlag ofta är ett stort problem för ridhus.

Vi har fått sponsrat av NCC med förberedelse för indragning av fiber till anläggningen, och kommunen har lovat att sponsra inblåsning av själva fibern. Dock återstår en bit av grävning, som inte kunnat genomföras då kostnaden överstiger vad föreningen klarar att stå för.

Projekt markförbättring

Under året har arbetet med "Projekt markförbättring" rullat på, det vill säga omställningen som inleddes under 2023, med målet att utöka hagområdet för att kunna förbättra utevistelsemöjligheterna för både ridskolans och privata hästar vid föreningen. NYAB har tillfört finmaterial och jämnat till, så att det inte längre ser ut som ett månlandskap. Vi har också färdigställt planeringen av de nya hagområdena, och under året har flera privathästhagar byggts om för att möjliggöra att fler hästar kan gå tillsammans. Flera ridskolehagar är också under ombyggnad

enligt nya planen. Installation av vintervattenkoppar i flera av ridskolans hagar har påbörjats och kommer färdigställas under början av 2025 (tack NYAB för sponsringen!).

Hållbarhetsarbete kring gödsel

Vi har under året jobbat med hållbarhet relaterat till gödselhantering. Sedan sommaren 2024 källsorterar vi hästgödslet. Största delen av gödslet går numera tillbaka till bonden som odlar hästarnas hö, för att sluta kretsloppet. Gödslet som innehåller fibrer från ridunderlag avskiljs för att inte det ska följa med skräp ut på åkern. Åtgärden har både lett till insparade pengar för gödselhanteringen för både föreningens medlemmar och för Luleå kommun, och bidragit till cirkularitet.

Vi har under 2024 också genomfört en förstudie tillsammans med Hertsö Stalldrängar, med målet att minska spridningen av övergödande ämnen från Hertsö ridanläggning. Förstudien gjordes som ett LOVA-projekt (Lokalt vattenvårdsprojekt) med finansiering från Länsstyrelsen Norrbotten och Luleå kommun, och med Vatten & Miljökonsulterna AB som utförare tillsammans med föreningarna.

Resultaten från undersökningen visade att en stor mängd näring tillförs marken på anläggningen till följd av oregelbunden mockning, dåligt dränerade hagar, brist på lämpliga lagringsytor av gödsel, hantering av snö i närheten av vattendrag samt brist på kantzoner till diken och närliggande vattendrag. En rad åtgärdsförslag togs fram och nu pågår arbetet för fullt med att söka finansiering för genomförande av åtgärderna, som kommer bidra stort till hållbarhet för både omgivande miljö, och till arbetsmiljö för personal och hästar.

Nya naturanläggningar

Under 2024 färdigställdes våra nya naturanläggningar vid ridklubben, ett arbete som påbörjades 2022 med ekonomiskt stöd från Arvsfonden, Länsstyrelsen (Bygdemedel), och RF-SISU. Entreprenören LL Skog jobbade på under 2024 och efter sommaren kunde vi börja använda de nya skogsstigarna. Även ett par hinder i skogen finns nu på plats.

Den officiella invigningen hölls i september 2024, även om den inhägnade naturbanan använts i ridundervisningen under hela barmarkssäsongen.



Foto: Nikita Svensson.

CAFETERIA

Under året har cafeteria bemannats av ridlever och föräldrar nästan alla dagar vi haft lektioner på ridskolan samt de dagar vi anordnat ponnyridning/promenad. Det är en uppskattad samlingsplats för både vuxna och barn, ridskoleelever som hästägare, föräldrar och partners. Intäkterna från försäljningen har varit en viktig intäkt för föreningen.

Cafeteria-gruppen har under året sett över utbudet och gjort vissa justeringar, ordnat en kaffemaskin så kaffesugna kan få sig kaffe även de dagar och tider som cafeteria inte är öppen samt sett över öppettiderna för att maximera försäljningen kontra arbetsinsatsen.

MÅL

Cafeteria är en viktig mötesplats som ska vara välkomnande och öppen för alla

MARKNAD & KOMMUNIKATION

Sponsringsarbetet har bedrivits i en sponsringsgrupp, som både har förlängt och tecknat avtal med nya sponsorer under året. I slutet av året har flertalet nya ansökningar gjorts till nya och tidigare sponsorer där svar fortfarande väntar, vilket förhoppningsvis ger fler avtal i början på nästa verksamhetsår.

Gruppen har under året skapat en uppdaterad sammanställning av befintliga och potentiella sponsorer vilket ska underlätta vid ansökan om sponsring, förlängning av avtal och uppföljning av arbetet med sponsorerna. Det har också skapats ett nytt system för att hålla bättre ordning på när sponsorer med fleråriga avtal ska faktureras, i form av ett årshjul för varje år, som introduceras framöver. Strukturen på gruppens gemensamma material har under året förbättrats vid flera tillfällen och materialet har kompletterats där uppgifter saknas vilket innebär bättre ordning och lättare att hitta det som eftersöks. Under året har gruppen också arbetat aktivt med inlägg för att tacka sponsorer på klubbens sociala medier, och nya förbättrade rutiner för att löpande uppmärksamma våra sponsorer.

Kommunikationsarbetet var tänkt att drivas av en nybildad kommunikationsgrupp men arbetet har inte kommit igång, då vi saknat resurser inom området. Områden som identifierats att vi har behov av är

MÅL

LRK ska ha ett tydligt varumärke som speglar vår vision, verksamhetsidé och värdegrund. Vi ska kommunicera relevant och tydligt både internt och externt och synas i olika kanaler på ett sätt som tydliggör och ger de bästa förutsättningarna för föreningen

till exempel en bildbank (för exempelvis marknadsföring, tack till sponsorer med mera), en tydligare grafisk profil, och en tydligare kommunikations- eller kanalstrategi, för att samarbeta bättre mellan olika arbetsgrupper, styrelsen, tävlingssektionen och verksamheten vad gäller intern och extern kommunikation. Vi tar med oss detta till planen för 2025.

MEDLEMSGEMANG

I maj genomfördes den årliga vårstädningen utomhus runt anläggningen. Vi bjöd på grillad korv och saft och många medlemmar kom och hjälpte till att städa.

I september anordnades den officiella invigningen av naturbanan. Det blev en välbesökt tillställning med olika aktiviteter, som käpphästhoppning på naturbanan, maskeradhopptävling på stora banan, ponnyridning på lilla banan, ponnypromenad i skogen, samt möjlighet att åka häst och vagn.

Ett viktigt arbete är att försöka få fler att engagera sig – även små insatser per person räcker långt om vi är många som hjälps åt. Under vintern påbörjades ett arbete med att ställa om hur vi jobbar med ideella insatser inom olika områden – från att alla ridskoleelever blir schemalagda i cafeteria, till att det ska vara enklare att själv välja med vad man vill engagera sig. Satsningen med nya ideella arbetsgrupper driftsattes vid årsskiftet.

MÅL

LRKs medlemmar ska vara välinformerade, engagerade och delaktiga i ridklubbens verksamhet

UNGDOMSSEKTIONEN

LUS är Luleå Ridklubbs ungdomssektion. Alla LRKs medlemmar mellan 6–26 år är med i LUS. Ungdomssektionen jobbar för att skapa en trygg och välkomnande gemenskap för de unga medlemmarna.

Ungdomssektionens styrelse

LUS håller två årsmöten/allmänna möten varje år, eftersom ledamöter till US kan väljas på sex månader (i enlighet med SvRFs arbetsordning för ungdomssektioner).

Medlemmar i LUS styrelse har under 2024 varit

Lova Thelenius	ordförande (från november 2024, före det Stella Friberg & Tove Nordbrandt)
Stella Friberg	vice ordförande (till augusti, före det Lova Thelenius)
Nelly Lundin	kassör (sedan juni 2024, före det Elsa Nyberg)
Alice Wallander	sekreterare
Maja Johansson Wygas	ledamot
Meja Jakobsson	ledamot (sedan juni 2024)
Wilma Malmström Isaksson	ledamot (sedan juni 2024)
Svea Gåverud	ledamot (sedan juni 2024)
Tyra Särkijärvi	ledamot (sedan juni 2024)

Ida Österberg, Lisa Sundqvist, Elsy Stål ledamot till och med juni 2024.

Aktiviteter

- Årsmöte 27/1
- Pizzakväll med övernattning 17/2
- Pimp my pony under sportlovet
- Äggjakt 23/3
- Clinic med Sara Knutsson 20/4
- Käpphästhoppning på städdagen 19/5
- Grillkväll 8/6
- Årsmöte 27/6
- Agrias Glädjehopp (käpphäst) 25/8
- Mini-Allstar (+ loppis) 29/9
- Spökkväll med övernattning 27/10
- Julpyntning av stallet 15/12
- Pimp my pony 29/12

Ungdomssektionen har anordnat 13 aktiviteter år 2024.

MÅL

I LUS ska alla känna sig välkomna och trygga, och här står gemenskapen med varandra och hästarna i centrum. Vi strävar efter en god sammanhållning och engagerade ledare som utbildar och inspirerar. Vi är Sveriges roligaste Ungdomssektion och vi är stolta över att vara en LUS!



Foto: Maja Johansson Wygas

Viktiga händelser

I januari hade vi årsmötet. Samma medlemmar sedan årsmötet augusti 2023 satt kvar. Första aktiviteten för året blev en övernattnings som innehöll bland annat pizzabak och lekar i ridhuset. I mars gick en stor del av styrelsen ULKen. I juni hade vi en träff med Petra som innehöll mycket praktiska övningar och diskussioner om värdegrunder. I augusti håller vi årsmötet där kommande aktiviteter under andra delen av året bestäms. Elsy Stål, Lisa Sundqvist, Elsa Nyberg, Tove Nordbrandt och Ida Österberg lämnar styrelsen. In kommer Wilma Malmström Isaksson, Svea Gåverud, Meja Jakobsson och Tyra Särkijärvi.

Andra halvåret på 2024 är lite sådär, få möten hålls och motivationen är inte i topp hos

styrelsen. I oktober håller vi i de populäraste aktiviteterna för året vilket är mini-allstar och spökvällen! Många "utifrån" till mini-allstar, kul att få stor spridning! Väl anordnat och bra insats från alla i styrelsen. På spökvällen blev det cirka 45 anmälda, mycket att hålla koll på och konstaterat att vi var för få ledare. Mycket läskigare runda än förra året och därmed mer lyckad! En stor del av styrelsen var även på föreningskonferensen i oktober. Vi jobbade med Petra för att stärka oss som grupp genom att ta reda på varandras styrkor och svagheter. En stor del av tiden spenderade vi själva och diskuterade punkter som till exempel glädje/gemenskap och allas lika värde. Wilma och Svea gick ULKen och höll i en egen aktivitet kort därefter.



MÅL

LRK bedriver ridskola som ska erbjuda rid- och hästutbildning av hög kvalitet för hästintresserade på de flesta nivåer. Ridskoleverksamheten präglas av kunskap, gemenskap och säkerhet. God hästhållning och hästhantering är en integrerad del av utbildningen.

RIDSKOLAN

LRK är certifierad som kvalitetsmärkt ridskola enligt Svenska Ridsportförbundets kvalitetskrav. Enbart 34 av Sveriges cirka 450 ridskolor har denna märkning, som garanterar god hästhållning och hög kvalitet på ridskolans verksamhet.

Lektionsverksamhet

Under året har varje vecka bedrivits utbildning för 42 fasta ridgrupper på kvällstid under våren, och 40 på hösten, med cirka 90 storhästelever och cirka 215 ponnyelever. Real har sedan hösten tre årskullar samt tillvalsämnen. Detta har gjort att vi minskat med fasta ridgrupper samt minskat på ridlärartjänster.

Dagtid har vi även bedrivit privatlektioner samt drop-in-ridning, och vi har också haft fri-luftsdagar och ridning som idrott för gymnasieelever.

Pararidning

Pararidning har bedrivits under dagtid, med Mia Andersson är ansvarig för dessa aktiviteter.

Kurser och utbildningar

Nästan varje helg har ridskolan anordnat aktiviteter i form av ponnyridning / ponnypromenad, kurser, klubbträffar och minitävlingar i olika grenar. Nytt för i år är att vi också ordnat minitävling i Working Equitation (WE).

Under sommaren och jullovet arrangerade vi intensivkurser/läger för alla rytternivåer.

Ryttarutveckling har genomförts i år igen, men med färre antal träffar på grund av färre ridlärare i tjänst under hösten.

Det har också anordnats en prova-på-dag för killar som aldrig provat ridning, tillsammans med vår extrainstruktör David, samt en satsning inom "Projekt 65+" med flera mycket uppskattade träffar.

Utvecklingsarbete

Vi har under året fasat in det nya administrativa systemet Hippocrates Academy, där vi gradvis hanterar allt fler av ridskolans olika aktiviteter och rutiner – inte bara ridlektioner utan också kurser, klubbträffar, information till elever, mm. Academy har förändrat de administrativa rutinerna väsentligt, och vi är ännu inte riktigt uppe i full drift. Återstår gör bland annat att ta fram mer och tydligare information, och att både ridlärare och elever behöver lära sig hur man nu anmäler och avanmäler sig på lektioner/aktiviteter. Ridlärarna jobbar med att fortsätta hitta nya enklare lösningar i systemet.

Under året har olika föreläsningar/mindre clinicar förekommit på anläggningen och bidrar till att utveckla ridskolan, inspirera ridlärarna och eleverna. Ridskolan ska fortsätta vara en del av allas hästintresserade för att få mer kunskap med hästvälfärd i fokus.

Vi har under året också infört en vidareutveckling av stallvärdssystemet, där vi nu har nya ridlärarassistenter som stöttar ridlärarna kvällstid, med till exempel att hjälpa elever inför sina lektioner, och att hjälpa till att släppa ut hästar.



Foto: Nikita Svensson

Personal

Föreningen har både anställda ridlärare, och anställd personal för skötsel av stall och anläggning.

Anställda på anläggningen har varit

Marie Bergman	verksamhetschef, ridlärare
Maria Gyllbring	huvudinstruktör
Jenny Thorin	ridlärare
Hanna Enoksson-Mäki	ridlärare (deltid)
Felicia Wiik	visstidsanställd ridledare (till juni)
Frida Granström	visstidsanställd ridledare (från augusti)
Alice Wallander	visstidsanställd ridledare (från augusti)
Mia Andersson	stallpersonal, parainstruktör
Samir Barucija	stallpersonal
Anna Holmström	stallpersonal
Dennis Olsson	vaktmästare
Mia Olsson	cafeteriaansvarig
Åsa Berglund	lokalvård

MÅL

LRK ska vara en attraktiv arbetsplats med fokus på en god arbetsmiljö och yrkesmässiga utvecklingsmöjligheter utifrån verksamhetens behov

Dessutom

Ridlärarassistenter Johanna Djärf, Stella Friberg, Maja och Linn Johansson Wygas, Lisa Larsson, Tove Nordbrandt, Elsa Nyberg, Alice Wallander och Ida Österberg.

Vikarier / extra:

Ridlärare	Eva Lundin, David Larsson, Karin Isaksson
Stallpersonal	Moa Ökvist, Moa Bergman och Linn Johansson Wygas
Vaktmästare	Walter Grenholm
Lokalvård	Ellen Hägglund, Marie Rönnbäck

Ridlärarna har deltagit i förbundets centrala fortbildningar för ridlärare i Umeå och Skellefteå samt digitala utbildningar.

Med nya system både administrativt och arbetsmässigt, sker just nu ständigt en förändring i arbetsmiljön. Vid årets veckomöten har vi

jobbat med att ta fram nya rutiner. Dessa rutiner är levande dokument, då vi reviderar dem för att de ska vara uppdaterade utifrån föränderliga behov. Förändringsprocesser är jobbiga men vi ser fram emot att under 2025 få en stadig rutin för att minska ständiga förändringar och få arbetsro.



MÅL

LRKs hästar ska vara välutbildade, hållbara och lämpliga för verksamheten

Ridskolehästar

Ridskolans hästar har under 2024 fortsatt vara ute nattetid, och inne på dagen och när de jobbar. De flesta har fri tillgång på grovfoder och går tillsammans med en eller flera kompisar. Detta "lösdrift light"-upplägg är ett sätt att ge hästarna ökad välfärd och ligger i linje med utvecklingen inom hästhållning och ridsport i stort. Vi ser att hästarna nu är mer harmoniska vid hantering, lugnare att leda och är avslappnade när man pysslar om dem. Vid ridning visar de både fysisk och psykisk avspändhet. Hästar som tidigare under vinterhalvåret var mindre följsamma är nu i bättre fysisk form. Den fria tillgången av grovfoder ser vi påverkar individerna olika, där en del har blivit feta och andra håller hullet bättre än tidigare år. Några har blivit piggare av den ökade energigivan.

Under året har vi jobbat med att få in nya rutiner med att visa på sociala medier hur vi jobbar med hästvälfärden. Vi har också påbörjat arbete med att förbättra informationen kring varje häst, bland annat med whiteboardtavlor på varje box samt ny information i Academy.

Totalt förfogade klubben vid årets slut över 27 ridskolehästar; varav 11 storhästar och 16 ponnyer.

Inköpta eller inbytt hästar under året: Barney, Lucas, Grace, Henry (inbyte mot Samir-Ceso), Gemma (inbyte mot Gratas)

Avskaffade hästar: Pajkos, Dunder, Silvia, Kalle, Perfect, Jerry.

Medlemsuppställning

Utöver ridskolans hästar står 20 privata hästar i ridskolans stall. Stallet är fullt och vi har trivsam stämning och kö till stallplatserna. Vi strävar efter att erbjuda stallplats till tävlingsintresserade medlemmar som kan bidra till LRKs värdegrund och verksamhet. Privathästägarna är mycket värdefulla medlemmar som bidrar till både ridskolans och föreningen i stort verksamhet.

Inför 2024 var tanken att vi skulle arbeta fram en ny och mer flexibel hyresmodell. Eftersom vi under året införde två nya digitala system, inklusive ett direkt riktat mot medlemsuppställningen (Hippocrates ProStable), samtidigt som det varit mycket arbete relaterat till omställning/ombyggnad av hagamrådet, så har detta dock lagts på is.

Under året har vi haft en relativt stor inflyttning av nya hästägare och vi har jobbat på att få igång ett faddersystem för nya i stallet, för att underlätta infasningen. Det nya systemet ProStable har förbättrat kommunikations- och informationsflödet, särskilt mellan hästägare och personal.

Privathästägarna gjorde under sommaren ett jättejobb med att bygga om privathästagarna. Detta har gjort det möjligt för fler hästar att gå tillsammans, och idag går ett flertal av privathästarna tillsammans med en eller flera kompisar.

MÅL

Vara en attraktiv anläggning som möjliggör god hästhållning och där de uppstallade medlemmarna är en integrerad del av föreningen och är goda förebilder och inspiration

TÄVLINGSVERKSAMHET UNDER ÅRET

Tävlingssektionen

LRKs tävlingssektion är aktiv inom disciplinerna hoppning och dressyr. Tävlingssektionen verkar för att tävlingar anordnas på anläggningen och för att nya ryttare tar steget till tävling samt att de som redan tävlar utvecklas. Tävlingssektionen är öppen för alla och består av föreningsmedlemmar med intresse för tävling, antingen i form av att tävla själv eller arbeta som funktionär på våra tävlingar.

Tävlingssektionens styrelse

Tävlingssektionens styrelse väljs av alla i sektionen vid sektionens årsmöte som hålls i god tid innan årets första tävling. Sektionsårsmötet väljer ordförande, sekreterare och kassör samt ansvariga för olika områden. Styrelsen består också av tävlingsledarna inom hoppning och dressyr.

År 2024 har tävlingssektionens styrelse bestått av

Lisa Berglund	ordförande
Marie Bergman	kassör, tävlingsledare dressyr
Maria Wallander	sekreterare
Camilla Friberg	ledamot, tävlingsledare dressyr
Sofi Stål	ledamot, tävlingsledare hoppning
Stina Pettersson	ledamot, tävlingsledare hoppning
Hanna Rosehäll	ledamot, tävlingsledare kombinationstävling
Elsa Nyberg	ridskoleryttarrepresentant

Styrelsen har haft 7 möten under året.

MÅL

Skapa möjligheter för i första hand våra egna ryttare (privata och ridskoleekipage) att utvecklas och nå nya mål, med lag i både dressyr och hoppning för både häst och ponny i olika divisioner. Vi ska vara en erkänt bra tävlingsarrangör som anordnar fem tävlingar per år för att vidareutveckla vår tävlingsverksamhet, bidra till tävlingsverksamheten i Norrbotten och erbjuda våra ekipage hemmatävlingar



Foto: Hanna Rosehäll

Tävlingssektionens verksamhet under året

Under året har vi haft 22 licensierade ryttare och tre tävlingar har genomförts. Tävlingarna har varit lyckade sett till antalet starter och samtliga har gått med ett plusresultat. Som vanligt är vår cup, som i år bytte namn till ABNian ponnymästerskap, otroligt populär och tävlingen var full bara 10 minuter efter att den öppnades.

Tävlingssektionens styrelse har under flera år varit tämligen intakt. I år blev det en stor förändring, vilket har inneburit att vi har fått tänka till och tänka om gällande saker vi alltid gjort på ett visst sätt. Vi ser att denna förändringsresa kommer fortsätta under 2025.

Även i år har vi haft glöggmingel under årets sista klubb-tävling i hoppning. En mysig tillställning där vi fick möjlighet att träffas som års-avslut och med prisutdelning för årets insatser. Till årets funktionär röstades Alice Wallander samt Erik Stål/Peder Enoksson fram, och till årets sportmanship Elsa Nyberg!

Tävlingssektionen har under året fått en egen plats på föreningens hemsida och där har vi bland annat presenterat alla våra tävlingsryttare.

Vi har i stort uppfyllt målet för 2024. Året rivstartade med att Mirelle Karlsson vann det lokala Sverigeponnykvalet och tog en delad förstaplats i semifinalen i Scandinavium. Flera ekipage har också börjat tävla i högre klasser och gjort en rejäl utveckling under året. Inte minst vann vårt div 2-lag i hoppning hela divisionen. Lagverksamheten blev riktigt lyckad, både avsuttet och uppsuttet. Tyvärr blev det inga omgångar i hästdressyr div 3 då det endast var ett till lag anmält.

Vi har under året gått ut med enkät till funktionärer efter tävlingar, för att samla in förbättringsförslag och synpunkter. Både det som framkom och detta arbetssätt kommer vi arbeta vidare med under 2025.

Klubb-tävlingar

Utöver tävlingar anordnade av tävlingssektionen har ridskolan under året anordnat fyra klubb-tävlingar i dressyr och fyra i hoppning, varav årets sista tävlingar var klubbmästerskap vilka vi genomför tillsammans med Luleå Ryttarförening. Ridskolan har dessutom anordnat minitävlingar, som varit mycket uppskattade bland de yngre barnen.

Klubbmästerskap i hoppning 2024

Ridskoleponny	Privatponny
(inga deltagande i KM)	1. Mirelle Karlsson – Sixten
	2. Elsy Stål – Duke
	3. Lova Thelenius – Netta
Ridskolehäst	Privathäst
1. Elsa Nyberg – Madison	Olivia Wikström – Sylvester
2. David Larsson – Lucas	
3. Linn Johansson Wygas – Ferron	

Klubbmästerskap i dressyr 2024

Ridskoleponny	Privatponny
1. Lisa Larsson – Curt	1. Mira Jakobsson – Spirit
2. Ebba Trældal – Indigo	2. Elsa Berglund – Alice
3. My Nilsson – Giggan	3. Stella Friberg – Fly
Ridskolehäst	Privathäst
1. Lise Ingman Nyberg – Gilinda	1. Sara Knutsson – Shaman
2. Maria Jonsson – Riab Nelson	2. Olivia Wikström – Sylvester
3. Kristiina Starck – Riab Nelson	

UNDERTECKNANDE

Verksamhetsberättelsen godkändes av styrelsen vid styrelsemöte torsdag den 13 februari 2025.

Elisabeth Wetterlund
ordförande

Anna Thun
vice ordförande

Johanna Sjögren
kassör

Helena Trældal
sekreterare

Ulrika Hagman
ledamot

Mira Kagre
ledamot

Sture Lomakka
ledamot

Stina Pettersson
ledamot

Sofi Stål
ledamot

Lova Thelenius
ledamot, representant för ungdomssektionen



Foto: Pernilla Hägg

Vision:
Luleå Ridklubb – det självklara valet
för häst och ryttare



Protokoll fört vid styrelsemöte

Tid: 13 februari 2025

Plats: Teorisaalen och Teams

Tid: 18.00-20.00

Org.nr 897000-6188

Närvarande styrelseledamöter:

Elisabeth Wetterlund

Helena Trældal

Mira Kagre

Lova Thelenius

Stina Pettersson

Sture Lomakka

Anna Thun

Ulrika Hagman, via Teams

Johanna Sjögren, via Teams §§ 24144 - 24151

Närvarande tjänsteperson:

Marie Bergman, via Teams

Övriga närvarande:

Sandra Björklund § 24151

Tobhias Wikström § 24151

Frånvarande:

Helena Sandling Hansen

Sofi Stål

§ 24144 Mötets öppnande

Ordföranden förklarar mötet för öppnat.

§ 24145 Godkännande av dagordning

Styrelsen beslutar att utskickad dagordning godkänns och att under övriga frågor ta upp distriktets årsmöte samt underlaget i kalla ridhuset.

§ 24146 Val av justerare

Styrelsen beslutar att välja Lova till justerare.

§ 24147 Godkännande av föregående protokoll (bilaga 4)

Elisabeth går igenom protokollet översiktligt från föregående möte. Det noteras att vissa frågor återkommer under dagens möte. Två namn har nominerats till distriktet, Hanna Mäki Enoksson till ridskole- och utbildningssektionen, och Karin Karlsson till tävlingssektionen.

Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll till handlingarna.

§ 24148 Ekonomi: bokslut 2024 + budget 2025 (bilaga 5 a-d)

Marie berättar vad gäller bokslutet för 2024 att vi gjorde ett bättre resultat än budgeterat vilket är glädjande men oavsett är resultatet negativt. Några små justeringar återstår innan bokslutet är klart för utskick och Johanna uppger att hon återkommer med ett yttrande i egenskap av kassör att bifogas bokslutet.

Vad gäller budgeten 2025 noteras det att anläggningshyran ska justeras upp då det är en årlig indexuppräknings och att föreslagen höjning av stallavgift kompenserar detta.

Styrelsen beslutar att

- höja stallhyran med 5%, samt
- föreslå årsmötet att fastställa Bokslut 2024 och Budget 2025.

§ 24149 Årsmöte 2025 – beslut om övriga handlingar (dokumentmapp på Drive)

Handlingar inför årsmötet går igenom översiktligt och vissa mindre justeringar i förslagen görs. Det noteras att inga motioner har inkommit.

Styrelsen beslutar att

- godkänna kallelse, dagordning och styrelsens förslag,
- föreslå årsmötet att fastställa Verksamhetsberättelse 2024 och Verksamhetsplan 2025, samt att
- lägga Målanalys 2024 till handlingarna.

§ 24150 Verksamhetschefen informerar (bilaga 7)

Marie föredrar utvalda delar av bilaga 7 och tillägger att det numera finns ett nytt bokningssystem för ridhus och banor via Hippocrates.

Styrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

§ 24151 Dialog med revisorerna

Tobhias Wikström och Sandra Björklund från revisorerna berättar att de tycker att det är mycket god ordning på handlingar och att strukturen är tydlig numera. Ser att styrelsen har tagit till sig av synpunkterna från förra året. Ekonomiunderlagen är också mycket bättre än förra året. Något att se över är lagret för att frigöra mer likviditet. Bra att årsmötet förskjutits till slutet av februari.

Revisorerna överlämnar sin revisionsberättelse till Elisabeth.

Styrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

§ 24152 Ungdomssektionen

Lova berättat att de under januari haft ett möte, en teambuilding-aktivitet och planerar för en aktivitet i närtid (pizzakväll). De har årsmöte kommande helg och några kommer att sluta i sektionen men de har nya som är intresserade att ingå vilket är glädjande. Lova kommer kandidera till ordförande och då även fortsätta som styrelserepresentant.

Styrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

§ 24153 Markförbättringsprojektet – beslut om ansökningar (bilaga 10)

Elisabeth föredrar utvalda delar av bilaga 10.

Styrelsen beslutar att

- ge Elisabeth i uppdrag att ansöka om medel för genomförande av åtgärder inom ramen för LOVA med följande belopp:
 - o LOVA (Länsstyrelsen) med 5 714 tkr
 - o Bygdemedel (Länsstyrelsen) med 882 tkr

- RF-SISU Anläggningsstöd med 400 tkr
- Luleå ridklubbs bidrag i form av egen tid ska uppgå till 147 tkr

§ 24154 Sponsring (bilaga 11)

Mira föredrar utvalda delar av bilaga 11 och förslag lämnas om justeringar i ansökan.

Styrelsen beslutar att ge Mira i uppdrag att lämna in ansökan till Lulebo efter smärre justeringar.

§ 24155 Återrapportering från övriga grupper och t-sektionen

Anna berättar vad gäller medlemsgruppen att de inte haft något möte men kommer att introducera den nye ansvarige i gruppen sedan.

Mira berättar vad gäller marknad- och kommunikationsgruppen att nya skyltar är på gång, beställda från den nya leverantören HS Copy & Skyltfabriken AB. Ett möte med Coop ska planeras i närtid. Sture berättar att han ordnat med strålkastare till tre master så Elisabeth kollar med kommunen om de har några master.

Helena berättar vad gäller cafeteriagruppen att det nya upplägget med schemaläggning fungerar väldigt bra. Akustikplattor har monterats upp i taket i cafeterian och teorisalen samt lite ny möblering ordnats.

Stina berättar vad gäller tävlingssektionen att de har möte på söndag, de planerar tävlingar och lag kommande säsong. De ser också över sin organisation.

Styrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

§ 24156 Genomgång av aktivitetslistan

Några av punkterna går igenom och justeras.

§ 24157 Övriga frågor

Elisabeth berättar vad gäller distriktets årsmöte att det inte är aktuellt med val av ny ordförande då förra valet gjordes på två år. Om detta skedde pga. formfel så skulle det ha överklagats till SvRF centralt inom 3 veckor men det har inte gjorts. Sannolikt kommer årets årsmöte bli välbesökt.

Vad gäller kalla ridhuset berättar Elisabeth att hon deltagit på ett möte den 13 februari 2025 med representant från Kultur- och Fritidsförvaltningen (KFF) och underlags- och hästvelfärdsexpert från Svenska Ridsportsförbundet. Det har grävts några provgropar och kommit fram till preliminär åtgärdsplan. KFF har frågan och Elisabeth kommer att följa upp mötet mailledes.

Styrelsen beslutar att backa den valda ordföranden vid distriktets årsmöte.

§ 24158 Nästa möte

Nästa möte är årsmöte den 27 februari 2025 och direkt därefter konstituerande möte. Första ordinarie styrelsemöte planeras för den 9 mars 2025 kl. 16.00-18.00 med temat Styrelseplanering.

§ 24159 Mötets avslutande

Elisabeth avslutar mötet och tackar för deltagande.

This documents contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

HELENA TRÆLDAL

38967085-cf06-4209-8c22-37f1953a7b86 - 2025-02-18 08:35:32 UTC +02:00

BankID / Freja eID - 9d9a702d-0510-4251-8ac2-6bd51525334d - SE

Elisabeth Wetterlund

7a51d481-9745-4044-a025-15477fc96d2c - 2025-02-18 10:00:21 UTC +02:00

BankID / Freja eID - cdbef739e-91c0-409c-b31e-acf3d90603ef - SE

Lova Johanna Adela Thelenius

e795e066-9a23-4898-a4fe-3f85962f9e3d - 2025-03-01 09:17:05 UTC +02:00

BankID / Freja eID - dbf467e3-569a-492e-9d34-2cb5242e7e30 - SE

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmenteckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende



Luleå Ridklubb

Protokoll fört vid konstituerande styrelsemöte

Datum: 27 februari 2025

Plats: Luleå Ridklubb

Org.nr 897000-6188

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Elisabeth Wetterlund", written over a horizontal line.

Elisabeth Wetterlund
Ordförande

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Helena Trældal", written over a horizontal line.

Helena Trældal
Sekreterare

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Mira Kagre", written over a horizontal line.

Mira Kagre
Justerare

Närvarande styrelseledamöter:

Elisabeth Wetterlund, 780408-5608, ordförande

Helena Trældal, 830925-8963

Mira Kagre, 000516-0528

Stina Pettersson, 740413-8948

Lova Thelenius, 090912-1907

Karin Holmbom, 891203-8968

Eva Enoksson, 810602-9047

Erika Norberg, 840907-7864

Inger Edlund Pedersen, 790106-8903

Ej närvarande styrelseledamöter:

Sture Lomakka, 680423-9033

Sofi Stål, 780518-8906

Tina Alatalo, 660802-3385

§ 1 Mötets öppnande

Ordföranden förklarar mötet för öppnat.

§ 2 Val av mötessekreterare och justerare

Helena Trældal väljs till sekreterare och Mira Kagre till justerare.

§ 3 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns.

§ 4 Konstituerande**a) Val av vice ordförande**

Styrelsen beslutar att välja Mira Kagre till vice ordförande i styrelsen.

b) Val av kassör/ekonomiansvarig

Styrelsen beslutar att välja Stina Pettersson till kassör/ekonomiansvarig i styrelsen.

c) Val av sekreterare

Styrelsen beslutar att välja Helena Trældal till sekreterare i styrelsen.

§ 5 Val av ansvariga för arbetsgrupper och andra poster

Styrelsen beslutar att bordlägga frågan till kommande möte om vilka som ska väljas till arbetsgrupperna men samtal förs enligt följande:

- **Anläggning – Karin**
- **Café – Helena**
- **Medlemsengagemang – Eva och Erika**
- **Marknad och kommunikation – Inger och Mira**

§ 6 Beslut om firmatecknare och företrädare gentemot banken

Styrelsen beslutar att;

- Elisabeth Wetterlund (780408-5608)
- Stina Pettersson (740413-8948)
- Marie Bergman (710107-8983)

äger rätt att två i förening företräda föreningen i samtliga angelägenheter, köp och avtal, och att

- Marie Bergman (710107-8983)

äger rätt att ensam teckna firman i löpande förvaltningsärenden samt att ensam teckna firman i offentliga ärenden och i myndighetsärenden, i enlighet med direktiv i delegationsordning.

Styrelsen beslutar att;

- Elisabeth Wetterlund (780408-5608)
- Marie Bergman (710107-8983)

får företräda Luleå Ridklubb enligt Swedbanks gällande fullmakt för ideell förening. Dispositionsrätten är var för sig.

§ 7 Fastställande av besluts- och delegationsordning (bilaga 7)

Styrelsen beslutar att fastställa delegationsordningen utan förändringar, enligt bilaga 7.

§ 8 Fastställande av styrelsens arbetsordning (bilaga 8)

Styrelsen beslutar att fastställa styrelsens arbetsordning utan förändringar, enligt bilaga 8.

§ 9 Val av ombud till föreningens deltagande vid SvRF och NRF allmänna möten

Styrelsen beslutar att Elisabeth Wetterlund företräder Luleå Ridklubb vid Norrbottens Ridsportförbunds distriktsårsmöte den 29 mars 2025, samt att Elisabeth Wetterlund företräder Luleå Ridklubb vid Svenska Ridsportförbundets förbundsstämma den 10 maj 2025.

§ 10 Mötesplan 2025

Styrelsen beslutar att bordlägga ärendet om mötesplan 2025 till kommande styrelsemöte. Nästkommande möte hålls söndagen den 9 mars kl. 17.00-19.00.

§ 11 Övriga frågor

Inga övriga frågor noteras.

§ 12 Mötets avslutande

Ordförande avslutar mötet och tackar för deltagande.

Ansökan om bygdemedel

Mottagningsbekräftelse

Blankettinformation

Ankomstnummer

1743075966404

Inskickat

2025-03-28 11:47:19

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå

Kontaktuppgifter:

Stationsgatan 5

Telefon: 010-225 50 00

E-post: norrbotten@lansstyrelsen.se

Formulär

Ange Länsstyrelse

Ange Länsstyrelse Norrbottens län
Kommun där investeringen/projektet ska genomföras Luleå

Uppgifter om den sökande

Ansökan lämnas av en ☒ Förening ☐ Kommun
--

Sökande

Föreningens eller kommunens namn Luleå ridklubb
Organisationsnummer 897000-6188
C/o namn
Postadress Lokmannavägen 61
Postnummer 97455
Postort Luleå

Kontaktperson

Förmann Elisabeth
Efternamn Wetterlund
Telefonnummer 0707594420
E-post wetterlund@gmail.com

Uppgifter om föreningen

<i>Ordförande</i> Elisabeth Wetterlund
<i>Telefonnummer</i> 0707594420
<i>Kassör</i> Stina Pettersson
<i>Telefonnummer</i> 0705477027
<i>Revisor 1</i> Sandra Björklund
<i>Telefonnummer</i> 070-6490312
<i>Revisor 2</i> Tobhias Wikström
<i>Telefonnummer</i> 070-3939937

Uppgifter om investering/projektet

<i>Ange rubrik (syfte)</i> Framtidssäkring av Hertsö ridanläggning
<i>Beräknad tidplan och beskrivning av åtgärd</i> Ansökan gäller medfinansiering för en nyligen inskickad LOVA-ansökan. Projektet syftar till att minska näringsläckaget till inre Hertsöfjärden. Åtgärderna inom projektet, vilka identifierades i en förstudie som visade att fosforutsläppen kan halveras, innefattar hårdgörning och utökning av hagytorna, utökade kantzoner mot diken och förbättrade rutiner. Åtgärderna möjliggör att övergödningen minskas samtidigt som hästhållningen förbättras och moderniseras. Projektet söks för genomförande över två år (2025-2026). Utöver de direkta miljöeffekterna är projektet ett led i LRKs arbete att kunna fortsätta ge barn och unga i Luleå möjlighet att upptäcka hästar och ridsport på ett hållbart och inkluderande vis även i framtiden, genom att stärka ridanläggningens "social license to operate", dvs. samhällets förtroende för att hästhållningen sker på ett ansvarsfullt sätt. Projektet ligger i linje med Luleå kommuns långsiktiga mål, särskilt mål 1, 3 och 4.
<i>Ange eventuell fastighetsbeteckning</i> LULEÅ HERTSÖN 11:1

Kostnader och Finansiering

Totala kostnader

Byggnader
Kostnader
Maskiner
Inventarier
Andra kostnader
Anlitande av entreprenörer för genomförande av åtgärder (se bilaga 5-7)
6 996 000
Ideellt arbete
Eget arbete, ideellt samt av anställda (se bilaga 5-6)
147 000
Summa kostnader
7 143 000

Total finansiering

Ansökan om bygdemedel
882 000
Bank
Egen insats
110 000
Medfinansiering
6 114 000
Ideellt arbete
37 000
Summa finansiering
7 143 000

Dokument som bifogas ansökan

Följande dokument kan behöva bifogas din ansökan. Markera vilka du kommer att bifoga.
☒ Projektplan som tydligt visar hur investeringen/projektet ska finansieras i sin helhet
☒ Offerter vid större investeringar ☒ Beskrivning av effekter på miljö, folkhälsa och mänskliga rättigheter
☒ Annat dokument
Jag kommer att bifoga dokument elektroniskt.
Ja

Intygande

Intygande

☒ Jag intygar att de uppgifter jag har gett i den här ansökan är riktiga och sanningsenliga

Datum (ååååmmdd)

20250328

Förnamn

Elisabeth

Efternamn

Wetterlund

Filuppladdning

Typ av dokument	
Mötesprotokoll angående beslut att söka bygdemedel	
Bilaga_1_-_Protokoll_styrelsemöte_LRK_2025-02-13_signerat.pdf	436.57 kB
Typ av dokument	
Bestyrkt protokollsunderlag med uppgift om behörig firmatecknare	
Bilaga_2_-_Protokoll-LRK-konstituerande-250227-sign.pdf	1.12 MB
Typ av dokument	
Kort historik om föreningen	
Bilaga_3_-_LRK-kort_historik.pdf	79.99 kB
Typ av dokument	
Verksamhetsberättelse	
Bilaga_4_-_Verksamhetsberättelse_LRK_2024.pdf	2.57 MB
Typ av dokument	
Detaljerad kostnadsberäkning	
Bilaga_5_-_Budget_och_finansieringsplan-LRK-LOVA-etapp2.pdf	199.72 kB
Typ av dokument	
Projektplan	
Bilaga_6_-_Projektbeskrivning-LRK-LOVA-etapp2.pdf	923.21 kB
Typ av dokument	
Offerter vid större investering	
Bilaga_7_-_Offerter-LRK-LOVA-etapp2.pdf	1.11 MB
Typ av dokument	
Beskrivning av effekter på miljö, folkhälsa och mänskliga rättigheter	
Bilaga_8_-_Beskrivning_av_projektets_nytta.pdf	76.67 kB
Typ av dokument	
Annat dokument	
Bilaga_9_-_Vattenvårdsplan_Hertsö_ridanläggning.pdf	3.79 MB

Anvisningar

Uppgifter om den sökande

Fyll i uppgifter om den förening eller kommun du företräder samt dina egna kontaktuppgifter. I vissa län kan inte kommuner vara sökande. Se information på din länsstyrelses hemsida.

Uppgifter om föreningen

Fyll i uppgifter om föreningens sammansättning

Uppgifter om investering/projektet

Rubriken ska vara en kort beskrivning av det du söker bidrag till, exempelvis "Investering i luftvärmepump" eller "Handikappanpassning av toalett" (max 40 tecken).

Om åtgärden berör en fastighet, till exempel upprustning av bygdegård, ska fastighetsbeteckningen anges.

Det kan dessutom behövas ytterligare handlingar eller uppgifter beroende på vad ansökan avser. När det till exempel är fråga om att anordna vägbelysningar och skoterleder bör karta bifogas där dessa är utmärkta. Bilagor kan bifogas i formulärets steg 6.

Kostnader och Finansiering

Se särskild information om vad som gäller för ideellt arbete i det län där du söker bygdemedel. Summa kostnader och summa finansiering ska vara lika. Uppgifterna ska även specificeras i bilaga "Detaljerad kostnadsberäkning" som bifogas ansökan.

Dokument som bifogas ansökan

Bifoga ett protokoll som anger att föreningen beslutat att ansöka om bygdemedel och en kopia av protokollet som visar att du är behörig firmatecknare för föreningen. Du kan också komplettera med icke obligatoriska bilagor som behövs för att belysa och handlägga ditt ärende. Tänk på att en komplett ansökan påverkar möjligheten till beviljade medel. För mer information se din länsstyrelses hemsida.

När du bifogar dokument elektroniskt

- Ange först vilket dokument du bifogar
- Välj dokumenttyp
- Bläddra sedan fram aktuellt dokument
- Upprepa proceduren för nästa dokument

Mallar till bilagor kan hämtas på respektive länsstyrelses hemsida.

Intygande

Du som företräder föreningen eller kommunen måste intyga att uppgifterna i ansökan är riktiga och sanningsenliga.

From: Kultur- och fritidsförvaltningen Allmän E-postadress
Sent: 2025-03-28 15:26:53
To: Kultur- och fritidsförvaltningen Allmän E-postadress
Subject: VB: Begäran om yttrande, ansökan om bygdemedel 5498-2025

Från: Länsstyrelsen i Norrbottens län <norrboten@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 28 mars 2025 14:40
Till: Kultur- och fritidsförvaltningen Allmän E-postadress <kulturochfritid@lulea.se>
Kopia: Sara Pietikäinen <sara.pietikainen@lulea.se>
Ämne: Begäran om yttrande, ansökan om bygdemedel 5498-2025

EXTERN AVSÄNDARE: Klicka inte på länkar eller bifogade filer i meddelandet om du inte säkerställt avsändarens riktighet och litar på att innehållet är säkert.

Bifogad ansökan om bygdemedel från Luleå ridklubb översändes för yttrande.

Lämna gärna ert yttrande via [vår e-tjänst](#). Det kommer då automatiskt in i aktuellt ärende och vi kan hantera det snabbare. Du får också direkt en bekräftelse på att vi har tagit emot yttrandet. I e-tjänsten anger du *Länsstyrelsen i Norrbottens län* samt ärendets diarienummer: 5498-2025.

Du kan även skicka yttrandet via e-post norrboten@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 5498-2025 samt "yttrande" i ämnesraden.

Svar önskas senast 2025-05-28

Med vänliga hälsningar

Länsstyrelsen i Norrbottens län
971 86 Luleå
010-225 50 00
www.lansstyrelsen.se/norrboten

[Så här hanterar vi dina personuppgifter](#)

Du kan följa ditt ärende i diariet [på Länsstyrelsens webbplats](#)
Kom ihåg att använda ärendets diarienummer och skriv också diarienumret i ämnesraden.
Om du saknar diarienummer ska du skriva kort information om ärendet i rubrikraden.
Ska du mejla handlingar över 15 Mb behöver du en inbjudan till tjänsten "Filskick".
Mejla norrboten@lansstyrelsen.se och meddela att du behöver en inbjudan.
Om du behöver komplettera ett pågående ärende eller yttrande kan du använda tjänsten "[Komplettering eller yttrande i tjänsten](#)".
Använd e-postadressen norrboten@lansstyrelsen.se i kommunikation med oss.



§ 45

Förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035

Ärendenr 2024/523-3.6.4.3

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att hänskjuta ställningstagandet i ärendet till kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2025-06-11.

Sammanfattning av ärendet

Gammelstads kyrkstad togs 1996 upp på Unescos världsarvslista och blev därmed ett världsarv. Enligt Unescos operationella riktlinjer för världsarvskonventionen och den nationella strategin för världsarvsarbetet bör varje världsarv ha en förvaltningsplan.

Beslut att anta den tidigare förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad med planperiod 2015-2020 togs 23 november 2015 av kommunfullmäktige.

Eftersom den tidigare förvaltningsplanperioden nu är slut finns det behov av en ny förvaltningsplan för världsarvet som ersätter den tidigare förvaltningsplanen. En ytterligare anledning till att det nu behövs en ny och uppdaterad förvaltningsplan är att den nationella strategin för världsarvsarbetet (Riksantikvarieämbetet, strategiperiod 2020-2030) uppger att förvaltningsplaner för världsarven behöver uppdateras så att den framtida inriktningen för det nationella världsarvsarbetet enligt världsarvsstrategin återspeglas i förvaltningsplanerna.

Den nya förvaltningsplanen för världsarvet Gammelstads kyrkstad har tagits fram på uppdrag av Kyrkstadsrådet, Gammelstads kyrkstads förvaltningsråd, som samlar världsarvets ägare, förvaltare och intressenter. Förvaltningsplanen pekar ut den långsiktiga riktningen för världsarvsarbetet och sträcker sig från 2025–2035, med en revidering efter halva tiden. Till förvaltningsplanen knyts en årlig aktivitetsplan med konkreta aktiviteter som svarar mot förvaltningsplanens tematiska områden. Den 17 oktober 2024 beslutade Kyrkstadsrådet att godkänna förvaltningsplanen. Den nya förvaltningsplanen tas nu upp i kultur- och fritidsnämnden med syfte att kommunfullmäktige ska besluta att anta den.



Arbetet med att bevara och utveckla världsarvet Gammelstads kyrkstad förutsätter ett nära samarbete mellan aktörer som är direkt involverade i att bevara, använda och utveckla världsarvet, det vill säga Kyrkstadsrådets parter. I Kyrkstadsrådet ingår representanter för Luleå kommun (KFF, KSF och ISF), Länsstyrelsen Norrbotten, Nederluleå församling, Norrbottens museum, Trafikverket, Nederluleå kyrkstugeägares intresseförening och Nederluleå hembygdsförening.

Förvaltningsplanen har tagits fram på uppdrag av Kyrkstadsrådet. Kultur- och fritidsförvaltningen har samordnat framtagandet av den nya planen, med remissförfarande till Kyrkstadsrådets externa parter, till berörda förvaltningar inom Luleå kommun (KSF, ISF, KFF och RTJ), samt till berörda nämnder inom Luleå kommun (infrastruktur- och servicenämnden och kommunstyrelsen). Kommunstyrelsen inkom inte med remissyttrande.

Förvaltningsplanen ska stödja förvaltningen, bevarandet och utvecklingen av världsarvet i linje med världsarvskonventionens krav och operationella riktlinjer. Förvaltningsplanen syftar till att underlätta för Kyrkstadsrådets parter att integrera och lyfta världsarvsfrågor i sina egna verksamheter och strategier. Planen syftar även till att använda världsarvet som en plattform för hållbar utveckling inom ramen för de globala målen och Agenda 2030.

Förvaltningsplanen är indelad i fem tematiska områden och för varje tematiskt område redovisas långsiktiga mål och åtgärder (med ansvarig aktör för varje åtgärd). Till förvaltningsplanen finns också en aktivitetsplan som bilaga. Aktivitetsplanen består av aktörernas konkreta aktiviteter i världsarvet under året och den ägs i sina delar av respektive aktör i syfte att styra verksamheten för att nå målen i förvaltningsplanen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningsplanen för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035 med dess bilaga aktivitetsplan och uppdra till berörda nämnder att verkställa de delar av planen som respektive nämnd ansvarar för.

Sammanträdet

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.

Per-Olof Tjårdalen (M) föreslår att hänskjuta ställningstagandet i ärendet till kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2025-06-11.

**Beslutsgång**

Ordföranden ställer Per-Olof Tjårdalens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Dialog

Dialog har genomförts med:

- Infrastruktur- och servicenämnden Luleå kommun.
- Kommunstyrelseförvaltningen Luleå kommun.
- Infrastruktur- och serviceförvaltningen Luleå kommun.
- Kultur- och fritidsförvaltningen Luleå kommun.
- Räddningstjänsten Luleå kommun.
- Länsstyrelsen Norrbotten.
- Nederluleå församling.
- Norrbottens museum.
- Trafikverket.
- Nederluleå kyrkstugeägares intresseförening.
- Kyrkbyns intresseförening.
- Nederluleå hembygdsförening.

Beslutsunderlag

- Förvaltningsplan världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035, KFF Hid: 2025.1052
- Aktivitetsplan världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025, KFF Hid: 2025.1053
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035, KFF Hid: 2025.1051
- Yttrande förvaltningsplan - Utkast till ny förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad, KFF Hid: 2025.1085
- Presentation förvaltningsplan världsarvet Gammelstads kyrkstad, KFF Hid: 2025.1086

Förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035

Ärendenr 2024/523-3.6.4.3

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningsplanen för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035 med dess bilaga aktivitetsplan och uppdra till berörda nämnder att verkställa de delar av planen som respektive nämnd ansvarar för.

Sammanfattning av ärendet

Gammelstads kyrkstad togs 1996 upp på Unescos världsarvslista och blev därmed ett världsarv. Enligt Unescos operationella riktlinjer för världsarvskonventionen och den nationella strategin för världsarvsarbetet bör varje världsarv ha en förvaltningsplan.

Beslut att anta den tidigare förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad med planperiod 2015-2020 togs 23 november 2015 av kommunfullmäktige.

Eftersom den tidigare förvaltningsplanperioden nu är slut finns det behov av en ny förvaltningsplan för världsarvet som ersätter den tidigare förvaltningsplanen. En ytterligare anledning till att det nu behövs en ny och uppdaterad förvaltningsplan är att den nationella strategin för världsarvsarbetet (Riksantikvarieämbetet, strategiperiod 2020-2030) uppger att förvaltningsplaner för världsarven behöver uppdateras så att den framtida inriktningen för det nationella världsarvsarbetet enligt världsarvsstrategin återspeglas i förvaltningsplanerna.

Den nya förvaltningsplanen för världsarvet Gammelstads kyrkstad har tagits fram på uppdrag av Kyrkstadsrådet, Gammelstads kyrkstads förvaltningsråd, som samlar världsarvets ägare, förvaltare och intressenter. Förvaltningsplanen pekar ut den långsiktiga riktningen för världsarvsarbetet och sträcker sig från 2025–2035, med en revidering efter halva tiden. Till förvaltningsplanen knyts en årlig aktivitetsplan med konkreta aktiviteter som svarar mot förvaltningsplanens tematiska områden. Den 17 oktober 2024 beslutade Kyrkstadsrådet att godkänna förvaltningsplanen. Den nya förvaltningsplanen tas nu upp i kultur- och fritidsnämnden med syfte att kommunfullmäktige ska besluta att anta den.

Arbetet med att bevara och utveckla världsarvet Gammelstads kyrkstad förutsätter ett nära samarbete mellan aktörer som är direkt involverade i att bevara,



använda och utveckla världsarvet, det vill säga Kyrkstadsrådets parter. I Kyrkstadsrådet ingår representanter för Luleå kommun (KFF, KSF och ISF), Länsstyrelsen Norrbotten, Nederluleå församling, Norrbottens museum, Trafikverket, Nederluleå kyrkstugeägares intresseförening och Nederluleå hembygdsförening.

Förvaltningsplanen har tagits fram på uppdrag av Kyrkstadsrådet. Kultur- och fritidsförvaltningen har samordnat framtagandet av den nya planen, med remissförfarande till Kyrkstadsrådets externa parter, till berörda förvaltningar inom Luleå kommun (KSF, ISF, KFF och RTJ), samt till berörda nämnder inom Luleå kommun (infrastruktur- och servicenämnden och kommunstyrelsen). Kommunstyrelsen inkom inte med remissyttrande.

Förvaltningsplanen ska stödja förvaltningen, bevarandet och utvecklingen av världsarvet i linje med världsarvskonventionens krav och operationella riktlinjer. Förvaltningsplanen syftar till att underlätta för Kyrkstadsrådets parter att integrera och lyfta världsarvsfrågor i sina egna verksamheter och strategier. Planen syftar även till att använda världsarvet som en plattform för hållbar utveckling inom ramen för de globala målen och Agenda 2030.

Förvaltningsplanen är indelad i fem tematiska områden och för varje tematiskt område redovisas långsiktiga mål och åtgärder (med ansvarig aktör för varje åtgärd). Till förvaltningsplanen finns också en aktivitetsplan som bilaga. Aktivitetsplanen består av aktörernas konkreta aktiviteter i världsarvet under året och den ägs i sina delar av respektive aktör i syfte att styra verksamheten för att nå målen i förvaltningsplanen.

Dialog

Dialog har genomförts med:

- Infrastruktur- och servicenämnden Luleå kommun.
- Kommunstyrelseförvaltningen Luleå kommun.
- Infrastruktur- och serviceförvaltningen Luleå kommun.
- Kultur- och fritidsförvaltningen Luleå kommun.
- Räddningstjänsten Luleå kommun.
- Länsstyrelsen Norrbotten.
- Nederluleå församling.
- Norrbottens museum.
- Trafikverket.
- Nederluleå kyrkstugeägares intresseförening.
- Kyrkbyns intresseförening.
- Nederluleå hembygdsförening.



Beslutsunderlag

- Förvaltningsplan världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035
- Aktivitetsplan världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025

Maria Junkka Bideke
Världsarvsamordnare

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsförvaltningen
Kommunstyrelseförvaltningen
Infrastruktur- och serviceförvaltningen
Räddningstjänsten



Förvaltningsplan

Världsarvet Gammelstads kyrkstad

2025-2035



Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV



Kyrkstadsrådets parter äger tillsammans
förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad.



Svenska
kyrkan

Nederluleå
församling

KYRKBYNS
INTRESSEFÖRENING

Omslagsfoto: Peter Rosen, Lappland Media. Foto: Peter Rosen, Susanne Lindholm och Luleå kommun. Illustrationer: Lisa Wallin
Grafisk form: Kristina Hjærtberg, Kultur- och fritidsförvaltningen, Luleå kommun. Digitaltryck 2024
Förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad distribueras av Kultur- och fritidsförvaltningen, Luleå kommun
www.visitgammelstad.se

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
Världsarvet Gammelstads kyrkstad	4
Världsarv	5
Förvaltningsplanens syfte	5
Vision	5
Ramverk	6
Världsarvskonventionen	6
Nationell strategi för världsarvsarbetet	6
Agenda 2030	7
Lagskydd	7
Ansvarsfördelning och roller	8
Kyrkstadsrådets parter	8
TEMAN OCH FOKUSOMRÅDEN	11
Organisering och finansiering	12
Koppling till Agenda 2030	12
Ansvar, roller, samordning och samverkan	13
Långsiktig finansiering	13
Kunskap och förmedling	14
Koppling till Agenda 2030	14
Kunskapsutveckling	15
Kommunikation och tillgängliggörande	15
Forskning och innovation	15
Kulturmiljö och bebyggelse	16
Koppling till Agenda 2030	16
Vård och bevarande	18
Risk och beredskap	19
Världsarvet som motor i lokal och regional besöksnärlingsutveckling	20
Koppling till Agenda 2030	20
Destinationsutveckling	21
Affärsutveckling	21
Levande kyrkstadstradition	22
Koppling till Agenda 2030	22
Traditioner och samtid	23
Engagemang och delaktighet	23
KARTOR	24-27
REFERENSLISTA	28



Inledning

Världsarvet Gammelstads kyrkstad

Gammelstads kyrkstad är mer än 400 år gammal och rymmer 404 kyrkstugor med sex stall och ett avträde. Världsarvet innefattar den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen, vägnätet, fornlämningsmarken och en månghundraårig sedvänja.

Platsen blev ett sockencentrum, en plats för handel och rättsskipning, redan på 1300-talet. Den medeltida stenkyrkan invigdes 1492 och var då den största av sitt slag norr om Uppsala. Runt omkring den växte kyrkstaden med dess stugor fram. Kyrkstugorna byggdes av bönderna i de byar som låg på mer än en mils avstånd från kyrkan, för att de skulle kunna övernatta i samband med kyrkobesök, ting, sockenstämmor och marknader. Kyrkstaden var den självklara platsen för att träffa vänner och bekanta från andra byar än den egna. Med tiden kom kyrkhelgerna att bli utpräglade ungdomshelger eller helger för de äldre. Under ungdomshelgerna inleddes många nya bekantskaper som ledde till äktenskap. Kyrkstugorna är fortfarande privatägda och flera gånger om året samlas kyrkstugeägarna och andra församlingsbor till kyrkhelg, marknader, föreläsningar, kurser och konfirmation.

Kyrkstaden brer ut sig kring den stora, högt belägna medeltidskyrkan. Granne med kyrkan står sockenstuga och tiondebod i söder. Stugorna är små, låga byggnader. Bakom de rödfärgade fasaderna döljer sig nästan alltid en timrad stomme, en både enkel och komplicerad konstruktion som krävde skickliga hantverkare. Stugorna

har sadeltak som numera oftast är plåttäckta, även om det finns exempel på både tegel, papp och trä.

Gatunätet, som är organiskt framväxt och rätlinjigt i olika delar, vittnar om utvecklingen från 1500-talet till idag. I kyrkbyn finns även spår efter tidigare aktiviteter i området i form av husgrunder och kulturlager. Dessa utgör en lagskyddad fornlämning som berättar att de första människorna började använda platsen för ca 1000 år sedan, då det ännu var en skärgårdsö. Rester av en tillfällig bebyggelse och svedjebränning tyder på att platsen använts som betesmark innan platsen under 1300-talet togs i besittning för kyrkans behov.

Runtomkring kyrkstaden har under senare tid annan bebyggelse vuxit fram, vilken brukar benämnas som kyrkbyn, där det idag bor ca 800 personer. Det är dock viktigt att understryka skillnaden mellan å ena sidan kyrkbyn, som är en del av Gammelstad, och kyrkstaden, som är ett världsarv i Gammelstad som omges av den sentida kyrkbybebyggelsen. (Se kartor på sidorna 24-27.)

En kyrkstad är en samling stugor och stallar vid en norrländsk sockenkyrka där långväga sockenbor hade sin tillfälliga bostad vid kyrkobesöken.

En kyrkby kallas ibland den by, på vilkens mark sockenkyrkan anlagts. I modern tid förekommer ordet i dagligt tal även som beteckning på sentida bebyggelse som vuxit upp kring en kyrka.

Världsarv

För att utnämnas till världsarv behöver ett område eller objekt ha särskilt stort universellt värde (på engelska *outstanding universal value*, OUV), vilket innebär att det är en kultur- eller naturmiljö som är så värdefull att det är en angelägenhet för hela mänskligheten, både för nu levande och framtida generationer. Det är en plats, ort, miljö eller objekt som på ett alldeles unikt sätt vittnar om jordens och människans historia.¹

Ett världsarvs särskilt stora universella värde vilar på tre ben; kriterier, autenticitet och integritet samt skydd och förvaltning. Det innebär att ett världsarv måste uppfylla minst ett av totalt tio kriterier för bedömning av det särskilt stora universella värdet, det måste finnas adekvat skydd och förvaltning av världsarvet och för kulturarv finns också krav på autenticitet och integritet.²

1996 togs Gammelstads kyrkstad upp på Unescos världsarvslista och blev därmed ett världsarv. I Världsarvskommitténs motivering till beslutet angavs att Gammelstads kyrkstad har ett särskilt stort universellt värde då den är ett enastående exempel på den traditionella kyrkstad som finns i norra Skandinavien, samt att den på ett utomordentligt sätt illustrerar anpassningen av traditionell stadsplanering till de speciella geografiska och klimatologiska förhållanden som råder i en svår naturmiljö.³

Gammelstads kyrkstads OUV uppfyller tre av Unescos kriterier⁴:

ii) uppvisar ett viktigt utbyte av mänskliga värderingar, över en tidsperiod eller inom ett kulturellt område i världen, om utvecklingen inom arkitektur eller teknik, monumentalkonst, stadsplanering eller landskapsdesign.

(iv) att vara ett framstående exempel på en typ av byggnad, arkitektonisk eller teknisk ensemble eller landskap som illustrerar (a) viktiga skeden i mänsklighetens historia.

(v) att vara ett framstående exempel på en traditionell mänsklig bosättning, markanvändning eller havsanvändning som är representativ för en kultur (eller kulturer), eller mänsklig interaktion med miljön, särskilt när den har blivit sårbar under påverkan av oåterkalleliga förändringar.

Förvaltningsplanens syfte

Arbetet med att bevara och utveckla världsarvet förutsätter ett nära samarbete mellan aktörer som är direkt involverade i att bevara, använda och utveckla världsarvet, det vill säga Kyrkstadsrådets parter. Denna förvaltningsplan är framtagen i dialog med rådet, och ska stödja förvaltningen, bevarandet och utvecklingen av världsarvet i linje med världsarvskonventionens krav och operationella riktlinjer. Förvaltningsplanen syftar till att underlätta för parterna att integrera och lyfta världsarvsfrågor i sina verksamheter och strategier. Planen syftar även till att använda världsarvet som en plattform för hållbar utveckling inom ramen för de globala målen och Agenda 2030. De beslut som fattas på lokal nivå ska utgå från nationella och internationella ramverk och därför innehåller förvaltningsplanen även hänvisningar till dessa.

Förvaltningsplanen pekar ut den långsiktiga riktningen för världsarvsarbetet och sträcker sig från 2025–2035, med en revidering efter halva tiden. Till förvaltningsplanen kommer en årlig aktivitetsplan knytas, med konkreta aktiviteter – både punktinsatser och löpande sådana – som svarar mot de olika temana i förvaltningsplanen. Det är upp till respektive verksamhet att integrera dessa aktiviteter i sina verksamhetsplaner och därmed även att avsätta budget för att kunna genomföra dem. Aktivitetsplanen följs upp årligen på sammanträde med Kyrkstadsrådet.

Vision

Gammelstads kyrkstad – ett världsarv där kulturarvet möter framtiden.

Med den senmedeltida kyrkan och kyrkstugorna som kärna, bevaras och levandegörs en unik tradition och historia. Genom hållbar förvaltning och aktiv förmedling ska Gammelstads kyrkstad fortsätta vara ett levande världsarv av internationell betydelse.

¹ Se Riksantikvarieämbetet. *Det här är ett världsarv*. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/varldsarvsdefinition/> och Riksantikvarieämbetet (2019) *Nationell strategi för världsarvsarbetet*.

² Riksantikvarieämbetet (2019) *Nationell strategi för världsarvsarbetet*.

I den nationella strategin för världsarvsarbetet framgår att för världsarven i Sverige innebär kravet på autenticitet ett krav på ursprunglighet och att de ska vara så intakta som möjligt. Kravet på integritet betyder att världsarvet ska omfatta alla eller tillräckligt många av de attribut och delar som behövs för att visa på det globala värdet. Det är ett mått på hur sammanhängande och intakt ett världsarv och dess särdrag är. Det är endast för kulturarv som det finns krav på både autenticitet och integritet, för naturarv gäller endast kravet på integritet.

³ Se Unesco. *Inscription: The Church Village of Gammelstad, Lulea (Sweden) - Decision 20 COM VIII.C*. <https://whc.unesco.org/en/decisions/3007/>

⁴ Se Unesco. *Inscription: The Church Village of Gammelstad, Lulea (Sweden) - Decision 20 COM VIII.C*. <https://whc.unesco.org/en/decisions/3007/> och Unesco. *The Criteria for Selection*. <https://whc.unesco.org/en/criteria>



Ramverk

Världsarvskonventionen

Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv från 1972, den s.k. världsarvskonventionen, är Unescos mest kända konvention och hittills har 195 statsparter ratificerat den. Sverige ratificerade konventionen 1985. Syftet med konventionen är att skydda jordens mest värdefulla natur- och kulturarv mot förfall och förstörelse.⁵

De länder som undertecknat konventionen kan nominera natur- och kulturmiljöer till världsarvslistan. Nomineringarna utvärderas av experter och beslut fattas av Världsarvskommittén⁶. Det finns mer än 1100 världsarv⁷, varav 15 i Sverige⁸.

Regeringen är ytterst ansvarig för att Sverige följer världsarvskonventionen. Ansvariga nationella myndigheter i världsarvsarbetet är Riksantikvarieämbetet, Naturvårdsverket och Svenska Unescorådet. Riksantikvarieämbetet har det övergripande ansvaret för världsarvskonventionens tillämpning i Sverige och samordnar det nationella världsarvsarbetet.⁹

Nationell strategi för världsarvsarbetet

Förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad 2025–2035 är förankrad i den nationella strategin för världsarvsarbetet och dess handlingsplan.

Den nationella strategin för världsarvsarbetet togs fram 2019 av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Naturvårdsverket och Svenska Unescorådet och i dialog med andra berörda myndigheter, kommuner och aktörer.

Den beskriver hur Sverige arbetar med Unescos världsarvskonvention idag och hur arbetet ska inriktas framöver. Strategin innehåller en ny vision och övergripande mål, de viktigaste utvecklingsområdena i världsarvsarbetet och tydliggöranden om hur utvecklingsområdena bör mötas.

Visionen för det nationella världsarvsarbetet är att "världsarven visar vägen till en hållbar och fredlig värld" och de fyra övergripande målen som fastställs i strategin är:

- Agenda 2030-målen genomsyrar allt världsarvsarbete i Sverige.
- Arbetet med världsarv i Sverige är förebildligt i fråga om att hållbart bevara, använda och utveckla natur- och kulturmiljöer.
- Sverige är aktivt i det internationella arbetet, verkar för att konventionen är ett effektivt och trovärdigt redskap inom Unesco och lyfter världsarvens betydelse för Agenda 2030-målen.
- Världsarvsarbetet präglas av samarbete, samverkan, dialog och lokalt medbestämmande.¹⁰

Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin: Plan för genomförande 2021–2024 är en handlingsplan för hur den nationella strategin på en övergripande nivå ska genomföras under perioden 2021–2024. Handlingsplanen är framtagen av Riksantikvarieämbetet i dialog och samarbete med berörda aktörer i världsarvsarbetet. Målgrupperna för handlingsplanen är lokala, regionala och nationella aktörer som arbetar med världsarv i Sverige, d.v.s. samma målgrupper som den nationella världsarvsstrategin.¹¹

Arbetet med världsarvsstrategin har delats upp i två genomförandeperioder och innebär därmed två separata handlingsplaner för perioderna 2021–2024 och 2026–2029. Den första genomförandeperioden är inriktad på kapacitets- och kunskapsutbyggnad, medan nästa fas kommer ha fokus på genomförande.¹²



Agenda 2030

FN:s globala mål, Agenda 2030, består av 17 mål för hållbar utveckling med syfte att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa samt att lösa klimatkrisen.

Enligt den nationella strategin för världsarvsarbetet är ett av utvecklingsområdena att bättre ta tillvara världsarvens potential att bidra till samhällsutvecklingen och Agenda 2030-målen. Agenda 2030-målen bör genomsyra allt världsarvsarbete och vara förebildligt i fråga om att bevara, använda och utveckla natur- och kulturmiljöer på ett hållbart sätt.¹³

Varje tema i denna förvaltningsplan har därför kopplats till mål i Agenda 2030.

Lagskydd

Det finns ett antal lagar, regler och ramverk som skyddar kyrkstadens värden mot andra intressen.

Plan- och bygglagen Detaljplan PL 166 skyddar alla kyrkstugor och stall samt ett hundratal andra byggnader genom rivningsförbud och bestämmelser om att de inte får förvanskas. För alla byggnader inom världsarvsområdet gäller utökad lovplikt även för underhållsåtgärder och ommålning, samt bestämmelser om tak- och fasadmateriäl. För hela området gäller bestämmelser om gatubeläggningar, mark och trädgård. (Se kartor på sidorna 24-27.)

Miljöbalken Riksintresset uttrycks genom kyrka, kyrkstadsbebyggelsen, sockenmagasin och medeltida kulturlager samt gatunätet med tydliga medeltida drag. Riksintresse är inte i sig ett skydd men ett anspråk i samhällsplaneringsprocessen.

Kulturmiljölagen skyddar kyrkan med kyrkomiljön och fornlämningen under mark.

1817 och 1849 års kungliga brev reglerar kyrkstugeförvärv som ska prövas och att dessa ska prövas av Länsstyrelsen.

Markupplåtelseavtalet är ett avtal mellan Nederluleå församling (markägaren) och kyrkstugeägaren.

⁵ Se Riksantikvarieämbetet. *Världsarvskonventionen och världsarvens globala koppling*. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/varldsarvskonventionen-och-varldsarvens-globala-koppling/> och Svenska Uneskorådet. *Världsarv*. <https://unesco.se/kultur/varldsarv/>

⁶ Se Svenska Uneskorådet. *Världsarvskonventionen*. <https://unesco.se/kultur/varldsarvskonventionen/>

⁷ Se Svenska Uneskorådet. *Världsarv*. <https://unesco.se/kultur/varldsarv/>

⁸ Se Svenska Uneskorådet. *Världsarv i Sverige*. <https://unesco.se/kultur/varldsarv/varldsarv-i-sverige/>

⁹ Se Riksantikvarieämbetet. *Ansvar och roller i världsarvsarbetet*.

<https://www.raa.se/aktuellt/aktuella-fragor/regeringsuppdrag/uppdrag-till-riksantikvarieambetet-att-utarbete-en-nationell-varldsarvsstrategi/ansvar-och-roller-i-varldsarvsarbetet/>

¹⁰ Riksantikvarieämbetet (2019) *Nationell strategi för världsarvsarbetet*.

¹¹ Riksantikvarieämbetet (2021) *Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin Plan för genomförande 2021–2024*.

¹² Se Riksantikvarieämbetet. *Handlingsplan för världsarvsstrategin*.

<https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/handlingsplan/>

¹³ Riksantikvarieämbetet (2019) *Nationell strategi för världsarvsarbetet*.

Ansvarsfördelning och roller

Arbetet med ett världsarv samordnas vanligtvis i ett s.k. världsarvsråd, som i världsarvet Gammelstads kyrkstad kallas Kyrkstadsrådet. Här samlas ansvariga aktörer på lokal och regional nivå för att samordna implementeringen av förvaltningsplanen. Kyrkstadsrådet sammanträder fyra gånger per år. Sammankallande i Kyrkstadsrådet är världsarvssamordnaren vid Kultur- och fritidsförvaltningen i Luleå kommun.

Varje förvaltare och intressent ansvarar däremellan för att nödvändiga beslut tas i den egna organisationen för att säkerställa att världsarvsarbetet genomförs, och att deras aktiviteter som relaterar till världsarvet har sin utgångspunkt i prioriterade teman.

För att säkerställa god förvaltning och utveckling av de svenska världsarven har den nationella strategin för världsarvsarbetet definierat de olika parternas roller och ansvar.

Kyrkstadsrådets parter

Luleå kommun

Varje världsarv bör ha en världsarvssamordnare, vars främsta roll är att samordna världsarv och utveckling. I Kyrkstadsrådet är det Luleå kommun som har detta övergripande ansvar för att organiseringen på lokal och regional nivå fungerar. Rollen är strategisk och innefattar att ha helhetsperspektiv på all typ av arbete som krävs för att bevara, använda och utveckla världsarvet och arbeta utifrån Agenda 2030-målen.

Kommunens förvaltningar och bolag¹⁴ har även en central roll i världsarvsarbetet som beslutsfattande myndighet och i arbetet med samhällsplanering och samhällsutveckling på lokal nivå. Kommunen har stort mandat att forma sin roll i världsarvsarbetet utifrån lokala förutsättningar och behov.

Länsstyrelsen Norrbotten

Länsstyrelsen ansvarar för det statliga natur- och kulturmiljöarbetet på regional nivå, vilket även omfattar världsarven. Som regional myndighet har Länsstyrelsen ett särskilt ansvar för tillsynen av fornlämningsområdet, kyrkan och kyrkomiljön. Länsstyrelsen följer utvecklingen i världsarvet Gammelstads kyrkstad och prövar tillstånd till åtgärder som innebär förändringar av kyrkomiljön och fornlämningsområdet. Myndigheten prövar också alla köp av kyrkstugor för att säkerställa att intentionerna i 1817 och 1849 års kungliga brev följs när stugor säljs till nya ägare.

Länsstyrelsen arbetar för länets bästa och verkar bland annat för att våra kulturmiljöer bevaras, vårdas och utvecklas. Inom ramen för arbetet med världsarvet i Gammelstad ger Länsstyrelsen ekonomiskt stöd till byggnadsvårdande arbete på bland annat kyrkstugor, till den arkeologiska insats som krävs vid markarbeten samt till information om byggnadsvård. Länsstyrelsen kan även stötta projekt som utvecklar världsarvet. Det kan vara projekt som säkerställer världsarvets fysiska miljö, skapar fler kommersiella aktiviteter, handlar om särskilda marknadsföringsinsatser eller ger stöd till enskilda företag.

Nederluleå församling

Mitt i världsarvet ligger Nederluleå kyrka, Nederluleå församlings huvudkyrka. Kyrkans verksamhet är av såväl traditionell som modern karaktär och pågår både vardag och helg. Med gudstjänster, musik och övrig verksamhet lockas besökare till kyrkan och världsarvet. Kyrkan är en populär församlingskyrka som är välbesökt vid gudstjänster och flitigt använd vid livets högtider. Kyrkan är öppen för besökare året om.

Runt Nederluleå kyrka ligger kyrkstugorna på församlingens mark. Församlingen håller register över stugägare och stugorna status, samt handlägger ägarbyten av stugor. Kyrkvallen 1:1, marken där kyrkstugorna står, förvaltas av församlingen.

¹⁴ De förvaltningar och kommunala bolag som främst berörs är Kultur- och fritidsförvaltningen, Infrastruktur- och serviceförvaltningen, Kommunstyrelseförvaltningen, Räddningstjänsten, Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen och Luleå Lokaltrafik.



Norrbottnens museum

Norrbottnens museums uppdrag är att samla, förmedla och utveckla det norrbottniska kulturarvet. Museet verkar för länets historia och samtid, för mångfald, det fria offentliga samtalet och för dagens och morgondagens kunskap. I detta arbete ingår också Gammelstad som kulturarv och världsarv. Norrbottens museums arkeologer, bebyggelseantikvarier och byggnadsantikvarier ger kostnadsfri rådgivning till privatpersoner. Länsmuseum ger även yttranden på remisser från Luleå kommun när det gäller byggnads- vårdåtgärder och bygglovsfrågor inom världsarvsområdet, samt utför på uppdrag av Länsstyrelsen arkeologiska undersökningar.

I Norrbottens museums arkiv, bibliotek, bildarkiv och föremålssamlingar finns omfattande bildmaterial, arkeologiskt material och historisk information om Gammelstad. Museet samarbetar med högskolor, universitet och andra kulturarvsinstitutioner, för att utbyta kunskap om Gammelstad både som världsarv och fornlämnning. Norrbottens museum är en viktig resurs för kunskap om Gammelstad och samverkar gärna i förmedlingsprojekt och andra samarbetsprojekt som rör världsarvsområdets materiella och immateriella värden.

Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening

Alla kyrkstugeägare är medlemmar i föreningen, som därmed är en viktig förening för att engagera kyrkstugeägarna. Kyrkstugeägarna är bärare av kyrkstadstraditionen. De står för underhåll och reparationer av sina kyrkstugor i enlighet med de lagar och riktlinjer som finns. Föreningen bidrar med aktiviteter som attraherar kyrkstugeägare att komma till helgfirande. Kunskapsförmedling är ett annat viktigt verksamhetsfält för föreningen.

Nederluleå hembygdsförening

Föreningens verksamhet rör gamla Nederluleå socken och världsarvet Gammelstads kyrkstad. Genom studiecirklar och resor bidrar föreningen till kunskapsförmedling om Gammelstads kyrkstad, dess historia och tradition till sina medlemmar. En av föreningens huvudverksamheter är kyrkstuga nr 253–254 som föreningen äger. Under helgerna sommartid (maj–september) är kyrkstugan bemannad med föreningens kunniga guider som berättar om kyrkstadslivet förr.

Kyrkbyns intresseförening

Kyrkbyns intresseförening är en ideell organisation vars uppgift är att på olika sätt tillvarata och främja intressen för de boende i Kyrkbyn.

Trafikverket

Trafikverket förvaltar de statliga vägarna inom världsarvsområdet. Vägsträckorna är väg nr 590, Gamla Bodenvägen, 400 meter lång och väg 968, Rutviksvägen, 300 meter lång. Trafikverket upprättar drift- och underhållsplaner för sträckorna och lägger ut driften på entreprenad.

Trafikverkets roll i världsarvsarbetet är att bedöma påverkan på världsarvet vid planerade förändringar och kunna motivera förändringen utifrån att världsarvets särskilt stora universella värde inte påverkas negativt. Beslutsfattande myndigheter har också en viktig roll gällande att förebygga att det som planeras och görs inte riskerar påverka världsarvets särskilt stora universella värde negativt.



Svenska kyrkan

Nederluleå församling



TRAFIKVERKET



KYRKBYNS INTRESSEFÖRENING





Teman och fokusområden

Förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad är indelad i fem teman, som utgör grunden för världsarvsarbetet under den kommande tioårsperioden. De fem teman som prioriteras i förvaltningsplanen är utvalda dels för att stödja målen i Agenda 2030, dels för att stärka de utvecklingsområden som finns nämnda i handlingsplanen för den nationella världsarvsstrategin.

Till varje tema finns två-tre prioriterade fokusområden som mer detaljerat beskriver nuläget, de långsiktiga målen och även ger förslag på åtgärder för att uppnå målen.



Organisering och finansiering

I handlingsplanen för den nationella världsarvsstrategin 2021–2024 pekas ”tydligare ansvar och roller och mer enhetlig organisering” ut som ett utvecklingsområde. Detta för att säkerställa att det finns organisatoriska förutsättningar för utveckling och förvaltning av världsarvet, men också för dialog, samverkan och lokalt och regionalt medbestämmande.

Inom temat organisering och finansiering finns två fokusområden:

- **Ansvar, roller, samordning och samverkan**
- **Långsiktig finansiering**

Koppling till Agenda 2030

Arbetet med Gammelstads kyrkstad förutsätter ett nära samarbete mellan världsarvets förvaltande parter och en bred samverkan med många olika aktörer. Organiseringen måste därför vara kommunikativ och tydlig, men också inkluderande och flexibel. Världsarvsarbetet kan på detta sätt bidra till målen 16 och 17 i Agenda 2030.



16. Fredliga och inkluderande samhällen

16:6 Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner

16:7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande

16:10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna



17. Genomförande och globalt partnerskap

17:17 Uppmuntra effektiva partnerskap



Ansvar, roller, samordning och samverkan

Världsarvsråd är ett forum för samverkan, samråd, informationsutbyte och samtal mellan olika aktörer i världsarvsarbetet på lokal och regional nivå. Det fyller en central funktion i att förvalta och utveckla världsarvet i enlighet med den nationella strategin för världsarvsarbetet.

I Gammelstads kyrkstad utgörs detta råd av det s.k. Kyrkstadsrådet, som sammanträder fyra gånger per år. Utöver detta finns också en plan- och beredningsgrupp¹⁵ som träffas någon gång i månaden för att diskutera mer löpande och operativa frågor kring världsarvet.

Långsiktiga mål

- Kyrkstadsrådets parter har god kännedom om de olika aktörernas roller och ansvar i världsarvsarbetet och tar eget ansvar för de gemensamma behov och möjligheter som beslutats om i förvaltningsplan och årlig aktivitetsplan.
- Världsarvsarbetet i Gammelstads kyrkstad präglas av samarbete, dialog och lokalt medbestämmande.
- Det finns en fördjupad kunskap om Agenda 2030 och hur de globala målen genomsyrar världsarvsarbetet.

Åtgärder

- Omsätta förvaltningsplanen i årlig aktivitetsplan, som beslutas av Kyrkstadsrådet.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

Långsiktig finansiering

Kyrkstadsrådets styrka ligger i att det samlar flera parter med olika roller, ansvar och kompetenser, vilket gör att de tillsammans kan vårda, bevara och utveckla världsarvet. Varje verksamhet står själva för kostnaderna för de åtgärder som de prioriterar i den egna verksamhetsplaneringen och i den gemensamma årliga aktivitetsplanen för världsarvet, då det inte finns någon gemensam budget. De intäkter som genereras genom världsarvet går tillbaka in i verksamheterna.

Långsiktiga mål

- Det finns en stabil ekonomisk grund för världsarvsarbetet.
- Externa medel finansierar eller delfinansierar större projekt som involverar flera parter.

Åtgärder

- Löpande informera Kyrkstadsrådets parter om möjligheter till extern finansiering.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

¹⁵ I plan- och beredningsgruppen ingår representanter för Länsstyrelsen Norrbotten, Norrbottens museum, Nederluleå församling, Infrastruktur- och serviceförvaltningen (Luleå kommun) och Kultur- och fritidsförvaltningen (Luleå kommun).



Kunskap och förmedling

Kunskap är nödvändigt för att kunna förvalta världsarvets värden på ett långsiktigt hållbart sätt. Genom världsarvs-konventionens artikel 27 förbinder sig därmed respektive stat att stärka allmänhetens uppskattning och respekt för världsarven, samt informera om de faror som hotar dessa. I handlingsplanen för den nationella världsarvsstrategin understryks även vikten av "mer samlad och tydlig kommunikation och bättre kommunikation om världsarvsarbetets globala koppling" som ett prioriterat utvecklingsområde.

Temat kunskap och förmedling består av tre fokusområden:

- **Kunskapsutveckling**
- **Kommunikation och tillgängliggörande**
- **Forskning och innovation**

Koppling till Agenda 2030

Genom att kommunicera och utbilda allmänheten om världsarvet ökar medvetenheten om kulturell mångfald, vilket bidrar till delmål 16.10 i Agenda 2030. Tillgängliggörandet av information ökar insynen och allmänhetens rätt att få veta mer om sitt världsarv, vilket ytterligare bidrar till samma delmål. Genom att sprida kunskapen om världsarvet ökar också allmänhetens engagemang, vilket bidrar till att skydda och bevara platsen (delmål 11.4).



11. Hållbara städer och samhällen

11:4 Skydda världens natur- och kulturarv



16. Fredliga och inkluderande samhällen

16:10 Säkerställ allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna.

Kunskapsutveckling

För att kunna förvalta världsarvet enligt världsarvskonventionens principer, är kontinuerlig kunskapsutveckling grundläggande. Detta är viktigt för att fördjupa förståelsen, omvärdera tidigare kunskap och sätta historien i relation till dagens samhällsutmaningar. Genom att arbeta proaktivt med kunskapsutveckling förebyggs risken att världsarvet skadas och att kulturarv går förlorat. Eftersom kunskap är en färskvara behöver det arbetet ske löpande.

Långsiktiga mål

- Berörda förvaltare och intressenter har tillgång till relevant och uppdaterad kunskap för att säkerställa en god och varsam skötsel.
- Kyrkstugeägare har kunskap om traditionen och kulturmiljön.
- Ökad kunskap hos förvaltare och intressenter leder till ökat engagemang och en större känsla av gemenskap kring världsarvet.
- Kännedom och kunskap om byggnadsvård och traditionellt hantverk är hög bland såväl förvaltare som hos kyrkstugeägare.

Åtgärder

- Utveckla samverkan med akademien och kunskapsutbyte kring samhällsplanering, byggnadsvård och hållbar turism. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Anordna särskilda utbildningsinsatser kring byggnadsvård och skötsel av äldre träbyggnader för kyrkstugeägare. (Norrbottnens museum i samarbete med Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening)
- Anordna riktade utbildningsinsatser till driftspersonal kring världsarvets särskilda förutsättningar för drift och skötsel. (Luleå kommun/Infrastruktur- och servicenämnden i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)
- Ge handläggande tjänstemän och beslutsfattare förutsättningar att besluta utifrån uppdaterade planerings- och kunskapsunderlag om världsarvets värde och skydd. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

Kommunikation och tillgängliggörande

Behovet av kunskap om världsarvet Gammelstads kyrkstad blir aldrig mättat. Det kommer nya stugägare, nya besökare och förvaltningar som stöps om och förnyas. I Luleå sker dessutom en kraftig samhällsomvandling till följd av den gröna omställningen av industrin, där kommunen har som målsättning att växa till närmare 100 000 invånare fram till 2040¹⁶. Detta kommer i högre grad att ställa olika intressen och prioriteringar mot varandra. Den kunskap som redan finns och den som tas fram behöver tillgängliggöras och kontinuerligt kommuniceras till samtliga berörda målgrupper.

Långsiktiga mål

- Kännedomen om kyrkstadens värden ökar bland invånarna i Norrbotten och skolelever kommer i kontakt med världsarvet under sin skolgång i länet.
- Kunskapsförmedlingen är målgruppsanpassad och sker i för målgruppen relevanta kanaler.
- Kunskapsbaserade upplevelser är en viktig del i kunskapsförmedlingen till samtliga målgrupper.
- Guider verksamma i världsarvet är kunniga och auktoriserade.
- Näringsidkare och andra aktörer i området är väl införstådda med regler för skyltning.
- Logotyper och profilering för Gammelstads kyrkstad och Unesco världsarv används i kommunikationsmaterial om världsarvet.

Åtgärder

- Kontinuerligt förmedla världsarvets OUV till verksamma inom besöksnäring/servicenäring, samt till de kyrkstugeägare som gärna öppnar sina kyrkstugor för besökare. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Kommunera och tillgängliggöra världsarvets OUV via digitala medier, samt via utställnings- och programverksamhet. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden och Kommunstyrelsen)
- Samla befintlig kunskap om världsarvet och göra den tillgänglig digitalt. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden och Kommunstyrelsen)
- Utveckla och erbjuda skolprogram och kompetensutvecklingsinsatser riktade till lärare. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Testa nya kommunikationsformer, samt kontinuerligt mäta och följa upp de kommunikationsinsatser som genomförs. (Luleå kommun/Kommunstyrelsen i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)

Forskning och innovation

Forskning inom världsarv involverar många forskningsområden som t.ex. historia, antropologi, arkeologi, konsthistoria, teknik, turism och stadsplanering. Den omfattar olika aspekter av att förstå, dokumentera, övervaka och skydda mänsklighetens kulturarv. Liksom inom andra forskningsområden behöver kunskapsbasen för världsarvsarbetet fortsätta att utvecklas, befintlig kunskap kan behöva omprövas och nya kunskapsluckor uppstår ständigt. I takt med att världsarvsarbetet utvecklas behöver också forskningen bidra med ny kunskap. Det kan gälla bidrag och koppling till Agenda 2030-målen, klimat- och katastrofberedskap, ny teknik, nya metoder för vård och underhåll, kunskapsutveckling om världsarvens historia eller utveckling av förvaltningsorganisation och legalt skydd.

Digitalisering och klimatomställningen innebär att många stora satsningar sker eller planeras i Norrbotten de närmaste åren. Prognosen är att de största industriprojekten innebär investeringar på minst 200 miljarder fram till 2030¹⁷. Det går inte att med säkerhet förutsäga de samhällsekonomiska effekterna av de pågående och planerade industriprojekten, men utifrån ett forsknings- och innovationsperspektiv är det en unik möjlighet att samla erfarenheter och säkerställa att även kulturvärden som finns i världsarvet tas i beaktande i omvälvande samhällsförändringar.

Långsiktiga mål

- Världsarvet studeras kontinuerligt i forsknings- och utvecklingssyfte.

Åtgärder

- Identifiera nya möjliga forskningsområden i samarbete med akademien. (Alla kyrkstadsrådets parter)
- Identifiera samverkansformer och finansiering till forsknings- och innovationsprojekt i världsarvet via utlysningar. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

¹⁶Luleå Kommun (2021) *Program till Vision Luleå 2040 - Översiktsplan 2021*.

¹⁷Region Norrbotten (2024) *Norrbottnen: Industriomställningen och dess samhällsekonomiska effekter*.



Kulturmiljö och bebyggelse

Världsarvets särskilt stora universella värde bärs av kulturmiljön som helhet såväl som av de enskilda byggnaderna. Miljön berättar om kyrkstadstraditionen, de långa avstånden, landhöjningen och Luleås historia. Inom buffertzonen som omger världsarvsområdet finns strukturer som är en förutsättning för att man ska kunna förstå världsarvmiljön i sitt forna sammanhang. Kulturmiljön är en konkret länk till det förflutna, vilken ger oss historisk kunskap och upplevelse som inte går att finna i litteratur eller arkiv. Det är kulturmiljön med den särpräglade bebyggelsen som skapar den särskilda atmosfär och känsla som finns i Gammelstads kyrkstad.

Under temat kulturmiljö och bebyggelse finns två fokusområden:

- Vård och bevarande
- Risk och beredskap

Koppling till Agenda 2030

Vård och bevarande av Gammelstads kyrkstad bidrar till flera delmål inom målområde 11. Genom att till exempel vårda och tillgängliggöra världsarvet skapas offentliga och tillgängliga platser som främjar social interaktion och gemenskap (delmål 11.7). Bevarande av kulturmiljöer bidrar även till en inkluderande stadsutveckling genom att integrera historiska och kulturella värden i den urbana planeringen (delmål 11.3). Båda fokusområdena har också tydliga kopplingar till målområde 13, bland annat genom att skapa förutsättningar för klimatanpassningar (13.1) och att genom riskbedömningar minska sårbarheten mot klimatrelaterade risker (13.2).



11. Hållbara städer och samhällen

- 11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering
- 11.4 Skydda världens kultur- och naturarv
- 11.6 Minska städernas miljöpåverkan
- 11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla



13. Bekämpa klimtförändringarna

- 13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer
- 13.2 Integrera åtgärder mot klimtförändringar i politik och planering
- 13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimtförändringar



Vård och bevarande

Kulturmiljön är en attraktiv boendemiljö och lockar besökare från hela världen. Kyrkstugorna och annan kulturhistoriskt värdefull bebyggelse ska kunna användas och vara en tillgång för dem som bor på, använder eller besöker platsen idag och i framtiden.

Planerade förändringar av t.ex. mark, vatten, infrastruktur eller byggnader i eller nära världsarv är den viktigaste faktorn att hantera framöver för världsarvens skydd och bevarande. I den nationella strategin för världsarvsarbetet identifieras otydligheter i hur processen bör se ut och vem som ansvarar för vad när en förändring planeras. Även hur potentiella skador upptäcks, när, hur, av vem och till vem som händelsen uppmärksammas samt när, hur och vem som bör agera behöver bli tydligare.¹⁸

Långsiktiga mål

- Det finns lokal och regional kännedom om och gemensam målbild för Gammelstads kyrkstads mervärden och karaktärsdrag.
- Skador och negativ påverkan på världsarvet och kringliggande buffertzon undviks genom att all förvaltning, planering och verksamhet är förebyggande och proaktiv, med världsarvets OUV som grund.
- Det finns bred kompetens kring världsarvskonventionen lokalt och regionalt så att ägare, boende, tjänstemän och politiker har kännedom om hur kulturarv ska bevaras samt tillgång till kvalificerad rådgivning i praktiska frågor.

Åtgärder

- Inkludera världsarvet i andra strategier och processer hos ansvariga aktörer för att förhindra förfall eller en utveckling som skadar det kulturhistoriska värdet.
(Alla kyrkstadsrådets parter)
- Utveckla samrådsförfarandet mellan olika aktörer och rutiner kring förvaltningsarbetet av den fysiska miljön i världsarvet.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden, Infrastruktur- och servicenämnden och Kommunstyrelsen)
- Utveckla kunskap och kompetens kring världsarvets bevarande hos förvaltare, intressenter och kyrkstugeägare och se över rutiner.
(Alla kyrkstadsrådets parter)
- Säkerställa att skötsel av kyrkovallen (markytan som både kyrkan och kyrkstugorna står på) sker på traditionellt sätt och att vid behov justera grönytoras nivåer för vattenavrinning.
(Nederluleå församling)

¹⁸ Riksantikvarieämbetet (2021) *Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin: Plan för genomförande 2021-2024*.



Risk och beredskap

Beredskapsarbete för kriser och klimatförändringar specifikt lyfts upp som ett utvecklingsområde i den nationella strategin för världsarvsarbetet och i Sveriges periodiska rapportering till Unesco. Beträffande klimatförändringar behöver såväl snabba, drastiska, långsamma som kumulativa förändringar hanteras. Målsättningen med insatserna är att stärka beredskapen för de kriser, katastrofer och klimatförändringar som kan drabba världsarven och skapa förutsättningar för en god hantering om en kris eller katastrof skulle inträffa.¹⁹

Krisberedskap handlar om förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Förmågan byggs upp genom bland annat analyser av sårbarheter, utbildning, övning samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris.²⁰

I framtiden kommer klimatet i Luleå att utvecklas mot att bli varmare och blötare. Den tydligaste förändringen är att medeltemperaturerna för både år och årstider kommer att höjas med flera grader. Framförallt vintern kommer att bli varmare. Nederbörden kommer att öka över hela året. Luleå kommun arbetar med att se över sin beredskap med utgångspunkt från extrema väderhändelser som skyfall och översvämning.²¹

Långsiktiga mål

- Lokalt och regionalt ansvariga aktörer har en väl utvecklad samverkan kring riskhantering, katastrofberedskap och beredskap för klimatförändringar.
- Lokala och regionala aktörer tillämpar de råd och riktlinjer som finns om riskhantering, katastrofberedskap och beredskap för klimatförändringar.
- Bebyggelsen är skyddad mot extrema väderhändelser såsom skyfall och översvämning.
- Bebyggelsen är så långt det går skyddad mot brand eller andra olyckor.
- Kommunikation används som ett verktyg för att lyfta och synliggöra klimatförändringarnas effekter på natur- och kulturarv.

Åtgärder

- Genomföra förebyggande tillsyns- och informationsinsatser. (Luleå kommun/Kommunstyrelsen/Räddningstjänsten)

¹⁹ Riksantikvarieämbetet (2021) *Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin: Plan för genomförande 2021-2024*.

²⁰ Luleå Kommun (2023) *Program för civil beredskap*.

²¹ Luleå Kommun (2015) *Riktlinjer för klimatanpassning*.



Världsarvet som motor i lokal och regional besöksnäringsutveckling

Gammelstads kyrkstad och det närliggande Friluftsmuseet Hägnan är några av Luleås mest populära sevärdheter, och attraherar såväl lokalbor som internationella turister.

Turismen i Gammelstads kyrkstad är starkt säsongsbetonad, med flest besökare under sommaren och december och lågsäsong under höst och vårvinter. Det är hög efterfrågan på lokaler för näringsverksamhet och det finns i dagsläget ingen tom kapacitet för att ta emot nya hyresgäster. Säsongsskillnader innebär en stor utmaning för entreprenörer för att utveckla sin verksamhet.

Prognosen är att besöksnäringen i regionen kommer att fortsätta växa. I regionen är vintermånaderna fortfarande högsäsong, men ett ökat intresse för vandring i kombination med att stora delar av Europa drabbas av värmeböljor och skyfall allt oftare bidrar till att sommarturismen till svalare destinationer som Norrbotten förväntas öka. I översiktsplanen Program till Vision Luleå 2040 identifieras turism och handel som ett prioriterat område för utvecklingsinsatser.²²

Som ett stöd i arbetet med hållbar turismutveckling har Unesco utvecklat en metod som hjälper världsarv att arbeta med hållbar turismutveckling, Unesco World Heritage Sustainable Tourism Toolkit. Metoden bygger på tio guider där de första fyra är grundläggande.²³ Riksantikvarieämbetet har tillsammans med Tillväxtverket och Region Dalarna också tagit fram riktlinjer för hur dessa verktyg kan tillämpas i de svenska världsarven i Handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer.²⁴

Under temat världsarvet som motor i lokal och regional besöksnäringsutveckling finns följande fokusområden:

- Destinationsutveckling
- Affärsutveckling

Koppling till Agenda 2030

Utvecklingen av världsarvet som en motor för besöksnäringen är nära kopplat till delmål 8.9 i Agenda 2030, som handlar om hur hållbar turism skapar jobb och främjar lokal kultur och lokala produkter. Det finns också en nära koppling till 12.B genom att införa verktyg och metoder för att övervaka och främja hållbara turismeffekter, vilket gynnar långsiktig hållbarhet i turismnäringen. Destinations- och affärsutveckling bidrar också till delmål 11.A, genom att världsarvet skapar en länk mellan stad och landsbygd och främjar en hållbar regional utveckling.



8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

8.9 Främja gynnsam och hållbar turism



12. Hållbar konsumtion och produktion

12.B Utveckla och implementera verktyg för övervakning av hållbar turism



11. Hållbara städer och samhällen

11.A Främja nationell och regional utvecklingsplanering

²² Luleå Kommun (2021) Program till Vision Luleå 2040 - Översiktsplan 2021.

²³ Se Unesco. Unesco World Heritage Sustainable Tourism Toolkit. <https://whc.unesco.org/en/sustainabletourismtoolkit/>

²⁴ Riksantikvarieämbetet och Tillväxtverket (2021) Handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer.

Destinationsutveckling

Norrbottnen har som mål att bli världens mest ansvarsfulla arktiska resmål enligt Norrbottens besöksnäringstrategi 2030.²⁵ Det kräver insatser inte bara från turistföretag, utan även från möjliggörare och inte minst besökare. Som världsarv och en av regionens mest välkända attraktioner kan Gammelstads kyrkstad vara en viktig utvecklingsmiljö i det arbetet.

Attraktiva upplevelser är grunden i hållbar turism. Det handlar om allt från en fungerande och tillgänglig infrastruktur i form av vägar, parkeringsplatser, skyltsystem och transportlösningar till synlighet i den samordnade kommunikationen och marknadsföringen.

Långsiktiga mål

- Världsarvet är ett av länets ledande besöksmål och en reseanledning till Luleå och regionen.
- Världsarvet är en plats för autentiska och hållbara upplevelser.
- Gammelstads kyrkstad syns i viktiga fysiska och digitala kanaler och knutpunkter i Luleå och Norrbotten.
- Det är enkelt att hitta och ta sig till Gammelstads kyrkstad året om.

Åtgärder

- Sträva efter att tillämpa de verktyg och guider för hållbar turismutveckling som tagits fram av Unesco, samt av Riksantikvarieämbetet och Tillväxtverket. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Utveckla etablerade samverkansformer mellan lokala och regionala aktörer inom besöksnäringen för att hitta gemensamma utvecklingsmål och synergier. (Luleå kommun/ Kommunstyrelsen i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)
- Säkra kompetensförsörjningen genom att stötta kompetensöverföring och kunskapsbaserade upplevelser förmedlade av kunniga och auktoriserade Gammelstadsguider. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

Affärsutveckling

I dagsläget attraherar världsarvet både lokalbor och långväga besökare från andra delar av landet och världen. Det är stora säsongskillnader under året, med högt besöksstryck under sommar och i viss mån kring advent, men lågsäsong under vår och höst.

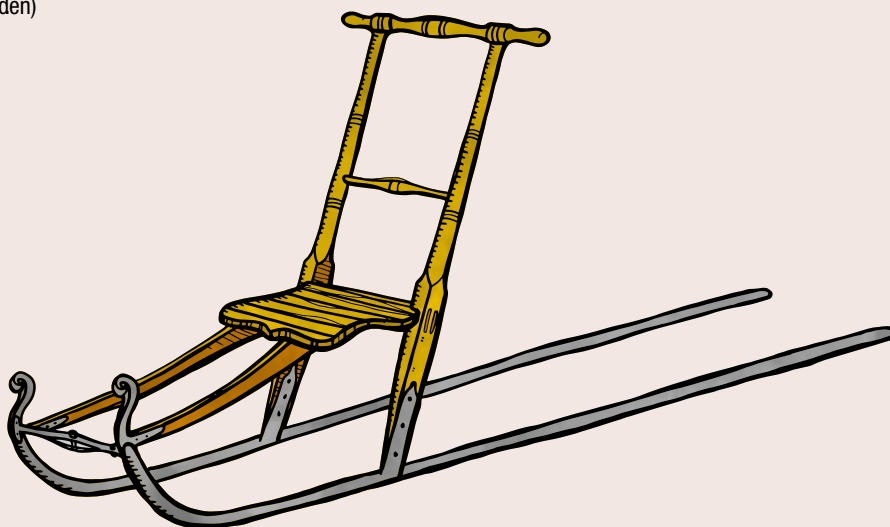
De största attraktionerna i destinationen Gammelstad är kyrkstaden och kyrkan i världsarvet, Visitor Center, samt Friluftsmuseet Hägnan. Visitor Center har en populär utställning och försäljning av guide turer för individer och grupper, samt uthyrning av audioguider m.m. Ett fåtal boendelalternativ finns.

Långsiktiga mål

- Arbete sker för att utjämna besöksmålets säsongskillnader, Gammelstad ska vara ett attraktivt besöksmål året runt.
- Lokalbefolkningen (Luleåregionen), som är en viktig målgrupp, känner till och tar del av programutbudet.
- Besöksnäringens företag skapar upplevelser som bygger på världsarvets OUV.

Åtgärder

- Skapa forum och aktiviteter som främjar kunskapsutbyte och produktutveckling mellan olika aktörer i destinationen. (Luleå kommun/Kommunstyrelsen)
- Lyfta fram världsarvet specifikt i destinationsmarknadsföringen via samlade huvudkanaler. (Luleå kommun/Kommunstyrelsen)
- Förbättra hänvisningar och skyltning till sevärdheter och service inom området. (Luleå kommun/Infrastruktur- och servicenämnden i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)



²⁵ Region Norrbotten och Swedish Lapland Visitors Board (2024) *Strategisk färdplan mot 2030 för Sveriges arktiska resmål – Norrbottens besöksnäringstrategi*.



Levande kyrkstadstradition

Levande kyrkstadstradition är ett prioriterat tema eftersom kyrkstadens upprinnelse ligger i behovet av övernattningsställe i samband med kyrkobesök eller andra ärenden i sockencentrumet. Det är en förutsättning för bevarandet av kulturmiljön att kyrkstugeägarna använder sin kyrkstuga och underhåller den kontinuerligt. Annars riskerar kyrkstadens kulturhistoriska värde att förvanskas och i värsta fall förfalla.

Den levande traditionen av att använda kyrkstugan och delta i aktiviteter i kyrkstaden är en viktig del för dagens kyrkstugeägare och spelar en stor roll i att attrahera nya generationer av stugägare.

Temat levande kyrkstadstradition innehåller följande två fokusområden:

- Traditioner och samtid
- Engagemang och delaktighet

Koppling till Agenda 2030

Att hålla traditionen levande genom ett aktivt engagemang är inte bara en fråga om fysiskt bevarande utan också om informationsspridning, utbildning, och skydd av de grundläggande friheterna. Detta stärker samhällets tillgång till sitt kulturarv och skyddar det mot förvanskning och förlust, i linje med delmål 16.10.



16. Fredliga och inkluderande samhällen

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

Traditioner och samtid

Kyrkstadens världsarvsstatus vilar på den kulturmiljö som skapats av människors traditioner genom historien; hur kyrkstaden växlat karaktär när människor tillfälligt samlats under kyrkhelger, marknader och andra evenemang. Fortfarande samlas kyrkstugeägarna och andra församlingsbor under särskilda helger under året. Av kyrkhelgerna är det påsk, midsommar, Persmäss, tacksägelsehelgen och jul som fortfarande lockar flest stugägare att komma till kyrkstugan. Aktiviteterna i kyrkan är dock inte enbart knutna till dessa helger, utan kyrkan håller öppet året runt och gudstjänster genomförs minst en, och ibland två gånger i veckan.

Numera är dock kyrkstugeägarna i större utsträckning sekulariserade och andelen som är medlemmar i Svenska kyrkan har minskat. Man vistas i och övernattar i sin kyrkstuga i samband med andra kulturella evenemang, för social samvaro eller helt enkelt för rekreation.

Långsiktiga mål

- Kyrkstugeägarna bär stolt kyrkstadstraditionen vidare in i tjugohundratalet och de känner sig som en del av en månghundraårig sedvänja.
- Många kyrkstugeägare använder sina kyrkstugor för tillfällig övernattnings i samband med församlingsverksamhet eller andra aktiviteter.
- Det finns även fortsättningsvis service som möjliggör tillfälligt boende i kyrkstugor (genom servicehusen i världsarvet).

Åtgärder

- Utforska olika sätt att modernisera traditionen för att spegla samtidens behov.
(Alla kyrkstadsrådets parter)

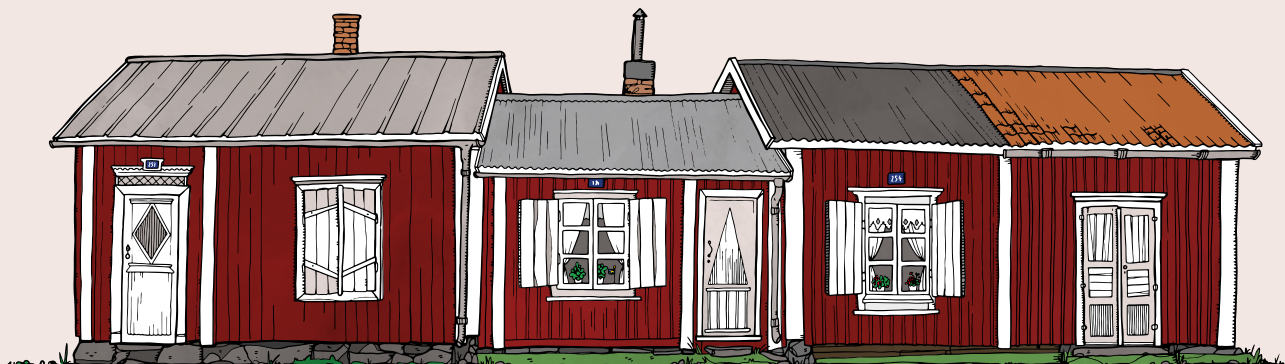
Engagemang och delaktighet

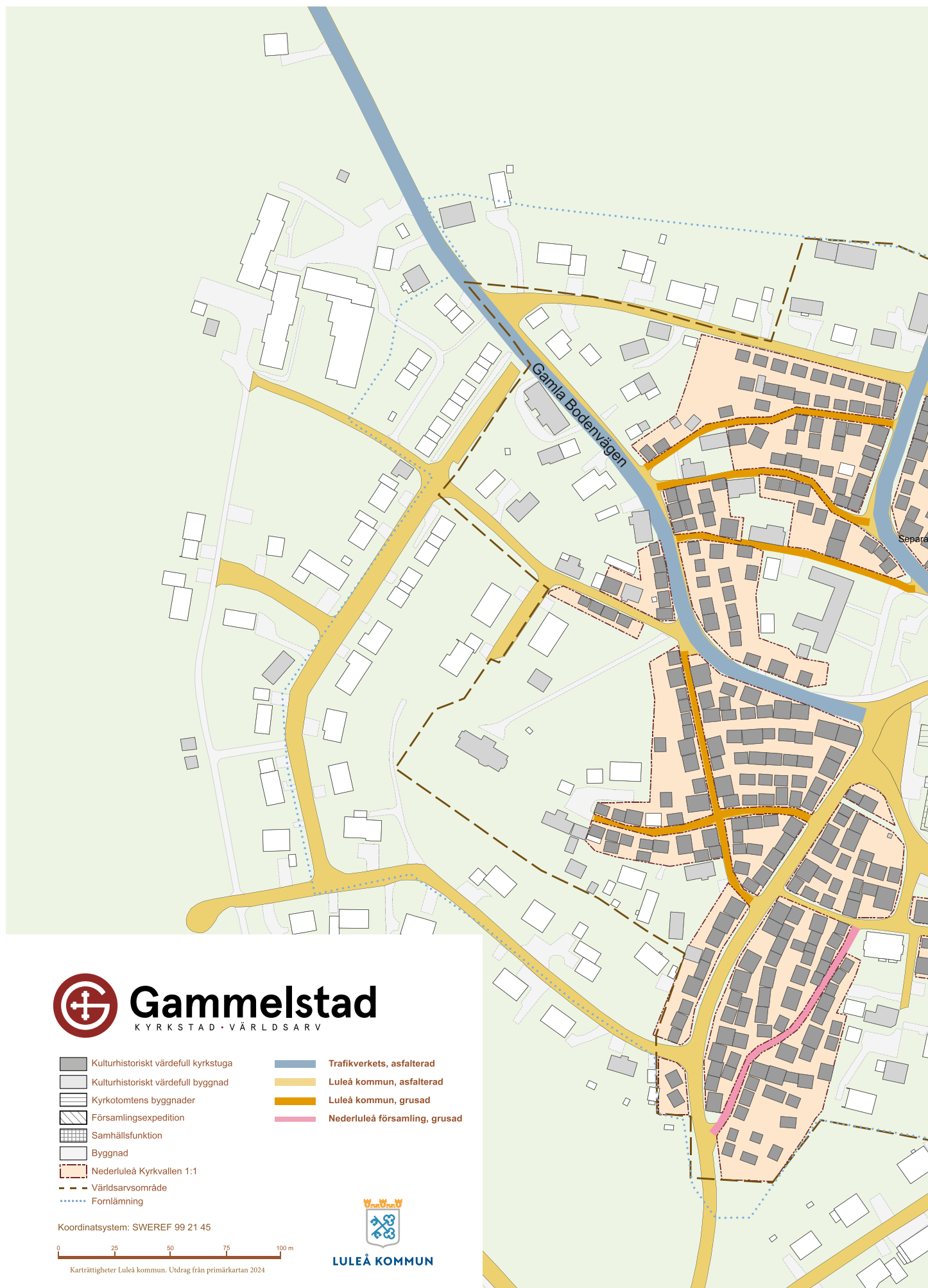
Intresset, det lokala engagemanget och stoltheten över Gammelstads kyrkstad som världsarv är avgörande för att detta unika kulturarv ska kunna bevaras och utvecklas. För att Gammelstads kyrkstad ska fortsätta att vara en levande och relevant del av samhället är det viktigt att engagera både nuvarande och kommande generationer. Kyrkstaden utgör ett fundament för social hållbarhet genom att erbjuda en plats där identitet, sammanhållning och gemenskap kan stärkas.

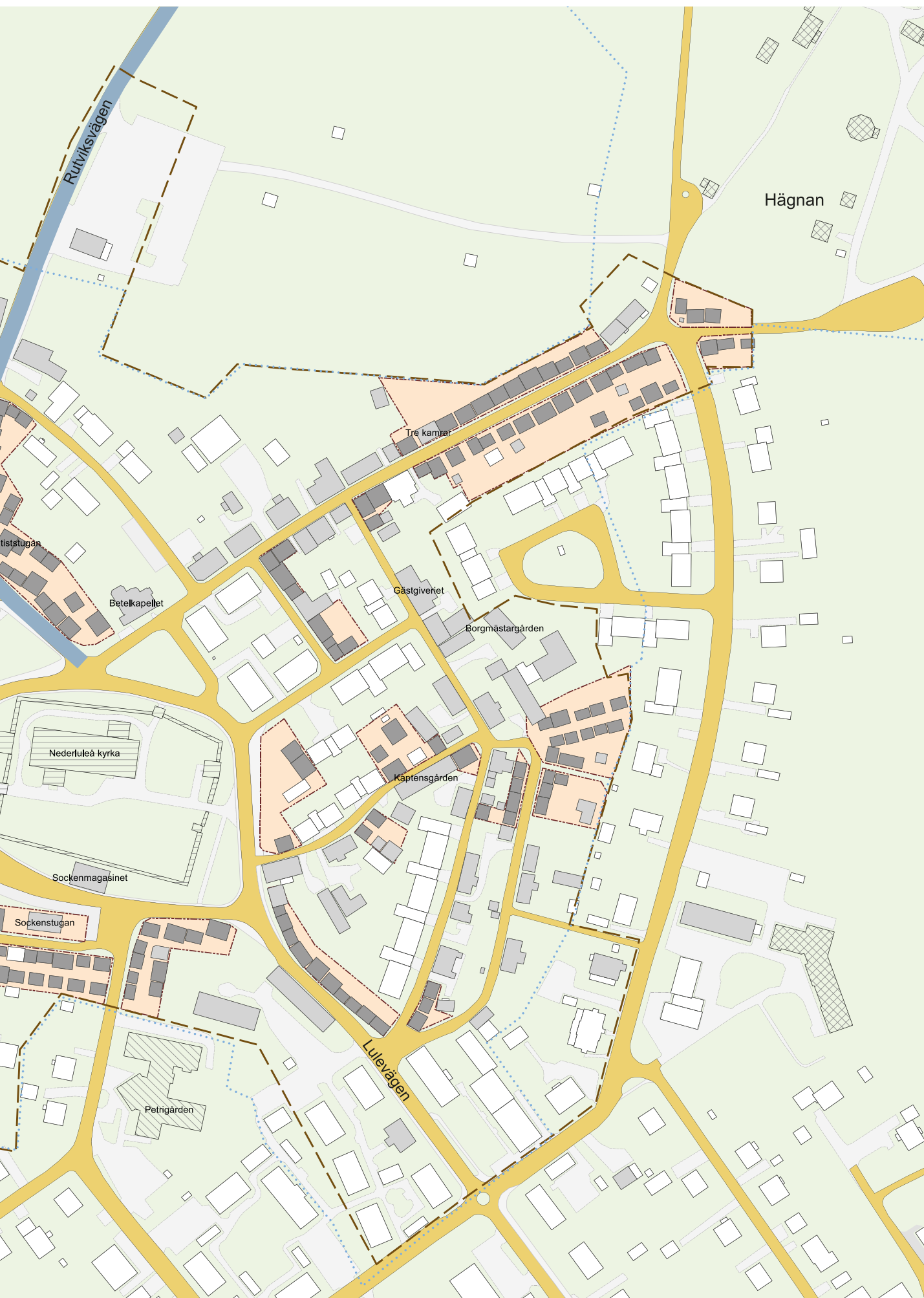
Arbetet med att bevara och utveckla Gammelstads kyrkstad som ett levande världsarv måste därför grundas i delaktighet och vara väl förankrat bland Luleåborna, och då särskilt bland ungdomarna. Men delaktigheten måste även sträcka sig utanför länets gränser till exempelvis de kyrkstugeägare som bor i andra delar av landet. Genom att inkludera dessa målgrupper i arbetet för världsarvet säkerställs att Gammelstads kyrkstad förblir en levande och meningsfull del av samhället även för framtida generationer.

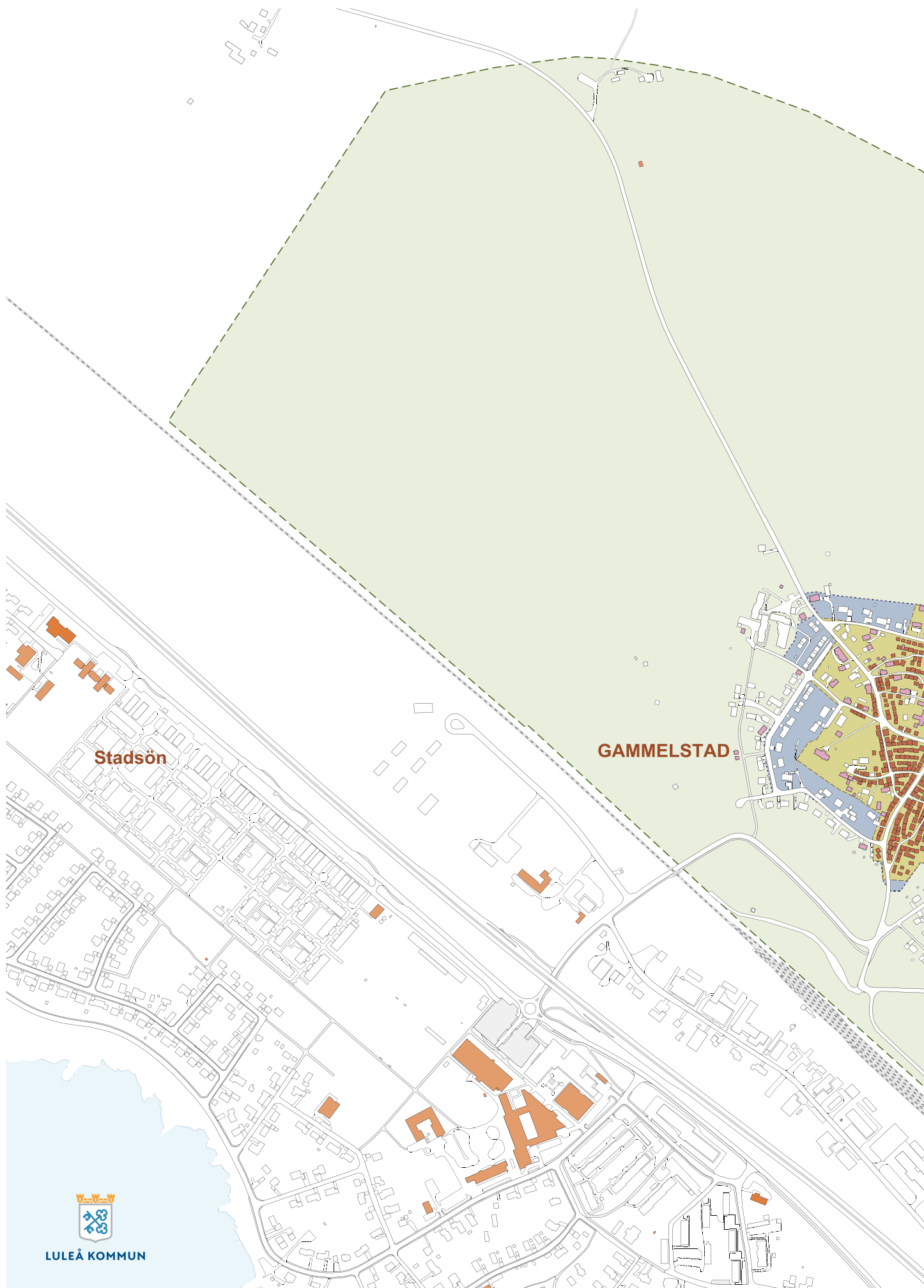
Långsiktiga mål

- Det finns en aktiv gemensam förenings- och församlingsverksamhet som vänder sig till kyrkstugeägare och nya kyrkstugeägare känner sig välkomna i gemenskapen.
- Aktivitetsutbudet under evenemangshelger är rikt och anpassat för olika åldrar och intressen.
- Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening har många aktiva medlemmar.
- I kyrkstaden anordnas evenemang som uppmuntrar samverkan och gemenskap. Detta kan inkludera marknader, hantverksdagar, kulturfestivaler och andra sociala sammankomster som engagerar både stugägare och det bredare samhället.
- Ungas relation till kyrkan och kyrkstadslivet stärks.









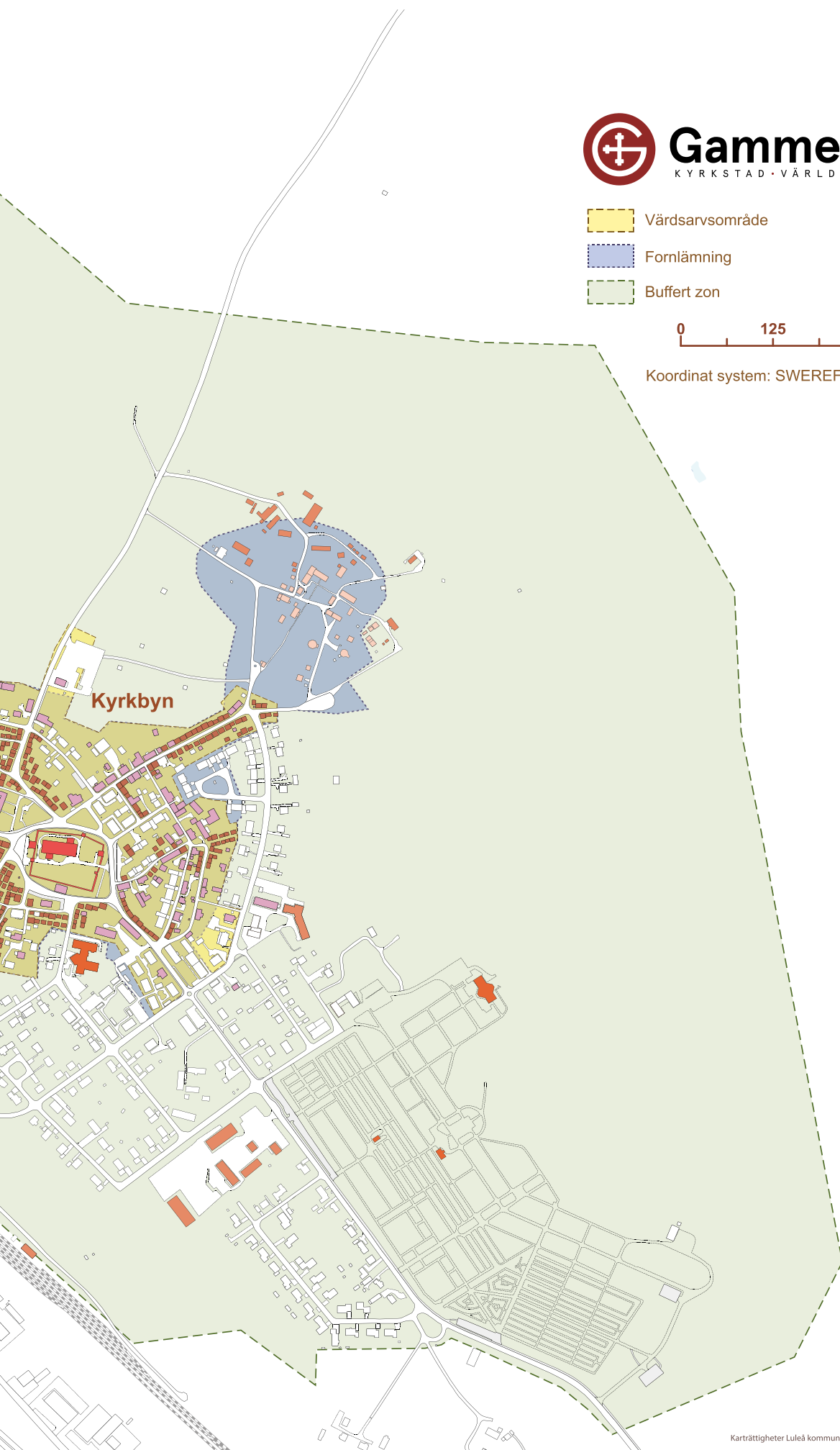
 Värdsarvsområde

 Fornlämning

 Buffert zon

0 125 250 m

Koordinat system: SWEREF 99 21 45



Referenslista

- Luleå Kommun. 2023. *Program för civil beredskap*.
- Luleå Kommun. 2021. *Program till Vision Luleå 2040 - Översiktsplan 2021*.
- Luleå Kommun. 2015. *Riktlinjer för klimatanpassning*.
- Region Norrbotten. 2024. *Norrbotten: Industriomställningen och dess samhällsekonomiska effekter*.
- Region Norrbotten och Swedish Lapland Visitors Board. 2024. *Strategisk färdplan mot 2030 för Sveriges arktiska resmål – Norrbottens besöksnäringstrategi*.
- Riksantikvarieämbetet. 2021. *Handlingsplan för den nationella världsarvsstrategin Plan för genomförande 2021–2024*. Stockholm.
- Riksantikvarieämbetet. 2019. *Nationell strategi för världsarvsarbetet*. Stockholm.
- Riksantikvarieämbetet och Tillväxtverket. 2021. *Handbok för hållbar turismutveckling i världsarv och kulturmiljöer*.

Digitala medier

- Riksantikvarieämbetet. *Ansvar och roller i världsarvsarbetet*. <https://www.raa.se/aktuellt/aktuella-fragor/regeringsuppdrag/uppdrag-till-riksantikvarieambetet-att-utarbete-en-nationell-varldsarvsstrategi/ansvar-och-roller-i-varldsarvsarbetet/> (2024-09-18)
- Riksantikvarieämbetet. *Det här är ett världsarv*. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/varldsarvsdefinition/> (2024-09-18)
- Riksantikvarieämbetet. *Handlingsplan för världsarvsstrategin*. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/handlingsplan/> (2024-09-18)
- Riksantikvarieämbetet. *Världsarvskonventionen och världsarvens globala koppling*. <https://www.raa.se/evenemang-och-upplevelser/upplev-kulturarvet/varldsarv-i-sverige/varldsarvskonventionen-och-varldsarvens-globala-koppling/> (2024-09-18)
- Svenska Unescorådet. *Världsarv*. <https://unesco.se/kultur/varldsarv/> (2024-09-18)
- Svenska Unescorådet. *Världsarv i Sverige*. <https://unesco.se/kultur/varldsarv/varldsarv-i-sverige/> (2024-09-18)
- Svenska Unescorådet. *Världsarvskonventionen*. <https://unesco.se/kultur/varldsarvskonventionen/> (2024-09-18)
- Unesco. *Inscription: The Church Village of Gammelstad, Lulea (Sweden) - Decision 20 COM VIII.C*. [https://whc.unesco.org/en/decisions/3007/\(2024-09-18\)](https://whc.unesco.org/en/decisions/3007/(2024-09-18))
- Unesco. *The Criteria for Selection*. <https://whc.unesco.org/en/criteria> (2024-09-18)
- Unesco. *Unesco World Heritage Sustainable Tourism Toolkit*. <https://whc.unesco.org/en/sustainabletourismtoolkit/> (2024-09-18)





Aktivitetsplan

Världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025



Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV



Foto: Anders Alm

Omslagsfoto: Peter Rosen, Lappland Media. Foto: Peter Rosen, Anders Alm, Susanne Lindholm och Luleå kommun
Grafisk form: Kristina Hjärtberg, Kultur- och fritidsförvaltningen, Luleå kommun. Digitaltryck 2024
Aktivitetsplanen för Gammelstads kyrkstad distribueras av Kultur- och fritidsförvaltningen, Luleå kommun, 971 79 Luleå
www.visitgammelstad.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
Organisering och finansiering	5
Långsiktiga mål	5
Åtgärder	5
Aktiviteter under 2025	5
Årligen återkommande aktiviteter	5
Kunskap och förmedling	6
Långsiktiga mål	6
Åtgärder	6
Aktiviteter under 2025	7
Årligen återkommande aktiviteter	7
Kulturmiljö och bebyggelse	8
Långsiktiga mål	8
Åtgärder	8
Aktiviteter under 2025	9
Årligen återkommande aktiviteter	10-11
Världsarvet som motor i lokal och regional besöksnärlingsutveckling	12
Långsiktiga mål	12
Åtgärder	12
Aktiviteter under 2025	13
Årligen återkommande aktiviteter	13
Levande kyrkstadstradition	14
Långsiktiga mål	14
Åtgärder	14
Aktiviteter under 2025	15
Årligen återkommande aktiviteter	15



Foto: Peter Rosen, Lapland Media

Inledning

Arbetet med att bevara och utveckla världsarvet förutsätter ett nära samarbete mellan aktörerna som är direkt involverade i förvaltningen av världsarvet. Förvaltningsplanen för Gammelstads kyrkstad 2025-2035 pekar ut den långsiktiga riktningen för världsarvsarbetet, medan den årliga aktivitetsplanen tar upp konkreta aktiviteter för året, samt årligen återkommande aktiviteter.

Aktivitetsplanen är indelad efter förvaltningsplanens fem olika teman och varje avsnitt inleds med de långsiktiga målen och åtgärderna från förvaltningsplanen.

Aktivitetsplanen följs upp årligen.

Organisering och finansiering

Långsiktiga mål

- Kyrkstadsrådets parter har god kännedom om de olika aktörernas roller och ansvar i världsarvsarbetet och tar eget ansvar för de gemensamma behov och möjligheter som beslutats om i förvaltningsplan och årlig aktivitetsplan.
- Världsarvsarbetet i Gammelstads kyrkstad präglas av samarbete, dialog och lokalt medbestämmande.
- Det finns en fördjupad kunskap om Agenda 2030 och hur de globala målen genomsyrar världsarvsarbetet.
- Det finns en stabil ekonomisk grund för världsarvsarbetet.
- Externa medel finansierar eller delfinansierar större projekt som involverar flera parter.

Åtgärder

- Omsätta förvaltningsplanen i årlig aktivitetsplan, som beslutas av Kyrkstadsrådet. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Löpande informera Kyrkstadsrådets parter om möjligheter till extern finansiering. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

Aktiviteter under 2025

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Kartlägga möjliga finansiärer för extern finansiering av utvecklingsprojekt inom världsarvet.	Kultur- och fritidsförvaltningen ¹	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Undersöka möjligheten att starta fundraising för att bygga upp reparationsfond, samt rapportera resultaten till Plan- och beredningsgruppen.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Undersöka möjligheten att byta ut ordföranden i Kyrkstadsrådet.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025

Årligen återkommande aktiviteter

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Rekrytera ferieungdomar till visningsstugan.	Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen ² i samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen/Visitor Center	Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen	Mars-april
Administrera möten med Kyrkstadsrådet och Plan- och beredningsgruppen.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Löpande under året
Leda Kyrkstadsrådet.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	4 gånger/år
Leda Plan- och beredningsgruppmöten.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Ca 1 gång/månad

1 Luleå kommun.
2 Luleå kommun

Kunskap och förmedling

Långsiktiga mål

- Berörda förvaltare och intressenter har tillgång till relevant och uppdaterad kunskap för att säkerställa en god och varsam skötsel.
- Kyrkstugeägare har kunskap om traditionen och kulturmiljön.
- Ökad kunskap hos förvaltare och intressenter leder till ökat engagemang och en större känsla av gemenskap kring världsarvet.
- Kännedom och kunskap om byggnadsvård och traditionellt hantverk är hög bland såväl förvaltare som hos kyrkstugeägare.
- Kännedomen om kyrkstadens värden ökar bland invånarna i Norrbotten och skolelever kommer i kontakt med världsarvet under sin skolgång i länet.
- Kunskapsförmedlingen är målgruppsanpassad och sker i för målgruppen relevanta kanaler.
- Kunskapsbaserade upplevelser är en viktig del i kunskapsförmedlingen till samtliga målgrupper.
- Guider verksamma i världsarvet är kunniga och auktoriserade.
- Näringsidkare och andra aktörer i området är väl införstådda med regler för skyltning.
- Logotyper och profilering för Gammelstads kyrkstad och Unesco världsarv används i kommunikationsmaterial om världsarvet.
- Världsarvet studeras kontinuerligt i forsknings- och utvecklingssyfte.

Åtgärder

- Utveckla samverkan med akademin och kunskapsutbyte kring samhällsplanering, byggnadsvård och hållbar turism. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Anordna särskilda utbildningsinsatser kring byggnadsvård och skötsel av äldre träbyggnader för kyrkstugeägare. (Norrbottens museum i samarbete med Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening)
- Anordna riktade utbildningsinsatser till driftspersonal kring världsarvets särskilda förutsättningar för drift och skötsel. (Luleå kommun/Infrastruktur- och servicenämnden i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)
- Ge handläggande tjänstemän och beslutsfattare förutsättningar att besluta utifrån uppdaterade planerings- och kunskapsunderlag om världsarvets värde och skydd. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Kontinuerligt förmedla världsarvets OUV till verksamma inom besöksnäring/servicenäring, samt till de kyrkstugeägare som gärna öppnar sina kyrkstugor för besökare. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Kommunicera och tillgängliggöra världsarvets OUV via digitala medier, samt via utställnings- och programverksamhet. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden och Kommunstyrelsen)
- Samla befintlig kunskap om världsarvet och göra den tillgänglig digitalt. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden och Kommunstyrelsen)
- Utveckla och erbjuda skolprogram och kompetensutvecklingsinsatser riktade till lärare. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Testa nya kommunikationsformer, samt kontinuerligt mäta och följa upp de kommunikationsinsatser som genomförs. (Luleå kommun/Kommunstyrelsen i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)
- Identifiera nya möjliga forskningsområden i samarbete med akademin. (Alla Kyrkstadsrådets parter)
- Identifiera samverkansformer och finansiering till forsknings- och innovationsprojekt i världsarvet via utlysningar. (Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)

Aktiviteter under 2025

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Undersöka förutsättningar för utökat samarbete med biblioteken i Norrbotten kring världsarvet och information om världsarvet, samt sammanställa resultatet i kort rapport.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Uppdatera och publicera digital information om världsarvet, inklusive information om möjligheten att söka bidrag till kultur- historiska miljöer från Länsstyrelsen.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Undersöka förutsättningarna för att skapa intern digital utbildning om världsarvet i Luleå kommuns utbildningsportal.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Undersöka möjligheten att ha årligen återkommande "världsarvsdag".	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Starta förberedelserna inför världsarvets 30-årsjubileum 2026.	Plan- och beredningsgruppens parter	Plan- och berednings- gruppens parter	Under 2025

Årligen återkommande aktiviteter

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Ansvara för världsarvsskyltar vid väg E4 och 97.	Kommunstyrelseförvaltningen /Kommunikation ³	Kommunstyrelseförvaltningen /Kommunikation	Löpande under året
Arrangera program riktade till lokal- befolkningen och övriga besökare.	Kultur- och fritidsförvaltningen /Visitor Center	Kultur- och fritidsförvaltningen /Visitor Center	Löpande under året
Erbjuda skolprogram om världsarvet.	Kultur- och fritidsförvaltningen /Visitor Center	Kultur- och fritidsförvaltningen /Visitor Center	Löpande under året
Prioritera information kring byggnadsvård och traditionella hantverkskunskaper.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Delta vid informationsmöten med kyrkstugeägarna, när behov finns.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Informera LTU-studenter (civilingenjör inriktning arkitektur) om byggnads- vård kopplat till världsarvet.	Norrbottens museum	Norrbottens museum	Årligen

³ Luleå kommun.

Kulturmiljö och bebyggelse

Långsiktiga mål

- Det finns lokal och regional kännedom om och gemensam målbild för Gammelstads kyrkstads mervärden och karaktärsdrag.
- Skador och negativ påverkan på världsarvet och kringliggande buffertzon undviks genom att all förvaltning, planering och verksamhet är förebyggande och proaktiv, med världsarvets OUV som grund.
- Det finns bred kompetens kring världsarvskonventionen lokalt och regionalt så att ägare, boende, tjänstemän och politiker har kännedom om hur kulturarv ska bevaras samt tillgång till kvalificerad rådgivning i praktiska frågor.
- Lokalt och regionalt ansvariga aktörer har en väl utvecklad samverkan kring riskhantering, katastrofberedskap och beredskap för klimatförändringar.
- Lokala och regionala aktörer tillämpar de råd och riktlinjer som finns om riskhantering, katastrofberedskap och beredskap för klimatförändringar.
- Bebyggelsen är skyddad mot extrema väderhändelser såsom skyfall och översvämning.
- Bebyggelsen är så långt det går skyddad mot brand eller andra olyckor.
- Kommunikation används som ett verktyg för att lyfta och synliggöra klimatförändringarnas effekter på natur- och kulturarv.

Åtgärder

- Inkludera världsarvet i andra strategier och processer hos ansvariga aktörer för att förhindra förfall eller en utveckling som skadar det kulturhistoriska värdet.
(Alla Kyrkstadsrådets parter)
- Utveckla samrådsförfarandet mellan olika aktörer och rutiner kring förvaltningsarbetet av den fysiska miljön i världsarvet.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden, Infrastruktur- och servicenämnden och Kommunstyrelsen)
- Utveckla kunskap och kompetens kring världsarvets bevarande hos förvaltare, intressenter och kyrkstugeägare och se över rutiner.
(Alla Kyrkstadsrådets parter)
- Säkerställa att skötsel av kyrkovallen (markytan som både kyrkan och kyrkstugorna står på) sker på traditionellt sätt och att vid behov justera grönyrtornas nivåer för vattenavrinning.
(Nederluleå församling)
- Genomföra förebyggande tillsyns- och informationsinsatser.
(Luleå kommun/Räddningstjänsten)

Aktiviteter under 2025

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Omvärldsbevaka pågående arbete kring risker och beredskap kopplat till klimatförändringar och risker och beredskap kopplat till kris och krig.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Skicka lista på årets stora aktiviteter i världsarvet till Räddningstjänsten och Infrastruktur- och serviceförvaltning- en, för möjlighet till ökad beredskap.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	I början av 2025
Fortsätta samarbetet kring möjlig framtagning av nya estetiska riktlinjer för den yttre miljön i världsarvet.	Kultur- och fritidsförvalt- ningen, Infrastruktur- och serviceförvaltningen ⁴ och Kommunstyrelse- förvaltningen	Kultur- och fritidsförvalt- ningen, Infrastruktur- och serviceförvaltningen och Kommunstyrelse- förvaltningen	Under 2025
Revidera markupplåtelseavtalet mellan kyrkstugeägare och Nederluleå församling.	Nederluleå församling	Nederluleå församling	Under 2025
Lansera nytt IT-stöd för administration av kyrkstugor och kyrkstugesyn.	Nederluleå församling	Nederluleå församling	Under 2025
Utreda och fatta beslut om vem som ska delta vid kyrkstugesynen.	Plan- och berednings- gruppens parter	Plan- och berednings- gruppens parter	Våren 2025
Påbörja utredning kring hur tillgäng- lighetsfrågor förhåller sig till det estetiska programmet.	Plan- och berednings- gruppens parter	Plan- och berednings- gruppens parter	Under 2025
Sammanställa lista till Räddnings- tjänsten och Infrastruktur- och serviceförvaltningen/Infrastruktur/ Gata över aktiviteter under året när många människor kommer samlas i världsarvet.	Plan- och berednings- gruppens parter	Plan- och berednings- gruppens parter	I början av 2025
Ta fram en plan för insatser för kyrkan och kyrkbyn.	Räddningstjänsten ⁵ och Plan- och berednings- gruppens parter	Räddningstjänsten och Plan- och berednings- gruppens parter	Under 2025
Undersöka möjlighet till inköp/ installation av brandtekniska lösning- ar kopplat till brandskydd av kyrkstugorna.	Räddningstjänsten och Plan- och berednings- gruppens parter	Räddningstjänsten och Plan- och berednings- gruppens parter	Under 2025

4 Luleå kommun.
5 Luleå kommun.

Årligen återkommande aktiviteter

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Säkerställa att drift av fastigheter inte skadar kulturhistoriskt värdefull bebyggelse eller fornlämning under mark. Underhåll av skyddade byggnader sker med antikvarisk medverkan.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Fastigheter	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Fastigheter	Löpande under året
Hålla rännadar, diken och trummor fria från igenväxning.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Löpande under året
Säkerställa att drift av gata och mark inte skadar kulturhistoriskt värdefull bebyggelse eller fornlämning under mark.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Löpande under året
Säkerställa att personal har kännedom om de särskilda förutsättningar som råder kring drift och underhåll inom världsarvsområdet.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Löpande under året
Säkerställa att utsmyckning, planteringar och utemöblering är sparsam och i de fall de förekommer sker medvetet, med hög kvalitet och bidrar till att stärka kulturmiljöns identitet.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Infrastruktur	Löpande under året
Säkerställa antikvarisk medverkan vid handläggning av och vid underhåll och ändringar av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i världsarvet.	Infrastruktur- och serviceförvaltningen/ Miljö och bygg	Infrastruktur- och serviceförvaltningen /Miljö och bygg	Löpande under året
Genomföra kyrkstugesyn med återkoppling till stugägarna.	Kyrkstadsrådets parter	Kyrkstadsrådets parter	En gång per år
Pröva förvärv av kyrkstugor mot intentionerna i 1818 års kungliga brev.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Vid behov prioritera stöd till byggnadsvård på kyrkstugor genom kulturmiljöanslaget.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Prioritera stöd till relevant kunskapsuppbyggnad kring kulturmiljön.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Lämna stöd till arkeologiska insatser vid smärre markingrepp genom kulturmiljöanslaget.	Länsstyrelsen	Länsstyrelsen	Löpande under året
Handlägga förvärv av kyrkstugor.	Nederluleå församling	Nederluleå församling	Löpande under året
Sammanställa och lämna ut information till nyblivna stugägare.	Nederluleå församling	Nederluleå församling	Löpande under året
Sköta markunderhåll av Kyrkvallen 1:1.	Nederluleå församling	Nederluleå församling	Under sommaren
Se över materialet på hemsidan kopplat till brandskydd, exempelvis kontaktuppgifter till sotare, innehåll i folder samt nummer och kontaktperson på Räddningstjänsten.	Räddningstjänsten	Räddningstjänsten	Årligen



189
Foto: Susanne J. Johansson

Världsarvet som motor i lokal och regional besöksnäringsutveckling

Långsiktiga mål

- Världsarvet är ett av länets ledande besöksmål och en reseanledning till Luleå och regionen.
- Världsarvet är en plats för autentiska och hållbara upplevelser.
- Gammelstads kyrkstad syns i viktiga fysiska och digitala kanaler och knutpunkter i Luleå och Norrbotten.
- Det är enkelt att hitta och ta sig till Gammelstads kyrkstad året om.
- Arbete sker för att utjämna besöksmålets säsongsskillnader, Gammelstad ska vara ett attraktivt besöksmål året runt.
- Lokalbefolkningen (Luleåregionen), som är en viktig målgrupp, känner till och tar del av programutbudet.
- Besöksnäringföretag skapar upplevelser som bygger på världsarvets OUV.

Åtgärder

- Sträva efter att tillämpa de verktyg och guider för hållbar turismutveckling som tagits fram av Unesco, samt av Riksantikvarieämbetet och Tillväxtverket.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Utveckla etablerade samverkansformer mellan lokala och regionala aktörer inom besöksnäringen för att hitta gemensamma utvecklingsmål och synergier.
(Luleå kommun/ Kommunstyrelsen i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden)
- Säkra kompetensförsörjningen genom att stötta kompetensöverföring och kunskapsbaserade upplevelser förmedlade av kunniga och auktoriserade Gammelstadsguider.
(Luleå kommun/Kultur- och fritidsnämnden)
- Skapa forum och aktiviteter som främjar kunskapsutbyte och produktutveckling mellan olika aktörer i destinationen.
(Luleå kommun/Kommunstyrelsen)
- Lyfta fram världsarvet specifikt i destinationsmarknadsföringen via samlade huvudkanaler.
(Luleå kommun/Kommunstyrelsen)
- Förbättra hänvisningar och skyltning till sevärdheter och service inom området.
(Luleå kommun/Infrastruktur- och servicenämnden i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden).

Aktiviteter under 2025

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Delta i pressresa som en pre-tour i samband med internationella rese-mässan Matka i Helsingfors (denna aktivitet genomförs via interreg projektet Bothnian Coastal Route) där Gammelstad ska ingå i programmet.	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	11-12 januari
Undersöka ifall näringsidkare är intresserade av att samlas kring gemensamma öppettider.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025
Undersöka möjligheterna till fler lokaler för nya näringsidkare.	Kultur- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsförvaltningen	Under 2025

Årligen återkommande aktiviteter

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Säkerställa att besöksmålet Gammelstads kyrkstad har en tydligt och stark roll i marknadsföringen av platsen Luleå.	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Löpande under året
Säkerställa att Gammelstad får möjlighet att ingå i program för visningsresor och pressresor.	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Löpande under året
Föreslå Gammelstad som besöks-mål för gruppbokningar vid större konferenser och kongresser.	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Kommunstyrelseförvaltningen /Näringsliv, omvärld & destination	Löpande under året



Levande kyrkstadstradition

Långsiktiga mål

- Kyrkstugeägarna bär stolt kyrkstadstraditionen vidare in i tjugohundratalet och de känner sig som en del av en månghundraårig sedvänja.
- Många kyrkstugeägare använder sina kyrkstugor för tillfällig övernattning i samband med församlingsverksamhet eller andra aktiviteter.
- Det finns även fortsättningsvis service som möjliggör tillfälligt boende i kyrkstugor (genom servicehusen i världsarvet).
- Det finns en aktiv gemensam förenings- och församlingsverksamhet som vänder sig till kyrkstugeägare och nya kyrkstugeägare känner sig välkomna i gemenskapen.
- Aktivitetsutbudet under evenemangshelger är rikt och anpassat för olika åldrar och intressen.
- Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening har många aktiva medlemmar.
- I kyrkstaden anordnas evenemang som uppmuntrar samverkan och gemenskap. Detta kan inkludera marknader, hantverksdagar, kulturfestivaler och andra sociala sammankomster som engagerar både stugägare och det bredare samhället.
- Ungas relation till kyrkan och kyrkstadslivet stärks.

Åtgärder

- Utforska olika sätt att modernisera traditionen för att spegla samtidens behov. (Alla Kyrkstadsrådets parter)



Foto: Susanne Lindholm

Aktiviteter under 2025

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Öka deltagandet på föreningens evenemang med 10% jämfört med 2024.	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Under 2025
Utföra en undersökning om hur medlemmarna nyttjar sina kyrkstugor idag, t.ex. omfattning av övernattning och deltagande i aktiviteter.	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Under 2025
Undersöka vad som skulle kunna få medlemmarna att nyttja sina stugor i högre utsträckning.	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Under 2025
Tydliggöra hur kyrkstadstraditioner kan se ut i modern kontext när det gäller både miljö och tradition.	Plan- och beredningsgruppens parter med remissförfarande till övriga parter i Kyrkstadsrådet	Plan- och beredningsgruppens parter	Under 2025

Årligen återkommande aktiviteter

Aktivitet	Ansvar	Finansiering	Tidsplan
Samverka och kommunicera kring kyrkhelger och andra aktiviteter som levandegör kyrkstaden.	Kyrkstadsrådets parter	Kyrkstadsrådets parter	Löpande under året
Fortsätta arrangera årlig lucköppning (på våren) och luckstängning (på hösten).	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Vår och höst
Anordna minst två aktiviteter per år som uppmuntrar övernattning i kyrkstugorna i samband med församlingsverksamhet.	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Nederluleå Kyrkstugeägares Intresseförening	Under året



unesco
Världsarv



Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV

Infrastruktur- och serviceförvaltningen**Till Kultur- och fritidsförvaltningen – begäran om
Remissyttrande**

Kultur- och fritidsförvaltningen har under hösten 2024 arbetat fram ett utkast till ny förvaltningsplan för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035. Förvaltningsplanen har tagits fram tillsammans med övriga aktörer i världsarvets förvaltande råd Kyrkstadsrådet, samt berörda förvaltningar inom Luleå kommun.

Infrastruktur- och serviceförvaltningens yttrande gällande föreslagen förvaltningsplan, samt dess bilaga aktivitetsplan 2025.

Berörda inom förvaltningen som varit delaktig i processen att ta fram ny förvaltningsplan vill tacka för en god samverkan och har inget övrigt att yttra sig över förslag till ny förvaltningsplan, samt dess bilaga aktivitetsplan 2025.

Med vänliga hälsningar

Michael Öhman
Stadsträdgårdsmästare
Infrastruktur- och serviceförvaltning

Världsarvet Gammelstads kyrkstad

Förvaltningsplan 2025-2035

KFN AU 28 maj

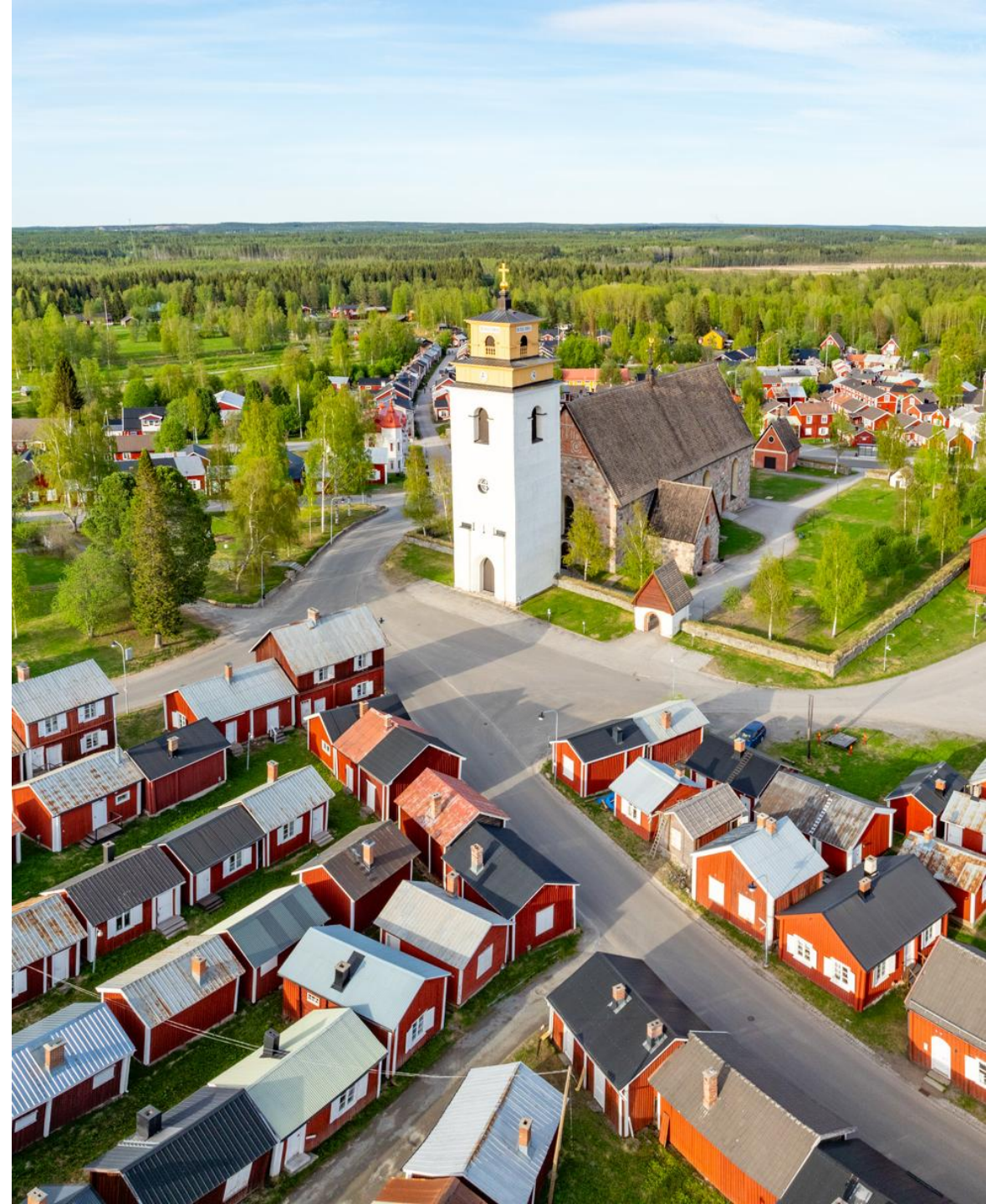


Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV



KFN AU 2025-05-28

- Presentationen har visats på KFN AU i Januari
Idag visas kompletteringar sedan dess
- Ny dragning planeras av Världsarvssamordnaren på nämnden
den 11 juni





Remiss till nämnder

- Förvaltningsplanen har skickats för remissyttrande till Infrastruktur- och servicenämnden och Kommunstyrelsen.
- Skickades 10 januari 2025.
- Sista datum inkomma med yttrande 20 april.





Remiss till ISN

- Förvaltningsplanen togs upp som ett meddelande på Infrastruktur- och servicenämnden 15 april. Besvarat av tjänsteperson på delegation.
- Remissvaret: "Berörda inom förvaltningen som varit delaktig i processen att ta fram ny förvaltningsplan vill tacka för en god samverkan och har inget övrigt att yttra sig över förslag till ny förvaltningsplan, samt dess bilaga aktivitetsplan 2025."





Remiss till KS

- Kommunstyrelsen fick förlängt till 5 maj att inkomma med remissyttrande.
- Inkom inte med remissyttrande.





Övriga ändringar

- På förslag av KFN AU 8 jan så har nu ansvariga för åtgärder i planen ändrats från de olika förvaltningarna till de olika nämnderna.





Vad är ett världsarv?

- Ett kulturarv eller naturarv så värdefullt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten.
- Unescos världsarvskonvention definierar vilka sorts kultur- och naturarv som kan komma att bli aktuella för att bli inskrivna på världsarvslistan.
- Det finns drygt 1200 världsarv i världen, varav 15 finns i Sverige.





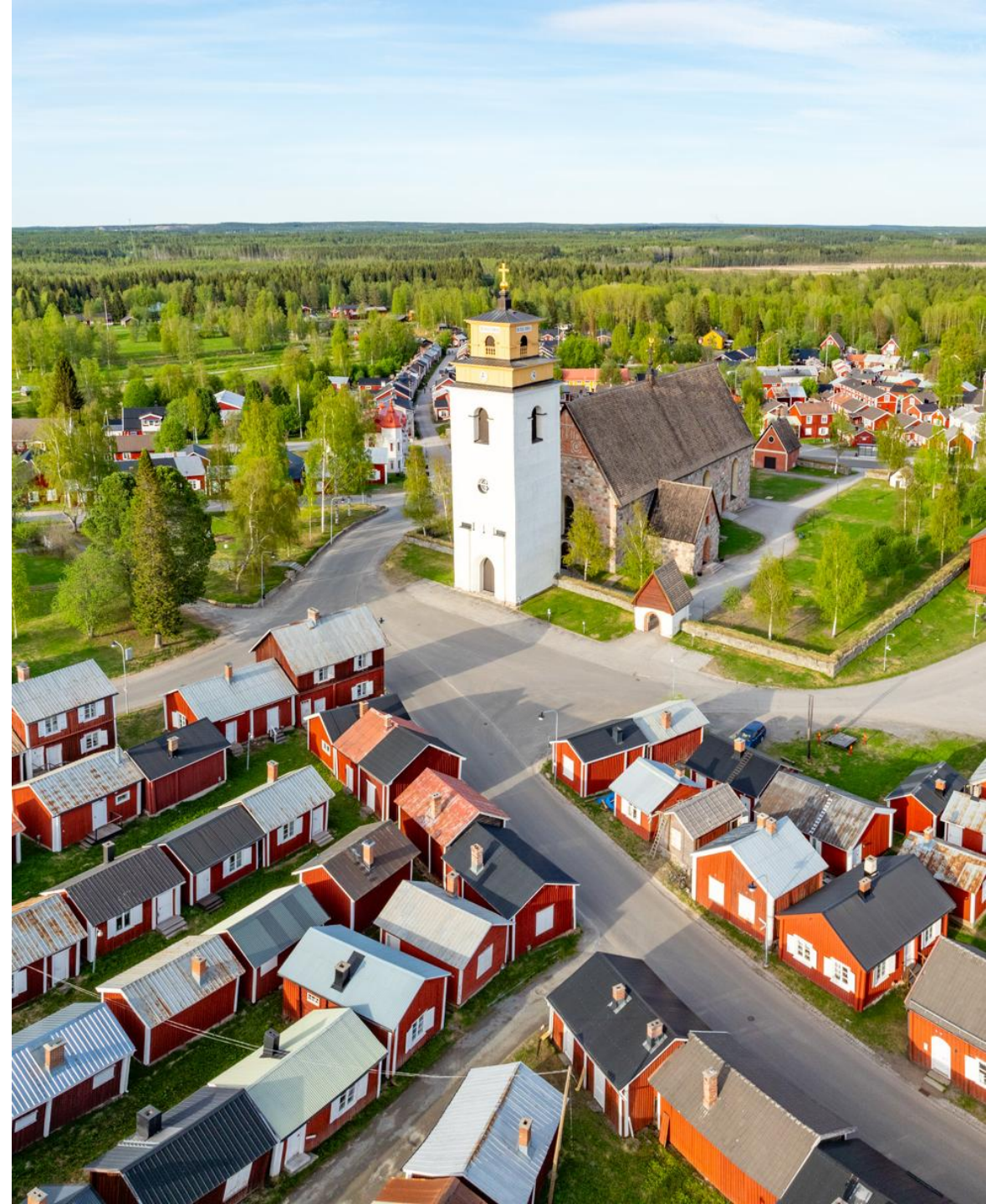
Världsarv i Sverige

PLATSER SOM GÖR SKILLNAD



Världsarvet Gammelstads kyrkstad

- Gammelstads kyrkstad är drygt 400 år gammal och rymmer 404 kyrkstugor.
- 1996 togs Gammelstads kyrkstad upp på Unescos världsarvslista och blev därmed ett världsarv.
- Unescos motivering: "*Gammelstads kyrkstad är ett enastående exempel på den traditionella kyrkstad som finns i norra Skandinavien. Den illustrerar på ett utomordentligt sätt anpassningen av traditionell stadsplanering till de speciella geografiska och klimatologiska förhållanden som råder i en svår naturmiljö.*"





Förvaltningen av världsarvet

Kyrkstadsrådet (förvaltar världsarvet gemensamt)

- Luleå kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen
- Luleå kommun, Infrastruktur- och serviceförvaltningen
- Luleå kommun, Kommunstyrelseförvaltningen
- Länsstyrelsen Norrbotten
- Norrbottens museum
- Trafikverket
- Nederluleå församling
- Nederluleå kyrkstugeägares intresseförening
- Nederluleå hembygdsförening

Plan- och beredningsgruppen (operativ grupp)

- Luleå kommun, Infrastruktur- och serviceförvaltningen
- Luleå kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen
- Norrbottens museum
- Länsstyrelsen Norrbotten
- Nederluleå församling

Världsarvssamordning

- Luleå kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen





Varför ny förvaltningsplan?

- Enligt Unescos världsarvskommittés operationella riktlinjer och den nationella strategin för världsarvsarbetet bör varje världsarv ha en förvaltningsplan.
- Tidigare förvaltningsplanen gällde 2015-2020.
- Fanns behov av nya avsnitt i förvaltningsplanen kopplat till exempelvis:
 - Agenda 2030
 - Området risk, beredskap och klimatförändringar





Ny förvaltningsplan

Processen

- Har tagits fram på uppdrag av Kyrkstadsrådet under hösten 2024.
- Kultur- och fritidsförvaltningen har samordnat arbetet med den nya förvaltningsplanen.
- Nya planperioden är 2025-2035, med revidering 2030.
- Utgår från tidigare förvaltningsplan.
- Antagits av Kyrkstadsrådet 17 oktober 2024.



Förvaltningsplan
Världsarvet Gammelstads kyrkstad
2025-2035





Ny förvaltningsplan

Processen

Remissförfarande:

- Infrastruktur- och servicenämnden, Luleå kommun
- Kommunstyrelsen, Luleå kommun
- Kultur- och fritidsförvaltningen, Luleå kommun
- Kommunstyrelseförvaltningen, Luleå kommun
- Infrastruktur- och serviceförvaltningen, Luleå kommun
- Räddningstjänsten, Luleå kommun
- Länsstyrelsen
- Norrbottens museum
- Nederluleå församling
- Trafikverket
- Nederluleå kyrkstugeägarna intresseförening
- Nederluleå hembygdsförening
- Kyrkbyns intresseförening



Förvaltningsplan
Världsarvet Gammelstads kyrkstad
2025-2035



Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV



Ny förvaltningsplan

Struktur

- Inledande del
- Fem tematiska områden
 - Organisering och finansiering
 - Kunskap och förmedling
 - Kulturmiljö och bebyggelse
 - Världsarvet som motor i lokal och regional besöksnärlingsutveckling
 - Levande kyrkstadstradition
- Varje tematiskt område innehåller långsiktiga mål och åtgärder.



Förvaltningsplan
Världsarvet Gammelstads kyrkstad
2025-2035





Ny årlig aktivitetsplan

- Aktiviteter på detaljnivå under året i världsarvet.
- Utgår från förvaltningsplanens fem tematiska områden.
- Aktivitetsplanen följs upp årligen.



Aktivitetsplan
Världsarvet Gammelstads kyrkstad
2025





KFF:s förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige besluta att anta förvaltningsplanen för världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035 med dess bilaga aktivitetsplan, samt uppdra till berörda nämnder att verkställa de delar av planen respektive nämnd ansvarar för.



Förvaltningsplan Världsarvet Gammelstads kyrkstad 2025-2035



Gammelstad
KYRKSTAD • VÄRLDSARV



Information om ny e-utbildning

- Förvaltningen håller tar just nu fram en e-utbildning om världsarvet Gammelstads kyrkstad.
- Huvudsaklig målgrupp är politiker i nämnderna som berörs av förvaltningen av världsarvet, men även tjänstepersoner i Luleå kommun kommer kunna gå utbildningen.
- Syftet är att på ett lättillgängligt sätt informera om världsarvet Gammelstads kyrkstad och kommunens arbete med förvaltningen.
- Planerad lansering under hösten 2025.





Världsarvet 30-år 2026

- Jubileumshelger: 28 feb- 1 mars och 27-28 juni 2026
- Länsstyrelsen har bjudit in Kungahuset och Kulturministern
- Landshövdingen inviger jubileumsåret

Övrigt:

- Världsarvsdag årligen 12-14 sept
(samma som nationella kulturarvsdagen)





Tack för idag!





§ 46

Kultur- och fritidsnämndens delårsuppföljning januari-april 2025

Ärendenr 2025/3-3.6.0.2

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari-april 2025 samt kultur- och fritidsnämndens uppföljning av internkontrollplan för 2025.

Sammanfattning av ärendet

För att nämnden ska kunna följa upp verksamhet och ekonomi inför helåret tas delårsrapporter per april respektive per augusti fram varje år. Kultur- och fritidsförvaltningen har sammanställt en delårsrapport för januari – april innehållande analys av måluppfyllelse av nämndens inriktningar och mål. Delårsrapporten innehåller även en sammanställning av ekonomiskt utfall av driftsbudgeten och investeringsredovisning samt uppföljning av den interna kontrollen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari – april 2025 samt uppföljning av internkontrollplan 2025.

Sammanträdet

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Sammanfattning av måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden har under perioden tagit flera steg mot en mer jämlik och transparent bidragsfördelning. Arbetet med att omvandla driftsavtal till sökbara bidrag har påbörjats, och hälften av de berörda föreningarna har nu övergått till årliga verksamhetsbidrag. Inom "Ung i Luleå" har en ny struktur för bidrag (Fixa och Arra) implementerats.

Målet om minskad klimatpåverkan har till viss del uppnåtts genom att två biogasbilar ersatts med elbilar, även om inga arbetsfordon ännu bytts ut. Inom området kulturell och kreativ bransch (KKB) pågår aktiviteter med flera välbesökta Minikulturkraft-evenemang som genomförts, och samverkan med



lokala och regionala KKB-företag har lett till konkreta affärsmöjligheter.

Under perioden har flera insatser genomförts som tydligt bidrar till ökad social hållbarhet för barn och unga i Luleå. Projektet Bokstart har etablerats i hela kommunen och uppfyller målet om att stärka små barns språkutveckling genom samverkan mellan bibliotek, förskola och barnhälsovård. Projektet har god räckvidd och planeras att fortsätta med ytterligare finansiering. Bibliotekens roll i totalförsvaret har stärkts genom presentationer, dialoger och samverkan med IT och säkerhetsfunktioner, vilket visar på ett aktivt arbete med att positionera biblioteken som samhällsviktig verksamhet.

Aktivitetshuset Kubben har utvecklats till en uppskattad mötesplats på Hertson. Samarbetet mellan kommunen, Lulebo och Studieförbundet har lett till en hållbar struktur där verksamheten nu drivs vidare med fortsatt brett engagemang. Satsningen DOIT, i samarbete med Rädda Barnen, har varit särskilt framgångsrik i att skapa trygga och inkluderande aktiviteter för barn 9–12 år. Även kulturverksamheten för barn och unga har haft god måluppfyllelse, med aktiviteter som Konstlabb/ung, fredagsmys och skolbesök som når ut till olika målgrupper, inklusive barn med NPF-diagnoser.

Målet att förenkla för externa arrangörer att genomföra evenemang i Luleå har i hög grad uppnåtts. En ny webbplats har lanserats via lulea.se med tydlig information om tillstånd, arenor, stöd och kontaktvägar. Detta skapar en samlad och tillgänglig ingång för arrangörer och stärker Luleås profil som evenemangsstad. Flera insatser har genomförts för att stärka Luleås besöksnäring. Luleå Turistcenter har inlett studiebesök och planerar nätverksträffar. Digitala verktyg som appen Visit Gammelstad har lanserats med god respons. Samverkan med lokala aktörer inför världsarvsjubileet 2026 är påbörjad. Arbetet bedöms ha hög måluppfyllelse, med konkreta resultat och långsiktig potential.

Flera initiativ har påbörjats för att möta framtida behov i ett växande Luleå. Arbetet med att utveckla en kulturfond har kommit en bit på vägen med ett brett nätverk av samarbetspartners och en ansökan om projektmedel inskickad. Även översynen av 1 %-konsten pågår, där riktlinjer och ansvarsfördelning ses över för att stärka konstens roll i samhällsbyggandet.

Meröppet på Råneå bibliotek har införts, och möjligheten att införa det även på stadsbiblioteket utreds. På Porsöns bibliotek har lokaler öppnats upp för föreningsdriven verksamhet, vilket stärker samverkan med civilsamhället. Den mobila fritidsgården On the Go har utvärderats inledningsvis, med en fördjupad analys planeras.



Utvecklingen av Råneå Medborgarhus till en levande mötesplats har fått finansiering och en projektorganisation är på plats. Arbetet sker i nära samverkan med IFK Råneå och lokala aktörer.

Arbetet med kartläggning av kulturmötesplatser har påbörjats i samverkan mellan projektledare och GIS-enheten. Målet är att ta fram definitioner och en strategi för kulturmötesplatser.

Ett nytt bokningssystem för idrottsanläggningarna har införts och ett pilotprojekt för direktbokning planeras under 2025. En nulägesanalys av idrottsanläggningarna i Luleå och Boden har genomförts och strategiarbetet fortsätter under året.

Uppföljning ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 4,8 miljoner kronor. Intäkter från bad, idrott och friluftsliv samt ej utbetalda bidrag till civilsamhället bidrar positivt, liksom ännu ej förbrukade medel för evenemang och tillfälligt stängda Tuna fritidsgård. Samtidigt uppstår underskott kopplat till det nyöppnade Hertsö badhus, extra fritidsledare, vakanta lokaler och ökade bevakningskostnader. Prognos för helåret bedöms uppgå till ett underskott i förhållande till budget på -4,0 mkr vilket kan hänföras till högre kostnader för Hertsö badhus.

Uppföljning interna kontrollen

Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört en stickprovskontroll av föreningar för att säkerställa korrekt bokföring och transparent hantering av bidrag. Granskningen, som ännu inte är avslutad, omfattar åren 2021–2023 och baseras på bokföringsunderlag samt uppgifter från Skatteverket. Juridisk expertis och dialog med SKR används som stöd. Alla kommunens förvaltningar följer gemensamma riktlinjer för bidragsgivning, där föreningar måste lämna in bland annat verksamhetsberättelse, årsmötesprotokoll och revisionsberättelse. Riktlinjerna kommer att ses över inom kort.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari – april 2025 samt uppföljning av internkontrollplan 2025.

Beslutsunderlag

- Kultur- och fritidsnämndens delårsrapport jan – apr 2025 inklusive uppföljning av internkontrollplan 2025, KFF Hid: 2025.1055
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende delårsrapport jan – apr 2025 inklusive uppföljning av internkontrollplan 2025, KFF Hid: 2025.1054

Kultur- och fritidsnämndens delårsuppföljning jan-apr 2025

Ärendenr 2025/3-3.6.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari-april 2025 samt kultur- och fritidsnämndens uppföljning av internkontrollplan för 2025.

Sammanfattning av ärendet

För att nämnden ska kunna följa upp verksamhet och ekonomi inför året tas delårsrapporter per april respektive per augusti fram varje år. Kultur- och fritidsförvaltningen har sammanställt en delårsrapport för januari – april innehållande analys av måluppfyllelse av nämndens inriktningar och mål. Delårsrapporten innehåller även en sammanställning av ekonomiskt utfall av driftsbudgeten och investeringsredovisning samt uppföljning av den interna kontrollen. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår kultur- och fritidsnämnden besluta att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari – april 2025 samt uppföljning av internkontrollplan 2025.

Beskrivning av ärendet

Sammanfattning av måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämnden har under perioden tagit flera steg mot en mer jämlik och transparent bidragsfördelning. Arbetet med att omvandla driftsavtal till sökbara bidrag har påbörjats, och hälften av de berörda föreningarna har nu övergått till årliga verksamhetsbidrag. Inom "Ung i Luleå" har en ny struktur för bidrag (Fixa och Arra) implementerats.

Målet om minskad klimatpåverkan har till viss del uppnåtts genom att två biogasbilar ersatts med elbilar, även om inga arbetsfordon ännu bytts ut. Inom området kulturell och kreativ bransch (KKB) pågår aktiviteter med flera välbesökta Minikulturkraft-evenemang som genomförts, och samverkan med lokala och regionala KKB-företag har lett till konkreta affärsmöjligheter.

Under perioden har flera insatser genomförts som tydligt bidrar till ökad social hållbarhet för barn och unga i Luleå. Projektet Bokstart har etablerats i hela kommunen och uppfyller målet om att stärka små barns språkutveckling genom samverkan mellan bibliotek, förskola och barnhälsovård. Projektet har god räckvidd och planeras att fortsätta med ytterligare finansiering.

Bibliotekens roll i totalförsvaret har stärkts genom presentationer, dialoger och samverkan med IT och säkerhetsfunktioner, vilket visar på ett aktivt arbete med att positionera biblioteken som samhällsviktig verksamhet.

Aktivitetshuset Kubben har utvecklats till en uppskattad mötesplats på Hertson. Samarbetet mellan kommunen, Lulebo och Studieförbundet har lett till en hållbar struktur där verksamheten nu drivs vidare med fortsatt brett engagemang. Satsningen DOIT, i samarbete med Rädda Barnen, har varit särskilt framgångsrik i att skapa trygga och inkluderande aktiviteter för barn 9–12 år. Även kulturverksamheten för barn och unga har haft god måluppfyllelse, med aktiviteter som Konstlabb/ung, fredagsmys och skolbesök som når ut till olika målgrupper, inklusive barn med NPF-diagnoser.

Målet att förenkla för externa arrangörer att genomföra evenemang i Luleå har i hög grad uppnåtts. En ny webbplats har lanserats via lulea.se med tydlig information om tillstånd, arenor, stöd och kontaktvägar. Detta skapar en samlad och tillgänglig ingång för arrangörer och stärker Luleås profil som evenemangsstad. Flera insatser har genomförts för att stärka Luleås besöksnäring. Luleå Turistcenter har inlett studiebesök och planerar nätverksträffar. Digitala verktyg som appen Visit Gammelstad har lanserats med god respons. Samverkan med lokala aktörer inför världsarvsjubileet 2026 är påbörjad. Arbetet bedöms ha hög måluppfyllelse, med konkreta resultat och långsiktig potential.

Flera initiativ har påbörjats för att möta framtida behov i ett växande Luleå. Arbetet med att utveckla en kulturfond har kommit en bit på vägen med ett brett nätverk av samarbetspartners och en ansökan om projektmedel inskickad. Även översynen av 1 %-konsten pågår, där riktlinjer och ansvarsfördelning ses över för att stärka konstens roll i samhällsbyggandet.

Meröppet på Råneå bibliotek har införts, och möjligheten att införa det även på stadsbiblioteket utreds. På Porsöns bibliotek har lokaler öppnats upp för föreningsdriven verksamhet, vilket stärker samverkan med civilsamhället. Den mobila fritidsgården On the Go har utvärderats inledningsvis, med en fördjupad analys planeras.

Utvecklingen av Råneå Medborgarhus till en levande mötesplats har fått finansiering och en projektorganisation är på plats. Arbetet sker i nära samverkan med IFK Råneå och lokala aktörer.

Arbetet med kartläggning av kulturmötesplatser har påbörjats i samverkan mellan projektledare och GIS-enheten. Målet är att ta fram definitioner och en strategi för kulturmötesplatser.

Ett nytt bokningssystem för idrottsanläggningarna har införts och ett pilotprojekt för direktbokning planeras under 2025. En nulägesanalys av idrottsanläggningarna i Luleå och Boden har genomförts och strategiarbetet fortsätter under året.

Uppföljning ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 4,8 miljoner kronor. Intäkter från bad, idrott och friluftsliv samt ej utbetalda bidrag till civilsamhället bidrar positivt, liksom ännu ej förbrukade medel för evenemang och tillfälligt stängda Tuna fritidsgård. Samtidigt uppstår underskott kopplat till det nyöppnade Hertsö badhus, extra fritidsledare, vakanta lokaler och ökade bevakningskostnader. Prognos för helåret bedöms uppgå till ett underskott i förhållande till budget på -4,0 mkr vilket kan hänföras till högre kostnader för Hertsö badhus.

Uppföljning interna kontrollen

Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört en stickprovskontroll av föreningar för att säkerställa korrekt bokföring och transparent hantering av bidrag. Granskningen, som ännu inte är avslutad, omfattar åren 2021–2023 och baseras på bokföringsunderlag samt uppgifter från Skatteverket. Juridisk expertis och dialog med SKR används som stöd. Alla kommunens förvaltningar följer gemensamma riktlinjer för bidragsgivning, där föreningar måste lämna in bland annat verksamhetsberättelse, årsmötesprotokoll och revisionsberättelse. Riktlinjerna kommer att ses över inom kort.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att godkänna kultur- och fritidsnämndens delårsrapport för perioden januari – april 2025 samt uppföljning av internkontrollplan 2025.

Beslutsunderlag

- Kultur- och fritidsnämndens delårsrapport jan – apr 2025 inklusive uppföljning av internkontrollplan 2025

Åsa Flinkfeldt
Controller, Verksamhetsstöd

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp

Delårsuppföljning januari-april 2025

Kultur- och fritidsnämnd

Innehållsförteckning

1 Inledning	2
2 Måluppföljning	4
2.1 Prognos måluppfyllelse	6
2.2 Etablera En väg in gällande bidrag	7
2.3 Etablera En väg in för evenemang.....	7
2.4 Utveckla uppdraget evenemangslotsar	8
2.5 Öka tillgänglighet till idrottslokaler genom digital utveckling	8
2.6 Alla bidrag ska vara jämlika och transparenta	8
2.7 Succesivt växla upp service och utbud för 100 000 invånare	9
2.8 Kartläggning av mötesplatser/kulturmiljöer/kulturvärden med efterföljande strategi ...	12
2.9 Utöka kunskapen hos civilsamhället inom barn-konventionen och jämställdhet	12
2.10 Luleå utvecklas som evenemangsstad	13
2.11 Ta fram en anläggningsstrategi i samverkan med Bodens kommun	14
2.12 Genom våra mötesplatser och aktiviteter bidrar vi till social hållbarhet för barn och unga.....	14
2.13 Minskad klimatpåverkan	17
2.14 Hållbara inköp ska öka	17
2.15 Stödja och möjliggöra utveckling av KKB (Kulturell, kreativ bransch.....	17
2.16 Stödja och möjliggöra utveckling av besöksnäringen	18
2.17 Utredningsuppdrag	20
3 Ekonomisk redovisning	23
3.1 Driftsredovisning med prognos för helår	23
3.2 Investeringsredovisning med prognos för helår	24
4 Uppföljning av internkontroll	26
4.1 Hantera administration och juridik	26
4.2 Kontrollera att övergripande riktlinjer för bidrag samt bidragskriterier följs.....	27

1 Inledning

Viktiga händelser och framtida satsningar

Under årets första månader har flera betydelsefulla händelser och initiativ genomförts inom kultur- och fritidsområdet. Bland annat arrangerades Melodifestivalen i februari, vilket blev ett uppskattat evenemang.

Stadens infrastruktur och kulturutbud fortsätter att utvecklas. På Hertsön pågår byggnation av nya lokaler för skola, idrottshall, bibliotek och fritidsgård, med förberedelser inför färdigställande i full gång. Parallellt planeras för översyn av lokalerna bibliotek, fritidsgårdar och idrottshallar i stadsdelarna Tuna, Gammelstad, Centrum och Bergnäset.

Hertsö badhus öppnade i mars, och ytterligare satsningar inom badverksamheten är på gång: Pontusbadets entré håller på att fräschas upp och en ny badbrygga med hopptorn i Norra hamn planeras stå klar till sommaren 2025. I Råneå fortsätter utvecklingen av Medborgarhuset, där bland annat införandet av meröppet på biblioteket är en del av satsningen.

En förstudie för utveckling av Skärgårdsmuseet på Junkön pågår, med målet att ytterligare stärka Luleås attraktionskraft. Samtidigt fortsätter utvecklingen av Kulturgarantin, som från 2025 även omfattar gymnasieungdomar. Kulturgarantin inkluderar både kommunala och fristående skolor.

En särskild satsning på kulturupplevelser för unga har inletts, där ungdomars egna önskemål styr innehållet. Arbetet med att revidera både biblioteksplanen har påbörjats, och nämnden har haft en planeringsdag kring detta.

Samverkan med Bodens kommun fortsätter inom ramen för en gemensam anläggningsstrategi. En anläggningsinventering har genomförts och sammanställts i en rapport som presenterats för nämnden. Ett motsvarande arbete har inletts för Luleås kulturinstitutioner och mötesplatser, med målet att ta fram en strategi för hållbar utveckling och effektiv resursanvändning.

Flera större evenemang har genomförts under vintern:

- Schaatsen, den nederländska skridskotävlingen, arrangerades i februari tillsammans med det växande evenemanget Luleå On Ice.
- Sea Ice Marathon genomfördes i Södra hamn med fyra olika lopp, från 5 till 42 km, i samarbete med Schaatsen Grand Prix.

Under hösten fick Evenemangsservice i uppdrag att planera en ny sommarfestival, då tidigare avtal inte förlängdes. Den nya festivalen, Under Solen, kommer att äga rum den 10–12 juli 2025.

Slutligen har även utvecklingen av en ny mötesplats i Råneå Medborgarhus påbörjats, som en del av kommunens långsiktiga satsning på tillgängliga och inkluderande kulturmiljöer.

2 Måluppföljning

Kultur- och fritidsnämnden har under perioden tagit flera steg mot en mer jämlik och transparent bidragsfördelning. Arbetet med att omvandla driftsavtal till sökbara bidrag har påbörjats, och hälften av de berörda föreningarna har nu övergått till årliga verksamhetsbidrag. Inom "Ung i Luleå" har en ny struktur för bidrag (Fixa och Arra) implementerats.

Målet om minskad klimatpåverkan har till viss del uppnåtts genom att två biogasbilar ersatts med elbilar, även om inga arbetsfordon ännu bytts ut.

Inom området kulturell och kreativ bransch (KKB) pågår aktiviteter med flera välbesökta Minikulturkraft-evenemang som genomförts, och samverkan med lokala och regionala KKB-företag har lett till konkreta affärsmöjligheter.

Under perioden har flera insatser genomförts som tydligt bidrar till ökad social hållbarhet för barn och unga i Luleå. Projektet Bokstart har etablerats i hela kommunen och uppfyller målet om att stärka små barns språkutveckling genom samverkan mellan bibliotek, förskola och barnhälsovård. Projektet har god räckvidd och planeras att fortsätta med ytterligare finansiering.

Bibliotekens roll i totalförsvaret har stärkts genom presentationer, dialoger och samverkan med IT och säkerhetsfunktioner, vilket visar på ett aktivt arbete med att positionera biblioteken som samhällsviktig verksamhet.

Aktivitetshuset Kubben har utvecklats till en uppskattad mötesplats på Hertsön. Samarbetet mellan kommunen, Lulebo och Studieförbundet har lett till en hållbar struktur där verksamheten nu drivs vidare med fortsatt brett engagemang. Satsningen DOIT, i samarbete med Rädda Barnen, har varit särskilt framgångsrik i att skapa trygga och inkluderande aktiviteter för barn 9–12 år.

Även kulturverksamheten för barn och unga har haft god måluppfyllelse, med aktiviteter som Konstlabb/ung, fredagsmys och skolbesök som når ut till olika målgrupper, inklusive barn med NPF-diagnoser.

Målet att förenkla för externa arrangörer att genomföra evenemang i Luleå har i hög grad uppnåtts. En ny webbplats har lanserats via lulea.se med tydlig information om tillstånd, arenor, stöd och kontaktvägar. Detta skapar en samlad och tillgänglig ingång för arrangörer och stärker Luleås profil som evenemangsstad.

Arbetet med att öka avtalstrohet och klimatsmarta inköp har påbörjats. Fokus ligger på att stärka beställnings- och inköpsrutiner inom förvaltningen. Målet är ännu inte uppnått, men processen är igång.

Flera insatser har genomförts för att stärka Luleås besöksnäring. Luleå Turistcenter har inlett studiebesök och planerar nätverksträffar. Digitala verktyg som appen Visit Gammelstad har lanserats med god respons. Samverkan med lokala aktörer inför världsarvsjubileet 2026 är påbörjad. Arbetet bedöms ha hög måluppfyllelse, med konkreta resultat och långsiktig potential.

Flera initiativ har påbörjats för att möta framtida behov i ett växande Luleå. Arbetet med att utveckla en kulturfond har kommit långt, med ett brett nätverk av samarbetspartners och en ansökan om projektmedel inskickad. Även översynen av 1 %-konsten pågår, där riktlinjer och ansvarsfördelning ses över för att stärka konstens roll i samhällsbyggandet.

Meröppet på Råneå bibliotek har införts, och möjligheten att införa det även på stadsbiblioteket utreds. På Porsöns bibliotek har lokaler öppnats upp för föreningsdriven verksamhet, vilket stärker samverkan med civilsamhället. Den mobila fritidsgården On the Go har utvärderats inledningsvis, med en fördjupad analys planeras. Utvecklingen av Råneå Medborgarhus till en levande mötesplats har fått finansiering och en projektorganisation är på plats. Arbetet sker i nära samverkan med IFK Råneå och lokala aktörer.

Arbetet har påbörjats i samverkan mellan projektledare och GIS-enheten. Målet är att ta fram definitioner och en strategi för kulturmötesplatser. Ett nytt bokningssystem har införts och ett pilotprojekt för direktbokning planeras under 2025.

En nulägesanalys av anläggningar i Luleå och Boden har genomförts och presenterats för nämnden. Strategiarbetet fortsätter under året.

Sammanfattning ekonomi med prognos

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 4,8 miljoner kronor. Intäkter från bad, idrott och friluftsliv samt ej utbetalda bidrag till civilsamhället bidrar positivt, liksom ännu ej förbrukade medel för evenemang och tillfälligt stängda Tuna fritidsgård. Samtidigt uppstår underskott kopplat till det nyöppnade Hertsö badhus, extra fritidsledare, vakanta lokaler och ökade bevakningskostnader.

Prognos för helåret bedöms uppgå till ett underskott i förhållande till budget på -4,0 mkr vilket kan hänföras till högre kostnader för Hertsö badhus.

2.1 Prognos måluppfyllelse

Nämndsmål	Bedömning	Trend
Välfungerande vardag för alla		
Etablera En väg in gällande bidrag		↗
Etablera En väg in för evenemang		↗
Utveckla uppdraget evenemangslotsar		↗
Öka tillgänglighet till idrottslokaler genom digital utveckling		→
Mer Luleå för fler luleåbor		
Alla bidrag ska vara jämlika och transparenta		↗
Succesivt växla upp service och utbud för 100 000 invånare		↗
Kartläggning av mötesplatser/kulturmiljöer/kulturvärden med efterföljande strategi		↗
Utöka kunskapen hos civilsamhället inom barnkonventionen och jämställdhet		→
Luleå utvecklas som evenemangsstad		↗
Ta fram en anläggningsstrategi i samverkan med Bodens kommun		↗
Trygg i Luleå		
Genom våra mötesplatser och aktiviteter bidrar vi till social hållbarhet för barn och unga		↗
Klimatsmart och naturpositiv		
Minskad klimatpåverkan		↗
Hållbara inköp ska öka		→
Blomstrande näringsliv		
Stödja och möjliggöra utveckling av KKB (Kulturell, kreativ bransch)		↗
Stödja och möjliggöra utveckling av besöksnäringen		↗

2.2 Etablera En väg in gällande bidrag

En väg in gällande bidrag är etablerat inom Luleå kommun. Alla föreningar som söker bidrag gör det i ett digitalt ansökningsförfarande via lulea.se. Ansökningarna handläggs hos respektive förvaltning (kultur- och fritidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen, socialförvaltningen, arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen samt kommunstyrelseförvaltningen) inom kommunen. Under hösten har arbetet fokuserats på implementering av nytt boknings- och bidragssystem. Samverkan med Kundcenter i kommunen har utökats och innefattar, utöver stöd för rådgivning, vägledning och även registrering av nya föreningar. Arbetet med införandet är klart och målet anses vara uppfyllt.

2.3 Etablera En väg in för evenemang

I arbetet med att utveckla Luleå som evenemangsstad så är en av målsättningarna att attrahera externa arrangörer. Kultur- och fritidsnämnden har medel (evenemangspotten) för externa arrangörer att söka. Det ska vara lätt att kunna arrangera i Luleå.

Målet är att skapa en väg in för evenemang i kommunen och planerad aktivitet är att utveckla webben lulea.se. För arrangörer ska det finnas endast en kontaktväg in i kommunen för hanteringen av evenemang. Den gemensamma vägen in för evenemang är som dörren in för bidrag; lulea.se.

En ny webb är framtagen för de som vill arrangera evenemang i Luleå. Webben innehåller information om evenemangsstaden Luleå, att arrangera i Luleå, beskrivning av arenor och evenemangsplatser, söka tillstånd, stöd och bidrag och möten och kongresser. Vidare innehåller webben information och kontaktuppgifter till medarbetarna inom Evenemangsservice



2.4 Utveckla uppdraget evenemangslotsar

Se kommentar under målet Utveckla Luleå som evenemangsstad



2.5 Öka tillgänglighet till idrottslokaler genom digital utveckling

Processen för bokningsbara idrottslokaler håller på att utvecklas för att tillgängliggöra del av anläggningarna till direktbokning. Ett nytt boknings- och bidragssystem har anskaffats i december 2024 och arbete har påbörjats för att vidareutveckla systemets användning. Ett pilotprojekt för "direktboka" ska genomföras under 2025 vid vissa utvalda anläggningar.



2.6 Alla bidrag ska vara jämlika och transparenta

Sammanfattning

Fixa- och Arrapengar inom Ung i Luleå har fortsatt handläggas enligt ny struktur och könsfördelningen totalt för Arra- och Fixapengar är 67% killar och 33% tjejer. När det gäller arbetet med övergång från avtal och tjänster till sökbara bidrag finns inga avtal som kan göras om till bidrag under årets första månader beroende på avtals- och uppsägningstider.

Fixa och Arrapengar, Ung i Luleå

Ung i Luleå har tagit fram en ny struktur och riktlinjer för fria sökbara medel till ungas fritid enligt uppdrag från nämnden. I den nya strukturen delas PeKA (Pengar till Kreativa Arrangemang) upp i två olika potter – dessa går under Ung kultur med namnen Fixa och Arra. Fördelningen av medlen Fixa och Arra jan-april är enligt följande. Fixa har beviljats med en total summa på 42 494 kr. Av de ansökande är 71% killar och 29% tjejer. Fixa har sökts till en bred variation av aktiviteter: sportturneringar, pyjasmys, inköp av Nintendo Switch och spel, pimpling, biobesök, måltider, spakväll, trampolincenter, melodifestivalkväll och bowling. Arra har beviljats med en total summa på 70 825 kr. Av de sökande är 50% killar och 50%

tjejer. Arra har sökts till spelning på Navet, Nagelkväll, resa till Boda Borg. Totalt har 38% av årsbudgeten nyttjats och fördelningen av sökande är 67% killar och 33% tjejer. Arbetet med att vidareutveckla konceptet Ung Kultur har precis startat.

Från avtal och tjänster till bidrag

Kultur- och fritidsförvaltningen har uppdraget att allt stöd och bidrag till föreningslivet ska vara jämlikt och transparent. Det medför att föreningar som idag har avtal om tjänster med förvaltningen ska övergå till att vara årligt sökbara bidrag för drift och verksamhet.

Totalt handlar det om ett femtontal föreningar vars avtal sträcker sig mellan 12-36 månader. Kultur- och fritidsförvaltningen har uppnått att hälften av föreningarna som tidigare hade avtal med kommunen numera söker årligt drift- och/eller verksamhetsbidrag. RF/SISU Norrbotten är den senaste föreningen som tidigare haft avtal med kommunen men som nu erhåller ett årligt verksamhetsbidrag. Målet bedöms uppnått trots att alla föreningar med tidigare avtal om tjänster ännu inte är fullt ut genomarbetade vilket har att göra med avtalsperioder och uppsägningstider för avtalen.



2.7 Succesivt växla upp service och utbud för 100 000 invånare

Planerade aktiviteter under året för att göra en förflyttning mot målet är att

- Säkerställa att 1% konsten kommer med tidigt i ny/ombyggnationer
- Följa upp konceptet Kulturfonden
- Utveckla en mötesplats i Råneå medborgarhus
- Undersöka möjligheten till Meröppet på stadsbiblioteket
- Införa meröppet på biblioteket i Råneå
- utveckla samarbetet med externa aktörer på Porsöns bibliotek
- Utvärdera verksamheten "Mobil fritidsgård - On The Go" som möter unga där det inte finns fritidsgårdar.

Sammanfattning

Processen för den konstnärliga gestaltningen, 1%-konsten, håller på att ses över för att förbättras som ett viktigt inslag i samhällsbyggnadsutvecklingen och beslut inväntas om vilken nämnd som ska ansvara för den offentliga konsten. Externa medel söks för att utveckla en kulturfond kopplat till näringslivet och flertalet samarbetspartners är klara. Utveckling av en mötesplats i Råneå medborgarhus pågår där externa medel erhållits för ändamålet. Meröppet i Råneå bibliotek är infört. Aktiviteter för att växla upp service och utbud för fler invånare pågår och är påbörjade.

Utveckling av processen för konstnärlig gestaltning, 1%-konst

Processen för den konstnärliga gestaltningen, 1%-konsten, håller på att ses över för att förbättras som ett viktigt inslag i samhällsbyggnadsutvecklingen. Konstpolicy och riktlinje ska revideras, beslut inväntas om vilken nämnd som ska ansvara för den offentliga konsten samt att budget fördelas. I nästa steg kan projekt för offentlig konst planeras enligt ny rutin och att den offentliga konsten kommer med tidigare i planeringsprocessen.

Utveckling av kulturfond

Under 2025 fortsätter uppdraget att utveckla en modell för en kulturfond. Projektledaren för kultur, näringsliv och offentlig sektor jobbar med uppdraget att söka medel för att genomföra en pilot för Kulturfond med start 2026 och tre år framåt. Färdiga samarbetspartners hittills i projektet är Luleå Näringsliv, Luleå tekniska universitet, LTU Business, Företagarna Norrbotten, Företagarna Luleå, Brakeley Nordic, SSAB, Kilen Art Group, Dansinitiativet, BD POP, Filmpool Nord, Kulturföreningen Ebeneser, Region Norrbotten, Luleå Kommun, TROMB, LKAB, Lulebo, Fastighetsägarna. Ansökan om projektmedel görs hos Swedish Metals & Minerals som är ett av fem program inom Impact Innovation – Sveriges stora innovationssatsning för att tackla vår tids och framtidens utmaningar. Satsningen är initierad av Energimyndigheten, Formas och Vinnova.

Utveckling av en mötesplats i Råneå medborgarhus

Medborgarhuset i Råneå står för närvarande delvis outnyttjade och kommunen har i uppdrag att fylla huset med aktiviteter utifrån civilsamhällets och näringslivets behov. I dialoger med civilsamhället under åren 2023-2024 framgår önskemål om att utveckla

Medborgarhuset till att bli ett mer "levande" hus och att det finns en blandning av hyresgäster. En utveckling av medborgarhuset skulle ge ett stort symbolvärde som kommer till nytta för hela bygden och en utvecklad mötesplats skapar en enklare och mer hållbar vardag för personer som är boende och verksamma i Råneå med omnejd.

Kultur- och fritidsnämnden har i en ansökan till kommunstyrelsen ansökt om finansiering för projektet "Utveckla Medborgarhuset i Råneå till en levande mötesplats". Syftet med projektet är att skapa en mer levande mötesplats genom att erbjuda företag och civilsamhället en central och attraktiv plats med behovsanpassat innehåll. Kommunstyrelsens arbetsutskott har beviljat medel till projektet mellan 2025-2027.

Kultur- och fritidsförvaltningen har utsett en styrgrupp och en projektledare från förvaltningen. Arbetet kommer att ske i samverkan med IFK Råneå som samarbetspartner och föreningen kommer att delta med en medarbetare i projektgruppen. IFK Råneå kommer i huvudsak att arbeta med att utveckla nätverk samt planera, genomföra och samordna aktiviteter och evenemang. Intressenter som områdesgruppen, nätverk, föreningar och företag kommer att involveras.

Införande av meröppet i Råneå bibliotek

Meröppet på biblioteken är en populär och uppskattad service. Under 2025 har Råneå bibliotek infört meröppet och möjligheten att även stadsbiblioteket kan erbjuda meröppet håller på att ses över.

Möjlighet att arrangera i Porsö biblioteks lokalytor

Porsös bibliotek har under tre år arbetat med ett koncept att öppna upp för att föreningar, organisationer med flera kan boka del av biblioteket för att genomföra aktiviteter. Avtal och informationstexter har setts över och reviderats utifrån behov. Erbjudandet om att låna bibliotekets lokaler har marknadsförts. För att utveckla samarbete och nätverk med nyckelpersoner i föreningar och organisationer aktiva på Porsön är ett möte inplanerat med en aktör (Rädda barnen) som har ett projekt på gång på Porsön.

Utveckling av mobil fritidsgårdsverksamhet On the Go

On the Go är nämndens nyaste form av fritidsgård och det är dags att utvärdera den. En första sammanställning har gjorts och presenteras för nämnden i maj, en mer fördjupad utvärdering görs senare under året

2.8 Kartläggning av mötesplatser/kulturmiljöer/kulturvärden med efterföljande strategi

Förslag till definitioner av mötesplatser/kulturmiljöer och kulturvärden har tagits fram. Med utgångspunkt i kultur- och fritidsnämndens reglemente, rapporten Kulturens plats i framtidens Luleå, samt kommunens kultur- och idrottspolitiska program ska aktuella mötesplatser/kulturmiljöer och kulturvärden sammanställas. En strategi för behov av kulturmötesplatser ska därefter tas fram.

Projektledaren för Kultur & Näringsliv och enhetschef för Konst, scen och möten har påbörjat kartläggningen tillsammans med GIS.

2.9 Utöka kunskapen hos civilsamhället inom barnkonventionen och jämställdhet

Målområdet har funnits en tid men ännu inte påbörjats då kultur- och fritidsförvaltningen inte hittat ett lämpligt sätt för att bedriva utbildningar för civilsamhället inom Barnkonventionen och jämställdhet. Ambitionen från förvaltningen är att utbildningarna ska vara digitala och att en bekräftelse om genomförd utbildning ska ges till handläggarna för vidare hantering av en bidragsansökan. Det är en förutsättning om kravet att genomgå en utbildning ska vara ett kriterium för att kunna söka bidrag från Luleå kommun. Initialt planeras att minst en styrelsemedlem i föreningen ska genomföra dessa utbildningar.

Det är möjligt att skapa e-utbildningar även för externa deltagare. Arbetet med att ta fram utbildningarna kan därmed påbörjas under hösten.



2.10 Luleå utvecklas som evenemangsstad

Sammanfattning

Aktiviteter som genomförts är omhändertagande av den förstudie som genomfördes 2023. Ytterligare resurser för en projektledartjänst har tillförts Evenemangsservice. Ny sommarfestival som heter Under solen ska genomföras vilken ersätter tidigare sommarfestival.

Luleå utvecklas som evenemangsstad

Aktiviteter som pågått sedan 2023 är genomförande av en förstudie för att åstadkomma en samlad evenemangsservice samt fortsätta möjliggöra för arrangörer som genomför evenemang i kommunen. Flera av aktiviteterna är långsiktiga arbeten som kommer att sträcka sig under flera år men flertalet påbörjade projekt och aktiviteter leder redan nu till en viktig förflyttning mot att utveckla Luleå som evenemangsstad. Luleå kommun vill skapa förutsättningar för att göra kommunen ännu bättre som evenemangsstad och med det förlängda målet att Luleå ska bli en kommun man vill besöka och bo i. Ytterligare steg på vägen med att formera evenemangsservice är gjorda.

Förstudien har slutrapporterats under våren 2024 och ytterligare resurser har avsatts till verksamheten. Evenemangsservice kärngrupp är organiserad under kultur-och fritidsförvaltningen och består av programansvarig, projektledare, säljare, evenemangslots samt ansvarig chef. Uppdraget som evenemangslots har varit sårbart då alltmer tid viks för projektledning av kommunens egna arrangemang men kan nu etableras genom att personella resurser har tillförts Evenemangsservice. Rekryteringen av projektledare är genomförd och anställningen påbörjades i början av maj.

Under hösten fick Evenemangsservice uppdraget att påbörja planeringen av en ny sommarfestival då avtalet med tidigare arrangörer inte förlängdes. Planeringen pågår och sommarfestivalen har fått namnet Under Solen och ska genomföras mellan 10-12 juli.

I mitten av februari genomfördes Sea ice Marathon. En löpartävling arrangerad av Schaatsen Grand Prix och med fyra olika lopp från 5 km till 42 km. Arrangemanget genomfördes på isen i Södra hamn.

Luleå On Ice har genomförts under tre dagar i slutet av februari och är ett arrangemang som lockar tusentals besökare. I samband med arrangemanget genomfördes de nederländska skridskotävlingarna

2.11 Ta fram en anläggningsstrategi i samverkan med Bodens kommun

Målet att ta fram och utveckla en anläggningsstrategi är ett större arbete som pågår under hela planeringsperioden. Tillsammans med Bodens kommun har beslut fattats om att genomföra en kartläggning av nuvarande idrottsanläggningar i Luleå och Boden.

Riksidrottsförbundet och SISU Idrottsutbildarna (RF-SISU) har genomfört en nulägesanalys på de idrottsanläggningar, både kommunala och föreningsägda, som finns i respektive kommun. Inventeringen kommer att ligga till grund för en gemensam anläggningsstrategi. I denna strategi ska nya behov och önskemål som kan medföras av den omställning som regionen står inför tas i beaktande. Resultatet av nulägesanalysen har sammanställts i en rapport och presenterats för nämnden i mars. Ett möte mellan kommunerna och RF/SISU för fortsatt planering kommer att genomföras innan sommaren.

Målsättningen är att en gemensam anläggningsstrategi ska vara framtagen för beslut innan årets slut.

2.12 Genom våra mötesplatser och aktiviteter bidrar vi till social hållbarhet för barn och unga

Aktiviteter som planeras för att göra förflyttning mot målet är:

- Följa den nationella utvecklingen av bibliotekens roll i totalförsvaret, fortsätta med intern kompetensutveckling och jobba med biblioteken som samhällsviktig verksamhet i Luleå kommun.
- Redovisa och synliggöra på olika sätt internt och externt kultur- och fritidsnämndens verksamhet för barn och unga.

- Utveckla Bokstart i Luleå kommun, samverkan mellan förskola, bibliotek och barnhälsovård.
- Genom projektmedel och samverkan med föreningslivet utveckla Råneå Medborgarhus
- Utöka samverkan för att utveckla mötesplatsen Kubben på Hertsön

Sammanfattning

Både projekt Bokstart och Aktivitetshuset Kubben har utvecklats i linje med uppsatta mål. Bokstart har etablerats i hela kommunen med stärkt samverkan och god räckvidd till målgruppen, medan biblioteken tagit viktiga steg i sitt arbete med beredskap och samhällsviktig funktion. Kubben har blivit en uppskattad mötesplats på Hertsön, där samverkan mellan aktörer lett till en hållbar verksamhet. Särskilt framgångsrika är insatserna för barn och unga, där aktiviteter som DOIT och Konstlabb/ung bidragit till ökad trygghet, delaktighet och jämlikhet.

Bokstart och små barns språkutveckling

Sedan 2024 driver Luleå kommun ett projekt, Bokstart, som syftar till att stärka vårdnadshavare till barn 0–3 år i deras roll för barnens språk- och läsutveckling. Projektet startade som ett pilotprojekt i Gammelstad med stöd från Kulturrådet och har nu utökats till hela kommunen med en projektledare på 40 % och en arbetsgrupp från bibliotek, förskola och barnhälsovård (BHV).

Projektet fokuserar på att:

- Stärka samverkan mellan bibliotek, förskola och BHV
- Sprida kunskap om små barns språkutveckling
- Nå ut till vårdnadshavare och andra viktiga vuxna

Biblioteken delar material med BHV och förskolor, och fortbildning planeras till hösten. Ansökan om inköpsstöd till medier och kapprumsbibliotek är inskickad. All dokumentation samlas i ett gemensamt Teams.

En ny ansökan för projektår 2 (2026) ska skickas in efter sommaren.

Bibliotekens roll i totalförsvaret

Biblioteken i Luleå arbetar aktivt med sin roll som samhällsviktig verksamhet och följer den nationella utvecklingen kring bibliotekens roll i totalförsvaret. Bland annat:

- Presentation om beredskapsplaner hölls för regionala biblioteksverksamheter i januari.
- Dialog med IT-avdelningen har inletts om konsekvenser vid nätverksavbrott.
- Information har delats med Kultur- och fritidsnämnden samt kontoret för säkerhet och beredskap om bibliotekens roll och trygghetspunkter.
- Ett planerat möte med Biblioteksförningens expertnätverk sköts upp.

Barn och ungas kultur

Biblioteket och konsthallen erbjuder flera uppskattade aktiviteter för barn och unga, t.ex. Barnsöndagar, fredagsmys, babymålning, skolbesök och Konstlabb/ung. Konstlabb/ung har blivit en viktig mötesplats, särskilt för unga med NPF-diagnoser.

Aktivitetshuset Kubben – en växande mötesplats på Hertsön

Kubben är en levande mötesplats på Hertsön i Luleå, där kultur, folkbildning, föreningsliv och social gemenskap möts. Under hösten 2023 inleddes ett trepartssamarbete mellan Lulebo, Kultur- och fritidsförvaltningen och Studieförbundet för att utveckla denna nya sociala knutpunkt.

Efter 1,5 års samverkan lämnar Studieförbundet sin roll som huvudman den 31 maj 2025. Verksamheten tas då över av Lulebo och Kultur- och fritidsförvaltningen, medan Studieförbundet fortsätter som en av flera aktörer i huset.

En särskilt uppskattad aktivitet är DOIT, ett samarbete mellan kommunen och Rädda Barnen, som riktar sig till barn 9–12 år. Syftet är att skapa trygga mötesplatser där kultur och idrott främjar jämlikhet och hälsa.

Kubben finansieras bland annat genom Luleå kommuns sociala investeringsmedel och fortsätter utvecklas som en viktig plats för gemenskap och delaktighet

2.13 Minskad klimatpåverkan

Målet handlar om att se över nämndens fordonspark och om möjligt ersätta fordon med mer klimatsmarta alternativ.

Under perioden har två biogasdrivna personbilar ersatts av eldrivna bilar. Däremot har inga arbetsfordon bytts ut mot mer miljövänliga alternativ

2.14 Hållbara inköp ska öka

Genom hållbara inköp och ökad avtalstrohet ökar möjligheterna till att vara klimatsmart. Ett arbete startar upp inom förvaltningen vilken syftar till att öka inköps- och beställningsrutiner som ökar avtalstrohet.

2.15 Stödja och möjliggöra utveckling av KKB (Kulturell, kreativ bransch)

Planerade aktiviteter för att uppnå målet är:

- samverka med projektet "Kulturens roll i framtidens Luleå" vid Näringslivskontoret där flera "Minikulturkraft" workshops genomförs under 2025.
- undersöka möjligheter att samarbeta med lokala KKB-aktörer i program och evenemang.
- se över möjlighet att säsongvis hyra ut lokaler på Friluftsmuseet Hägnan.

Samverkan med näringslivet för kulturens utveckling

Flera Minikulturkraft-evenemang har genomförts med god uppslutning. Det första evenemanget blev snabbt fullbokat, vilket ledde till att två tillfällen arrangerades.

Övriga evenemang har också varit välbesökta:

- Del 1: 13 & 19 feb – Social innovation med kulturen i centrum
- Del 2: 24 mars – Workshop: Stärkt samarbete mellan kultur och näringsliv i stadskärnan
- Del 3: 25 mars – Kulturens roll för stadens attraktivitet
- Del 4: 3 april – Kultur av unga för unga

Undersöka möjligheter att samarbeta med lokala KKB-aktörer i program och evenemang

Butikssortimentet på Visitor Center och i lanthandeln på friluftsmuseet Hägnan har vidareutvecklats i samarbete med lokala och regionala KKB-företag. Spontana besök hos aktörer i närområdet har genomförts för att bygga relationer och möjliggöra informationsutbyte. KKB-företag har även hyrt lokaler och anlitats inom programverksamheten, exempelvis till Dans på Hägnan. Dessa insatser har skapat konkreta affärsmöjligheter och stärkt den kulturella och kreativa sektorns närvaro i verksamheten



2.16 Stödja och möjliggöra utveckling av besöksnäringen

Planerade aktiviteter för Luleå Turistcenter

- fortsätta med studiebesök hos företag för att fungera som bollplank och rådgivare samt stärka turistcentrets roll som länk mellan företag och besökare.
- kommunicera möjligheten till studiebesök och dialog för att dela insikter och utveckla samarbeten.
- genomföra en undersökning för att identifiera företagens behov av stöd och forum för samarbete.

-anordna säsongsvisa träffar där företag kan dela erfarenheter och kunskap med varandra och med turistcentret.

Planerade aktiviteter för Visitor Center och Friluftsmuseet Hägnan

- genomföra regelbundna träffar och besöka företag och aktörer i Gammelstad för att främja dialog och samarbete.
- bjuda in aktörer till visningsdagar och guidade turer för att skapa synlighet och utbyte av kunskap.
- delta i relevanta nätverk och arenor för att stärka relationerna med näringslivet och bidra till gemensam utveckling.

Studiebesök hos företag och säsongsträffar

Under perioden har flera insatser genomförts för att stärka Luleås besöksnäring. Luleå Turistcenter har påbörjat en serie studiebesök hos företag inom besöksnäringen och planerar en säsongsträff den 5 juni i samarbete med Näringslivskontoret och Luleå Näringsliv. Ett digitalt introduktionsmaterial om sommarens utbud håller på att tas fram för att nå fler inom branschen. En behovsanalys ska också genomföras för att bättre förstå företagens önskemål om stöd och samarbetsformer.

Gammelstad Visitor Center och Friluftsmuseet Hägnan bidrar löpande med upptaktsmöten, deltar i nätverk och tar emot visningsresor, vilket stärker relationerna till både lokala aktörer och regionala samarbetspartners.

Utveckling kommunikation

Utvecklingen av besökskommunikationen har fortsatt. Arbetet med att ta fram en ny webblösning för Visit Luleå har pausats i väntan på beslut, men behovet av en modern och inspirerande plattform kvarstår. Parallellt fortsätter utvecklingen av Gammelstads webbsida och den nya appen Visit Gammelstad, som lanserats med gott mottagande – över 370 nedladdningar och positiv användarfeedback har noterats. Arbetet med att utveckla innehåll och AR-funktioner pågår.

Inför firandet av världsarvsjubileet 2026 har planering och samverkan inletts. Två evenemangshelger är planerade, och vi samordnar med lokala aktörer för att skapa ett starkt helårsutbud. Kommunikation kring jubileet planeras i flera kanaler, inklusive

Vårt Luleå. Jubileet ska även bli en plattform för att lyfta KKB-företag och främja nya samarbeten.

Genom samlade insatser inom samverkan med aktörer, utveckling av digitala verktyg och planering av större evenemang skapar vi konkreta förutsättningar för att stärka och möjliggöra en långsiktig utveckling av besöksnäringen i Luleå.

2.17 Utredningsuppdrag

Öka skolbibliotekens tillgänglighet genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen

Luleå kommun ska revidera sin biblioteksplan för 2026–2030 där kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken, medan barn- och utbildningsnämnden och arbetsmarknads- och gymnasienämnden ansvarar för skolbiblioteken.

En lagändring från 1 juli 2025 skärper kraven på skolbibliotek – de ska finnas på varje skolenhet, vara bemannade och integrerade i undervisningen. Omvärldsbevakning har gjorts hur andra kommuner jobbar med frågan, exempel finns från både Kiruna kommun och Skellefteå kommun som jobbat med att utreda frågan. Det finns behov av att göra en kartläggning av nuläget i Luleå kommun för att kunna ta fram en gemensam utvecklingsplan. Barn- och utbildningsnämnden har huvudansvar för utredningsuppdraget.

Införa en kulturgaranti för alla barn i Luleå genom samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen

Införande av Kulturgarantin är politiskt beslutad och från och med 2025 utökat att även innefatta gymnasieleverna. Under första kvartalet har kulturaktiviteter genomförts såsom teater Hajar du på Norrbottensteatern där 610 barn deltagit, musikevenemang med Electric Banana Big Band genomfört at Norrbottensmusiken för 690 deltagande elever. Andra aktiviteter har varit På äventyr i Gammelstad! av Hägnan och Visitor Center för 253 elever, Herr Klex akademi av Riksteatern, i samarbete med Luleå Riksteaterförening (182 elever), visning och skapande workshop

i Konsthallen (106 elever). Utställning och workshop har genomförts på Slöjd- och formcenter som handlat om "Laga, vårda, reparera" med 93 deltagande elever.

Totalt har 1 934 barn/elever fått sin kulturupplevelse under första kvartalet.

Mer kultur och upplevelser för unga – efter ungas önskemål

Flertalet kultur- och upplevelser för unga har genomförts. På Hertsöns bibliotek samverkar man med DOIT-projektet. Bokcafé-aktivitet med olika teman för mellanstadiet planerades i början av året till en gång i månaden. Första tillfället (tema manga och serier) kom det endast två barn vilket gav upphov till reflektioner kring fel dag, fel tid, för lite info?

Biblioteksverksamheten på Hertsön har haft ett flertal aktiviteter för barn och unga under perioden. Dikt och pysselworkshop på alla hjärtans dag (24 barn). Under tre veckor ställde Gymnasieskolans teknik- och byggelever ut deras designprojekt för en ny busskur och biblioteksbesökare kunde rösta på sin favorit. Under sportlovets firades Pippi Långstrump 80 år med födelsedagskalas och Sportlovsspelen med Polarbibblo. Kostymkläder, Pippihus, peruker och gymnastikredskap lånades in från en rad samarbetspartners. Hertsö badhus invigdes 1 mars och ett nytt samarbete påbörjades kallat "bok och bad". En bokhylla med bilderböcker kopplade till bad och simning finns på plats i badhuset och en testperiod med att låna ut badbiljetter är påbörjad. Två persiska högtider har uppmärksammats på biblioteket; Nowruz (persiska nyåret) och Chaharshanbe Suri (eldfesten). Besökare fick bland annat gå tipsrunda, delta på sagostund på persiska, testa greenscreen och få en inblick i persiska traditioner och högtider.

Information om den extra budget för fler aktiviteter och arrangemang mot målgruppen (13-25 år) har gått ut och spridits i verksamheten bland medarbetare. För varje biblioteksenhet inklusive bokbussarna innebär det 35 000 sek extra i programanslag för att genomföra aktiviteter mot målgrupp 13-25 år. Planering och tankearbete är påbörjat, både för större gemensamma insatser men även för mindre evenemang av olika slag på ett bibliotek.

Inom Ung i Luleås verksamhet finns det pågående projektet Med egna ord år 2 där det finns idéer om aktiviteter för målgruppen. Planering för aktiviteter under Prideveckan och Bok och Bild pågår.

På friluftsmuseet Hägnan utveckling av utbud utifrån ungas perspektiv genomförts. En kontakt har etablerats med fritidsgården i Gammelstad, vilket resulterade i en gemensam aktivitet för ungdomar under sportlovet. Skriftlig och muntlig feedback från elever och lärare som deltagit i våra skolprogram har samlats in vilket ger ett viktigt underlag för vidare utveckling.

En enkät till ferieungdomarna vid Friluftsmuseet Hägnan och Gammelstad Visitor Center planeras, och resultatet kommer att analyseras under hösten. Inför sommaren planeras att involvera ferieungdomar i utvecklingen av både det framtida Skärgårdsmuseet på Junkön och en eventuell digital skärgårdsapp, så att dessa satsningar möter ungas intressen. En ny pysselbok för barn håller på att förberedas vilken ska delas ut i skärgården för att på ett lekfullt sätt väcka nyfikenhet hos yngre barn.

Genom dessa insatser stärks ungas inflytande i verksamheten och breddar kulturutbudet för målgruppen.

3 Ekonomisk redovisning

3.1 Driftsredovisning med prognos för helår

(mkr)	Utfall jan-apr 2025	Utfall jan-apr 2024	Prognos helår 2025
Nettokostnader	126,9	119,5	399,3
Kommunbidrag	131,8	123,5	395,3
Resultat	4,8	4,0	-4,0

3.1.1 Kommentar till driftsredovisningen

Kommentar utfall

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 4,8 mkr.

Intäkter från bad-, idrotts- och friluftsanläggningar bidrar till ett överskott på 1,1 mkr. Badavgifter och spåravgifter betalas i huvudsak genom säsongskort varför intäkterna flyter in tidigt under året. Nya badhuset på Hertsön har öppnat i mars och verksamheten redovisar ett underskott på -1,4 mkr till och med april månad. Underskottet beror på att det saknas budget för del av hyran, personal och övrig drift. Arbete med att bygga upp verksamheten bl a rekryteringar pågår. Det totala behovet av driftsbudget för Hertsö badhus ska tas fram under året.

Bidrag för turbåtstrafiken utbetalas under sommar- och höstperioden och redovisar därför ett överskott under de första fyra månaderna på 1,7 mkr.

Extra fritidsledare har anställts som en åtgärd för att stärka tryggheten på fritidsgårdarna vilket orsakar ett underskott på -0,9 mkr. Fritidsgården på Tuna är nedstängd i avvaktan på en ny lösning på fritidsgård och överskottet som uppstår (0,4 mkr) bidrar till att finansiera del av den extra bemanningen på fritidsgårdarna. Andra våningen i lokalen Navet står outhyrt sedan föregående år och i avvaktan på att en ny hyresgäst kan flytta in uppstår ett underskott på -0,3 mkr.

Ökade kostnader för bevakning i Kulturens hus och Luleå Energi Arena orsakar ett underskott på -0,6 mkr. Kultur- och fritidsbidrag som ännu ej betalats ut leder till ett överskott på 3,8 mkr och evenemang som genomförs under sommaren och hösten skapar ett överskott på 0,4 mkr. I övrigt har nämnden ett överskott på 0,6 mkr vilket kommer från övriga driftskostnader.

Kommentar prognos

Prognosen för helåret bedöms uppgå till ett underskott på -4,0 mkr. En översiktlig prognos för Hertsö badhus uppgår till ett underskott på -4,2 mkr vilket kommer från högre lokalhyra, personalkostnader och övrig drift i förhållande till budgeten. Kostnader för ökad bevakning i Kulturens hus och Luleå Energi Arena genererar ett underskott på -1,3 mkr på helåret.

Budgettillskott har erhållits för genomförande av Melodifestivalen i februari. Del av kostnaderna (0,5 mkr) redovisades under 2024 för planering och förarbete.

Motsvarande överskott uppstår därför på 2025. Gamla Folkets hus Blackis har genomgått en omfattande renovering sedan föregående år och beräknas öppna vid halvårsskiftet. Överskott på budget för del av lokalhyran bedöms därför uppgå till ca 0,8 mkr.

Lönekostnader för extra fritidsledare prognostiseras till -1,1 mkr vilket till del täcks upp av överskott från Tuna fritidsgård vilket är stängt inför att en ny lösning för fritidsgård har utarbetats (+1,1 mkr). Del av lokalen Navet, mötesplats för unga står outhyrt sedan Luleå Business Region lämnade lokalen vid årsskiftet. Om inte lokalytan kan hyras ut uppgår hyresbortfallet till -0,8 mkr. I övrigt väntas ett överskott på intäkter från hallhyror på ca 1,0 mkr.

3.2 Investeringsredovisning med prognos för helår

(mkr)	Utfall jan-apr 2025	Utfall jan-apr 2024	Prognos helår 2025
Nettokostnader	4,1	0,6	-27,2
Kommunbidrag	8,1	5,6	24,3
Total summa	4,0	5,0	-2,9

3.2.1 Kommentar till investeringsredovisningen

Kommentar utfall

Utfall för investeringsredovisningen till och med april uppgår till 4,1 mkr med en avvikelse på +4,0 mkr i förhållande till periodens budget. Bl a pågår fortsatt renovering av Hägnans byggnader (0,2 mkr), kvarvarande verksamhetsinvesteringar till Hertsö badhus (0,3 mkr) och ombyggnad av entré i Kulturens hus (1,2 mkr). Investeringar i skärgården har genomförts med bl a hamnarbeten på Junkön (0,8 mkr) och en miljöbrygga för att underlätta hantering av avfall. Investeringen på 0,9 mkr finansieras till huvuddelen av externa bidrag från Länsstyrelsen. I övrigt finns diverse mindre investeringar motsvarande 0,7 mkr.

Kommentar prognos

Budget för investering i omklädningsrum på Örnäsets IP planeras föras över till Infrastruktur- och servicenämnden (beräkning 3 mkr). Budget för omklädningsrummen fanns år 2023 och nyttjades inte då investeringen inte påbörjats. Överföring av budget medför därmed ett underskott.

Kvarvarande arbeten i entrén i Kulturens hus leder till ett prognostiserat underskott på -2,0 mkr då total budget för projektet fanns under föregående år.

Det finns tillkommande investeringsbehov under året. Tälthallen som idrottsyta på Hertsön tas ner och byggnation av ny sporthall påbörjas. För att Hertsöskolan istället ska kunna nyttja Kronanhallen vid skolundervisning samtidigt som föreningar ska nyttja ytan finns behov av att göra hallen tvådelad genom att investera i en ridåvägg. Investeringen uppgår till 0,6 mkr.

Uppdatering av Pontusbadets entré pågår bland annat nya möbler vilka kommer att uppgå till 0,6 mkr. Arcushallen har en lokal som behöver anpassas för funktionsnedsatta vilket beräknas uppgå till 3 mkr. Investeringsbudget för verksamhetsanpassningen kommer att flyttas över till infrastruktur- och servicenämnden.

Byte av ventilation i byggnaden café Fägnan behöver göras och investeringen uppgår till 0,3 mkr. Det finns även behov av åtgärder i Kulturens hus där en är byte av armaturen till bokhyllorna på stadsbiblioteket (0,2 mkr) och en annan är byte av innertak på de offentliga toaletterna (0,3 mkr).

Totalt prognostiseras investeringsredovisningen till 27,3 mkr vilket orsakar ett underskott jämfört med budget på -2,9 mkr.

4 Uppföljning av internkontroll

4.1 Hantera administration och juridik

4.1.1 Valfärdsbrottslighet

Valfärdsbrottslighet är ett hot mot demokratin och därmed allas problem. Valfärdsbrottslighet är när en extern aktör – enskild eller juridisk person – otillbörligen utnyttjar kommunkoncernens medel för egen vinning. Det kan vara fråga om bidragsbrott, bedrägerier mot välfärdssystemen eller bedrägerier i samband med den upphandling kommunkoncernen gör. Det kan till exempel handla om att enskilda personer, som genom att lämna felaktiga uppgifter, beviljas bistånd eller bidrag som de inte har rätt till eller brott som begås av företag eller föreningar inom ramen för kommunala upphandlingar eller genom föreningsbidrag eller avtal om Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Det kan också handla om organiserad brottslighet. Det berör många olika verksamheter i kommunen och tar olika uttryck. Sveriges kommuner och regioner (SKR) ger en mängd exempel från ekonomiskt bistånd, bostadsanpassning, anhörganställning, LSS, särskilt boende, hemtjänst, färdtjänst, förskola, hem för vård och boende (HVB), personlig assistans, särskilda boenden, korttidsvård, parkeringstillstånd, föreningsbidrag, bygglov, alkoholtillstånd, hyreskontrakt, markrättigheter samt bygg- och exploateringsverksamhet. Riskerna kan vara ekonomiska förluster, avbrott i verksamheten eller minskat förtroende för kommunen. Även risker för otillåten påverkan och korruption finns.

Kommunövergripande riskbedömning visar på att risken är sannolikt att det ska inträffa (4) och konsekvensen är kännbar (3) vilket resulterar i ett riskvärde på 12, dvs kritisk.

Uppföljning

Kultur- och fritidsförvaltningen har genomfört stickprovskontroll av ett antal föreningar. Granskningens syfte har varit att säkerställa att bokföringen är korrekt upprättad, för att säkerställa en korrekt och transparent hantering av bidragsansökningar samt för att minska risken för eventuella oegentligheter. Granskningen har baserats på föreningarnas huvudböcker mellan åren 2021-2023, balans- och resultatrapport från bokföringssystemet samt sammanställning från Skatteverket gällande löner, skatt och sociala avgifter. Vid tiden för delårsrapporten är

granskningen ännu inte slutförd. Som stöd i granskningen inhämtar förvaltningen juridisk kompetens samt dialoger med SKR, Sveriges kommuner och regioner.

Alla förvaltningar och nämnder i kommunen som fördelar bidrag till civilsamhället följer de övergripande riktlinjerna. För att bli en bidragsberättigad förening måste man uppfylla de allmänna punkterna i riktlinjerna. Vilket innebär att föreningarna måste skicka in verksamhetsberättelse, signerat årsmötesprotokoll, årsbokslut, signerad revisionsberättelse samt föreningens stadgar. Riktlinjerna kommer att revideras i närtid.

4.2 Kontrollera att övergripande riktlinjer för bidrag samt bidragskriterier följs

Kommunen har beslutat om övergripande riktlinjer samt kriterier för bidrag för att skapa en så jämlik och rättvis fördelning av bidrag till föreningar som möjligt. För att säkerställa att riktlinjerna och kriterierna följs har beslutats att området ska ingå i internkontrollplan 2025.

Uppföljning

Alla förvaltningar och nämnder i kommunen som fördelar bidrag till civilsamhället följer de övergripande riktlinjerna. För att bli en bidragsberättigad förening måste man uppfylla de allmänna punkterna i riktlinjerna. Vilket innebär att föreningarna måste skicka in verksamhetsberättelse, signerat årsmötesprotokoll, årsbokslut, signerad revisionsberättelse samt föreningens stadgar. Riktlinjerna kommer att revideras i närtid.



§ 47

Kriterier, evenemangsstöd

Ärendenr 2025/235-3.6.1.3

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskotts förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla kriterier för evenemangsstöd enligt bilaga evenemangsstöd kriterier Hid: 2025.1057.
2. Kriterierna gäller från och med 2025-08-01.
3. Beslutet ersätter därmed tidigare kulturbidrag och evenemangspott.
4. Kultur- och fritidsförvaltningen får i uppdrag att utse en beredningsgrupp i arbetet med ansökningar gällande det stora evenemangsstödet.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har två olika bidrag för evenemang och kulturstöd. Evenemangspotten och kulturbidraget. Evenemangspotten är öppen för alla med organisationsnummer medan kulturbidraget enbart är för ideella föreningar. Båda stöden är för att möjliggöra evenemang och kulturaktiviteter/arrangemang i Luleå kommun. Genom att förena stöden ges möjlighet för föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, att kunna ansöka från ett gemensamt evenemangsstöd.

Stödet kan sökas av föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, som är registrerade i Luleå kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att de nya kriterierna börjar gälla från och med 1 augusti 2025.

Kultur- och fritidsförvaltningen har föreslagit kultur- och fritidsnämnden besluta att bifalla kriterier för evenemangsstöd enligt bilaga evenemangsstöd kriterier Hid: 2025.1057. Kriterierna gäller från och med 2025-08-01. Beslutet ersätter därmed tidigare kulturbidrag och evenemangspott. Kultur- och fritidsförvaltningen får i uppdrag att utse en beredningsgrupp i arbetet med ansökningar gällande det stora evenemangsstödet.

Sammanträdet

Kultur- och fritidsförvaltningen föredrar ärendet.



Beslutsgång

Ordföranden ställer kultur- och fritidsförvaltningens förslag under proposition och finner att arbetsutskottet bifaller förslaget.

Beskrivning av ärendet

Genom evenemangsstödet ska kultur- och fritidsnämnden verka för ett bra evenemangsklimat med barn och unga, men också för ett brett och rikt utbud för alla under hela livet. På så vis ska Luleås många och unika förutsättningar synliggöras och skapa en fortsatt spännande och levande kultur- och evenemangskommun.

För att kunna söka stöd måste Luleå kommuns grundläggande riktlinjer uppfyllas. Arrangören behöver även bli bidragsberättigad och för en förening eller företag ser det olika ut. Gemensamt för alla är att de har ett organisationsnummer, bankgiro, plusgiro eller bankkonto registrerat i organisationens namn.

Varje ansökan utvärderas individuellt oavsett om stöd har beviljats tidigare eller inte. Att villkor uppfylls garanterar inte automatiskt stöd, och kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Redovisning sker med ekonomiskt underlag och arrangören kan bli återbetalningsskyldig om redovisningen inte blir godkänd. Vid godkänd redovisning för ideell förening, kan max 10 procent av det beviljade bidraget behållas, max 5 000 kr. Andra föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel får inte behålla medel för utfört evenemang.

Lilla evenemangsstödet är upp till ett (1) prisbasbelopp och beslut tas av tjänsteperson. Stödet går att ansöka löpande genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

Stora evenemangsstödet är över ett (1) prisbasbelopp och behandlas av kultur- och fritidsnämnden. Stödet har två sökomgångar per år och ansöks genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

För att bredda kompetensen vid ansökningar från det stora evenemangsstödet ser kultur- och fritidsförvaltningen att man får i uppdrag att utse en beredningsgrupp för vidare handläggning. Gruppen bör bestå av tjänstepersoner med bred kompetens inom evenemang, ansökningar och platsen för genomförande. Beredningsgruppen bör bestå av tjänstepersoner från kultur- och fri-



tidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen, och de bör träffas två gånger per år efter varje sökomgång.

För att förslaget om att föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel ska kunna ansöka från ett gemensamt evenemangsstöd, är förutsättningen att Luleå kommuns grundläggande riktlinjer för föreningsstöd revideras, vilka beslutas av kommundirektören.

Dialog

Avdelning Stöd och utveckling har arbetat fram förslaget efter dialoger och studiebesök med Uppsala, Skellefteå, Linköping, Norrköping, Västerås och Sundsvalls kommun.

Beslutsunderlag

- Evenemangsstöd, kriterier, KFF Hid: 2025.1057
- Bidragsberättigad, KFF Hid: 2025.1058
- Nuvarande riktlinjer Föreningsstöd, KFF Hid: 2025.1059
- Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende kriterier evenemangsstöd, KFF Hid: 2025.1056
- Presentation evenemangsstöd, KFF Hid: 2025.1087

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut avseende evenemangsstöd, kriterier

Ärendenr 2025/235-3.6.1.3

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla kriterier för evenemangsstöd enligt bilaga.
2. Kriterierna gäller från och med 1 augusti 2025.
3. Beslutet ersätter därmed tidigare kulturbidrag och evenemangspott.
4. Kultur- och fritidsförvaltningen får i uppdrag att utse en beredningsgrupp i arbetet med ansökningar gällande det stora evenemangsstödet.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har två olika bidrag för evenemang och kulturstöd. Evenemangspotten och kulturbidraget. Evenemangspotten är öppen för alla med organisationsnummer medan kulturbidraget enbart är för ideella föreningar. Båda stöden är för att möjliggöra evenemang och kulturaktiviteter/arrangemang i Luleå kommun. Genom att förena stöden ges möjlighet för föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, att kunna ansöka från ett gemensamt evenemangsstöd.

Stödet kan sökas av föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, som är registrerade i Luleå kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att de nya kriterierna börjar gälla från och med 1 augusti 2025.

Beskrivning av ärendet

Genom evenemangsstödet ska kultur- och fritidsnämnden verka för ett bra evenemangsklimat med barn och unga, men också för ett brett och rikt utbud för alla under hela livet. På så vis ska Luleås många och unika förutsättningar synliggöras och skapa en fortsatt spännande och levande kultur- och evenemangskommun.

För att kunna söka stöd måste Luleå kommuns grundläggande riktlinjer uppfyllas. Arrangören behöver även bli bidragsberättigad och för en förening eller företag ser det olika ut. Gemensamt för alla är att de har ett organisationsnummer, bankgiro, plusgiro eller bankkonto registrerat i organisationens namn.



Varje ansökan utvärderas individuellt oavsett om stöd har beviljats tidigare eller inte. Att villkor uppfylls garanterar inte automatiskt stöd, och kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Redovisning sker med ekonomiskt underlag och arrangören kan bli återbetalningsskyldig om redovisningen inte blir godkänd. Vid godkänd redovisning för ideell förening, kan max 10 procent av det beviljade bidraget behållas, max 5 000 kr. Andra föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel får inte behålla medel för utfört evenemang.

Lilla evenemangsstödet är upp till ett (1) prisbasbelopp och beslut tas av tjänsteperson. Stödet går att ansöka löpande genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

Stora evenemangsstödet är över ett (1) prisbasbelopp och behandlas av kultur- och fritidsnämnden. Stödet har två sökomgångar per år och ansöks genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

För att bredda kompetensen vid ansökningar från det stora evenemangsstödet ser kultur- och fritidsförvaltningen att man får i uppdrag att utse en beredningsgrupp för vidare handläggning. Gruppen bör bestå av tjänstepersoner med bred kompetens inom evenemang, ansökningar och platsen för genomförande. Beredningsgruppen bör bestå av tjänstepersoner från kultur- och fritidsförvaltningen, infrastruktur- och serviceförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen, och de bör träffas två gånger per år efter varje sökomgång.

För att förslaget om att föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel ska kunna ansöka från ett gemensamt evenemangsstöd, är förutsättningen att Luleå kommuns grundläggande riktlinjer för föreningsstöd revideras, vilka beslutas av kommundirektören.

Dialog

Avdelning Stöd och utveckling har arbetat fram förslaget efter dialoger och studiebesök med Uppsala, Skellefteå, Linköping, Norrköping, Västerås och Sundsvalls kommun.

Beslutsunderlag

- Evenemangsstöd, kriterier
- Bidragsberättigad
- Nuvarande riktlinjer Föreningsstöd



Sara Pietikäinen
Utvecklare

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsförvaltningens ledningsgrupp
Kommunstyrelseförvaltningen
Infrastruktur- och serviceförvaltningen

Evenemangsstöd, kriterier

Ärendenr 2025/235-3.6.1.3

Genom evenemangsstödet ska kultur- och fritidsnämnden verka för ett bra evenemangsklimat med barn och unga, men också för ett brett och rikt utbud för alla under hela livet. På så vis ska Luleås många och unika förutsättningar synliggöras och skapa en fortsatt spännande och levande kultur- och evenemangskommun.

Luleå kommuns grundläggande riktlinjer måste uppfyllas. För att stärka och utveckla Luleå beviljar kultur- och fritidsnämnden stöd som:

- uppmuntrar alla till att delta och skapa evenemang
- prioritering av barn, unga, och nationella minoriteter
- uppmuntrar till mångfald och nytänkande evenemang som når ut till, och inkluderar, ny publik genom att stärka hbtqi, funktionsnedsättning- och andra normbrytande grupper som utvecklar kommunens evenemangsutbud
- uppmuntrar till ett jämställt deltagande i kultur- och evenemangslivet
- bevarar och utvecklar Luleå kommuns kultur- och miljöhistoria
- skapar meningsfulla upplevelser för invånare och besökare
- allmänt främjar turistnäringen och näringslivet inom kommunen
- evenemang som är kommunalt, regionalt, nationellt eller internationellt intressant
- genererar positiv marknadsföring för kommunen

Bidragsberättigad

För att kunna söka stöd behöver arrangören/aktören bli bidragsberättigad. Ansökningarna ser olika ut beroende på om aktören är en förening eller företag. Gemensamt är att aktören har ett organisationsnummer, har bankgiro, plusgiro eller bankkonto registrerat i organisationens namn.

Kriterier för lilla- och stora evenemangsstödet

- stödet ges till offentligt evenemang inom Luleå kommun
- stödet är avsett för genomförandet av arrangemang och ska vara knutet till ett specifikt, tidsbegränsat tillfälle
- evenemanget kan vara nytt, återkommande eller en utveckling av ett befintligt evenemang
- stödet ges inte retroaktivt eller till pågående evenemang
- stöd ges inte om arrangemanget sker återkommande i en förening som erhåller verksamhetsbidrag
- stöd ges inte om arrangören har skatteskulder
- stöd ges inte om arrangören är föremål för brottsutredningar
- stöd ges inte om projektet inkluderar finansiering för annan verksamhet än själva evenemanget

Evenemangsstödet beviljas exempelvis för:

- arvode för artister/medverkande
- arvode till projektledare/koordinator
- resekostnader för artister/medverkande i evenemanget
- kostnader för ljud och ljus
- kostnader för marknadsföring
- kostnader för lokalhyra

Evenemangsstödet beviljas exempelvis inte för:

- arvode till arrangören (gäller ideella föreningar)
- resekostnader för arrangören som inte berör evenemanget
- OH-kostnader, exempelvis administration och revision
- förtäring, gåvor, material
- intern verksamhet, arrangemang i anslutning till möten (till exempel årsmöte)

-
- produktion och utgivning av litteratur, tidningar, tidskrifter, CD:s och film
 - produktion och sändning av radio- och tv-program
 - evenemang vid säsongsavslutningar
 - stödgalor eller andra arrangemang för välgörande ändamål
 - annan förvaltning, kommunala bolag, välgörenhet, religiös eller politisk organisation

Varje ansökan utvärderas individuellt oavsett om stöd har beviljats tidigare eller inte. Att villkor uppfylls garanterar inte automatiskt stöd.

Luleå kommun kan återkräva stödet om:

- felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller redovisning
- det har skett väsentliga avsteg från vad som uppgivits i ansökan utan att det har meddelats och godkänts av Luleå kommun
- stödet inte lett till det ändamål som avsetts
- stödet inte redovisas inom utsatt tid

Kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

Lilla evenemangsstödet – sökbart hela året

Stödet kan sökas av föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, som är registrerade i Luleå kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Beslut av tjänsteperson

Lilla evenemangsstödet är upp till ett (1) prisbasbelopp, beslut tas av tjänsteperson och meddelas tidigast två veckor efter att ansökan är inskickad. Med reservation för fördröjning.

Redovisning av beviljat stöd

Ekonomisk redovisning med underlag görs digitalt i bokning- och bidragssystemet senast det datum som anges när stödet beviljats. I regel två månader efter genomförd verksamhet.

Om behov finns att få delutbetalning, anges detta i ansökan och maximalt 50 procent av beviljat stöd kan då utbetalas. Redovisning sker med ekonomiskt underlag och arrangören kan bli återbetalningsskyldig om redovisningen inte blir godkänd. Vid godkänd redovisning för ideell förening, kan max 10 procent av det beviljade bidraget behållas, max 5 000 kr. Andra föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel får inte behålla medel för utfört evenemang.

Ansökningsperiod

Lilla evenemangsstödet går att ansöka löpande genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

Ansökan behöver inkomma minst fyra veckor innan evenemanget ska äga rum. Mindre än fyra veckor ger avslag.

Ingen handläggning sker under juli månad. Om arrangemanget sker under juli eller augusti, behöver ansökan inkomma senast 1 juni.

Stora evenemangsstödet – två sökomgångar per år

Stödet kan sökas av föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, som är registrerade i Luleå kommuns bokning- och bidragssystem och blivit bidragsberättigad.

Beslut av kultur- och fritidsnämnden

Stora evenemangsstödet är över ett (1) prisbasbelopp och behandlas av kultur- och fritidsnämnden. Beslut meddelas tidigast åtta veckor efter att ansökan är inskickad. Med reservation för fördröjning.

Redovisning av beviljat stöd

Ekonomisk redovisning med underlag görs digitalt i bokning- och bidragssystemet senast det datum som anges när stödet beviljats. I regel två månader efter genomförd verksamhet.

Om behov finns att få delutbetalning, anges detta i ansökan och maximalt 50 procent av beviljat stöd kan då utbetalas. Redovisning sker med ekonomiskt underlag och arrangören kan bli återbetalningsskyldig om redovisningen inte blir godkänd. Vid godkänd redovisning för ideell förening, kan max 10 procent av det beviljade bidraget behållas, max 5 000 kr. Andra föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel får inte behålla medel för utfört evenemang.

Ansökningsperiod

Stora evenemangsstödet har två sökomgångar per år och ansöks genom kommunens bokning- och bidragssystem. Ansökningar tas inte emot via post eller e-post.

Bidragsberättigad Luleå kommun

Ärendenr 2025/235-3.6.1.3

För att bli bidragsberättigad i Luleå kommun krävs att:

- aktören är registrerad hos Skatteverket och haft organisationsnummer och verksamhet i minst ett år
- aktören har bankgiro, plusgiro eller bankkonto registrerat i organisationens namn

Ideell förening

- verksamhetsberättelse
- signerat årsmötesprotokoll
- årsbokslut
- signerad revisionsberättelse
- föreningens stadgar

Ekonomisk förening

- verksamhetsberättelse
- signerat årsmötesprotokoll
- årsredovisning
- signerad revisionsberättelse
- föreningens stadgar

Enskild firma

- signerat förenklat årsbokslut

Aktiebolag

- verksamhetsberättelse
- signerad årsredovisning
- signerad revisionsberättelse



Föreningsstöd Luleå kommun

Ärendenr 2021/133-1.3.1.3

Luleå kommun vill verka för ett gott liv för alla i Luleå. Civilsamhället är en viktig del i att nå dit. För att stötta civilsamhället så har Luleå kommun en stödjande funktion som utvecklare och rådgivare samt möjlighet att ge ekonomiska bidrag. Ideella föreningar som vill söka ekonomiskt stöd från Luleå kommun måste uppfylla nedan listade kriterier.

Kriterier

Kriterierna gäller för alla bidragsformer. För varje enskilt bidrag finns dessutom ytterligare kriterier som en ideell förening/ideell organisation måste uppfylla. Läs mer om det under varje specifikt bidrag.

Allmänt

1. Bidragssökande förening/organisation skall ha:
 - föreningens namn,
 - föreningens syfte,
 - organisationsnummer,
 - valt styrelse,
 - antagit stadgar,
 - minst 3 medlemmar (med medlem menas en person som närmast föregående verksamhetsår varit registrerad som medlem och erlagt fastställd medlemsavgift),
 - varit verksam inom Luleå kommun i minst sex månader före bidragstillfället.
2. De föreningar/organisationer som ingår i samverkande organisation kan söka bidrag via den samverkande organisationen.
3. Ansökan ska ske digitalt av en behörig person utsedd av föreningens/organisationens styrelse. Beslutet om behörig person ej är styrelseledamot ska beslutet protokollföras och skickas digitalt till Luleå kommun via bidragssystemet.
4. Föreningen/organisationen ska årligen uppdatera sin verksamhetsinformation i portalen för bidrag. Följande information ska lämnas in i samband med årsmöte:
 - antalet medlemmar (uppdelat på ålder och kön),
 - uppgifter om ordförande och kassör,
 - verksamhetsberättelse,
 - ekonomisk redovisning,



- revisionsberättelse.
5. Beviljat bidrag utbetalas till föreningens/organisationens plus- eller bankgiro alternativt bankkonto. Bidrag betalas inte ut till konto som innehas av privatperson eller företag.
 6. Beviljat bidrag ska alltid redovisas och görs av samma person som ansökt om bidraget. Information om tillvägagångssätt finns för varje enskilt bidrag.

Värdegrund

7. Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer* (se bilaga). Punkterna enligt de demokratiska principerna ska uppfyllas för att föreningsstöd ska utges i Luleå kommun.
8. Föreningen ska respektera demokratins idéer (läs mer om demokrati på www.riksdagen.se) inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering. De sju diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
9. Föreningar med verksamhet för barn och ungdomar under 18 år ska vägledas av FN:s barnkonvention och samtliga föreningar ska vägledas av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
10. Föreningens styrelse ska ha skickat in Luleå kommuns anvisade jämställdhetsdokumentation.
11. Föreningen ska ha en beslutad värdegrundspolicy med aktuell handlingsplan (om föreningen inte har en beslutad värdegrundspolicy vid ansökningstillfället ska föreningen föra en dialog med kommunen (förvaltning) för att föreningsbidrag ska kunna utges)
12. I beslutade dokument (stadgar, årsmötesprotokoll, verksamhetsplaner), på webbsidor kopplade till organisationen, i social media, ska det inte finnas skrivningar eller på annat sätt uttryckas sådant som strider mot demokratins idéer inklusive jämställdhet och förbud mot diskriminering.



Ansökningsregler och kontroller

13. Ansökningstid och regler framgår under respektive bidragstyp.
Ansökan som inte inkommit inom ansökningstiden kommer att avslås.
14. Kommunens eventuella fordran på förening/organisation kan regleras innan beviljat bidrag utbetalas.
15. Bidrag för en och samma verksamhet kan av kommunen endast beviljas en gång och kan bara sökas av den förening som genomfört verksamheten. Vid samarrangemang kan endast en av arrangörerna söka bidrag.
16. Luleå kommun kontrollerar innehållet i en ansökan. Om en förening/organisation lämnar oriktiga uppgifter i sin bidragsansökan eller på annat otillbörligt sätt försöker få bidrag kan föreningen/organisationen stängas av från möjligheten att få bidrag. Om det efter utbetalning av stöd framkommer att utbetalning grundats på oriktig uppgift, är föreningen/organisationen på begäran skyldig att omgående återbetala mottaget stöd.
17. Luleå kommun utför årligen stickprovskontroller på föreningar som erhåller bidrag. Föreningen/organisationen måste då bistå med alla uppgifter som kommunen efterfrågar.



Bilaga//

* Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer och vara öppen för alla samt arbeta för att motverka kränkningar och diskriminering. Nedanstående punkter ska uppfyllas för att föreningsstöd ska utges i Luleå kommun.

Demokratiska principer

Luleå kommun ställer grundläggande villkor om att alla organisationer som får bidrag från kommunen bedriver en verksamhet som respekterar demokratins idéer, inklusive principerna om jämställdhet och förbud mot diskriminering. Den ideella föreningen/organisationen ska även vara självständig och demokratiskt uppbyggd.

Krav på demokratisk uppbyggnad

Den ideella föreningen/organisationen ska vara demokratiskt uppbyggd vilket innebär att den bland annat är medlemsbaserad, att den har enskilda medlemmar eller att den har medlemsorganisationer som i sin tur är demokratiskt uppbyggda. Den ideella föreningen/organisationen behöver ha stadgar som reglerar arbetet på ett demokratiskt sätt. Att en ideell förening/organisation är självständig och demokratiskt uppbyggd innebär att:

Organisationen är en självständig ideell förening

- Organisationen ska ha antagit egna stadgar där föreningens namn, ändamål och verksamhet framgår
- Föreningen har en styrelse som har mandat att ta beslut om verksamheten och ekonomin mellan årsmötena

Organisationen som tar emot bidrag från Luleå kommun ska ha en egen ekonomi

- Organisationen som bidraget betalas ut till självständigt sköter sin egen ekonomi.

Medlemskapet i en organisation är frivilligt

- Medlemmarna ska ha tagit ställning för sitt medlemskap

Medlemskapet i en organisation är öppet

- Organisationen ska var öppen för nya medlemmar att ansluta till föreningen utifrån föreningens/organisationens ändamål.

Medlemmarna enligt stadgarna har möjlighet att påverka verksamheten

- Medlemmarna ska ha rätt att närvara och rösta vid organisationens årsmöte och att de har rätt att skicka ombud som företräder dem vid årsmötet
- Revidering (ändring) av stadgarna kräver två stämmor (extrastämma och årsstämma)



Medlemmarna har beslutanderätt över verksamheten

- Medlemmarna ska kunna rösta i frågor om ansvarsfrihet, stadgeändring och upplösning vilket ska vara reglerat i stadgarna och att ansvarsfriheten ska ha behandlats på årsmötet. Och framgå av protokollet från mötet.

Medlemmarna utser en styrelse och valberedning (där så är möjligt)

- Styrelsen ska väljas av medlemmarna på årsmötet
- Antal ledamöter i styrelsen ska anges i stadgarna
- Antal ledamöter i valberedningen ska anges i stadgarna (där så är möjligt)

Medlemmarna utser en oberoende revisor som granskar föreningens ekonomi och styrelsens förvaltning

- Det ska inte förekomma någon jävsituation mellan revisorn och styrelsen

Evenemangsstöd

Lilla- och stora evenemangsstödet

Två bidrag blir ett

De bidrag som finns idag skiljer sig åt genom att endast ideella föreningar kan ansöka från **kulturbidraget**, medan **evenemangspotten** ger företag möjlighet att ansöka.

Målsättningen är att ändra för att öppna ett stöd som gör det möjligt för föreningar/organisationer och aktörer med F-skattsedel/FA-skattsedel, att kunna ansöka om evenemangsstöd.

Lilla evenemangsstödet

Löpande ansökan under året,
upp till 1 prisbasbelopp

Stora evenemangsstödet

Två ansökningsperioder,
vår och höst

Vår: två månaders ansökningstid
Höst: två månaders ansökningstid

Bidragsberättigad

För att kunna söka stöd behöver arrangören/aktören bli bidragsberättigad. Olika ansökningar beroende på om aktören är en förening eller företag.

Gemensamt är att aktören har ett organisationsnummer, har bankgiro, plusgiro eller bankkonto registrerat i organisationens namn.

Genom evenemangsstödet verkar kultur- och fritidsnämnden för ett bra evenemangsklimat med barn och unga som den mest prioriterade gruppen, men också för ett brett och rikt utbud för alla under hela livet.

- uppmuntrar alla till att delta och skapa evenemang
- prioritering av barn, unga, och nationella minoriteter
- uppmuntrar till mångfald och nytänkande evenemang som når ut till, och inkluderar, ny publik genom att stärka hbtqi, funktionsnedsättning- och andra normbrytande grupper som utvecklar kommunens evenemangsutbud
- uppmuntrar till ett jämställt deltagande i kultur- och evenemangslivet
- bevarar och utvecklar Luleå kommuns kultur- och miljöhistoria
- skapar meningsfulla upplevelser för invånare och besökare
- allmänt främjar turistnäringen och näringslivet inom kommunen
- evenemang som är kommunalt, regionalt, nationellt eller internationellt intressant
- genererar positiv marknadsföring för kommunen.

Kriterier för lilla- och stora evenemangsstödet

- stödet ges till offentliga evenemang inom Luleå kommun
- stödet är avsett för genomförandet av evenemang och ska vara knutet till ett specifikt, tidsbegränsat tillfälle
- evenemanget kan vara nytt, tillfälligt eller en utveckling av ett befintligt evenemang
- stödet ges inte retroaktivt eller till pågående projekt/event
- stöd ges inte om evenemanget sker återkommande i en förening som erhåller verksamhetsbidrag
- stöd ges inte om arrangören har skatteskulder
- stöd ges inte om arrangören är föremål för brottsutredningar
- stöd ges inte om projektet inkluderar finansiering för annan verksamhet än själva evenemanget.

Exempel som beviljas och inte beviljas

Beviljas till

- arvode för artister/medverkande
- resekostnader för artister/medverkande i arrangemanget eller projektet
- kostnader för ljud och ljus
- kostnader för marknadsföring
- kostnader för lokalhyra.

Varje ansökan utvärderas individuellt oavsett om stöd tidigare har beviljats eller inte. Att villkor uppfylls garanterar inte automatiskt stöd.

Beviljas inte till

- intern verksamhet, arrangemang i anslutning till möten (till exempel årsmöte)
- produktion och utgivning av litteratur, tidningar, tidskrifter, CD:s och film
- produktion och sändning av radio- och tv-program
- evenemang vid säsongsavslutningar
- stödgalor eller andra arrangemang för välgörande ändamål
- annan förvaltning, kommunala bolag, välgörenhet, religiös eller politisk organisation

Ansökningsperiod och redovisning

Lilla evenemangsstödet

- Hela året (juli) genom kommunens bokning- och bidragssystem
- Beslut tas på delegation av tjänsteperson
- Ekonomisk redovisning görs efter genomförd verksamhet

Stora evenemangsstödet

- Två sökomgångar per år och ansöks genom kommunens bokning- och bidragssystem
- Beslut tas av nämnd
- Ekonomisk redovisning görs efter genomförd verksamhet

Luleå kommun kan återkräva stödet om

- felaktiga uppgifter har lämnats i ansökan eller redovisning
- det har skett väsentliga avsteg från vad som uppgivits i ansökan utan att det har meddelats och godkänts av Luleå kommun
- stödet inte lett till det ändamål som avsetts
- stödet inte redovisas inom utsatt tid.

Kommunen förbehåller sig rätten att ompröva och justera bidragsnivån vid behov, om förvaltningen får förändrade ekonomiska förutsättningar.

När kan evenemangsstöden börja gälla

För att kunna avsluta kulturbidraget och evenemangspotten,

- nya bidragsmallar och redovisningar,
- information till civilsamhället och nya aktörer,
- bidragsberättigad aktör,
- tillsätta en beredningsgrupp och
- revidera kommunens övergripande Riktlinjer för föreningsstöd

Nya kriterier börjar gälla från och med **1 augusti 2025**.



Information om vintertrav i Luleå

Ärendenr 2024/42-1.1.1.5

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden får information om utredningen kring vintertrav i Luleå.

Patrick Zetterkvist
Avdelningschef

Information om ansökningstider för olika bidrag

Ärendenr 2025/219-3.6.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lämna informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden får information om ansökningstider för olika bidrag.

Robert Dahmén
Kommunsekreterare



Information om skärgårdstrafik

Ärendenr 2025/259-3.7.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen informerar om skärgårdstrafik.

Robert Dahlén
Kommunsekreterare



Redovisning av delegationsbeslut 2025-06-11

Ärendenr 2025/237-1.1.1.7

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälda delegationsbeslut.

Beskrivning av ärendet

Beslut fattade på delegation ska anmälas till kultur- och fritidsnämnden på nästföljande sammanträde. Följande beslut redovisas enligt gällande delegationsordning:

Delegat	Beslutsdatum
Kultur- och fritidsnämndens ordförande	
KFF 2025/249-3.6.0.3 Hid.nr 2025.1039	2025-05-21
Beslut gällande resa, boende och deltagande vid SKRs Kulturkonferensen 2025 15-16 oktober 2025. Gäller för Fredrik Sidevärn, Inger Boström, Jan Peter Kostet, Ann-Christine Larsson, Björn Diamant och Eva Klang	
KFF 2025/250-3.6.0.3 Hid.nr 2025.1040	
Beslut gällande deltagande vid webinarium	2025-05-21
Involvera unga i demokratiska processer. Gäller Fred Nyström	
KFF 2025/251-3.6.0.3 Hid.nr 2025.1041	2025-05-21
Beslut gällande deltagande vid Årskonferens Sveriges Fritids- och Kulturchefsörening. Gäller Inger Boström och Jan Peter Kostet	
Förvaltningsdirektör	
KFF 2025/96 Hid.nr 2025.978	2025-04-13
Delegationsbeslut gällande muddring, Hindersön	
KFF 2023/250 Hid.nr 2023/250 Hid.nr 2025.979	2025-05-13
Delegationsbeslut gällande muddring, Degerö-Börstskär	



Utvecklare fritid

2025/223-3.7.1.2 Hid.nr 20251035 2025-05-05

Beslut gällande kartbidrag 2025 till Luleå

Kartförening med 100 tkr.

KFF 2025/247-3.7.1.2 Hid.nr 2025.1042 2025-05-20

Beslut gällande bidrag till pensionärsföreningar

2025



Redovisning av meddelanden 2025-06-11

Ärendenr 2025/245-1.1.1.7

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga redovisade meddelanden till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare	Ämne
Regeringskansliet Justitiedepartementet 2025-04-29	KFF 20225/229-1.3.1.5 Hid.nr 2025.209 Förvaltningen avstår inbjudan att svara om betänkandet Ju 2025/01007 med motiveringen att betänkandet i huvudsak berör externa arrangörer och större evenemang i storstadsregioner
Kammarrätten i Sundsvall 2025-05-27	KFF 2025/133-3.6.0.1 Hid.nr 2025.1071 Kammarrätten meddelar inte prövningstillstånd. Förvaltningsrätten avgörande står därför fast.
Länsstyrelsen Norrbotten 2025-05-12	KFF Hid.nr 2025.1033 Beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning inom fastigheten Nederluleå Kyrkovall 1:1
Länsstyrelsen Norrbotten 2025-05-19	KFF Hid.nr 2025.1037 Beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämning inom fastigheten Gammelstaden 6:67 och Nederluleå Kyrkovall 1:1
Länsstyrelsen Norrbotten 2025-05-26	KFF 2025/153-3.7.1.3 Hid.nr 1063 Beslut om beviljat bidrag ur från bygdemedel med 38 procent av i efterhand verifierade och godkända kostnader för nybyggnation av målhus till Luleå Kajakklubb
Länsstyrelsen Norrbotten 2025-05-27	KFF 2025/140-3.7.1.3 Hid.nr 2025.1070 Beslut om beviljat bidrag ur bygdemedel med 40 procent av i efterhand verifierade och godkända kostnader för upprustning av Fognästjärns friluftsområde med 221 248 kronor som högsta



belopp. Gäller Skoterklubben Snöstjärnan

Länsstyrelsen Norrbotten 2025-05-27	KFF 2025/147-3.7.1.3 Hid.nr 2025.1078 Beslut om beviljat bidrag ur bygdemedel med 60 procent av i efterhand verifierade och godkända kostnader för att genomföra förstudie inför utveckling av skärgårdsmuseet på Junkön till Kultur- och fritidsförvaltningens, avdelning Kulturarv, skärgård och turism
Kommunrevisionen 2025-04-29	KFF 2024/403-1.3.2.3 Hid.nr 2025.997, 2025.998 Grundläggande granskning 2024
Kommunfullmäktige 2025-05-19 §98	KFF 2024/366-1.1.1.5 Hid.nr 2025.1062 Motion (DS) om kommunbidraget till studieförbundet Ibn Rushd. Kommunfullmäktige beslutar att anse motionen besvarad.
Miljö- och byggnadsnämnden 2025-03-12	KFF 2025/27-2.5.3.1 Hid.nr 2025.363 Beslut om bygglov för utvändig ändring, ombyggnation samt ändring av användning från naturrum till uthyrningsstuga, Kluntarna 1:1 (2025-67)
Slöjd och formcenter Region Norrbotten 2025-05-16	KFF Hid.nr 2025.999 Inbjudan till vernissage och utställning, Planning for the future.



Redovisning av kurser och konferenser

Ärendenr 2025/248-1.1.1.7

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga redovisade kurser och konferenser till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Följande kurser och konferenser redovisas:

Avsändare	Ämne
Sveriges Kommuner och Regioner	KFF Hid.nr 2025.1036
2025-05-21	Inbjudan till lunchvärdskap vid SKRs kulturkonferens 2025



Information från kultur- och fritidsdirektör

Ärendenr 2025/261-3.6.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsdirektören informerar om aktuella frågor.

Robert Dahmén
Kommunsekreterare

Information från ordföranden

Ärendenr 2025/260-3.6.0.2

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsnämndens ordförande informerar om aktuella frågor.

Robert Dahlén
Kommunsekreterare